

Projekt

z dnia 4 marca 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXI/102/2026
RADY GMINY BOĆKI**

z dnia 9 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 t.j.) oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278 t.j.), Rada Gminy Boćki uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Boćki.

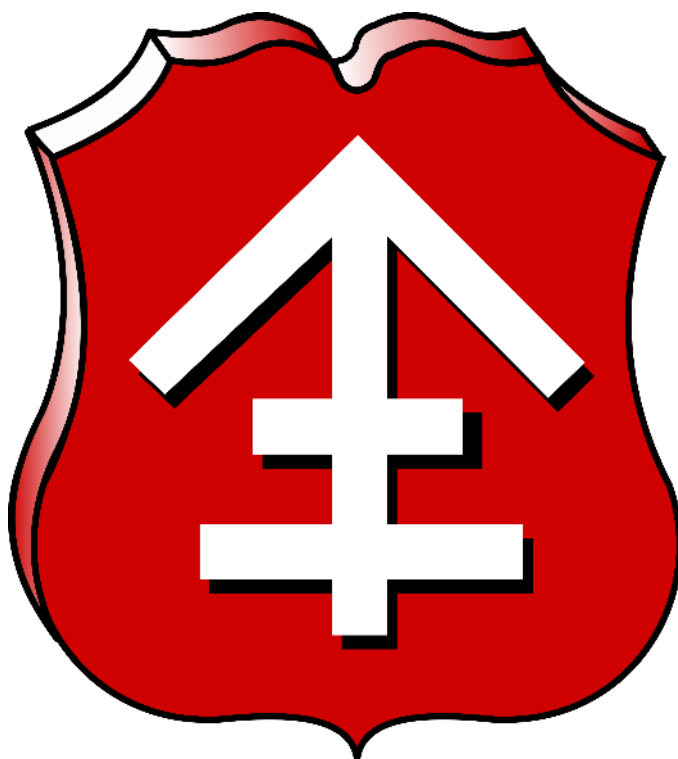
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Zawadzki

Załącznik nr 1 do uchwały nr XXI/102/2026
Rady Gminy Boćki
z dnia 9 marca 2026 r.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY BOĆKI

Boćki
Luty 2026

Spis treści

I.	Wprowadzenie	4
II.	Synteza diagnozy obszaru zdegradowanego i wyznaczenie obszaru rewitalizacji	4
II.1.	Zestawienie wskaźników wykorzystanych do oceny	8
II.2.	Metoda analizy koncentracji negatywnych zjawisk	15
II.3.	Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	17
II.4.	Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	25
III.	Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji	31
III.1.	Podobszar Andryjanki	31
III.2.	Podobszar Boćki	44
III.3.	Podobszar Dubno	57
III.4.	Podobszar Dziecinne	68
III.5.	Podobszar Krasna Wieś	77
III.6.	Podobszar Sasiny	88
III.7.	Podobszar Solniki	97
III.8.	Podobszar Starowieś	107
III.9.	Podobszar Wygonowo	118
IV.	Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	128
IV.1.	Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	128
IV.2.	Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji	129
V.	Przedsięwzięcia Rewitalizacyjne	131
VI.	Mechanizm integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych (w tym mechanizmy komplementarności)	156
VII.	Źródła finansowania	160
VIII.	Uspołecznienie Gminnego Programu Rewitalizacji	162
IX.	Opis struktury zarządzania	164
X.	System monitoringu i oceny gminnego programu rewitalizacji	165
XI.	Określenie zmian w obowiązujących aktach prawnych	170
XII.	Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy	171

Spis tabel	175
Spis rysunków	175
Spis wykresów.....	176

I. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki (GPR) został opracowany na podstawie *ustawy o rewitalizacji* z dnia 9 października 2015 roku (Dz.U. z 2024 r. poz. 278 t.j.). Zgodnie z ustawą Gminny Program Rewitalizacji jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały i przyjmuje go rada gminy. Ustawa dopuszcza jednocześnie możliwość podziału obszaru rewitalizacji na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Rada Gminy Boćki uchwałą nr XI/53/2025 z dnia 14 marca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Boćki wyznaczyła dziewięć podobszarów rewitalizacji: Andryjanki, Boćki, Dubno, Dziecinne, Krasna Wieś, Solniki, Sasiny, Starowieś oraz Wiercień.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki opracowany został uwzględniając granice przestrzenne wyznaczonych obszarów rewitalizacji na terenie gminy jako obszarów kryzysowych, na których kumulują się problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, techniczne i przestrzenne. Jest dokumentem zawierającym kompleksową analizę, identyfikację i skalę problemów społecznych i rozwojowych podobszarów rewitalizacji. Jednocześnie zawiera również konkretne rozwiązania mające na celu niwelację lub rozwiązanie zidentyfikowanych problemów. Dokument ten wyznacza ogólne ramy procesu rewitalizacji w gminie Boćki realizowanego w oparciu o ustawę o rewitalizacji. Jest to również kierunkowy dokument, który ma na celu integrować realizację przedsięwzięć, sposób zarządzania procesem rewitalizacji, monitorowania i oceny.

Celem opracowanego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki jest przeciwdziałanie fragmentaryzacji w rozwoju gminy oraz ograniczenie występowania obszarów kryzysowych na terenie gminy. Realizacja programu rewitalizacji w założonych ramach, kompleksowo i wielowymiarowo ma wpłynąć na podobszary rewitalizacji o największych potrzebach rozwojowych w gminie.

II. Synteza diagnozy obszaru zdegradowanego i wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Podstawę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowi „Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Boćki” obejmująca analizę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej na terenie całej gminy.

Natomiast podstawa analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest podział terytorium gminy na odpowiedniej wielkości jednostki. Głównym centrum administracyjnym i usługowym gminy jest miejscowość Boćki. Jednocześnie w poszczególnych sołectwach zlokalizowane są obiekty kulturalne, mogące być miejscem rozwoju usług publicznych. Często miejsca te, mające charakter wielofunkcyjny, stanowią małe centra lokalnej aktywności o oddziaływaniu nie wykraczającym najczęściej poza granice miejscowości. Tym samym w celu umożliwienia identyfikacji obszarów skupiających problemy społeczne, konieczny

był podział gminy na mniejsze jednostki, przy zastosowaniu których były prowadzone następnie badania.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wójt prowadzi analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Podejście takie zapewnia możliwość sprawniejszego gromadzenia danych statystycznych i późniejszych ich analiz. Dodatkowo podział gminy na mniejsze, adekwatne to lokalnych uwarunkowań, jednostki analityczne, gwarantuje zaangażowanie lokalnej społeczności w proces rewitalizacji oraz unika problemów interpretacyjnych.

Na potrzeby niniejszej diagnozy przyjęto, że jednostki analityczne są to obszary dające się wyodrębnić jako pewne spójne całości pod względem społecznym, morfologicznym, funkcjonalnym i przestrzennym. Stanowią one obszary gminy, dla których możliwe jest pozyskanie danych niezbędnych do przeprowadzenia analiz w określonych ustawowo sferach zagadnień.

Mając na uwadze powyższe, podział gminy Boćki, dokonany został w sposób racjonalny, oparty na funkcjonujących w gminie jednostkach pomocniczych – sołectwach jako najmniejszych jednostkach analitycznych gromadzenia danych statystycznych i analiz diagnostycznych. Jedynie w przypadku miejscowości Boćki – dane statystyczne gromadzone były w oparciu o ulice. Podział taki umożliwił precyzyjną analizę skupisk problemów społecznych.

Przyjęcie wynikających z ustawy o rewitalizacji zapisów w zakresie struktury opracowania pozwoliło w sposób logiczny i przejrzysty przeanalizować poszczególne zjawiska na obszarze całej gminy pod kątem ich natężenia oraz koncentracji. Tym samym, na potrzeby niniejszego opracowania na terenie gminy wydzielono łącznie trzydzieści trzy jednostki referencyjne. Każda z jednostek była zamieszkała, stąd też analiza została przeprowadzona w układzie terytorialnym, jak poniżej.

Tabela 1 Podział gminy na jednostki analityczne

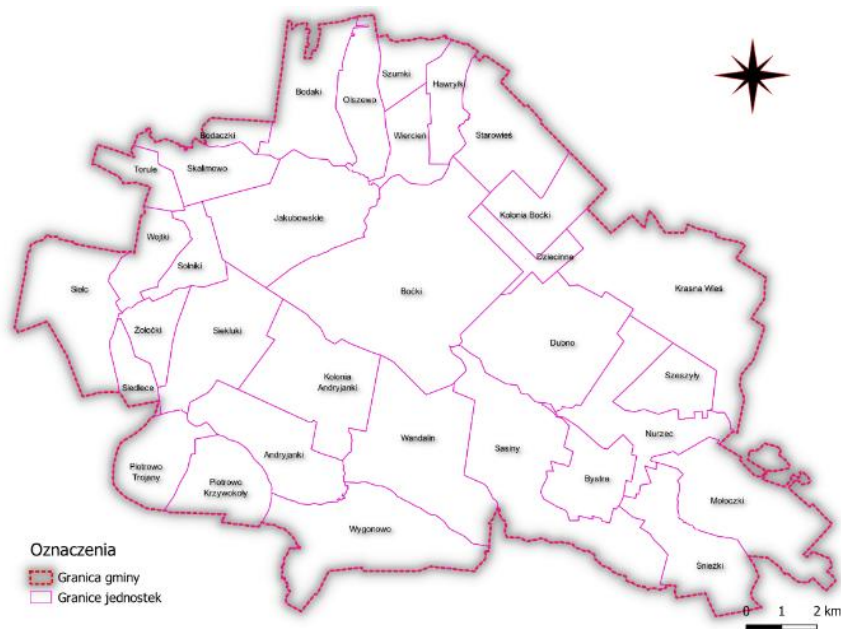
L.p.	Jednostka analityczna	Miejscowości / ulice
1.	Andryjanki	Andryjanki
2.	Andryjanki Kolonia	Andryjanki Kolonia
3.	Kolonia Boćki	Boćki Kolonia
4.	Bodaczki	Bodaczki
5.	Bodaki	Bodaki
6.	Bystre	Bystre
7.	Dubno	Dubno
8.	Dziecinne	Dziecinne
9.	Hawryłki	Hawryłki
10.	Jakubowskie	Jakubowskie
11.	Krasna Wieś	Krasna Wieś, Pasieka
12.	Mołoczki	Mołoczki
13.	Nurzec	Nurzec

14.	Olszewo	Olszewo
15.	Piotrowo - Krzywokoły	Piotrowo - Krzywokoły
16.	Piotrowo - Trojany	Piotrowo - Trojany
17.	Sasiny	Sasiny
18.	Siedlece	Siedlece
19.	Siekluki	Siekluki
20.	Sielc	Sielc
21.	Skalimowo	Skalimowo
22.	Solniki	Solniki
23.	Starowieś	Starowieś
24.	Szeszyły	Szeszyły
25.	Szumki	Szumki
26.	Śnieżki	Śnieżki
27.	Torule	Torule
28.	Wandalin	Wandalin, Wandalek, Chranibory, Wylan
29.	Wiercień	Wiercień
30.	Wojtki	Wojtki
31.	Wygonowo	Wygonowo
32.	Żołocki	Żołocki
33.	Boćki	ul. 3 Maja
		ul. Akacyjowa
		ul. Bielska
		ul. Brańska
		ul. Brzozowa
		ul. Dubieńska
		ul. Grunwaldzka
		ul. Kątowa
		ul. Klonowa
		ul. Krótka
		ul. Lipowa
		ul. Nowe Osiedle
		ul. Ogrodowa
		ul. Plac Armii Krajowej
		ul. Podleśna
		ul. Polna
		ul. prof. Witolda Łukaszewicza
		ul. Pusta
		ul. Starosielska
		ul. Strażacka
		ul. Świerkowa
		ul. Świętojańska

		ul. Wojska Polskiego
		ul. Wschodnia
		ul. Załońska
		ul. Zarzecka

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 1 Podział gminy na jednostki analityczne

Źródło: Opracowanie własne

Tak wyznaczone obszary, zostały przyjęte za jednostki odniesienia dla gromadzenia i przetwarzania danych na potrzeby niniejszej analizy. Następnie wykorzystano je do wielowskaźnikowej, kompleksowej analizy porównawczej zróżnicowania wewnątrzgminnego. W konsekwencji, możliwe stało się precyzyjne określenie granic obszarów o wyraźnie gorszej kondycji w zakresie zjawisk społecznych, gospodarczych, technicznych, środowiskowych oraz przestrzenno – funkcjonalnych.

Granice występowania zjawisk negatywnych przyjęto w odniesieniu do poziomu zjawiska dla całej gminy. W sytuacji, gdy w danej jednostce analitycznej dane zjawisko przekracza średnią referencyjną dla całej gminy, uznano, iż w tej jednostce występuje negatywne zjawisko określonego typu.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opiera się na danych ilościowych z okresu 2019 - 2023. Generalnie do analizy porównawczej poszczególnych wskaźników, wzięto pod uwagę dane według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. Wyjątkami są dwa zjawiska, tj. analiza kondycji przedsiębiorstw, którą dokonano według danych na lata 2020 – 2023 oraz analiza stężenia pyłów PM10, które dokonano na przestrzeni lat 2019 - 2022.

Jednocześnie, w sytuacji, gdy zakres danych uniemożliwiał dokonanie analizy porównawczej, w celu przedstawienia problemu lub zakresu występującego zjawiska, podczas analizy posłużono się analizą opisową niektórych zjawisk, których wyniki miały charakter poglądowy rozkładu negatywnych zjawisk w poszczególnych jednostkach.

Dane na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji pozyskano od następujących jednostek:

- Urząd Gminy w Boćkach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim,
- Komisariatu Policji w Bielsku Podlaskim,
- Szkół podstawowych w Bielsku oraz Andryjankach,
- Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- inne dostępne źródła danych.

II.1. Zestawienie wskaźników wykorzystanych do oceny

W ramach procesu diagnostycznego, w celu zobrazowania zjawisk kryzysowych pozwalających na wyznaczenie obszaru zdegradowanego wybrano adekwatne, umożliwiające porównanie i uchwycenie zjawisk wewnątrzgminnych, zjawiska problemowe. Na podstawie dostępnych danych, zdecydowano o wykorzystaniu 39 wskaźników ilościowych, w tym 23 odnoszących się do sfery społecznej, 5 do sfery gospodarczej, 4 do sfery środowiskowej, 2 do sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz 5 do sfery technicznej. W przypadku, gdy nie było możliwości dokonania rzetelnego porównania zjawisk między jednostkami analitycznymi, np. ze względu na specyfikę gminy, w której w większości przypadków czynniki i zjawiska skupiają się na miejscowości Boćki, albo w przypadku gdy dane zjawiska występują tylko w pojedynczych jednostkach, dla zobrazowania występujących zjawisk zdecydowano się przedstawić występujące czynniki w sposób opisowy. W taki sposób przedstawiono 2 zjawiska w sferze społecznej, 2 w sferze środowiskowej, 1 w sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz 2 w sferze technicznej. Zjawiska odnoszące się do demografii (7 wskaźników) oraz przedstawione w sposób opisowy nie miały wpływu na diagnozowany poziom stanu kryzysowego, a miały wyłącznie charakter poglądowy.

Zestawienie wskaźników wykorzystanych do oceny sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej wraz z ich definicją na potrzeby dokonanej analizy przedstawiono poniżej.

Tabela 2 Zestawienie wskaźników wykorzystanych w delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

L.p.	Nazwa wskaźnika	Analiza opisowa + przestrzenna	Definicja	Źródło danych
Sfera społeczna				
1.	Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym przypadająca na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	-	Wskaźnik obrazuje udział osób w wieku nieprodukcyjnym, w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym w danej jednostce	Urząd Gminy Boćki
2.	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	-	Wskaźnik obrazuje udział osób w wieku poprodukcyjnym, w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w danej jednostce	Urząd Gminy Boćki
3.	Liczba mieszkańców w wieku powyżej 65 roku życia na 100 mieszkańców	-	Wskaźnik obrazuje udział osób w wieku senioralnym, w przeliczeniu na 100 mieszkańców w danej jednostce	Urząd Gminy Boćki
4.	Stosunek salda liczby urodzeń i zgonów na 100 mieszkańców	-	Wskaźnik obrazuje stosunek różnicy między liczbą urodzeń i liczby zgonów, w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki	Urząd Gminy Boćki
5.	Stosunek salda liczby zameldowań i wymeldowań na 100 mieszkańców	-	Wskaźnik obrazuje stosunek różnicy między liczbą osób zameldowanych i liczbą osób wymeldowanych, w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki	Urząd Gminy Boćki
6.	Liczba mieszkańców w wieku 18 - 30 roku życia na 100 mieszkańców	-	Wskaźnik obrazuje udział mieszkańców w wieku 18-30 lat (czyli mieszkańców charakteryzujących się największą mobilnością w strukturze społecznej), w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki	Urząd Gminy Boćki
7.	Saldo zmiany liczby mieszkańców w roku 2019 i 2023 na 100 mieszkańców	-	Wskaźnik obrazuje stosunek różnicy między liczbą mieszkańców gminy w roku 2019 oraz 2023, w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki	Urząd Gminy Boćki
8.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym	-	Wskaźnik obrazuje udział liczby osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym	Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim/ Urząd Gminy Boćki
9.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych poniżej 30 roku życia w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	-	Wskaźnik obrazuje udział liczby osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia w przeliczeniu na 100 osób bezrobotnych w danej jednostce	Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim
10.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	-	Wskaźnik obrazuje udział liczby osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w przeliczeniu na 100 osób bezrobotnych w danej jednostce	Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim
11.	Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy w stosunku liczby zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	-	Wskaźnik obrazuje udział liczby osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób bezrobotnych w danej jednostce	Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim

12.	Liczba osób korzystająca ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej	-	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego ubóstwa, wyrażoną liczbą osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej, w przeliczeniu na 100 osób korzystających z pomocy społecznej w danej jednostce	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach
13.	Odsetek osób pow. 65 r.ż. korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej	-	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną gminy osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, wyrażoną liczbą osób powyżej 65 roku życia pobierających świadczenia społeczne, w przeliczeniu na 100 osób korzystających z pomocy społecznej w danej jednostce	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach
14.	Liczba przyznanych świadczeń ogółem stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej	-	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego ubóstwa, wyrażoną liczbą przyznanych świadczeń z pomocy społecznej ogółem, w przeliczeniu na 100 osób korzystających z pomocy społecznej w danej jednostce	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach
15.	Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej	-	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego ubóstwa, wyrażoną liczbą osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa, w przeliczeniu na 100 osób korzystających z pomocy społecznej w danej jednostce	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach
16.	Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej	-	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną gminy osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, wyrażoną liczbą osób pobierających świadczenia społeczne z tytułu niepełnosprawności, w przeliczeniu na 100 osób korzystających z pomocy społecznej w danej jednostce	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach
17.	Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w stosunku do ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej	-	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną gminy osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności, wyrażoną liczbą osób pobierających świadczenia społeczne z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby, w przeliczeniu na 100 osób korzystających z pomocy społecznej w danej jednostce	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach
18.	Natężenie interwencji policji w danej jednostce w przeliczeniu na 100 mieszkańców	-	Wskaźnik obrazuje rozkład problemu bezpieczeństwa publicznego, wyrażony liczbą przestępstw tj. interwencji porządku publicznego, wykroczenia i przestępstwa, kradzieże, naruszenia nietykalności osobistej, naruszenie mienia, zdarzenia drogowe, interwencje przemocy domowej, mających miejsce w 2023 r., w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki.	Komisariat Policji w Boćkach
19.	-	Odsetek wydanych "Niebieskich Kart"	Analiza opisowa zjawiska występowania problemu przemocy w rodzinach, które wymagają wsparcia w zakresie ochrony życia i zdrowia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach

20.	Frekwencja wyborcza w latach 2018-2023 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	-	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnego kapitału społecznego, wyrażony wskaźnikiem uczestnictwa w wyborach samorządowych, parlamentarnych, prezydenckich oraz do parlamentu europejskiego w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki	Opracowanie własne na podstawie www.wybory.gov.pl
21.	Liczba funkcjonujących NGO wg siedziby w przeliczeniu na 100 mieszkańców	-	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnego kapitału społecznego, wyrażony liczbą organizacji pozarządowych (fundacji, stowarzyszeń), w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki	Urząd Gminy Boćki
22.	Liczba mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich w przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 r.ż.	-	Wskaźnik obrazujący bezpośrednie angażowanie się społeczności lokalnej w sprawach ich dotyczących, wyrażony liczbą mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich w przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 r.ż. w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki	Urząd Gminy Boćki
23.	Liczba uczniów w szkole podstawowej sprawujących problemy wychowawcze na 100 uczniów	-	Wskaźnik przedstawia niski poziom lokalnego kapitału społecznego wśród dzieci i młodzieży, wyrażony liczbą uczniów z problemami wychowawczymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki.	Szkoły Podstawowe w Boćkach oraz Andryjankach
24.	Liczba dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach podstawowych na 100 uczniów	-	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnego kapitału społecznego wśród dzieci i młodzieży wymagającej dodatkowych metod nauczania, wyrażony liczbą uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki.	Szkoły Podstawowe w Boćkach oraz Andryjankach
25.	-	Wyniki egzaminu ośmioklasisty	Analiza opisowa obrazu niskiego poziomu kapitału społecznego i problemów edukacyjnych w gminie	Opracowanie własne na podstawie www.oke.lomza.pl/ Szkoły Podstawowe w Boćkach oraz Andryjankach
Sfera gospodarcza				
1.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEIDG oraz KRS w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym	-	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnej gospodarki, wyrażony poziomem aktywności gospodarczej mieszkańców, odnoszącym się do łącznej liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do 100 osób w wieku produkcyjnym	Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG oraz KRS
2.	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w CEIDG oraz KRS oraz działalności rolniczej w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym	-	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnej gospodarki, wyrażony poziomem aktywności gospodarczej mieszkańców (łącznie z działalnością rolniczą), odnoszącym się do łącznej liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do 100 osób w wieku produkcyjnym	Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG oraz KRS
3.	Liczba nowych zarejestrowanych przedsiębiorstw w latach 2020-2023 w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym	-	Wskaźnik obrazuje kondycję lokalnej gospodarki, wyrażoną liczbą podmiotów gospodarczych nowo rejestrowanych w CEIDG oraz KRS w latach 2020-2023 na 100 mieszkańców danej jednostki	Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG oraz KRS
4.	Liczba wyrejestrowanych przedsiębiorstw w latach 2020-2023 w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym	-	Wskaźnik obrazuje kondycję lokalnej gospodarki, wyrażoną liczbą podmiotów gospodarczych wyrejestrowanych z CEIDG oraz KRS w latach 2020-2023 na 100 mieszkańców danej jednostki	Opracowanie własne na podstawie danych CEIDG oraz KRS

5.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym oraz bez kwalifikacji zawodowych w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	-	Wskaźnik obrazuje kondycję lokalnej gospodarki, wyrażoną zdolnością osób bezrobotnych o niskich kwalifikacjach do podejmowania ryzyka gospodarczego i prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek	Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim
Sfera środowiskowa				
1.	Masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [Mg] / na 100 mieszkańców jednostki	-	Wskaźnik obrazuje problem przekroczenia standardów jakości środowiska, mierzone występowaniem odpadów niebezpiecznych, wyrażonych ilością wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia w Mg, w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki	Urząd Gminy Boćki https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/
2.	Poziom stężenia pyłów PM10 w danej jednostce w latach 2019-2022 w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki	-	Wskaźnik obrazuje problem przekroczenia standardów jakości środowiska, mierzone występowaniem ponadprzeciętnego poziomu stężenia pyłów PM 10 w danej jednostce	https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/maps/modeling
3.	Liczba urządzeń obniżających jakość powietrza (kotłów o klasie 3 i niższej) w przeliczeniu na 100 kotłów ogółem w danej jednostce	-	Wskaźnik obrazuje problem przekroczenia standardów jakości środowiska, mierzone występowaniem urządzeń obniżających jakość powietrza - kotłów na paliwo stałe o klasie 3 i niższej, w odniesieniu do 100 pieców w danej jednostce	Urząd Gminy Boćki
4.	Liczba urządzeń obniżających jakość powietrza (pieców kaflowych na paliwo stałe) w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki	-	Wskaźnik obrazuje problem przekroczenia standardów jakości środowiska, mierzone występowaniem urządzeń obniżających jakość powietrza - pieców kaflowych na paliwo stałe, w odniesieniu do 100 mieszkańców jednostki	Urząd Gminy Boćki
5.	-	Występowanie obszarów narażonych zagrożeniem powodziowym	Wskaźnik obrazuje niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego w danej jednostce	geoportal.gov.pl
6.	-	Występowanie obszarów ochrony środowiska	Analiza opisowa występowania obszarów ochrony środowiska w danej jednostce, mający wpływ m.in. na rodzaj podejmowanej czy prowadzonej działalności gospodarczej	geoportal.gov.pl
Sfera przestrzenno-funkcjonalna				
1.	Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców	-	Wskaźnik obrazuje poziom pobudzający działalność inwestycyjną w gminie, wyrażoną liczbą wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki	Urząd Gminy Boćki
2.	Liczba zdarzeń komunikacyjnych zagrażających życiu i zdrowiu mieszkańców w przeliczeniu na 100 wypadków ogółem	-	Wskaźnik obrazuje stopień dostępności infrastruktury komunikacyjnej, wyrażony liczbą wypadków komunikacyjnych w danej jednostce w odniesieniu do 100 wypadków ogółem	Komisariat Policji w Boćkach

3.	-	<i>Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami</i>	<i>Analiza opisowa obrazująca liczbę budynków użyteczności publicznej posiadających rozwiązania techniczne umożliwiające efektywne korzystanie przez osoby ze szczególnymi potrzebami</i>	Urząd Gminy Boćki
Sfera techniczna				
1.	<i>Liczba budynków mieszkalnych nieużywanych i w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 100 mieszkańców</i>	-	<i>Wskaźnik obrazuje skalę degradacji gminnego zasobu mieszkaniowego, mierzoną liczbą budynków nieużywanych lub których stan techniczny wymaga przeprowadzenia remontu, w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki.</i>	geoportal.gov.pl
2.	<i>Liczba budynków - budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa (budynki gospodarcze) nieużywanych i w złym stanie w przeliczeniu na 100 mieszkańców</i>	-	<i>Wskaźnik obrazuje skalę degradacji zasobu produkcyjno-usługowego, mierzonego liczbą budynków produkcyjnych, usługowych lub gospodarczych dla rolnictwa, nieużywanych lub których stan techniczny wymaga przeprowadzenia remontu, w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki.</i>	geoportal.gov.pl
3.	<i>Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej w przeliczeniu na 100 budynków mieszkalnych</i>	-	<i>Wskaźnik obrazuje skalę zwodociągowania gminy wyrażoną liczbą budynków podłączonych do sieci wodociągowej w przeliczeniu na 100 budynków mieszkalnych</i>	Urząd Gminy Boćki
4.	<i>Liczba awarii sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w przeliczeniu na ogólną liczbę awarii</i>	-	<i>Wskaźnik intensywności awarii wyrażony liczbą awarii sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w danej jednostce przypadających na ogólną liczbę awarii w gminie</i>	Urząd Gminy Boćki
5.	<i>Liczba budynków mieszkalnych podłączonych do kanalizacji sanitarnej (kanalizacja sieciowa, przydomowe oczyszczalnie ścieków, zbiorniki bezodpływowe) w przeliczeniu na 100 budynków ogółem</i>	-	<i>Wskaźnik obrazuje rozwój sieci kanalizacyjnej w gminie, wyrażoną liczbą budynków podłączonych do kanalizacji sanitarnej (w tym m.in. Kanalizacji sieciowej, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych) w przeliczeniu na 100 budynków mieszkalnych na rozwój sieci kanalizacyjnej w gminie.</i>	Urząd Gminy Boćki
6.	-	<i>Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków</i>	<i>Wskaźnik obrazuje rozkład zasobu kulturowego, który narażony jest na degradację stanu technicznego oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie, mierzony liczbą obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków</i>	Urząd Gminy Boćki

7.	<i>Występowanie w przestrzeni publicznej wokół budynku użyteczności publicznej rozwiązań technicznych umożliwiających dotarcie do budynku przez osoby ze szczególnymi potrzebami</i>	<i>Analiza opisowa występowania w przestrzeni publicznej wokół budynku użyteczności publicznej rozwiązań technicznych umożliwiających dotarcie do budynku przez osoby ze szczególnymi potrzebami</i>	Urząd Gminy Boćki
----	---	---	--------------------------

Źródło: Opracowanie własne

II.2. Metoda analizy koncentracji negatywnych zjawisk

Pierwszym krokiem służącym porównaniu stopnia natężenia zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych było opracowanie porównywalnego wskaźnika syntetycznego dla wszystkich jednostek w całej gminie. Następnie, z uwagi na fakt korzystania ze zróżnicowanych wskaźników, dokonano standaryzacji każdego z nich, umożliwiając tym samym ich wzajemne porównywanie i dalszą analizę – tzw. normalizacja danych. Tym samym w celu wyznaczenia wskaźnika syntetycznego, posłużono się metodą statystyczną Perkala, stanowiącą rekomendację Ministerstwa Rozwoju i Technologii¹. W pierwszej kolejności każde ze zjawisk kryzysowych normalizowane było zgodnie ze wzorem:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}$$

gdzie:

t_{ij} – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j .

Kolejnym etapem budowy wskaźnika syntetycznego służącego porównaniu pomiędzy jednostkami analitycznymi było określenie czy dany wskaźnik jest tzw. stymulantą (tzn. czy wysokie wartości wskaźnika oznaczają, że dane zjawisko jest pozytywne), czy destymulantą (tzn. wysokie wartości wskaźnika oznaczają, że dane zjawisko jest negatywne). W przypadku destymulanty otrzymane w wyniku normalizacji wartości pozostawia się bez zmian, natomiast uzyskane wartości dla stymulanty przekształcono według wzoru:

$$z_{ij} = x_{ij} * (-1)$$

gdzie:

z_{ij} – wartość wskaźnika (stymulanty) po przekształceniu,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i .

Ostatnim etapem jest wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego, który jest sumą wszystkich wskaźników cząstkowych dla każdej z jednostek. Wartość wskaźnika syntetycznego wskazuje czy dana jednostka znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o dużym natężeniu zjawisk kryzysowych, natomiast niskie ukazują pozytywny obraz zjawisk. Wskaźnik syntetyczny dla zjawisk społecznych oblicza się za pomocą wzoru:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

¹ „Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji” - <https://www.gov.pl/web/rozwój-technologia/delimitacja-krok-po-kroku> - stan na 22.07.2024

Pi – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk,
n – liczba wskaźników (cech),
 t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej.

Mając na uwadze zapisy ustawy o rewitalizacji przyjęto, że podstawowym warunkiem, aby dana jednostka mogła zostać uznana za obszar zdegradowany, jest występowanie na niej negatywnych zjawisk w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu negatywnych zjawisk w co najmniej jednej z pozostałych sfer.

W przypadku analizy sfery społecznej, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji analizie poddano występowanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2022 r. poz. 2240), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. W celu wychwycenia występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej posłużono się analizą ilościową 23 wskaźników. Przyjęto, że występowanie wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) świadczy o występowaniu stanu kryzysowego w danej jednostce w sferze społecznej. Natomiast w celu występowania koncentracji kryzysu w danej jednostce, koniecznym jest współwystępowanie co najmniej jednego negatywnego zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer.

W przypadku analizy sfery gospodarczej, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji analizie poddano występowanie koncentracji negatywnych zjawisk gospodarczych, w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości oraz słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw. W celu wychwycenia występowania stanu kryzysowego w sferze gospodarczej posłużono się analizą ilościową 5 wskaźników. Przyjęto, że występowanie wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) świadczy o występowaniu stanu kryzysowego w danej jednostce w analizowanej sferze z jednoczesnym współwystępowaniem wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) w sferze społecznej.

W przypadku analizy sfery środowiskowej, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji analizie poddano występowanie koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych, w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. W celu wychwycenia występowania stanu kryzysowego w sferze środowiskowej posłużono się analizą ilościową 4 wskaźników. Przyjęto, że występowanie wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) świadczy o występowaniu stanu kryzysowego w danej jednostce w analizowanej sferze z jednoczesnym współwystępowaniem wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) w sferze społecznej.

W przypadku analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji analizie poddano występowanie koncentracji negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych, w szczególności niewystarczającego wyposażenie w infrastrukturę techniczną

i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych. W celu wychwycenia występowania stanu kryzysowego w sferze przestrzenno-funkcjonalnej posłużono się analizą ilościową 2 wskaźników. Przyjęto, że występowanie wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) świadczy o występowaniu stanu kryzysowego w danej jednostce w analizowanej sferze z jednoczesnym współwystępowaniem wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) w sferze społecznej.

W przypadku analizy sfery technicznej, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji analizie poddano występowanie koncentracji negatywnych zjawisk technicznych, w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W celu wychwycenia występowania stanu kryzysowego w sferze technicznej posłużono się analizą ilościową 5 wskaźników. Przyjęto, że występowanie wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) świadczy o występowaniu stanu kryzysowego w danej jednostce w analizowanej sferze z jednoczesnym współwystępowaniem wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) w sferze społecznej.

Mając na uwadze powyższe uznaje się, że przyjęte założenia metodologiczne spełniają wymogi zapisów ustawy o rewitalizacji.

II.3. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z art. 9 ust 1 ustawy o rewitalizacji, obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (...) można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych (...), lub
- 2) środowiskowych (...), lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych (...), lub
- 4) technicznych.

Przeprowadzona analiza porównawcza poszczególnych zjawisk miała na celu wykazanie, która z analizowanych jednostek charakteryzuje się największą liczbą wskaźników świadczących o sytuacji kryzysowej. Na podstawie dostępnych danych, lokalnych uwarunkowań oraz możliwości porównywalności otrzymanych informacji pomiędzy jednostkami, ostatecznie zdecydowano o wykorzystaniu 32 wskaźników ilościowych, w tym 16 odnoszących się do sfery społecznej, 5 do sfery gospodarczej, 4 do sfery środowiskowej, 2 do sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz 5 do sfery technicznej. Pozwalało to z jednej strony na szeroką analizę uwarunkowań wewnątrzgminnych, z drugiej zaś wymagało zdefiniowania szczegółowych zasad wychwycenia

poziomu koncentracji negatywnych zjawisk służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego. Stąd też, z uwagi na przyjętą liczbę wskaźników, w celu zaliczenia danej jednostki jako obszaru zdegradowanego uznano konieczność występowania na jej terenie wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) świadczącego o występowaniu stanu kryzysowego w sferze społecznej z jednoczesnym występowaniem wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) w co najmniej jednej z pozostałych sfer.

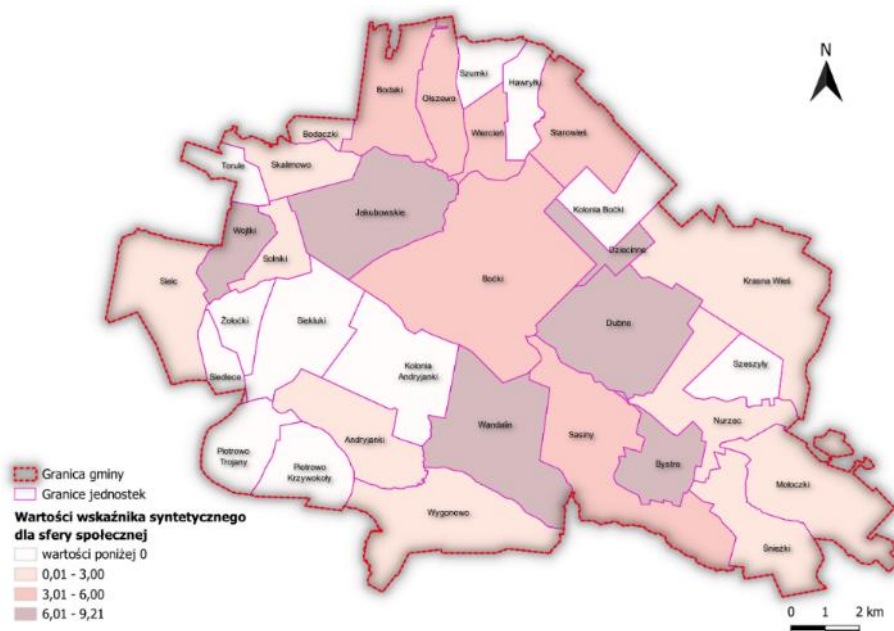
Poniżej przedstawiono wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej dla poszczególnych wyznaczonych jednostek analitycznych w gminie Boćki.

Tabela 3 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej

Jednostka analityczna	Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej
Andryjanki	2,64
Andryjanki Kolonia	-8,93
Boćki	4,73
Kolonia Boćki	-6,54
Bodaczki	2,36
Bodaki	4,42
Bystre	9,21
Dubno	6,90
Dziecinne	7,13
Hawryłki	-6,65
Jakubowskie	7,85
Krasna Wieś	0,20
Mołoczki	0,02
Nurzec	2,66
Olszewo	3,32
Piotrowo - Krzywokoły	-5,45
Piotrowo - Trojany	-4,88
Sasiny	4,12
Siedlece	-12,76
Siekluki	-6,06
Sielc	1,13
Skalimowo	0,58
Solniki	2,06
Starowieś	3,83
Szeszyły	-8,71
Szumki	-12,26
Śnieżki	0,82
Torule	-2,22
Wandalin	6,33
Wiercień	3,30
Wojtki	7,11
Wygonowo	0,69
Żołócki	-6,96

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej

Źródło: Opracowanie własne

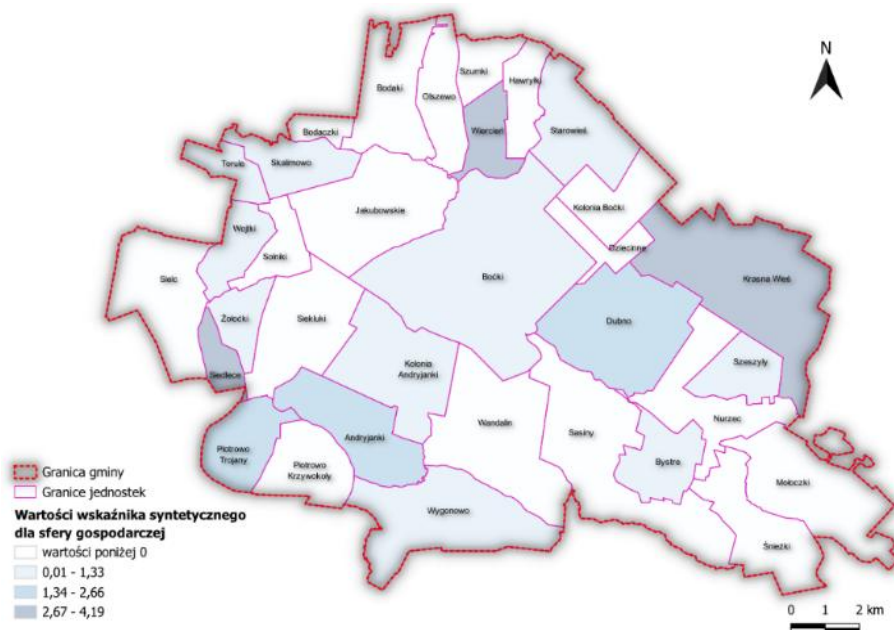
Tabela 4 Wartość wskaźników syntetycznych dla pozostałych sfer

Jednostka analityczna	Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery			
	gospodarczej	środowiskowej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej
Andryjanki	1,41	-3,12	0,88	-2,89
Andryjanki Kolonia	0,09	-2,20	0,31	-0,80
Boćki	0,87	-3,32	2,53	4,12
Kolonia Boćki	-0,56	0,55	4,94	-0,98
Bodaczki	-1,43	-1,99	0,31	-2,50
Bodaki	-0,88	-2,72	-0,91	-4,20
Bystre	0,48	0,91	0,31	0,81
Dubno	1,42	0,53	-1,00	2,02
Dziecinne	-1,37	2,05	1,15	-0,66
Hawryłki	-0,76	-1,77	0,31	1,09
Jakubowskie	-0,17	-2,70	0,73	-0,16
Krasna Wieś	3,24	1,05	-0,97	1,52
Mołoczki	-0,68	3,42	-1,44	0,79
Nurzec	-4,25	-0,62	1,15	3,61
Olszewo	-0,92	-2,79	0,73	-1,04
Piotrowo - Krzywokoły	-0,16	-2,03	2,42	-0,39

Piotrowo - Trojany	2,19	-0,18	-3,06	-0,56
Sasiny	-0,70	2,47	-2,06	-1,47
Siedlece	3,36	8,23	-3,40	3,52
Siekluki	-8,08	-1,47	-1,17	-4,01
Sielc	-0,03	-0,57	-1,25	1,72
Skalimowo	0,78	2,49	0,31	0,31
Solniki	-0,01	-1,07	0,73	-1,07
Starowieś	0,22	-1,69	0,73	-1,34
Szeszyły	0,63	6,86	0,31	-0,80
Szumki	-0,98	0,15	0,31	2,53
Śnieżki	-0,19	4,37	-1,47	6,26
Torule	0,17	-1,52	0,31	2,00
Wandalin	-0,29	-0,50	-1,26	-0,19
Wiercień	4,19	-0,64	0,31	-5,13
Wojtki	0,10	-0,34	-0,80	0,80
Wygonowo	1,09	-0,93	-0,35	-1,16
Żołoci	1,23	-0,90	0,31	-1,75

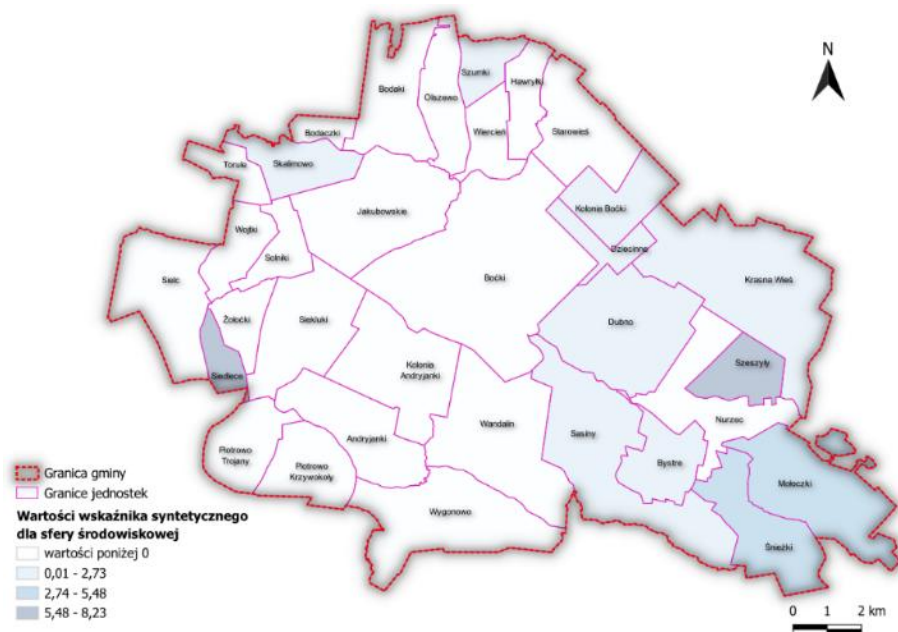
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery gospodarczej

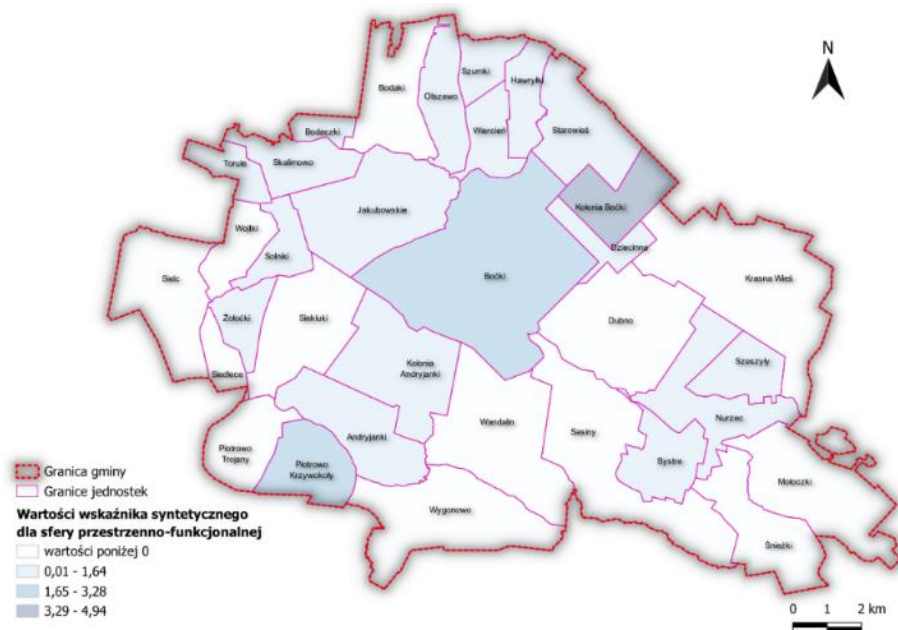
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 4 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery środowiskowej

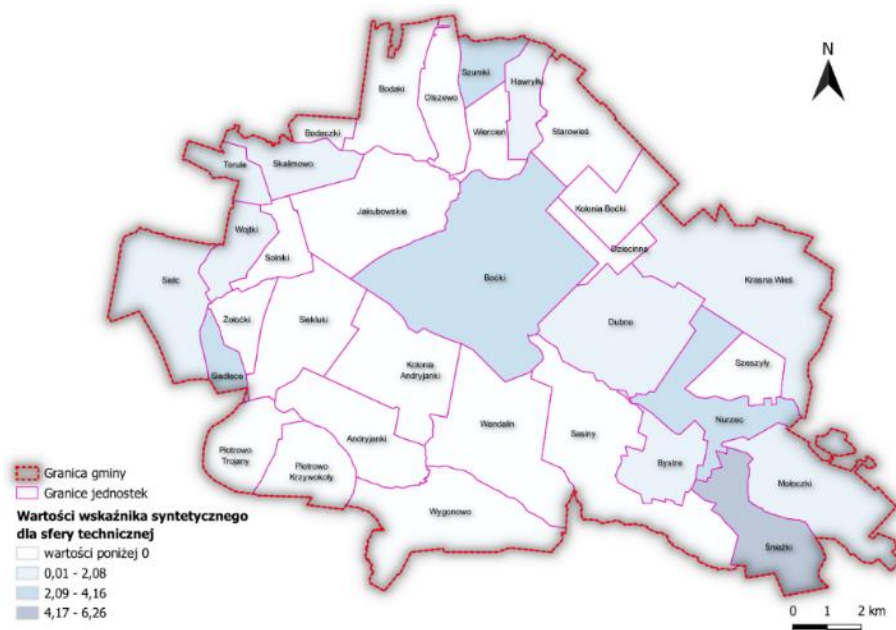
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 5 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 6 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery technicznej

Źródło: Opracowanie własne

Koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej objęła 22 jednostki, których wartość wskaźnika syntetycznego jest powyżej wartości „0” (zerowej), potwierdzając tym samym występowanie stanu kryzysowego w sferze społecznej.

Tabela 5 Koncentracja wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej

Jednostka analityczna	Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej
Bystre	9,21
Jakubowskie	7,85
Dziecinne	7,13
Wojtki	7,11
Dubno	6,90
Wandalin	6,33
Boćki	4,73
Bodaki	4,42
Sasiny	4,12
Starowieś	3,83
Olszewo	3,32
Wiercień	3,30
Nurzec	2,66
Andryjanki	2,64
Bodaczki	2,36
Solniki	2,06
Sielc	1,13

Śnieżki	0,82
Wygonowo	0,69
Skalimowo	0,58
Krasna Wieś	0,20
Mołoczki	0,02

Źródło: Opracowanie własne

Spośród 22 jednostek, których wartość wskaźnika syntetycznego potwierdza występowanie zjawiska kryzysowego w sferze społecznej, przyjętą na wstępie metodologią, tj. jednoczesnym występowaniem wartości wskaźnika syntetycznego powyżej wartości „0” (zerowej) w co najmniej 2 z pozostałych sfer, spełnia 20 jednostek.

Tabela 6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

	Koncentracja negatywnych zjawisk					Obszar zdegradowany (Tak/Nie)
	w sferze społecznej (Tak/Nie)	w sferze gospodarczej (Tak/Nie)	w sferze środowiskowej (Tak/Nie)	w sferze przestrzenno-funkcjonalnej (Tak/Nie)	w sferze technicznej (Tak/Nie)	
Andryjanki	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK
Andryjanki Kolonia	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE
Boćki	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK
Kolonia Boćki	NIE	NIE	TAK	TAK	NIE	NIE
Bodaczki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK
Bodaki	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Bystre	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Dubno	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK
Dziecinne	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE	TAK
Hawryłki	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK	NIE
Jakubowskie	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK
Krasna Wieś	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK
Mołoczki	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK
Nurzec	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK
Olszewo	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK
Piotrowo - Krzywokoły	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE	NIE
Piotrowo - Trojany	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE
Sasiny	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE	TAK
Siedlece	NIE	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
Siekluki	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Sielc	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK
Skalimowo	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Solniki	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE	TAK
Starowieś	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK

Szeszyły	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
Szumki	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK	NIE
Śnieżki	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK
Torule	NIE	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
Wandalin	TAK	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE
Wiercień	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK
Wojtki	TAK	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK
Wygonowo	TAK	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK
Żołocki	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE	NIE

Źródło: Opracowanie własne

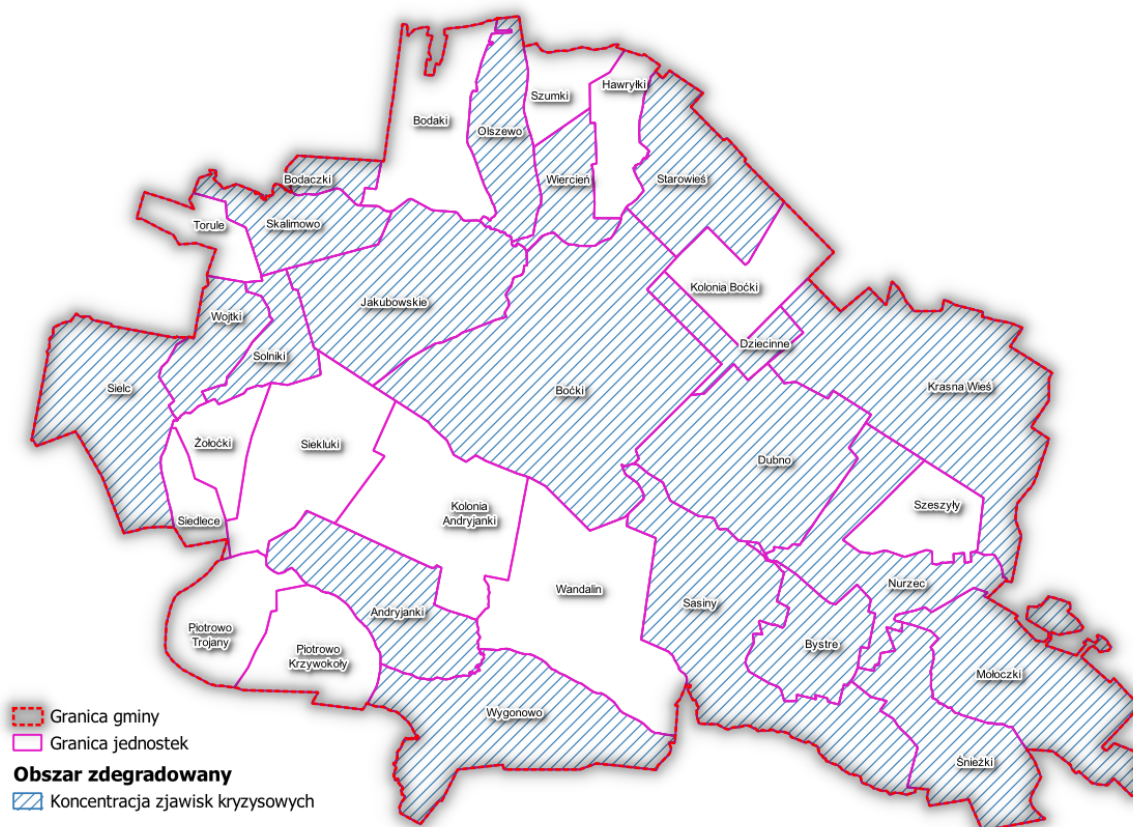
W wyniku tak przeprowadzonego badania zidentyfikowano jednostki, w których występuje koncentracja negatywnych zjawisk stanowiących obszar zdegradowany.

Tabela 7 Obszar zdegradowany w gminie Boćki

L.p.	Sołectwo	Liczba mieszkańców	% ludności gminy	Powierzchnia poszczególnych jednostek [km2]	% powierzchni gminy
1	Andryjanki	249	6,19%	7,32	3,16%
2	Boćki	1270	31,56%	23,53	10,15%
3	Bodaczki	113	2,81%	1,37	0,59%
4	Bystre	70	1,74%	4,66	2,01%
5	Dubno	141	3,50%	11,74	5,06%
6	Dziecinne	24	0,60%	2,36	1,02%
7	Jakubowskie	220	5,47%	11,11	4,79%
8	Krasna Wieś	144	3,58%	16,59	7,16%
9	Mołoczki	53	1,32%	10,62	4,58%
10	Nurzec	89	2,21%	7,6	3,28%
11	Olszewo	121	3,01%	4,65	2,01%
12	Sasiny	39	0,97%	13,89	5,99%
13	Sielc	178	4,42%	8,68	3,74%
14	Skalimowo	30	0,75%	4,34	1,87%
15	Solniki	63	1,57%	2,88	1,24%
16	Starowieś	119	2,96%	7,17	3,09%
17	Śnieżki	52	1,29%	7,13	3,08%
18	Wiercień	84	2,09%	3,18	1,37%
19	Wojtki	83	2,06%	3,43	1,48%
20	Wygonowo	140	3,48%	11,35	4,90%
	RAZEM	3282	81,56%	163,60	70,57%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 7 Obszar zdegradowany w gminie Boćki

Źródło: Opracowanie własne

II.4. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Dodatkowo, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Z uwagi, iż wyznaczony obszar zdegradowany, nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, tzn. jest większy niż 20% powierzchni gminy oraz jest zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, koniecznym było przeprowadzenie dodatkowej analizy pod kątem istotności obszaru kwalifikującego się jako obszar rewitalizacji, to znaczy posiadającego warunki i potencjały do prowadzenia na nim procesu rewitalizacji.

Całkowita liczba mieszkańców gminy Boćki mieszkająca w obszarach zidentyfikowanych jako zdegradowane obejmuje 81,56% mieszkańców gminy. Z uwagi na ograniczenie ustawowe liczby

mieszkańców obszaru rewitalizacji, koniecznym stało się zawężenie jako obszaru rewitalizacji jedynie części obszaru zdegradowanego, celem spełnienia zapisów ustawowych.

Przyjmując konieczność zastosowania w/w limitów zdecydowano, aby działania rewitalizacyjne prowadzone były w obszarach o największych potencjałach rozwojowych, w których znajduje się baza infrastrukturalna lub/i kapitał społeczny. Stąd też obszar rewitalizacji w gminie Boćki przedstawia się następująco:

Tabela 8 Obszar rewitalizacji w gminie Boćki

L.p.	Podobszar rewitalizacji	Liczba mieszkańców	% ludności gminy	Powierzchnia poszczególnych jednostek [km ²]	% powierzchni gminy
1	Andryjanki	203	5,04%	0,59	0,25%
2	Boćki	336	8,35%	0,73	0,31%
3	Dubno	141	3,50%	0,91	0,39%
4	Dziecinne	24	0,60%	0,98	0,42%
5	Krasna Wieś	144	3,58%	3,22	1,39%
6	Sasiny	37	0,92%	0,58	0,25%
7	Solniki	63	1,57%	0,48	0,21%
8	Starowieś	119	2,96%	0,66	0,28%
9	Wygonowo	140	3,48%	2,82	1,22%
	RAZEM	1207	29,99%	10,96	4,73%

Źródło: Opracowanie własne

Obszary, które wybrane zostały do rewitalizacji, to obszary posiadające największe możliwości prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Obszary te obecnie albo już posiadają możliwości infrastrukturalne w zakresie funkcjonowania obiektów wykorzystywanych na cele społeczne (np. świetlice wiejskie, budynki OSP), albo znajdująca się w nich infrastruktura ta wymaga nakładów na jej remont i rozbudowę. Stąd też z jednej strony posiadany potencjał przestrzenno-funkcjonalny umożliwia prowadzenie działań rewitalizacyjnych w zakresie pobudzenia aktywności społecznej mieszkańców, wzmocnienia integracji, prowadzenia projektów podnoszących poziom kapitału społecznego w postaci szkoleń, spotkań integracyjnych czy działań kulturalno-edukacyjnych. Z drugiej zaś infrastruktura, stanowiąca niewykorzystany potencjał, wymaga doinwestowania w celu stworzenia lepszych warunków do nauki dla dzieci, organizacji imprez kulturalnych, czy wykreowania miejsc dla rozwoju mikroprzedsiębiorstw.

Skierowanie w pierwszej kolejności skupienia na wyznaczonych do rewitalizacji obszarach pozwoli na realizację przedsięwzięć, umożliwiających realne wyprowadzenie tych obszarów z kryzysu z uwagi na potencjał infrastrukturalny (funkcjonowanie obiektów przeznaczonych na cele publiczne), oraz rozwój potencjału społecznego, umożliwiającego animację działań społecznych i pobudzenie aktywności mieszkańców.

Rysunek 8 Podobszar rewitalizacji - Andryjanki

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 9 Podobszar rewitalizacji - Boćki

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 10 Podobszar rewitalizacji - Dubno

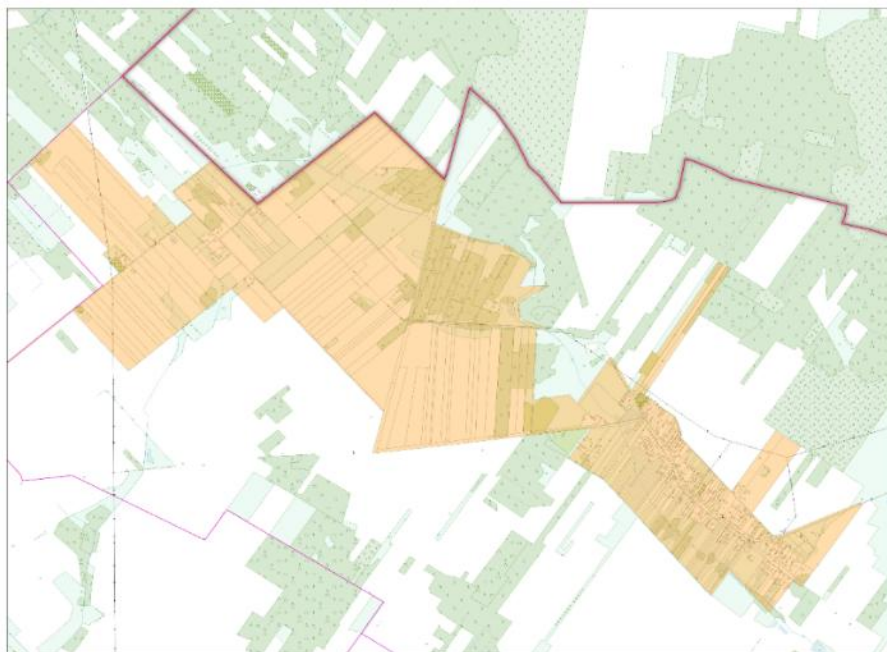
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 11 Podobszar rewitalizacji - Dziecinne

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 12 Podobszar rewitalizacji - Krasna Wieś

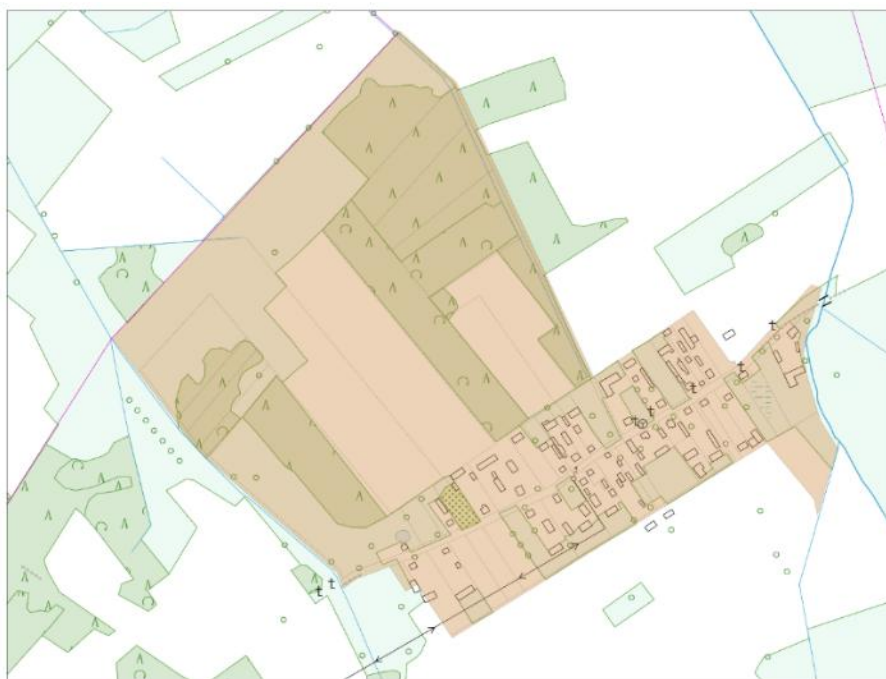
Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 13 Podobszar rewitalizacji - Sasiny

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 14 Podobszar rewitalizacji - Solniki

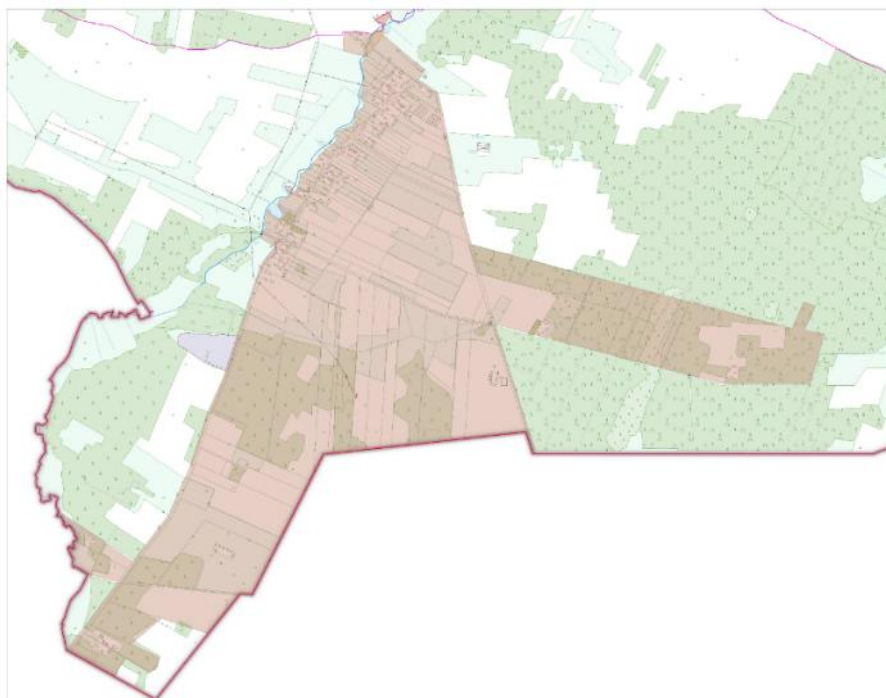

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 15 Podobszar rewitalizacji - Starowieś

Źródło: Opracowanie własne

Źródło: Opracowanie własne

III. Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji

III.1. Podobszar Andryjanki

Podobszar Andryjanki charakteryzuje się typowym dla regionu układem osadniczym i funkcją rolniczą, z zachowaną tradycyjną strukturą zabudowy. Funkcją dominującą w ramach struktury przestrzenno-funkcjonalnej jest funkcja mieszkaniowa i rolnicza. Dominującą formą działalności gospodarczej są gospodarstwa indywidualne, wielopokoleniowe. Zabudowa to głównie domy jednorodzinne, często połączone z zabudowaniami gospodarczymi. Przeważają budynki wolnostojące, parterowe lub z użytkowym poddaszem. Główna część zabudowy podobszaru Andryjanki koncentruje się wzdłuż drogi lokalnej prowadzącej przez miejscowość, przy której występuje dość regularna, liniowa struktura siedlisk. Podobszar nie posiada zwartego i zdefiniowanego centrum, zarówno społecznego czy usługowego.

Rysunek 17 Mapa podobszaru Andryjanki

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Andryjanki liczył w 2023 roku 203 mieszkańców, co stanowi zaledwie 5 % populacji całej gminy oraz 16,82% populacji obszaru rewitalizacji. Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba mieszkańców podobszaru wzrosła o 1 osobę (co stanowi wzrost o 0,40%).

Andryjanki cechują się bardziej korzystną strukturą wiekową niż średnia gminna. Podobszar ma większy udział osób w wieku produkcyjnym oraz mniejszy udział seniorów. To oznacza relatywnie wyższy potencjał rozwojowy i mniejsze ryzyko starzenia się ludności, choć struktura jest podatna na szybkie zmiany ze względu na małą liczebność mieszkańców.

- Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat): 40 osób (19,70%)
- Wiek produkcyjny (18–64 lata): 128 osoby (63,06%)
- Wiek poprodukcyjny (65+ lat): 35 osób (17,24%)

Dla porównania, struktura wieku w całej gminie przedstawia się następująco:

- przedprodukcyjny: 16,82%
- produkcyjny: 60,64%
- poprodukcyjny: 22,54%

Szczegółowy rozkład grup wiekowych:

Tabela 9 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji Andryjanki według grup wiekowych

Grupa wiekowa	Liczba osób	Odsetek lokalny	Odsetek w gminie
Dzieci i młodzież (0–18)	40	19,70%	17,67%
Młodzi dorośli (do 30)	35	17,24%	14,39%
Dorośli powyżej 30 lat	48	23,65%	25,10%
Dorośli powyżej 50 lat	45	22,17%	19,09%
Seniorzy (65+)	35	17,24%	23,76%

Źródło: Opracowanie własne

Wysoki udział osób w przedziale wieku 0–30 lat wynoszący ponad 36% populacji stanowi dobry prognostyk dla przyszłości demograficznej podobszaru. Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 52,63%, co oznacza umiarkowane obciążenie udziałem osób zależnych (niewchodzących aktywnie na rynek pracy) w społeczeństwie Andryjanek. Relatywnie niski poziom obciążenia demograficznego wskazuje natomiast wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, jak również wskaźnik obciążenia osób w wieku przedprodukcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym. W pierwszym przypadku wartość wskaźnika wynosi 22,56. Osoby w wieku produkcyjnym wciąż stanowią stabilną grupę dominującą, a liczba seniorów jest umiarkowana. Nie mniej jednak można już obserwować pierwsze oznaki procesu starzenia się populacji tym bardziej, że znaczna część mieszkańców (22%) znajduje się w wieku 50+, co może zwiastować szybki wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ciągu najbliższych 10 lat.

Andryjanki doświadczają ujemnego przyrostu naturalnego i migracyjnego. Jednakże, pomimo korzystnej struktury wiekowej, zjawisko to wskazuje na tendencję do depopulacji szczególnie w ciągu najbliższych lat. Może mieć to istotny wpływ na zmniejszenie populacji i wzrost odsetka seniorów. Niezbędne jest wdrożenie działań prewencyjnych w zakresie zatrzymywania młodych mieszkańców oraz rozwijania potencjału lokalnego w sposób zrównoważony i dostosowany do zmieniającej się struktury wiekowej.

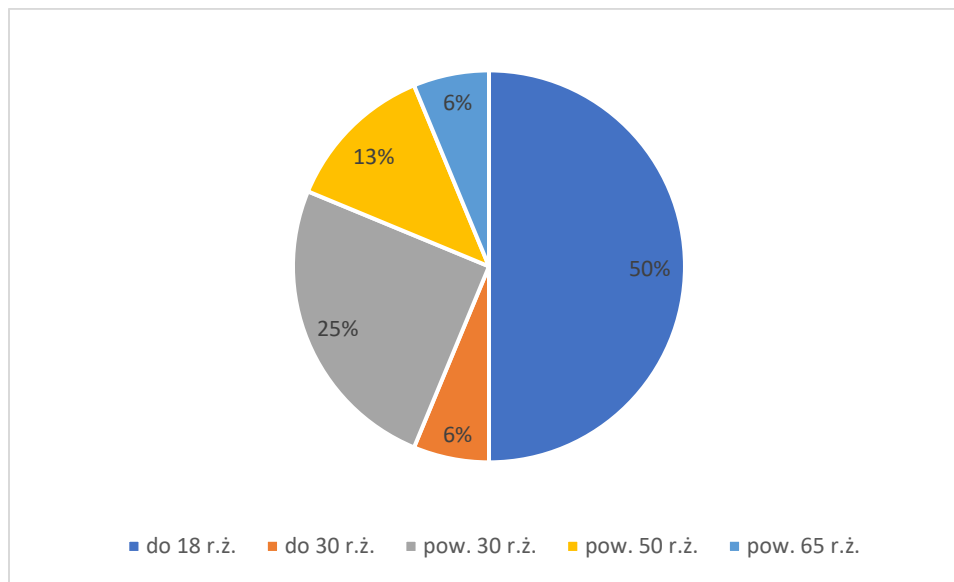
W 2023 roku w miejscowości Andryjanki zarejestrowano 2 osoby bezrobotne, z czego zarówno kobieta, jak i mężczyzna stanowili po jednej osobie. Procentowy udział osób bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców miejscowości jest niewielki – wynosi około 1,5%. W kontekście bezrobocia w gminie Boćki (2,37%), Andryjanki wypadają na tle innych sołectw dobrze. Struktura bezrobocia w Andryjankach według wieku wskazuje, że jedyną grupą wiekową, w której notuje się występowanie osób bezrobotnych (i jednocześnie długotrwale bezrobotnych) to osoby w przedziale wieku 31-49 lat (2 osoby). Jedna z tych osób to osoba bez kwalifikacji zawodowych. Tym samym można stwierdzić, że występujący w podobszarze Andryjanki poziom bezrobocia nie stanowi istotnego problemu.

Dane pochodzące z systemu świadczeń pomocy społecznej za rok 2023 stanowią niepokojące zjawisko, które rzuca światło na głęboko zakorzenione problemy społeczne, ekonomiczne

i demograficzne tej miejscowości. Andryjanki charakteryzują się wysokim udziałem w ogólnej liczbie osób pobierających świadczenia pomocy społecznej w gminie. W ramach podobszaru zamieszkującego 203 osoby, blisko 8% mieszkańców pobiera świadczenia społeczne (średnia w gminie: 5,12%).

Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej mieści się w przedziale 0-18 lat (50%).

Wykres 1 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Andryjanki

Źródło: Opracowanie własne

Liczba przyznanych świadczeń w 2023 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru blisko dwukrotnie przekroczyła średnią gminną (Andryjanki: 15,27; gmina: 7,60). Wśród przyczyn korzystania z pomocy społecznej, głównym powodem korzystania przez wszystkie osoby korzystające z pomocy społecznej jest ubóstwo (50%). Ponadto blisko 20% osób pobiera świadczenia z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa oraz 16% z tytułu bezrobocia. W Andryjankach żadna osoba nie korzysta z pomocy społecznej z tytułu bezdomności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnień czy przemocy domowej. Niemniej jednak w 2023 roku zgłoszono 2 przypadki osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, co, mimo że liczbowo niewielkie, powinno być traktowane jako sygnał ostrzegawczy.

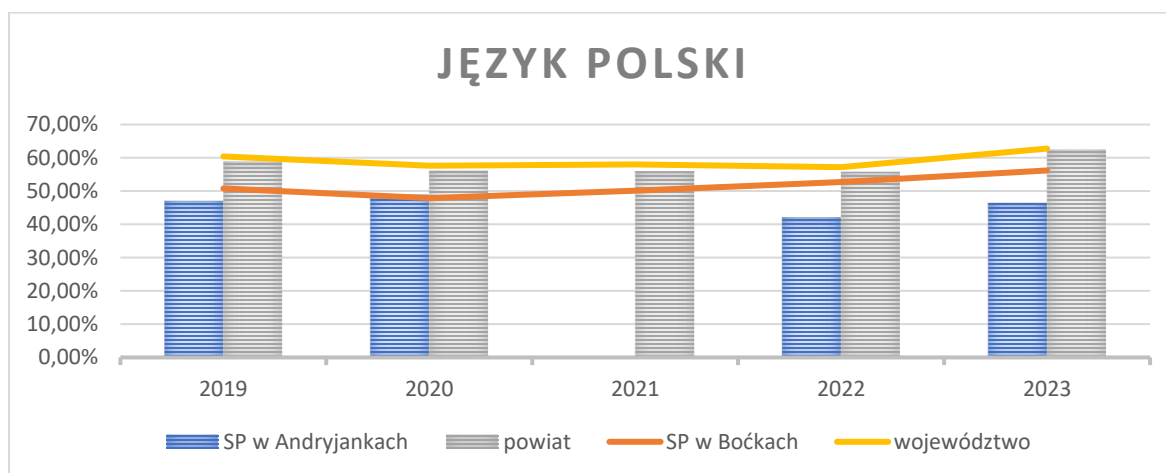
Na szczególną uwagę zasługuje kwestia dzieci. W Andryjankach, aż 4,43% wszystkich mieszkańców to dzieci i młodzież do lat 17 objęte dożywianiem – to ponad czterokrotnie więcej niż średnia w gminie (0,96%). Jest to wyraźny znak nierówności szans życiowych już na poziomie dzieciństwa.

W ramach analizy liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – oparto się na danych dotyczących: osób w wieku poprodukcyjnym, osób otrzymujących wsparcie z GOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik liczby osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS z powodu niepełnosprawności w 2023 r. wyniósł 0,99 i kształtował się na poziomie niższym od wartości dla całej gminy (1,91). Analogicznie wskaźnik obrazujący intensywność pomocy społecznej związanej z występowaniem w rodzinie długotrwałej

lub ciężkiej choroby był ponad trzykrotnie wyższy (3,23) względem wartości gminnej (0,85). Natomiast osoby po 65 roku życia stanowiły blisko 17,24% wszystkich mieszkańców podobszaru. Wskaźnik ten był zdecydowanie niższy niż średnia w gminie (23,76). Oznacza to, że podobszar ten charakteryzuje się względnie korzystną strukturą demograficzną o wysokim potencjale rozwoju, obejmującą w głównej mierze grupę osób pracujących oraz dzieci. Nie zmienia to faktu, że już dziś blisko 40% populacji Andryjanek to osoby powyżej 50 roku życia.

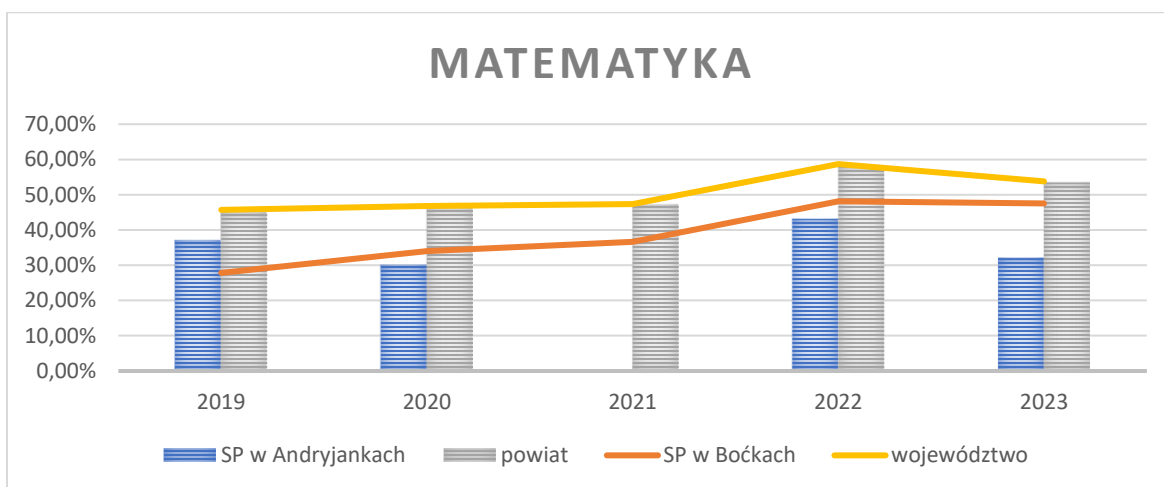
Do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2019-2023. Jednostka Andryjanki wchodziła w skład obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Andryjankach. Generalnie średnie wyniki egzaminów z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego dzieci ze szkoły podstawowej w Andryjankach są zdecydowanie niższe w każdym z przedmiotów od średnich wyników dzieci ze szkoły podstawowej w Boćkach, średniej z powiatu bielskiego oraz średniej wojewódzkiej. Zdecydowanie najslabiej wypadają wyniki egzaminów z języka angielskiego. Jeszcze w 2019 roku, wyniki egzaminów dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej w Andryjankach były lepsze niż wyniki szkoły podstawowej w Boćkach, jednak jak widać w ostatnich dwóch latach, różnica między SP w Boćkach a SP w Andryjankach są zdecydowanie korzystniejsze w Boćkach.

Wykres 2 Wyniki egzaminów ósmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023

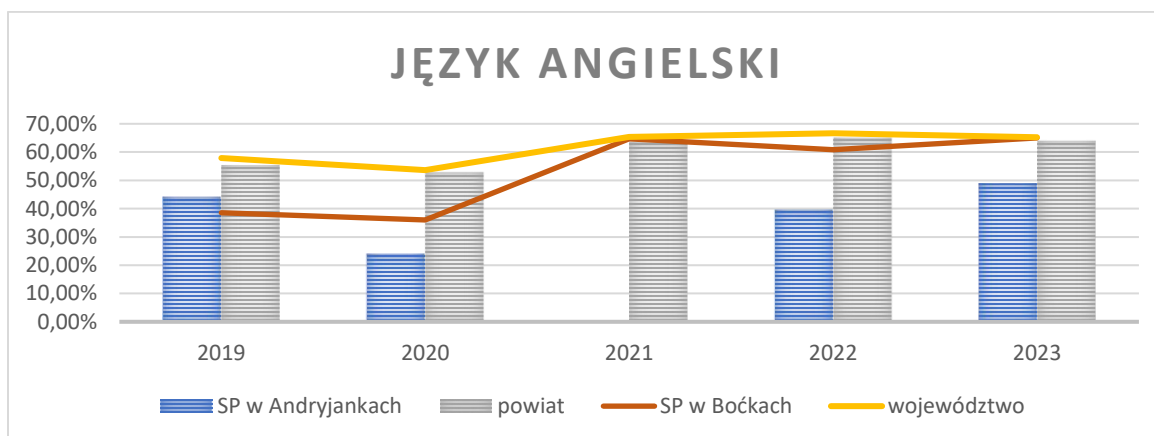
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 3 Wyniki egzaminów ósmoklasisty z matematyki w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 4 Wyniki egzaminów ósmoklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Kapitał społeczny stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju wspólnot lokalnych i odnosi się do relacji międzyludzkich, codziennych interakcji oraz poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. Na jego poziom wpływają przede wszystkim takie czynniki, jak zaufanie, współpraca i aktywna partycypacja w życiu publicznym. W związku z tym, w ramach diagnozy podobszarów rewitalizacji dokonano oceny aktywności obywatelskiej, wykorzystując dane dotyczące frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku, wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 roku, wyborach prezydenckich (I i II tura) w 2020 roku oraz wyborach parlamentarnych w 2023 roku oraz w referendum krajowym przeprowadzonym w tym samym roku. Uzupełniając przeanalizowano również poziom zaangażowania mieszkańców w życie lokalne, mierzony uczestnictwem w zebraniach sołeckich.

W odniesieniu do podobszaru Andryjanki przyjęto dane reprezentatywne dla obwodu głosowania nr 1. Średnia frekwencja wyborcza w latach 2019–2023 wyniosła 50,88%, przy czym dla całej gminy wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 51,89%. Oznacza to, że aktywność wyborcza

mieszkańców była nieco niższa od średniej gminnej. Z kolei niski poziom uczestnictwa w zebraniach wiejskich – 8,50 osoby na 100 mieszkańców powyżej 18. roku życia przy średniej gminnej wynoszącej 25,44 – potwierdza ograniczone zainteresowanie sprawami wspólnoty lokalnej oraz wskazuje na możliwe trudności w budowaniu więzi społecznych i integracji mieszkańców.

W Andryjankach udział zdarzeń wymagających inicjatywy i aktywności służb porządkowych jest niższy niż średnia gminna (Andryjanki: 4,02, gmina: 4,78). W 2023 roku ogólnie w jednostce Andryjanki popełniono 10 czynów wymagających interwencji policji. Wśród czynów zabronionych przeważały wykroczenia i przestępstwa (8), przemoc domowa (1) oraz zakłócanie porządku publicznego (1). W 2023 r. odnotowano również wystąpienie 4 zdarzeń komunikacyjnych bez ofiar.

Podobszar Andryjanki charakteryzuje się typowo rolniczym profilem gospodarczym, w którym dominującą formą aktywności są indywidualne gospodarstwa rolne – stanowią one ponad 94% wszystkich zarejestrowanych działalności. Według danych z rejestru REGON (stan na 31 grudnia 2023 r.) na obszarze wsi funkcjonowało 51 aktywnych podmiotów gospodarczych, z czego 48 prowadziło działalność rolniczą. W okresie 2020–2023 na terenie Andryjanek odnotowano 4 nowe rejestracje działalności gospodarczych, 1 przypadek zawieszenia działalności oraz 1 wyrejestrowanie podmiotu.

Ocenę poziomu przedsiębiorczości w jednostce umożliwia wskaźnik liczby zarejestrowanych działalności w systemie REGON w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, a więc potencjalnie aktywnych zawodowo mieszkańców. Dla podobszaru Andryjanki wskaźnik ten wynosi 31,10, podczas gdy średnia dla całej gminy to 66,90, co oznacza, że lokalna aktywność gospodarcza jest ponad dwukrotnie niższa od wartości referencyjnej. Różnica ta wynika głównie z rolniczego charakteru miejscowości, gdzie podstawową formą działalności pozostaje produkcja rolna.

Wskaźnik liczby zarejestrowanych działalności rolniczych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym osiąga wartość 36,09, co potwierdza dominację sektora rolnego w strukturze gospodarczej wsi. Pomimo tego, udział osób w wieku produkcyjnym zatrudnionych w rolnictwie można określić jako umiarkowany, co sugeruje, że część mieszkańców podejmuje pracę poza rolnictwem – w innych sektorach lub poza miejscowością.

Na niski poziom przedsiębiorczości pozarolniczej wskazuje natomiast wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych firm w latach 2020–2023, który w Andryjankach wyniósł 2,44 na 100 osób w wieku produkcyjnym, przy średniej gminnej równej 3,47. Wartość ta potwierdza ograniczoną dynamikę rozwoju sektora usługowego i pozarolniczego na analizowanym obszarze.

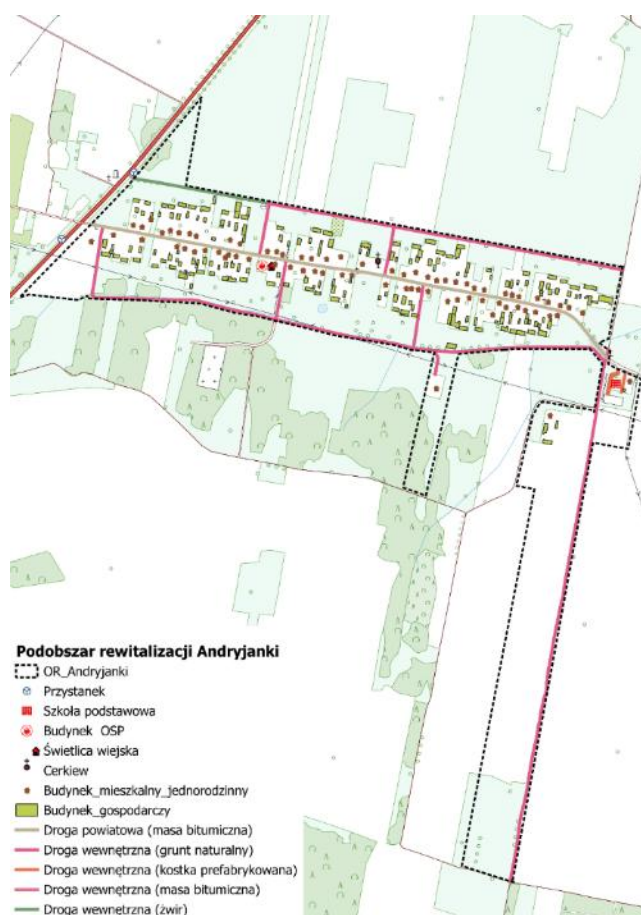
Podobszar Andryjanki jest w pełni wyposażony w infrastrukturę wodociągową, obejmującą całą miejscowość gminną siecią wodociągową. Brak natomiast zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej – ścieki odprowadzane są głównie do indywidualnych zbiorników bezodpływowych (ok. 68%), a w mniejszym stopniu do przydomowych oczyszczalni ścieków (ok. 32%).

Na terenie podobszaru znajduje się jeden budynek mieszkalny należący do zasobu komunalnego gminy. Obiekt ten oceniono jako będący w średnim stanie technicznym, co oznacza konieczność przeprowadzenia prac modernizacyjnych w najbliższym czasie.

Zgodnie z danymi BDOT10k (stan na 31 grudnia 2023 r.), w granicach podobszaru zidentyfikowano 73 budynki mieszkalne, z czego 72 to budynki jednorodzinne, a 1 – budynek wielorodzinny. Wszystkie obiekty mieszkalne są aktualnie użytkowane. Z kolei liczba budynków gospodarczych, usługowych i produkcyjnych – w tym obiektów związanych z działalnością rolniczą – wynosi 253, przy czym 1 z nich posiada status budynku zniszczonego. W 2023 roku na analizowanym obszarze wydano 3 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, co wskazuje na umiarkowaną, lecz wciąż utrzymującą się aktywność inwestycyjną w zakresie zagospodarowania przestrzennego.

Komunikacyjnie Andryjanki położone są w bardzo dogodnej lokalizacji, z bardzo dobrym połączeniem z pobliskimi Boćkami, co umożliwia łatwy dojazd drogą krajową nr 19. Drogi lokalne są w części utwardzone, jednak z uwagi na ich użytkowanie wymagają napraw i modernizacji. W 2023 roku na podobszarze odnotowano 4 zdarzenia komunikacyjne bez ofiar, co na tle całej gminy jest wynikiem wysokim (ponad 11% wszystkich zdarzeń). W większości jest to przyczyna lokalizacji miejscowości w ramach drogi krajowej nr 19.

Rysunek 18 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Andryjanki

Źródło: Opracowanie własne

Wieś dysponuje budynkiem Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) oraz świetlicą wiejską, które są murowane i przystosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Położone są one w centrum miejscowości. Bezpośrednio przy świetlicy znajduje się mały plac zabaw, co stanowi istotny element infrastruktury dla rodzin z dziećmi. Warto jednak zauważyć, że chodnik przebiegający przez całą wieś jest zarośnięty i wymaga uporządkowania, co wpływa na komfort poruszania się mieszkańców. We wsi znajduje się również bardzo urokliwa cerkiew z parkingiem, co stanowi ważny element przestrzeni publicznej i krajobrazu miejscowości.

Na końcu wsi, w kierunku Wygonowa, znajduje się kameralna szkoła podstawowa, która, mimo że pełni ważną rolę w społeczności, wymaga modernizacji. Przestrzeń wokół szkoły, na którą składa się m.in. plac zabaw potrzebuje adaptacji do celów edukacyjnych, społecznych i rekreacyjnych. Jednocześnie obiekty sportowe znajdujące się za szkołą (boiska szkolne) również wymagają doinwestowania i modernizacji, w tym budowy bieżni. Dodatkowo przy szkole znajduje się budynek wielorodzinny, który wymaga modernizacji i odświeżenia. Tego rodzaju inwestycje mogłyby znacząco poprawić ofertę sportową dla dzieci i młodzieży w Andryjankach, jak również poprawić estetykę miejscowości. Wieś posiada typową zieleń wiejską przydrożną. W miejscach publicznych występują przestrzenie wymagające uporządkowania i modernizacji – zwłaszcza teren przy szkole i placu zabaw. Gęsto rozlokowane oświetlenie uliczne zwiększa bezpieczeństwo mieszkańców, zwłaszcza w godzinach wieczornych.

Analiza rozmieszczenia podstawowych usług edukacyjnych (przedszkole, szkoła podstawowa, świetlica wiejska) nie wskazuje na istotne ograniczenia w dostępie dla mieszkańców. Mieszkańcy mogą łatwo korzystać z zasobów i placówek, co jest istotnym atutem w kontekście planowania rozwoju społeczno-gospodarczego.

Część występującej zabudowy ma charakter historyczny, z elementami drewnianej architektury podlaskiej. W granicach podobszaru Andryjanki niewątpliwym dziedzictwem jest zespół dworski z 2 połowy XX w., w skład którego wchodzi dwór, oficyna, spichlerz oraz park, wpisany do rejestru zabytków. Aktualnie stanowiący własność prywatną. Dodatkowo w Andryjankach znajduje się zabytkowa cerkiew prawosławna fil. p.w. Podwyższenia Krzyża Św. z 1914 r.

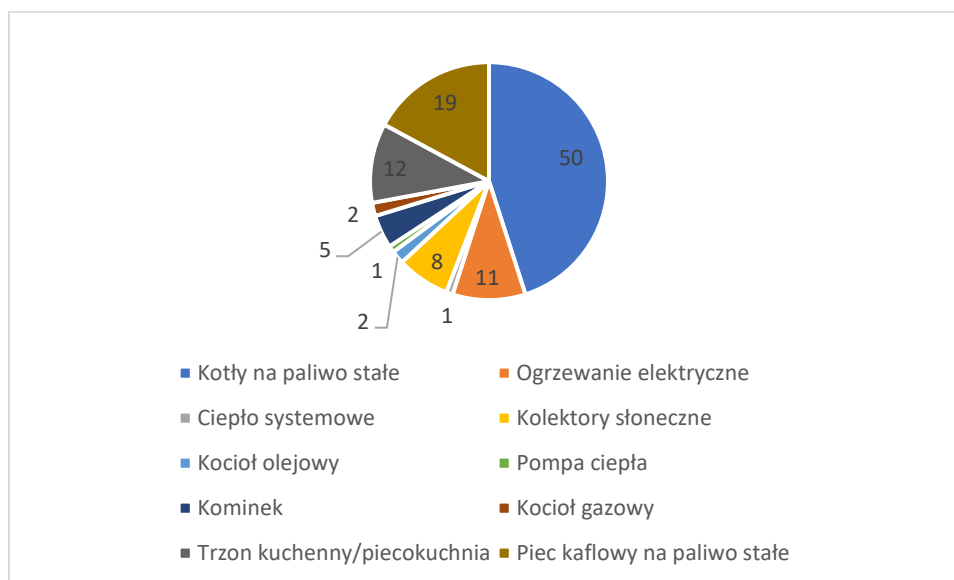
Na koniec 2023 roku w podobszarze Andryjanki odnotowano łączną masę 59,16 Mg wyrobów zawierających azbest ujętych w ewidencji. W przeliczeniu na 100 mieszkańców wskaźnik ten osiągnął wartość 23,76 Mg, co oznacza, że poziom nagromadzenia materiałów azbestowych na tym obszarze był niższy od średniej gminnej, wynoszącej 27,42 Mg/100 osób. Wynik ten wskazuje, że skala występowania azbestu w Andryjankach jest relatywnie ograniczona w porównaniu z pozostałymi częściami gminy. Oznacza to, że na podobszarze tym występują wyroby zawierające azbest, jednak ich natężenie jest mniejsze od średniej w gminie. Nie oznacza to jednak faktu, iż nie należy podejmować działań niwelujących występowanie materiałów niebezpiecznych zagrażających zdrowiu mieszkańców podobszaru.

Ocena jakości powietrza na obszarze gminy opiera się przede wszystkim na danych pochodzących z rozkładów stężeń zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Analizując stan powietrza w poszczególnych częściach gminy, należy brać pod uwagę szereg czynników determinujących jego zróżnicowanie przestrzenne. Kluczowe znaczenie mają tu m.in. stosowane systemy grzewcze – w tym obecność kotłów opalanych paliwami stałymi, natężenie ruchu samochodowego, a także uwarunkowania

morfologiczne terenu i stopień zwartości zabudowy, które w bezpośredni sposób wpływają na możliwości przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń atmosferycznych.

Na terenie podobszaru Andryjanki nie ma zbiorczej sieci ciepłowniczej. Ciepło dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w indywidualnych systemach grzewczych. Na podobszarze Andryjanki występuje 111 źródeł ciepła. Największą grupę stanowią kotły na paliwo stałe oraz piece kaflowe na paliwo stałe.

Wykres 5 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Andryjanki

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku, liczba starych kotłów o klasie 3 i niższej, w stosunku do ogólnej liczby kotłów wynosiła 50%. Wskaźnik liczby kotłów o klasie 3 i niższej w przeliczeniu na 100 osób na podobszarze Andryjanki wynosi 10,04. Wskaźnik ten odnosi się do skali wykorzystania przestarzałych i niskoefektywnych źródeł ciepła w danej jednostce osadniczej. W przypadku podobszaru Andryjanki wskaźnik ten jest niższy niż średnia w gminie (Andryjanki: 10,04; gmina: 12,54). Pomimo niższej niż średnia w gminie wartości wskaźnika, wartość wskaźnika oznacza, że co dziesiąty mieszkaniec podobszaru Andryjanki korzysta z przestarzałego źródła ciepła. Stąd też należy dążyć do poprawy warunków życia, w tym w szczególności przeciwdziałaniu oddziaływaniu negatywnych czynników środowiskowych na zdrowie mieszkańców podobszaru.

Jednym z istotnych zagadnień w sferze środowiskowej podobszaru Andryjanki są kwestie dotyczące jakości powietrza, a w szczególności występowania przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń. Największe znaczenie mają w tym zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 oraz benzo(a)pirenu [B(a)P], które stanowią kluczowe wskaźniki jakości powietrza i wpływają bezpośrednio na warunki życia mieszkańców. Dla podobszaru Andryjanki średnie wartości poziomu stężeń pyłów w latach 2019–2022 kształtowały się następująco:

Tabela 10 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 na podobszarze Andryjanki

2021	2022	2023	średnia
------	------	------	---------

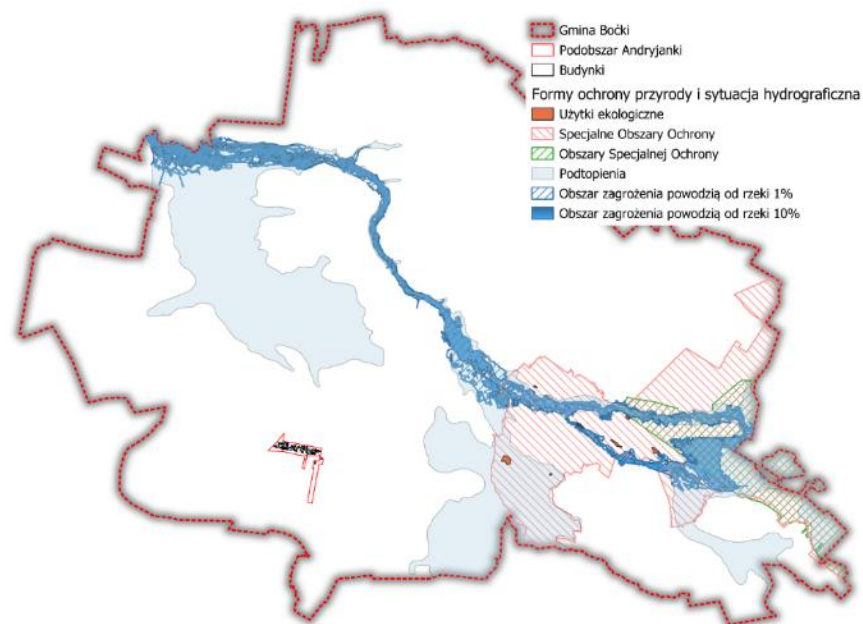
PM10				
<= 20,4	16,23	14,93	14,3	15,15
20,5 - 25,4				
25,5 - 30,4				
30,5 - 35,4				
35,5 - 40,4				
40,5 - 50,4				
>= 50,5				
PM2.5				
<= 10,4	9	10,2	8,3	9,17
10,5 - 12,4				
12,5 - 15,4				
15,5 - 18,4				
18,5 - 20,4				
20,5 - 25,4				
>= 25,5				
B(a)P				
<= 0,50	0,39	0,29	0,16	0,28
0,51 - 0,75				
0,76 - 1,00				
1,01 - 1,25				
1,26 - 1,49				
1,50 - 5,00				
>= 5,01				

Źródło: Opracowanie własne

Jakość powietrza w podobszarze Andryjanki jest bardzo dobra, niemniej jednak z uwag na stwierdzoną bardzo duże natężenie urządzeń o przestarzałych i niskoefektywnych źródeł ciepła, należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza nie stwarzającego zagrożenia dla zdrowia, szczególnie poprzez zwiększenie działań eliminujących korzystanie z niskoemisyjnych źródeł ciepła.

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie oceny zagrożeń środowiskowych jest ryzyko wystąpienia powodzi. Obszar Gminy Boćki został ujęty w opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie mapach zagrożenia powodziowego, które wskazują strefy szczególnego narażenia na zalanie wodami rzeki Nurzec. Podobszar Andryjanki nie znajduje się w sferze zagrożenia powodziowego, jak również nie występują na nim formy ochrony przyrody.

Rysunek 19 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Andryjanki

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji poddano również analizie pod kątem sytuacji hydrograficznej. Plan Przewidziania Skutków Suszy wskazuje dla podobszaru Andryjanki silne łączne zagrożenie suszą. Natomiast analiza poszczególnych rodzajów suszy wskazuje na ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, silne zagrożenie suszą atmosferyczną oraz umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną oraz suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 20 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Andryjanki

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji - w oparciu o wyniki przeprowadzonych ankiet, spotkań oraz analiz własnych, poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały podobszaru Andryjanki.

Główne problemy społeczne podobszaru: wysokie uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej z tytułu ubóstwa, w tym szczególnie wśród osób do 18 roku życia, niski stopień edukacji, bardzo niski stopień aktywności obywatelskiej i społecznej,

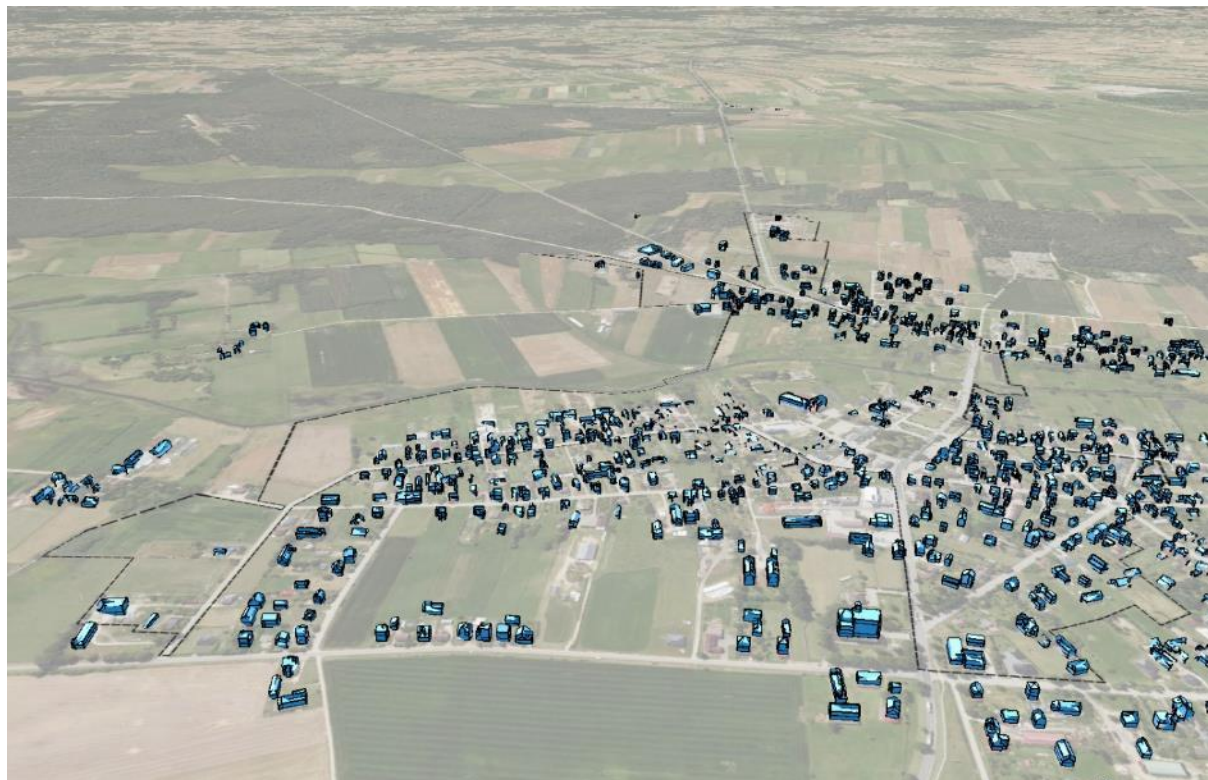
Główne problemy funkcjonalno-przestrzenne podobszaru: zdiagnozowana przestrzeń rekreacyjna na obszarze wsi wymaga doinwestowania oraz rozbudowy o nowe funkcje społeczno-rekreacyjne, nieuporządkowana i częściowo zaniedbana przestrzeń komunikacyjna (chodniki), brak ścieżek rowerowych, występowanie budynków pokrytych azbestem, przestrzeń rekreacyjna wymagająca modernizacji, występowanie dużej liczby urządzeń o przestarzałych i nieskutecznych parametrach ciepła, budynki mieszkalne będące w zasobach gminy wymagają gruntownego remontu,

Główne potencjały podobszaru: bardzo niski stopień bezrobocia, duża liczba osób młodych i młodych dorosłych, występowanie nieruchomości gminnej umożliwiającej stworzenie przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców, lokalizacja miejscowości umożliwiająca bezpośrednie połączenie z miejscowością Boćki.

III.2. Podobszar Boćki

Boćki to największa miejscowość gminy z funkcją lokalnego ośrodka administracyjnego, usługowego i społecznego. Wyznaczony podobszar Boćki obejmuje centralną część miejscowości, zapewniając tym samym dobrą dostępność komunikacyjną. Na podobszarze występują podmioty pełniące rolę centrum funkcjonalnego gminy, łącząc funkcje osiedleńcze, administracyjne, edukacyjne, handlowe, usługowe i częściowo produkcyjne.

Rysunek 21 Mapa podobszaru Boćki

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Boćki liczył w 2023 roku 336 mieszkańców, co stanowiło 8,35 % populacji całej gminy oraz 27,84% populacji obszaru rewitalizacji. Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się o 75 osób (co stanowi spadek o 5,58%). Dodatkowo podobszar charakteryzuje się dość zróżnicowaną strukturą demograficzną, z wyraźną obecnością zarówno osób młodszych, jak i starszych. Warto zauważyć, że odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (22,62) jest stosunkowo wysoki, co może wskazywać na konieczność działań wspierających seniorów.

Rozkład wiekowy:

- Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat): 62 osoby (18,45%)
- Wiek produkcyjny (18–64 lata): 198 osoby (58,93%)
- Wiek poprodukcyjny (65+ lat): 76 osób (22,62%)

Dla porównania, średnie wartości dla całej gminy:

- przedprodukcyjny: 16,82%
- produkcyjny: 60,64%
- poprodukcyjny: 22,54%

Szczegółowy rozkład grup wiekowych:

Tabela 11 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji Boćki według grup wiekowych

Grupa wiekowa	Liczba osób	Odsetek lokalny	Odsetek w gminie
Dzieci i młodzież (0–18)	62	19,35%	17,67%
Młodzi dorośli (do 30)	43	12,80%	14,39%
Dorośli powyżej 30 lat	88	26,19%	25,10%
Dorośli powyżej 50 lat	64	19,05%	19,09%
Seniorzy (65+)	76	22,62%	23,76%

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 65,52%, co oznacza duże obciążenie udziałem osób zależnych (niewchodzących aktywnie na rynek pracy) w społeczeństwie podobszaru Boćki. Struktura grup wieku wskazuje również na stosunkowo dużą liczbę osób młodych (osoby do 30 roku życia stanowią ponad 32% ogółu mieszkańców podobszaru), co może stanowić potencjał do aktywizacji zawodowej, edukacyjnej i społecznej. Z kolei również osoby powyżej 65. roku życia stanowią niemały odsetek populacji, co podkreśla potrzebę zrównoważonego podejścia do osób starszych. Relatywnie średni poziom obciążenia demograficznego wskazuje wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym wynoszącym 34,98%, przy średniej gminnej 37,17%. Prawie 23% mieszkańców stanowią seniorzy. Wskaźnik obciążenia demograficznego osób w wieku przedprodukcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym wynosi 114,5 i jest wartością niższą niż średnia gminna (133,97).

Dynamika demograficzna wskazuje na ujemne saldo przyrostu naturalnego. W 2023 roku w podobszarze Boćki odnotowano 12 urodzeń oraz 13 zgonów. Odnotowano jednocześnie dodatni bilans migracyjny (21 osób zameldowanych przy 15 osobach wymeldowanych).

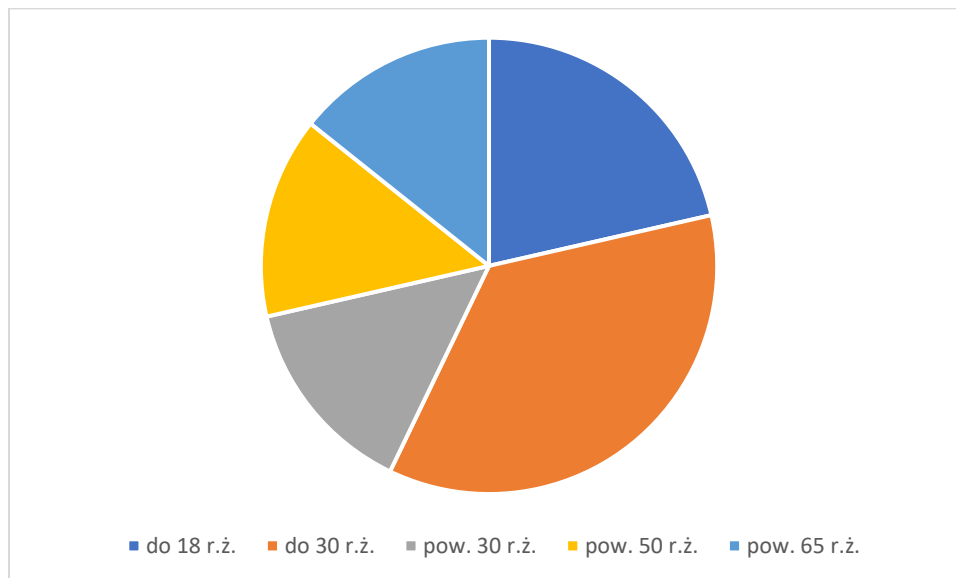
W 2023 roku w podobszarze Boćki zarejestrowano 3 osoby bezrobotne, co stanowi 1,48% ogólnej liczby mieszkańców podobszaru i jest to wskaźnik bezrobocia niższy niż średnia gminy Boćki (2,37%). Całkowita liczba bezrobotnych w podobszarze Boćki jest bardzo mała, co może sugerować mniejszy wpływ problemów bezrobocia na ten podobszar. Dodatkowo struktura bezrobocia w podobszarze według wieku wskazuje, że podział wiekowy osób bezrobotnych rozkłada się równomiernie (1 osoba bezrobotna w przedziale wieku do 30 roku życia, 1 osoba

bezrobotna w przedziale wieku 31- 49 lat oraz 1 osoba bezrobotna w przedziale wieku powyżej 50 roku życia). Wszystkie odnotowane osoby bezrobotne posiadają wykształcenie co najwyżej gimnazjalne, przy czym dwie osoby bezrobotne nie mają kwalifikacji zawodowych. Jedna osoba bezrobotna w 2023 roku założyła własną firmę.

Patrząc jednak przez pryzmat skali liczby mieszkańców, podobszar Boćki ma stosunkowo niski wskaźnik bezrobocia, co jest pozytywnym sygnałem dla społeczności lokalnej.

Dane pochodzące z systemu świadczeń pomocy społecznej za rok 2023 stanowią, że w 2023 roku 4,17% mieszkańców podobszaru Boćki (14 osób) pobierało świadczenia społeczne (średnia w gminie: 5,12%).

Wykres 6 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Boćki

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 r. liczba przyznanych świadczeń w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru przekroczyła średnią gminną (Boćki: 8,33; gmina: 7,60). Tym samym podobszar Boćki jawi się jako obszar o stosunkowo dużej liczbie korzystających ze świadczeń społecznych wśród ogółu mieszkańców podobszaru. Głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej są: ubóstwo (28,57%), bezrobocie (21,43%), potrzeba ochrony macierzyństwa (7,14%), niepełnosprawność (10,71%) oraz długotrwała lub ciężka choroba (28,57%).

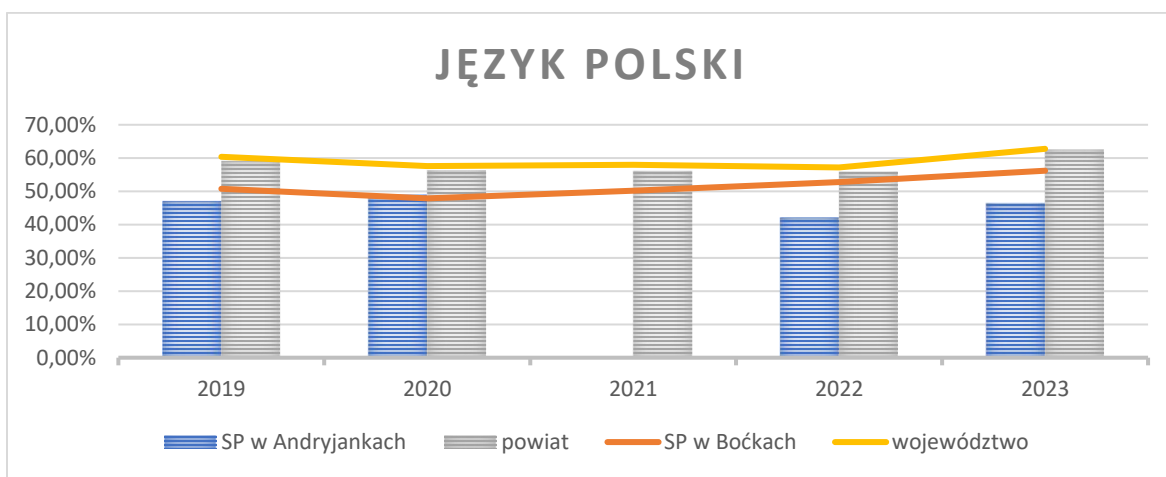
Dodatkowo odnotowano trzy przypadki założenia „Niebieskiej Karty” (Boćki: 0,89; gmina: 0,32) oraz odnotowano sześć przypadków udzielenia pomocy finansowej na dożywianie dzieci i młodzieży (Boćki: 1,79; gmina: 0,96).

W ramach analizy liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – oparto się na danych dotyczących: osób w wieku poprodukcyjnym, osób otrzymujących wsparcie z GOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik liczby osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS z powodu niepełnosprawności w 2023 r. wyniósł 0,89 i kształtował się na poziomie dwukrotnie niższym od wartości dla całej gminy (1,91). Analogicznie

wskaźnik obrazujący intensywność pomocy społecznej związanej z występowaniem w rodzinie długotrwałej lub ciężkiej choroby był ponad dwukrotnie niższy (0,30) względem wartości gminnej (0,85). Natomiast osoby po 65 roku życia stanowiły 22,62% wszystkich mieszkańców podobszaru i była to wartość nieznacznie korzystniejsza niż średnia w gminie (23,76).

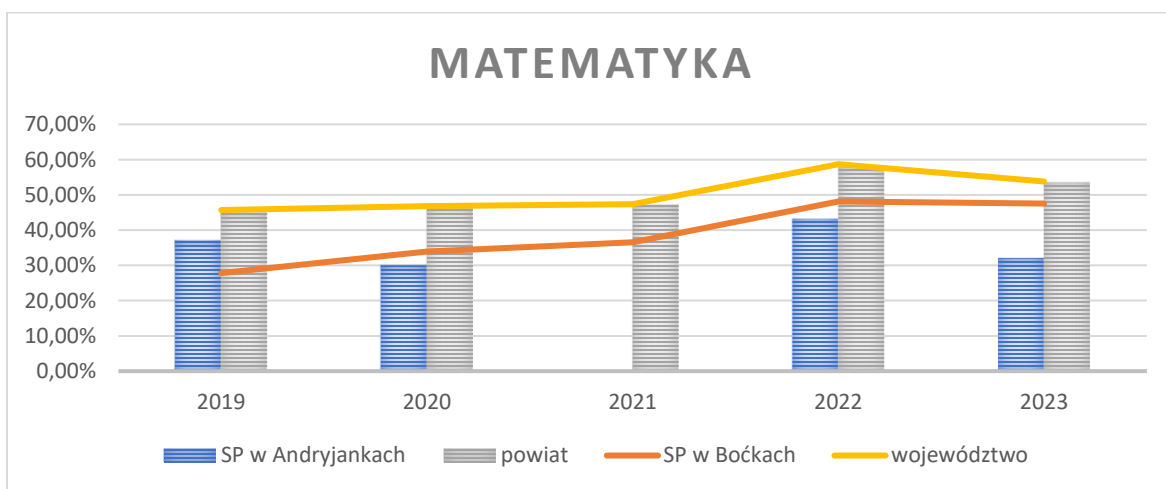
Do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2019-2023. Podobszar Boćki wchodził w skład obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Boćkach. Generalnie średnie wyniki egzaminów z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego dzieci ze szkoły podstawowej w Boćkach są wyższe w każdym z przedmiotów od średnich wyników dzieci ze szkoły podstawowej w Andryjankach. Jednocześnie wyniki egzaminów są niższe od średniej z powiatu bielskiego oraz średniej wojewódzkiej.

Wykres 7 Wyniki egzaminów ósmoklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023

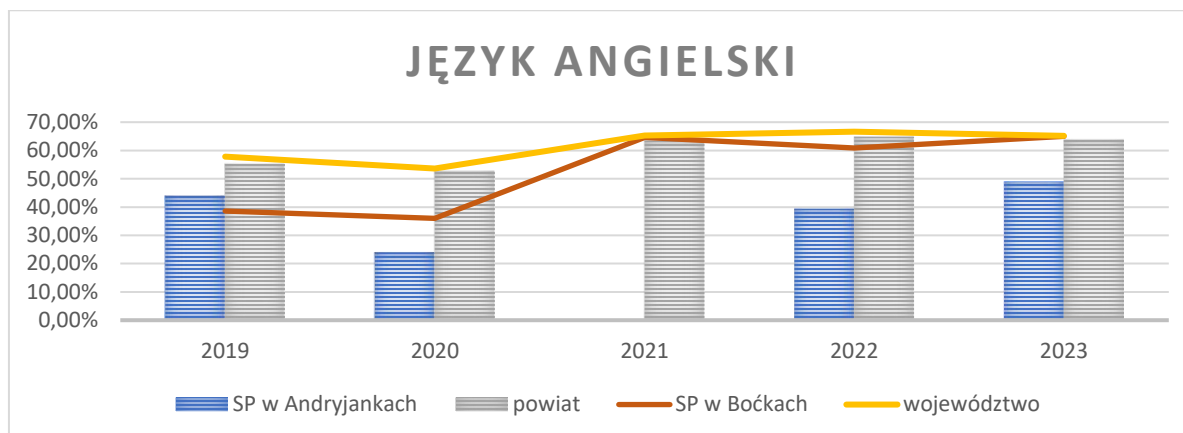
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 8 Wyniki egzaminów ósmoklasisty z matematyki w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 9 Wyniki egzaminów ósmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

W placówce edukacyjnej w 2023 roku odnotowano 8 dzieci zamieszkujących podobszar wymagających specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz odnotowano 6 sytuacji problemowych odnoszących się do dzieci i młodzieży zamieszkującej podobszar Boćki.

Kapitał społeczny stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju wspólnot lokalnych i odnosi się do relacji międzyludzkich, codziennych interakcji oraz poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. Na jego poziom wpływają przede wszystkim takie czynniki, jak zaufanie, współpraca i aktywna partycypacja w życiu publicznym. W związku z tym, w ramach diagnozy podobszarów rewitalizacji dokonano oceny aktywności obywatelskiej, wykorzystując dane dotyczące frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku, wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 roku, wyborach prezydenckich (I i II tura) w 2020 roku oraz wyborach parlamentarnych w 2023 roku oraz w referendum krajowym przeprowadzonym w tym samym roku. Uzupełniając przeanalizowano również poziom zaangażowania mieszkańców w życie lokalne, mierzony uczestnictwem w zebraniach sołeckich.

Dla podobszaru Boćki za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 2. W latach 2019 - 2023 średnia odnotowana wartość w wyborach wyniosła 59,69%, przy wartości dla całej gminy wynoszącej 51,89%. Na przestrzeni analizowanych lat udział mieszkańców w wyborach był zdecydowanie wyższy od wartości referencyjnej. Zdecydowanie niekorzystnie przedstawia się zaś stopień zaangażowania obywatelskiego w zakresie spraw lokalnych, czyli wskaźnik liczby mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Przy średniej dla całej gminy wynoszącej 25,44, wynik 3,52 dla podobszaru Boćki wskazuje na bardzo niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności.

W podobszarze Boćki udział zdarzeń wymagających inicjatywy i aktywności służb porządkowych jest wyższy niż średnia gminna (Boćki: 6,61, gmina: 4,78). W 2023 roku ogólnie w podobszarze Boćki odnotowano 64 czyny wymagające interwencji policji. Wśród czynów zabronionych przeważały wykroczenia i przestępstwa (48), zakłócanie porządku publicznego (6), kradzieże i naruszenia nietykalności osobistej (5), 2 interwencje odnoszące się do przemocy domowej oraz

2 sytuacje niszczenia mienia. W 2023 r. odnotowano również wystąpienie 6 zdarzeń komunikacyjnych bez ofiar.

W podobszarze Boćki w roku 2023 zarejestrowano łącznie 219 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON, z czego 142 działalności (64,84%) stanowiły podmioty o charakterze rolniczym, koncentrujące się głównie na obrzeżach jednostki. Poziom aktywności gospodarczej oceniono na podstawie wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON – zarówno ogółem, jak i w odniesieniu do działalności rolniczych – w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, czyli potencjalnie aktywnych zawodowo. Dla podobszaru Boćki wskaźnik ten osiągnął wartość 45,76, co stanowi wynik niższy od średniej gminnej wynoszącej 66,90. Odmienne przedstawia się sytuacja w przypadku działalności pozarolniczej. Wskaźnik liczby zarejestrowanych działalności gospodarczych (bez rolniczych) wyniósł w Boćkach 13,30, przy średniej dla gminy równej 4,09, co wskazuje na ponad trzykrotnie wyższy poziom przedsiębiorczości pozarolniczej w stosunku do ogółu gminy. Dane te potwierdzają istotną rolę sektorów nierolniczych w strukturze gospodarczej podobszaru oraz większą dywersyfikację źródeł zatrudnienia mieszkańców.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w 2023 roku dominowały branże: budownictwo – obejmujące 36,6% wszystkich przedsiębiorstw, handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych (w tym motocykli) – około 17,8%, a także działalności związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem, rybactwem, przetwórstwem przemysłowym oraz transportem i gospodarką magazynową.

Struktura ta wskazuje, że Boćki stanowią lokalny ośrodek o zróżnicowanym profilu gospodarczym, w którym obok tradycyjnych funkcji rolniczych coraz większe znaczenie odgrywa sektor usługowo-budowlany.

Podobszar Boćki objęty jest w całości gminną siecią wodociągową. Na podobszarze 347 budynków jest podłączonych do zbiorczego systemu kanalizacji. W 2023 roku odnotowano łącznie 28 awarii systemu wodno-kanalizacyjnego, w tym 16 awarii sieci wodociągowej oraz 12 sieci kanalizacyjnej. 42 budynki posiadają indywidualne szamba lub przydomowe oczyszczalnie ścieków. W 2023 r. w podobszarze wydano 10 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

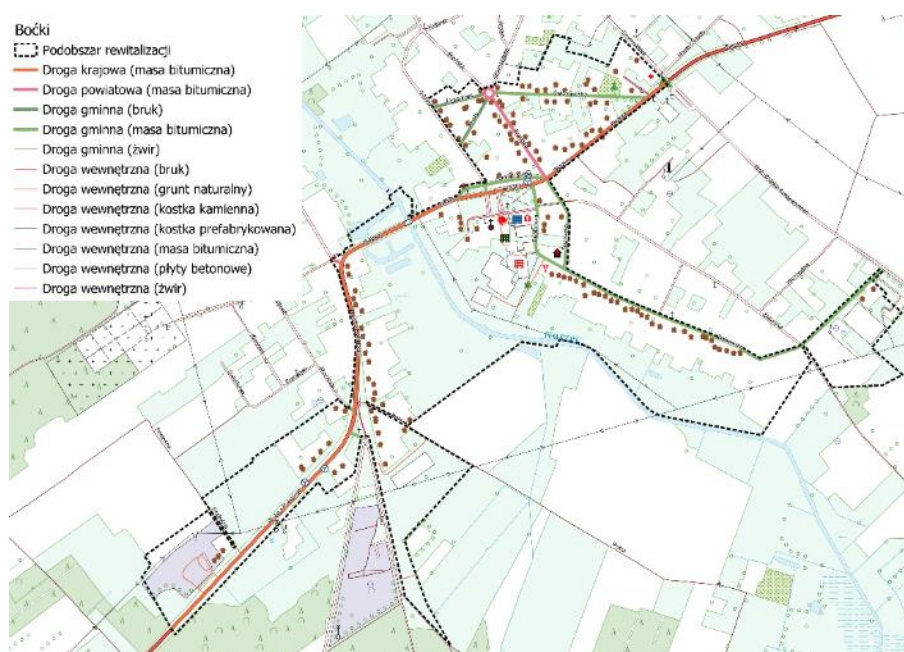
Według danych BDOT10K (stan na 31.12.2023), liczba budynków mieszkalnych w podobszarze rewitalizacji wynosi 284. Wszystkie budynki mieszkalne są eksploatowane. W przypadku budynków gospodarczych, czyli budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa ich liczba w 2023 r. wyniosła 477, w tym 8 nieczynnych oraz 1 o statusie „zniszczony”.

Ponadto na podobszarze Boćki występują zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków. Są nimi m.in. układ przestrzenny, 1509 - XVIII, nr rej.: A-413 z 14.06.1978, cerkiew prawosławna p.w. Zaśnięcia NMP, poł. XVIII, nr rej.: A-399 z 3.11.1966, dzwonnica, 1820, nr rej.: A-399 z 14.11.1962, ogrodzenie z bramą główną przy cerkwi parafialnej p.w. Zaśnięcia NMP, mur. A -623 z 1.08.2019. Dodatkowo w wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomości na wyznaczonym podobszarze znajduje się cmentarz parafii prawosławnej ob. Przycerkiewny /d. unicki/.

Boćki mają stosunkowo korzystne położenie komunikacyjne – przez jej teren przebiega droga krajowa nr 19 (Białystok – Lublin – Rzeszów), będąca główną osią transportową regionu. Zapewnia ona bezpośrednie połączenie z Bielskim Podlaskim, Siemiatyczami, a dalej z Białymstokiem i Lublinem. Uzupełnieniem układu są drogi wojewódzkie (m.in. nr 681 – Boćki – Wysokie Mazowieckie), a także sieć dróg powiatowych i gminnych, które zapewniają powiązania z mniejszymi miejscowościami. Standard techniczny głównych dróg jest dobry. Modernizacji natomiast wymagają drogi lokalne o niższej jakości (żwir, bruk). Ponadto w centrum miejscowości znajduje się przystanek autobusowy umożliwiający komunikację publiczną mieszkańców.

Istotnym potencjałem możliwym do wykorzystania w przyszłości jest realizowana inwestycja drogowa – budowa drogi szybkiego ruchu S19. Z uwagi na planowany do oddania węzeł komunikacyjny, ważnym ogniwem rozwoju gospodarczego (zarówno pod kątem produkcji, jak i usług) stanowić będzie stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości w pobliżu węzła. Stąd też należy dążyć do uwzględnienia tej możliwości w przygotowanym przez gminę planie ogólnym.

Rysunek 22 Rodzaj dróg w podobszarze Boćki

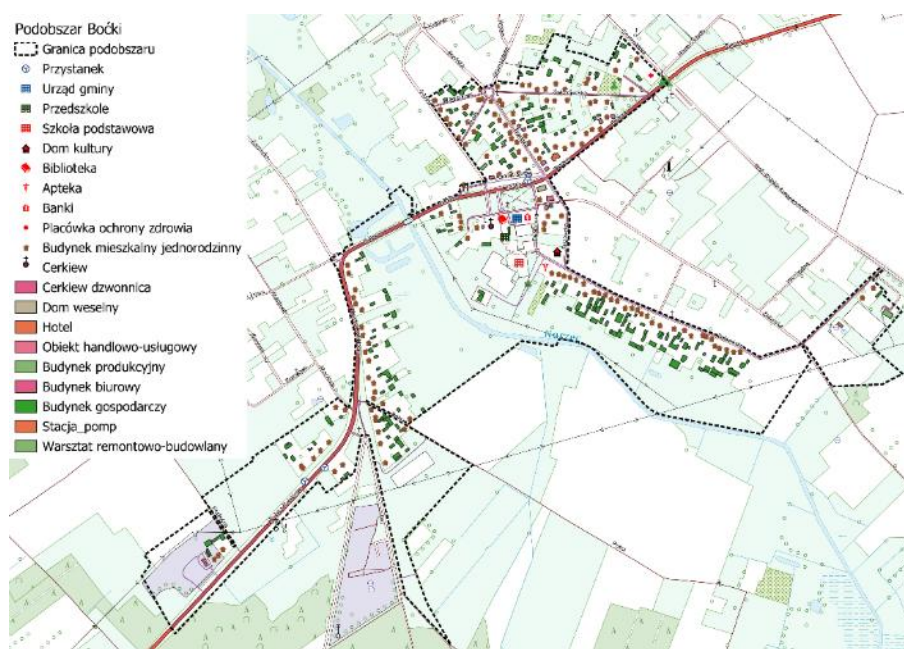
Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Boćki, pełniący funkcję głównego ośrodka gminnego, charakteryzuje się dobrą dostępnością do podstawowych usług, jednak jakość przestrzeni publicznych i ich funkcjonalność wymaga unowocześnienia, reorganizacji oraz uporządkowania. Centralny układ przestrzenny zlokalizowany pomiędzy ulicami Bielską, Placem Armii Krajowej oraz Dubieńską i Strażacką stanowi naturalne centrum życia społecznego, gdzie skupione są instytucje administracyjne, handel i podstawowe usługi. W przestrzeni publicznej widoczna jest poprawna organizacja ruchu, podstawowe elementy małej architektury (ławki, kosze), ale w zakresie zagospodarowania przestrzeni brakuje spójnej aranżacji oraz wykorzystania nowoczesnego wyposażenia i estetycznych rozwiązań urbanistycznych. Powoduje to, że przestrzeń nie jest w pełni atrakcyjna jako miejsce integracji mieszkańców, stąd też jego potencjał nie jest w pełni wykorzystywany.

W zakresie usług zdrowotnych w miejscowości funkcjonuje ośrodek zdrowia i apteka, co zapewnia podstawową opiekę medyczną. Handel i usługi są dostępne przede wszystkim w centrum, gdzie działają sklepy, poczta czy bank, ale oferta bardziej zróżnicowana i wyspecjalizowana także koncentruje się w innych częściach podobszaru. Edukacja jest zapewniona dzięki szkole podstawowej i przedszkolu, które pełnią dodatkowo funkcje społeczne i integracyjne, natomiast młodzież starsza kontynuuje naukę w sąsiednich miastach. Oferta kulturalna skupia się wokół Gminnego Ośrodka Kultury, który organizuje wydarzenia i zajęcia, a zaplecze sportowo-rekreacyjne koncentruje się przy szkole, gdzie znajdują się boiska. Brakuje natomiast nowoczesnych placów zabaw oraz przestrzeni rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych. Stworzenie przestrzeni do organizacji imprez czy wydarzeń społeczno-kulturalnych stanowi istotne wyzwanie dla podobszaru, ponieważ wymagać będzie reorganizacji przestrzeni wspólnej oraz połączenie miejsc często o odmiennych funkcjach w jedną przestrzeń (m.n. parkingi, budynek gospodarczy, teren zieleni). Zieleń w miejscowości występuje głównie w formie skwerów i zieleńców przy instytucjach, ale nie tworzy spójnego systemu parkowego czy sieci terenów spacerowych. Upływ czasu wymusza niejako ich modernizację i odświeżenie, tak aby potencjał naturalnych krajobrazów miejscowości został w pełni wykorzystany. Dodatkowo w Boćkach funkcjonuje klub piłkarski Bocian Boćki. Aby w pełni wykorzystać potencjał drzemący w osobach zarządzających klubem, jak również samych piłkarzy w różnych grupach wiekowych, ważnym wyzwaniem jest stworzenie systemu boisk piłkarskich, poprawiających bezpieczeństwo i komfort uprawiania sportu, jak również możliwość korzystania z nich przez innych mieszkańców, niekoniecznie zrzeszonych w klubach sportowych. Działanie to wymagać będzie podjęcia współpracy przez różne grupy – mieszkańców, przedsiębiorców, właścicieli nieruchomości – w celu stworzenia w pełni funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni sportowo-rekreacyjnej. Ważnym punktem na mapie podobszaru jest rzeka Nurzec. Obecnie rzeka istnieje bardziej jako element krajobrazu niż realna część życia społecznego. Jej brzegi są słabo zagospodarowane, często trudno dostępne, pozbawione infrastruktury spacerowo-rekreacyjnej i estetycznej aranżacji. Brak bulwarów, ścieżek pieszych czy rowerowych powoduje, że mieszkańcy nie postrzegają Nurca jako miejsca spędzania wolnego czasu, integracji czy rekreacji, a jedynie jako „przeszkodę w przestrzeni” lub element poboczny. Rzeka nie pełni więc swojej potencjalnej funkcji integracyjnej, zdrowotnej i krajobrazowej, a jej obecność w strukturze miejscowości jest zmarginalizowana. Włączenie rzeki w system przestrzeni publicznych miałooby znaczenie wizerunkowe – Boćki zyskałyby unikalny atut krajobrazowo-rekreacyjny, wzmacniający ich funkcję centralną w gminie i podnoszący konkurencyjność w oczach mieszkańców oraz potencjalnych inwestorów czy turystów.

Podsumowując podobszar Boćki zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowych usług na poziomie odpowiadającym randze ośrodka gminnego, jednak jakość przestrzeni publicznych, infrastruktury rekreacyjnej oraz dostęp do terenów zieleni wymagają zdecydowanej poprawy i rozwinięcia, aby podnieść atrakcyjność i komfort życia lokalnej społeczności.

Rysunek 23 Mapa lokalizacji budynków w przestrzeni podobszaru rewitalizacji Boćki

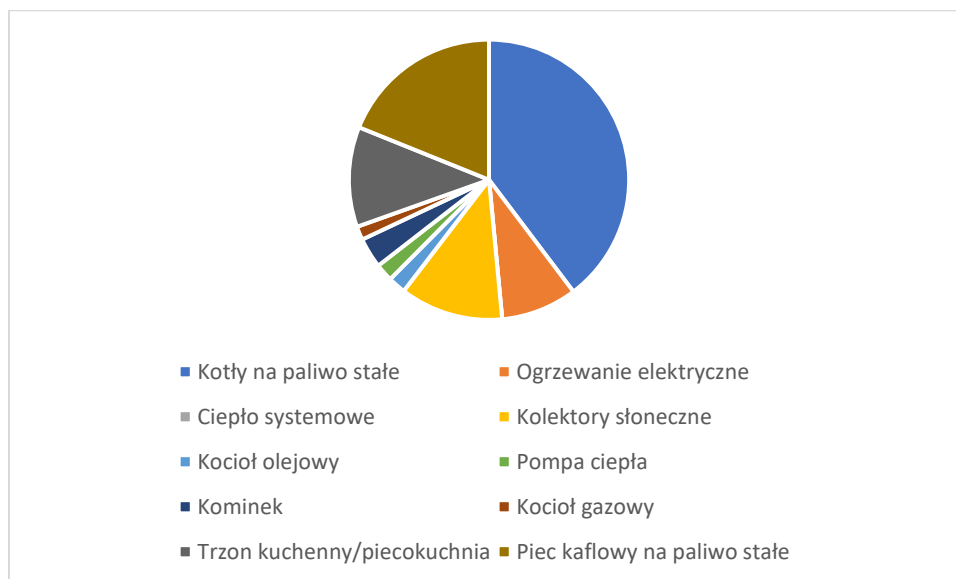
Źródło: Opracowanie własne

Na koniec 2023 roku w podobszarze Boćki zinwentaryzowano 243,53 Mg wyrobów zawierających azbest. W przeliczeniu na 100 mieszkańców wartość wskaźnika wyniosła 32,44 Mg, co oznacza poziom wyższy od średniej gminnej, która kształtuje się na poziomie 27,42 Mg/100 osób. Wynik ten wskazuje na relatywnie większe nasycenie materiałami azbestowymi w strukturze zabudowy podobszaru.

Ocena jakości powietrza na obszarze gminy opiera się przede wszystkim na danych pochodzących z rozkładów stężeń zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Analizując stan powietrza w poszczególnych częściach gminy, należy brać pod uwagę szereg czynników determinujących jego zróżnicowanie przestrzenne. Kluczowe znaczenie mają tu m.in. stosowane systemy grzewcze – w tym obecność kotłów opalanych paliwami stałymi, natężenie ruchu samochodowego, a także uwarunkowania morfologiczne terenu i stopień zwartości zabudowy, które w bezpośredni sposób wpływają na możliwości przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń atmosferycznych.

Na terenie podobszaru Boćki brak jest zbiorczego systemu ciepłowniczego. Ogrzewanie budynków oraz przygotowanie ciepłej wody użytkowej realizowane jest poprzez indywidualne źródła ciepła. Łącznie funkcjonuje tu 831 urządzeń grzewczych, spośród których dominują kotły na paliwa stałe, kolektory słoneczne oraz piece kaflowe opalane paliwem stałym. Struktura ta wskazuje na znaczne uzależnienie lokalnego systemu ogrzewania od paliw stałych, co może mieć wpływ na jakość powietrza i skalę emisji zanieczyszczeń w sezonie grzewczym.

Wykres 10 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Boćki

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku, liczba starych kotłów o klasie 3 i niższej, w stosunku do ogólnej liczby kotłów wynosiła 47,58%. Wskaźnik liczby kotłów o klasie 3 i niższej w przeliczeniu na 100 osób, odnoszący się do skali wykorzystania przestarzałych i niskoefektywnych źródeł ciepła w danej jednostce osadniczej, na podobszarze Boćki wynosi 12,36 i był niższy niż średnia w gminie (12,54).

Jednym z istotnych zagadnień w sferze środowiskowej podobszaru Boćki są kwestie dotyczące jakości powietrza, a w szczególności występowania przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń. Największe znaczenie mają w tym zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 oraz benzo(a)pirenu [B(a)P], które stanowią kluczowe wskaźniki jakości powietrza i wpływają bezpośrednio na warunki życia mieszkańców. W przypadku podobszaru Boćki średnie wartości poziomu stężenia pyłów w danej jednostce w latach 2019-2022 przedstawiają się następująco:

Tabela 12 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 - 2023 na podobszarze Boćki

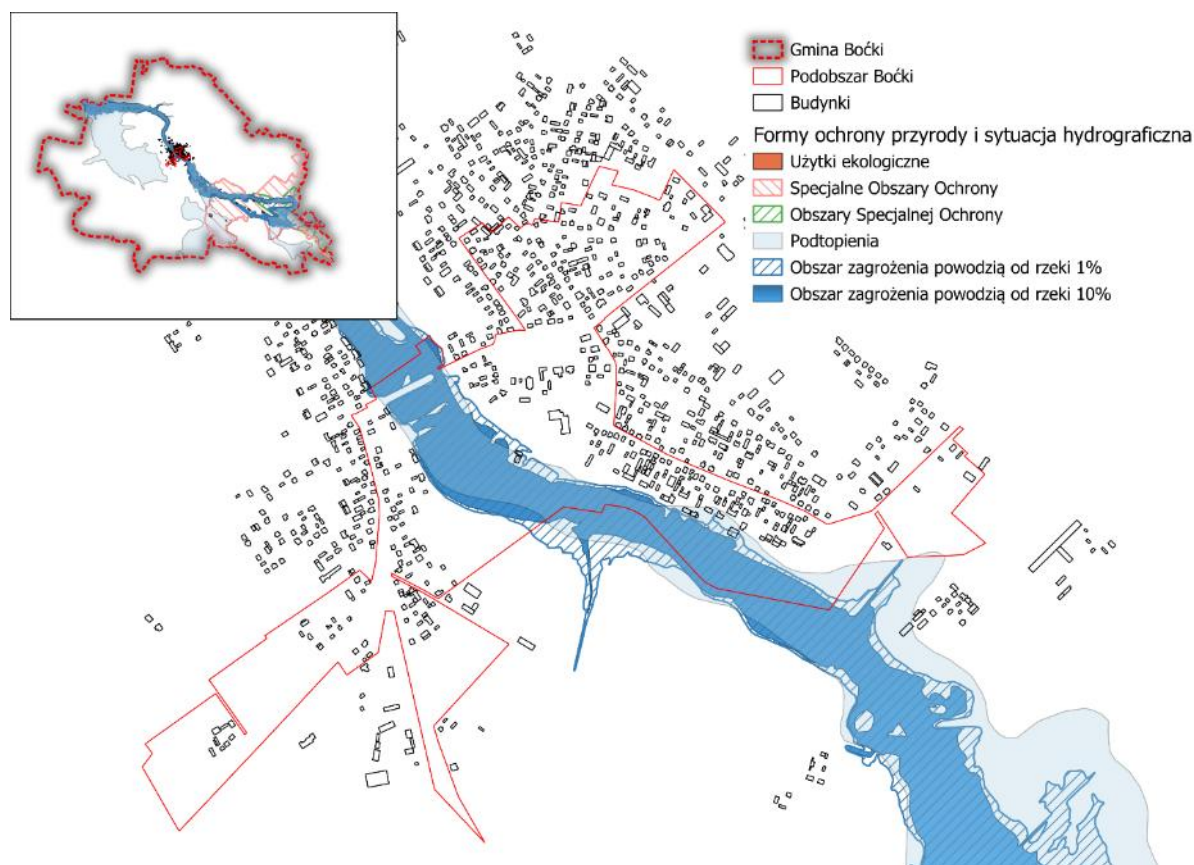
	2021	2022	2023	średnia
PM10				
<= 20,4	16,1	15,26	14,8	15,39
20,5 - 25,4				
25,5 - 30,4				
30,5 - 35,4				
35,5 - 40,4				
40,5 - 50,4				
>= 50,5				
PM2.5				

<= 10,4	9,23	10,2	8,67	9,37
10,5 - 12,4				
12,5 - 15,4				
15,5 - 18,4				
18,5 - 20,4				
20,5 - 25,4				
>= 25,5				
B(a)P				
<= 0,50			0,26	0,48
0,51 - 0,75	0,68	0,52		
0,76 - 1,00				
1,01 - 1,25				
1,26 - 1,49				
1,50 - 5,00				
>= 5,01				

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie oceny zagrożeń środowiskowych jest ryzyko wystąpienia powodzi. Obszar Gminy Boćki został ujęty w opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie mapach zagrożenia powodziowego, które wskazują strefy szczególnego narażenia na zalanie wodami rzeki Nurzec. Wyznaczony podobszar Boćki znajduje się w sferze zagrożenia powodziowego powodzią rzeki raz na 10 lat oraz raz na 100 lat. Ponadto na podobszarze tym możliwe jest występowanie okresowych podtopień.

Rysunek 24 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Boćki

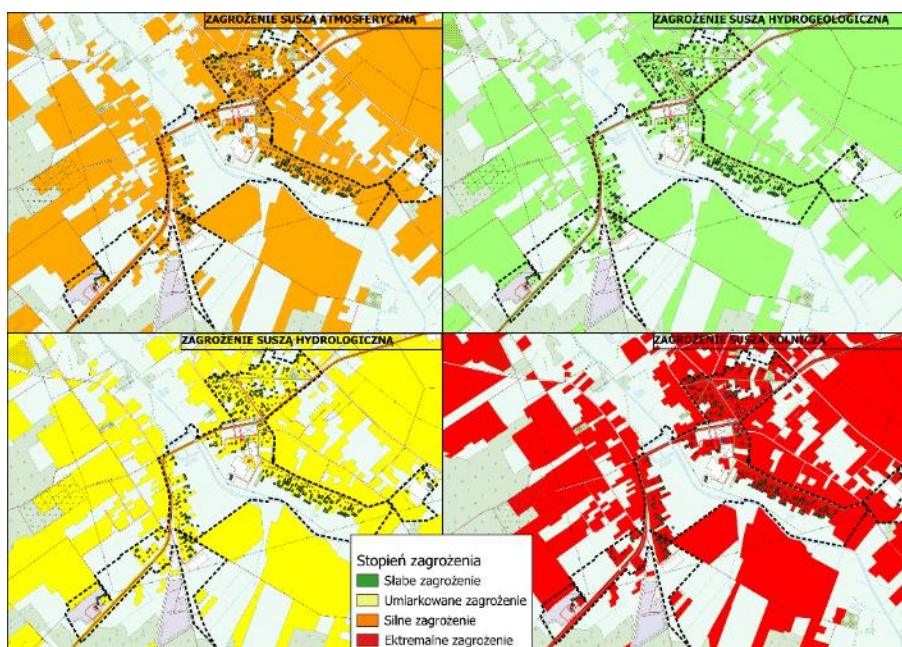

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Boćki częściowo znajduje się w strefie podwyższonego ryzyka podtopień, co może skutkować okresowymi zalaniem, degradacją infrastruktury oraz ograniczeniem możliwości gospodarowania. Podjęcie działań rewitalizacyjnych, takich jak [np. budowa systemu retencyjnego, przekształcenie terenów zalewowych w obszary zielone (bulwary), czy modernizacja sieci odwodnieniowej], jest uzasadnione z punktu widzenia poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, ochrony majątku, zmniejszenia kosztów interwencji kryzysowych oraz dostosowania gminy do wyzwań klimatycznych. Działania te mają charakter zarówno ochronny, jak i rozwojowy, zwiększając atrakcyjność przestrzeni publicznych oraz sprzyjając integracji społecznej.

Podobszar rewitalizacji poddano również analizie pod kątem sytuacji hydrograficznej. Plan Przewidziania Skutków Suszy wskazuje dla podobszaru Boćki silne łączne zagrożenie suszą. Natomiast analiza poszczególnych rodzajów suszy wskazuje na ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, silne zagrożenie suszą atmosferyczną, umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną oraz niskie zagrożenie suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 25 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Boćki

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji - w oparciu o wyniki przeprowadzonych ankiet, spotkań oraz analiz własnych, poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały podobszaru Boćki.

Główne problemy społeczne podobszaru: duża liczba seniorów, wysokie uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej z tytułu ubóstwa, duża liczba uczniów wymagających wsparcia w edukacji, bardzo niski stopień aktywności obywatelskiej i społecznej, występowania dużej liczby czynów zabronionych,

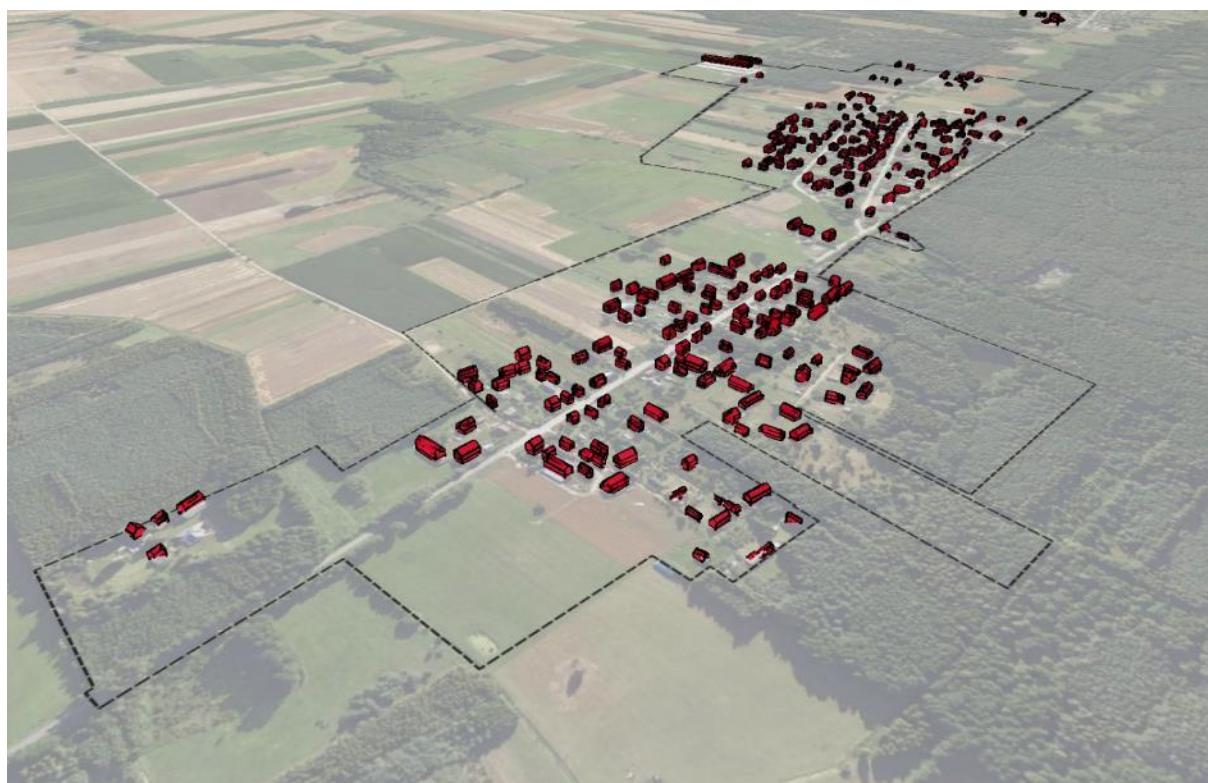
Główne problemy funkcjonalno-przestrzenne podobszaru: zdiagnozowana przestrzeń rekreacyjna na obszarze miejscowości wymaga doinwestowania oraz rozbudowy o nowe funkcje społeczno-rekreacyjne, brak ścieżek rowerowych, występowanie budynków pokrytych azbestem, występowanie dużej liczby urządzeń o przestarzałych i niskoefektywnych parametrach ciepła,

Główne potencjały podobszaru: bardzo niski stopień bezrobocia, duża liczba osób młodych i młodych dorosłych, korzystne położenie komunikacyjne, występowanie nieruchomości gminnych umożliwiającej stworzenie przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców, rzeka Nurzec jako naturalny czynnik rozwoju przestrzenno-krajobrazowego miejscowości, dobrze rozwinięta przedsiębiorczość.

III.3. Podobszar Dubno

Dubno to wieś położona w centralnej części gminy Boćki. Jest to miejscowość o wyraźnie rolniczym charakterze. Funkcją dominującą w ramach struktury przestrzenno-funkcjonalnej jest funkcja mieszkaniowa i rolnicza. Dominującą formą działalności gospodarczej są gospodarstwa indywidualne, wielopokoleniowe. Zabudowa to głównie domy jednorodzinne, często połączone z zabudowaniami gospodarczymi. Układ przestrzenny obejmuje zabudowę rozproszoną i liniową. Główna część zabudowy podobszaru Dubno koncentruje się wzdłuż drogi głównej prowadzącej przez miejscowość oraz kilku dróg bocznych, przy której występuje dość regularna, liniowa struktura siedlisk. Podobszar nie posiada zdefiniowanego centrum, jednak pod kątem społecznym za centrum miejscowości można uznać przestrzeń przy świetlicy wiejskiej.

Rysunek 26 Mapa podobszaru Dubno

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Dubno liczył w 2023 roku 141 mieszkańców, co stanowi 4,50% populacji całej gminy oraz 11,68% populacji obszaru rewitalizacji. Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się o 16 osób (co stanowi spadek o 10,19%). Ponadto Dubno charakteryzuje się bardzo niekorzystną strukturą demograficzną, z małą liczbą dzieci i młodzieży, spadającym udziałem mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz znacząco przeważającym odsetkiem seniorów, który wynosi ponad 37% – znacznie powyżej średniej gminnej (22,54%).

Rozkład wiekowy:

- Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat): 15 osób (10,64%)

- Wiek produkcyjny (18–64 lata): 73 osób (51,77%)
- Wiek poprodukcyjny (65+ lat): 53 osób (37,59%)

Dla porównania, średnie wartości dla całej gminy:

- przedprodukcyjny: 16,82%
- produkcyjny: 60,64%
- poprodukcyjny: 22,54%

Szczegółowy rozkład grup wiekowych

Tabela 13 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji Dubno według grup wiekowych

Grupa wiekowa	Liczba osób	Odsetek lokalny	Średnia gminna
Dzieci i młodzież (do 18 r.ż.)	17	12,06%	17,67%
Młodzi dorośli (do 30 r.ż.)	15	10,64%	14,39%
Dorośli powyżej 30 lat	30	21,28%	25,10%
Dorośli powyżej 50 lat	26	18,44%	19,09%
Seniorzy (65+)	53	37,59%	23,76%

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 83,12%, co oznacza duże obciążenie udziałem osób zależnych (niewchodzących aktywnie na rynek pracy) w społeczeństwie Dubna. Udział młodych (do 30 r.ż.), stanowiący jedynie 22,7% – to bardzo niski wskaźnik, sugerujący depopulację młodszych roczników. Wysoki poziom obciążenia demograficznego potwierdza również wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, a także wskaźnik obciążenia osób w wieku przedprodukcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym. W przypadku pierwszego z tych wskaźników, jego wartość wynosi 63,64%, co jest wartością zdecydowanie wysoką. Prawie 38% mieszkańców stanowią seniorzy, co czyni z Dubna jedną z najbardziej „starzejących się” miejscowości w gminie. Brakuje równowagi pokoleniowej – Dubno ma charakter miejscowości zdominowanej przez osoby starsze, z potencjalnym brakiem zastępowalności pokoleń.

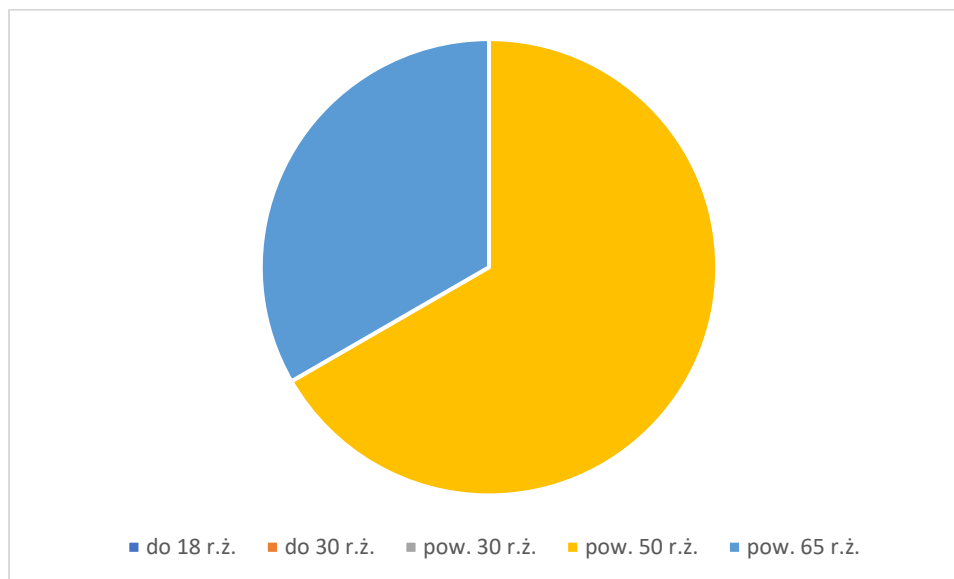
Dynamika demograficzna wskazuje ponadto ujemne saldo przyrostu naturalnego. W 2023 roku w Dubnie odnotowano dwa zgony przy braku urodzeń. Dodatni bilans migracyjny (3 osoby, w tym 6 osób zameldowanych oraz 3 osoby wymeldowane) wskazuje na przypadkowe lub indywidualne powroty/napływy, jednak nie mające siły kompensacyjnej wobec regresu naturalnego. Brak urodzeń i występowanie zgonów to sygnał silnego regresu demograficznego – społeczeństwo nie odtwarza się.

Miejscowość Dubno ma stosunkowo niski wskaźnik bezrobocia, co jest pozytywnym sygnałem dla społeczności lokalnej. W 2023 roku w miejscowości Dubno zarejestrowano 2 osoby bezrobotne (2 kobiety), co stanowi 2,60% ogólnej liczby mieszkańców tej miejscowości. Jest to wyższy wskaźnik bezrobocia niż średnia gminy Boćki (2,37%), jednak nadal stosunkowo niski w porównaniu do innych obszarów. Struktura bezrobocia w Dubnie według wieku wskazuje, że jedyną grupą wiekową, w której notuje się występowanie osób bezrobotnych to osoby w przedziale wieku powyżej 50 roku życia, co stanowi 100% ogólnej liczby bezrobotnych w miejscowości, przy czym jedna z osób to osoba długotrwale bezrobotna.

Warto zauważyć, że całkowita liczba bezrobotnych w Dubnie jest bardzo mała, co może sugerować mniejszy wpływ problemów bezrobocia na tę miejscowość.

Dane pochodzące z systemu świadczeń pomocy społecznej za rok 2023 stanowią, że w 2023 roku 4,26% mieszkańców Dubna pobierało świadczenia społeczne (średnia w gminie: 5,12%).

Wykres 11 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Dubno

Źródło: Opracowanie własne

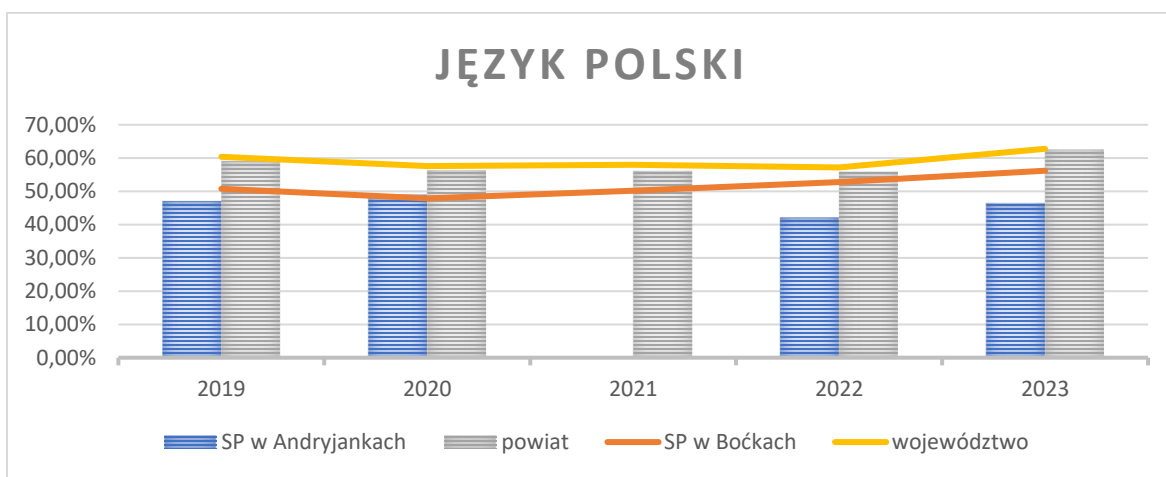
Liczba przyznanych świadczeń w 2023 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru nieznacznie przekroczyła średnią gminną (Dubno: 9,93; gmina: 7,60). Dubno jawi się jako podobszar o stosunkowo niewielkiej liczbie korzystających ze świadczeń społecznych, ale o wyraźnie zidentyfikowanych, głębokich problemach jednostkowych. Dotyczą one wyłącznie mężczyzn w wieku starszym, a dominujące problemy to długotrwała lub ciężka choroba (35,71%), niepełnosprawność (28,57%) oraz uzależnienie od alkoholu (28,57%). Problemy te są intensywne, lecz skoncentrowane w jednej, wyraźnie określonej grupie wiekowej i płciowej.

W ramach analizy liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – oparto się na danych dotyczących: osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby otrzymujące wsparcie z GOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik liczby osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS z powodu niepełnosprawności w 2023 r. wyniósł 2,84 i kształtował się na poziomie wyższym od wartości dla całej gminy (1,91). Analogicznie wskaźnik

obrazujący intensywność pomocy społecznej związanej z występowaniem w rodzinie długotrwałej lub ciężkiej choroby (3,55) był zdecydowanie wyższy względem wartości gminnej (0,85). Natomiast osoby po 65 roku życia stanowiły blisko 38% wszystkich mieszkańców podobszaru. Wskaźnik ten był zdecydowanie wyższy niż średnia w gminie (23,76).

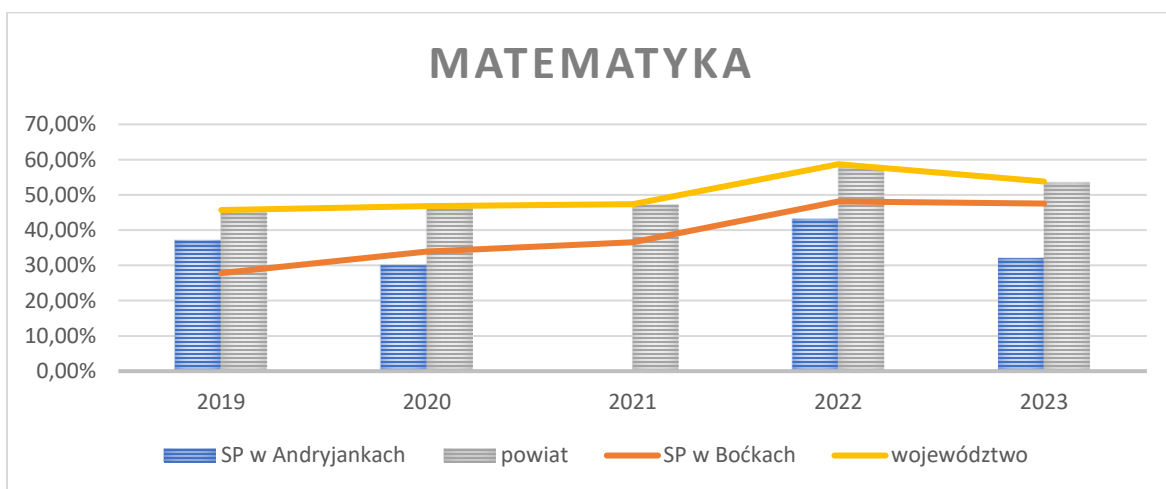
Do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2019-2023. Jednostka Dubno wchodziła w skład obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Boćkach. Generalnie średnie wyniki egzaminów z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego dzieci ze szkoły podstawowej w Boćkach są wyższe w każdym z przedmiotów od średnich wyników dzieci ze szkoły podstawowej w Andryjankach. Jednocześnie wyniki egzaminów są niższe od średniej z powiatu bielskiego oraz średniej wojewódzkiej.

Wykres 12 Wyniki egzaminów ósmoklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023

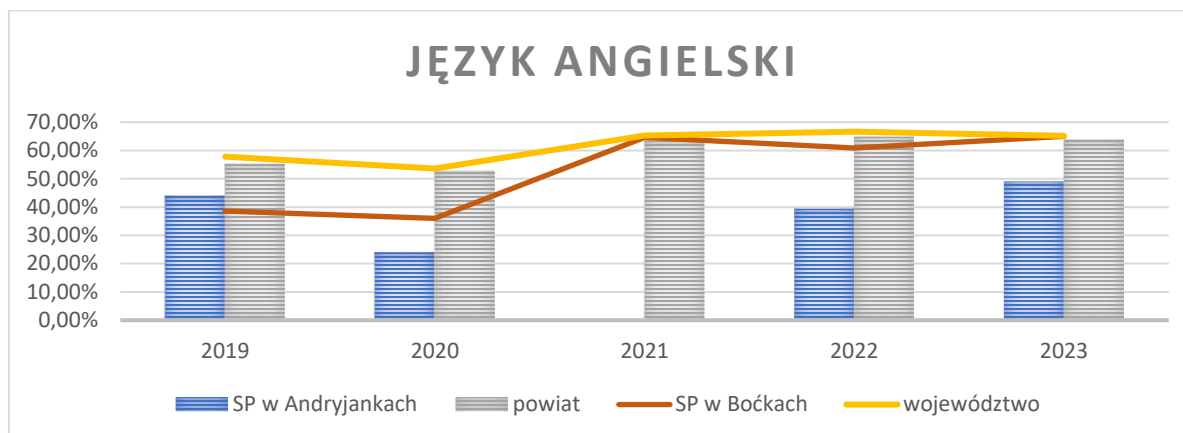
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 13 Wyniki egzaminów ósmoklasisty z matematyki w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 14 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

W placówce edukacyjnej w 2023 roku odnotowano 1 dziecko zamieszkujące podobszar Dubno wymagające specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Kapitał społeczny stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju wspólnot lokalnych i odnosi się do relacji międzyludzkich, codziennych interakcji oraz poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. Na jego poziom wpływają przede wszystkim takie czynniki, jak zaufanie, współpraca i aktywna partycypacja w życiu publicznym. W związku z tym, w ramach diagnozy podobszarów rewitalizacji dokonano oceny aktywności obywatelskiej, wykorzystując dane dotyczące frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku, wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 roku, wyborach prezydenckich (I i II tura) w 2020 roku oraz wyborach parlamentarnych w 2023 roku oraz w referendum krajowym przeprowadzonym w tym samym roku. Uzupełniając przeanalizowano również poziom zaangażowania mieszkańców w życie lokalne, mierzony uczestnictwem w zebraniach sołeckich.

Dla podobszaru Dubno za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 3. W latach 2019 - 2023 średnia odnotowana wartość w wyborach wyniosła 39,37%, przy wartości dla całej gminy wynoszącej 51,89%. Na przestrzeni analizowanych lat udział mieszkańców w wyborach był zdecydowanie niższy od wartości referencyjnej. Niski stopień zaangażowania obywatelskiego również w zakresie spraw lokalnych odzwierciedla wskaźnik liczby mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Przy średniej dla całej gminy wynoszącej 25,44, wynik 13,71 dla podobszaru Dubno wskazuje na niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności.

W Dubnie udział zdarzeń wymagających inicjatywy i aktywności służb porządkowych jest niższy niż średnia gminna (Dubno: 4,26, gmina: 4,78). W 2023 roku ogólnie w jednostce Dubno popełniono 6 czynów wymagających interwencji policji. Wśród czynów zabronionych przeważały wykroczenia i przestępstwa (4) oraz zakłócanie porządku publicznego (2).

Podobszar Dubno to jednostka o wyraźnie rolniczym charakterze, w której dominują gospodarstwa indywidualne – stanowiące ponad 90% wszystkich zarejestrowanych działalności gospodarczych. Według danych z rejestru REGON (stan na 31 grudnia 2023 r.) na obszarze wsi

funkcjonowało 60 aktywnych podmiotów gospodarczych, z czego 54 prowadziły działalność rolniczą.

W latach 2020–2023 w Dubnie zarejestrowano 4 nowe działalności gospodarcze, 2 podmioty zawiesiły działalność, a 1 został wyrejestrowany, co świadczy o umiarkowanej, lecz utrzymującej się aktywności przedsiębiorczej mieszkańców.

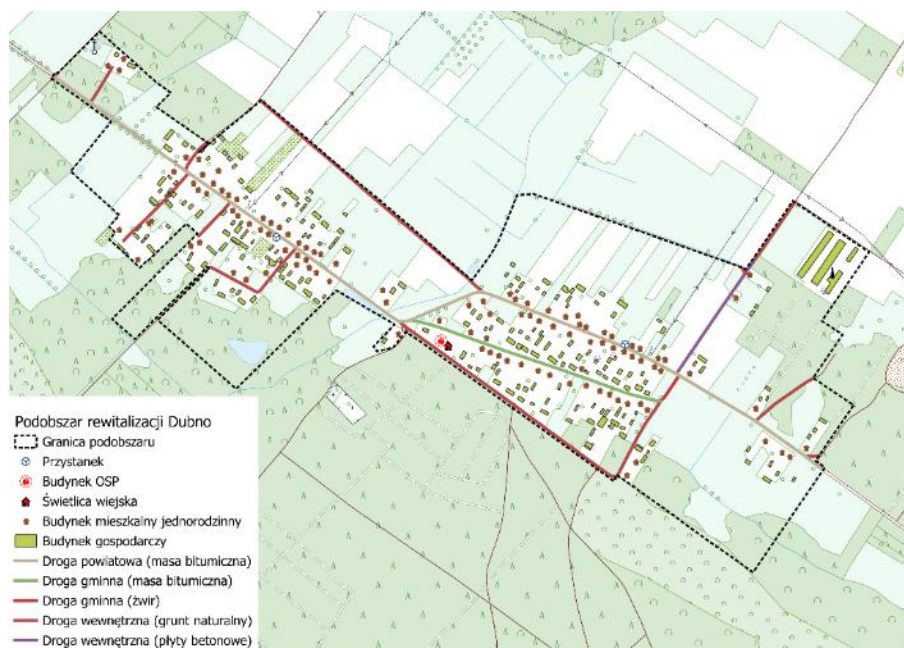
Poziom aktywności gospodarczej w jednostce oceniono na podstawie wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, czyli potencjalnie aktywnych zawodowo. Wskaźnik ten w podobszarze Dubno wyniósł 77,92, a więc przewyższył średnią dla gminy, która kształtuje się na poziomie 66,90.

Jeszcze wyraźniej dominujący charakter rolniczy miejscowości obrazuje wskaźnik liczby zarejestrowanych działalności rolniczych w REGON w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla Dubna wynosi on 70,13, przy średniej gminnej 61,99, co potwierdza, że rolnictwo stanowi główny filar lokalnej gospodarki oraz podstawowe źródło zatrudnienia mieszkańców.

Podobszar Dubno objęty jest w całości gminną siecią wodociągową. W 2023 roku wystąpiły dwie awarie sieci wodociągowej. Na podobszarze nie występuje zbiorczy system kanalizacji – dominują indywidualne szamba (blisko 58%) oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków (42%). Według danych BDOT10K (stan na 31.12.2023), liczba budynków mieszkalnych w podobszarze rewitalizacji wynosi 112 (110 budynków jednorodzinnych, 1 budynek wielorodzinny oraz 1 dom opieki/pomocy społecznej). Wszystkie budynki mieszkalne są eksploatowane. W przypadku budynków gospodarczych, czyli budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa ich liczba w 2023 r. wyniosła 234 budynki, w tym 1 miał status „nieczynny” i 1 miał status „zniszczony”. W 2023 r. w podobszarze wydano 2 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W zakresie dostępności komunikacyjnej podobszar Dubno posiada połączenie drogowe z Boćkami oraz sąsiednimi miejscowościami. Główny ciąg komunikacyjny łączy Milejczyce z Boćkami, co zapewnia dobre powiązania transportowe z otoczeniem. We wsi funkcjonują dwa przystanki autobusowe zapewniające komunikację zbiorową z sąsiednimi miejscowościami. Przez wieś przebiegają dwie kategorie dróg głównych. W części wsi od strony Bociek przebiega droga powiatowa, wzdłuż której do rozwidlenia się dróg przebiega chodnik. Ta część wsi posiada również gęsto rozlokowane oświetlenie uliczne zwiększające bezpieczeństwo mieszkańców, zwłaszcza w godzinach wieczornych. Z kolei druga część wsi rozlokowana jest wzdłuż dwóch równoległych dróg – kontynuacji drogi powiatowej oraz drogi gminnej. Ta część wsi nie posiada chodnika, jak również i oświetlenie jest mniej zagęszczone. Cała miejscowość jest oświetlona, co wpływa pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa.

Rysunek 27 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Dubno

Źródło: Opracowanie własne

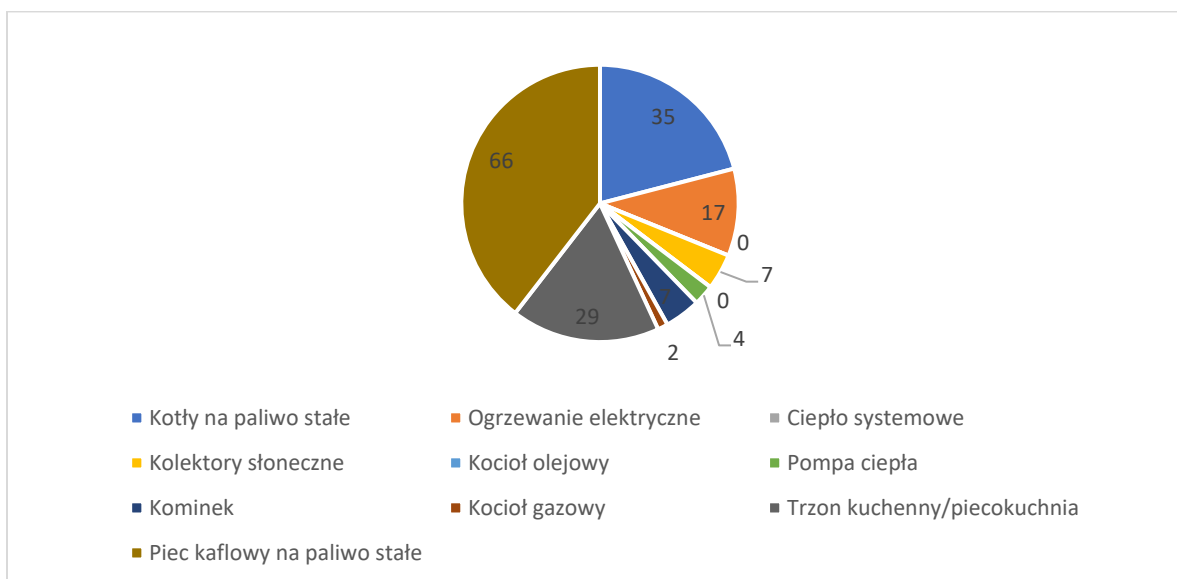
Miejscowość Dubno jawi się jako duża, estetyczna i czysta wieś położona w odległości około 3 km od siedziby gminy. Miejscowość ma charakter typowej osady rolniczej o układzie ulicówki. We wsi znajdują się zarówno starsze zabudowania, niekiedy wymagające remontu, jak i nowe, wykonane z dużą dbałością o detale. Część posesji wyróżnia się wyjątkową estetyką, wysokim standardem utrzymania i atrakcyjnością wizualną, co predysponuje je do potencjalnego wykorzystania w celach agroturystycznych. Charakterystycznym elementem krajobrazu są budynki zdobione muralami i rysunkami nawiązującymi do tradycji Dubna oraz lokalnej tożsamości, co nadaje wsi wyróżniający się, unikalny wizerunek. Infrastruktura społeczna Dubna jest dobrze rozwinięta. Centralnym punktem integracji mieszkańców jest świetlica wiejska, w której funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej oraz prężnie działający Klub Seniora. Budynek został przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (m.in. rampa wjazdowa), a jego elewacja została ozdobiona motywami odwołującymi się do historii i kultury miejscowości. Przed świetlicą znajduje się duży plac umożliwiający organizację wydarzeń integracyjnych i kulturalnych, a także przestrzeń parkingowa. W bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowany jest plac zabaw dla dzieci oraz boisko do siatkówki, które wymaga prac remontowo–odtworzeniowych. Dubno wyróżnia się dużą dbałością o estetykę przestrzeni publicznej i prywatnej, czystość oraz zachowanie elementów tradycji, co stanowi istotny atut w kontekście budowania marki miejscowości oraz planowania działań z zakresu turystyki kulturowej i integracji społecznej.

Na koniec 2023 roku masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w podobszarze Dubno wyniosła 55,09 Mg. Wartość wskaźnika masy zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [Mg] w przeliczeniu na 100 osób wyniosła 39,07 i była wartością zdecydowanie wyższą niż średnia w gminie (27,42).

Ocena jakości powietrza na obszarze gminy opiera się przede wszystkim na danych pochodzących z rozkładów stężeń zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Analizując stan powietrza w poszczególnych częściach gminy, należy brać pod uwagę szereg czynników determinujących jego zróżnicowanie przestrzenne. Kluczowe znaczenie mają tu m.in. stosowane systemy grzewcze – w tym obecność kotłów opalanych paliwami stałymi, natężenie ruchu samochodowego, a także uwarunkowania morfologiczne terenu i stopień zwartości zabudowy, które w bezpośredni sposób wpływają na możliwości przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń atmosferycznych.

Na terenie podobszaru Dubno nie ma zbiorczej sieci ciepłowniczej. Ciepło dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w indywidualnych systemach grzewczych. Na podobszarze Dubno występuje 167 źródeł ciepła. Największą grupę stanowią kotły na paliwo stałe oraz piece kaflowe na paliwo stałe.

Wykres 15 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Dubno

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku, liczba starych kotłów o klasie 3 i niższej, w stosunku do ogólnej liczby kotłów wynosiła 88,57%. Wskaźnik liczby kotłów o klasie 3 i niższej w przeliczeniu na 100 osób na podobszarze Dubno wynosi 21,99. Wskaźnik ten odnosi się do skali wykorzystania przestarzałych i niskoefektywnych źródeł ciepła w danej jednostce osadniczej. W przypadku podobszaru Dubno wskaźnik ten jest blisko dwukrotnie wyższy niż średnia w gminie (Dubno: 21,99; gmina: 12,54).

Jednym z istotnych zagadnień w sferze środowiskowej podobszaru Dubno są kwestie dotyczące jakości powietrza, a w szczególności występowania przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń. Największe znaczenie mają w tym zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 oraz benzo(a)pirenu [B(a)P], które stanowią kluczowe wskaźniki jakości powietrza i wpływają bezpośrednio na warunki życia mieszkańców. W przypadku podobszaru Dubno średnie wartości poziomu stężenia pyłów w danej jednostce w latach 2019-2022 przedstawiają się następująco:

Tabela 14 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 - 2023 w podobszarze Dubno

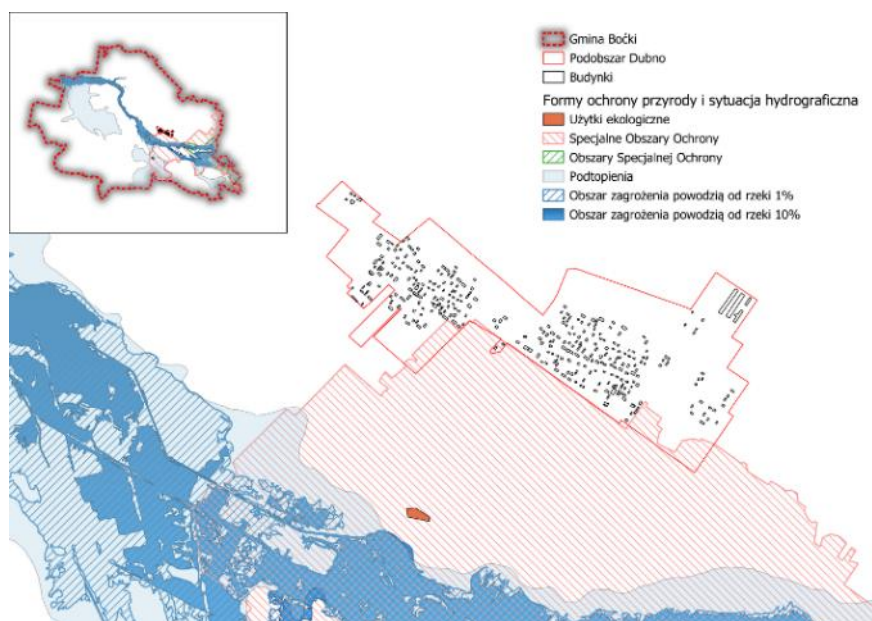
	2021	2022	2023	średnia
PM10				
<= 20,4	15,45	14,45	14,35	14,75
20,5 - 25,4				
25,5 - 30,4				
30,5 - 35,4				
35,5 - 40,4				
40,5 - 50,4				
>= 50,5				
PM2.5				
<= 10,4	8,35	9,8	8,6	8,92
10,5 - 12,4				
12,5 - 15,4				
15,5 - 18,4				
18,5 - 20,4				
20,5 - 25,4				
>= 25,5				
B(a)P				
<= 0,50	0,34	0,26	0,16	0,25
0,51 - 0,75				
0,76 - 1,00				
1,01 - 1,25				
1,26 - 1,49				
1,50 - 5,00				
>= 5,01				

Źródło: Opracowanie własne

Jakość powietrza w podobszarze Dubno jest bardzo dobra, niemniej jednak z uwag na stwierdzone bardzo duże natężenie urządzeń o przestarzałych i nieskoefektywnych źródłach ciepła, należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza nie stwarzającego zagrożenia dla zdrowia, szczególnie poprzez zwiększenie działań eliminujących korzystanie z nieskoemisyjnych źródeł ciepła.

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie oceny zagrożeń środowiskowych jest ryzyko wystąpienia powodzi. Obszar Gminy Boćki został ujęty w opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie mapach zagrożenia powodziowego, które wskazują strefy szczególnego narażenia na zalanie wodami rzeki Nurzec. Wyznaczony podobszar Dubno nie znajduje się w sferze zagrożenia powodziowego. Znajduje się natomiast częściowo w strefie powierzchniowych form ochrony przyrody Natura 2000.

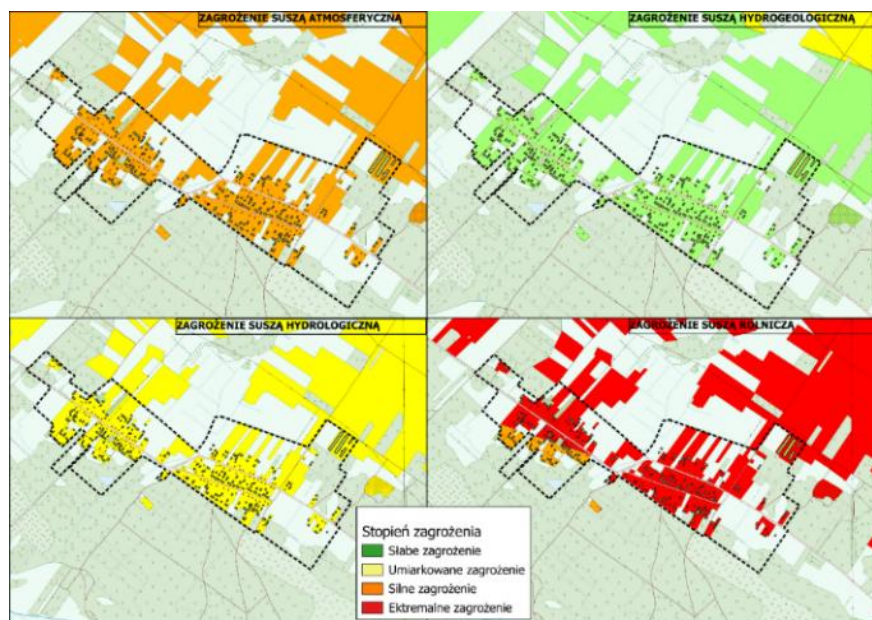
Rysunek 28 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Dubno

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji poddano również analizie pod kątem sytuacji hydrograficznej. Plan Przewidziania Skutków Suszy wskazuje dla podobszaru Dubno umiarkowane z tendencją do silnego łączne zagrożenie suszą. Natomiast analiza poszczególnych rodzajów suszy wskazuje na ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, silne zagrożenie suszą atmosferyczną, umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną oraz słabe zagrożenie suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 29 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Dubno

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji - w oparciu o wyniki przeprowadzonych ankiet, spotkań oraz analiz własnych, poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały podobszaru Dubno.

Główne problemy społeczne podobszaru: bardzo duża liczba osób w wieku senioralnym, bardzo mała liczba dzieci i młodzieży, niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności, duża liczba osób z niepełnosprawnościami

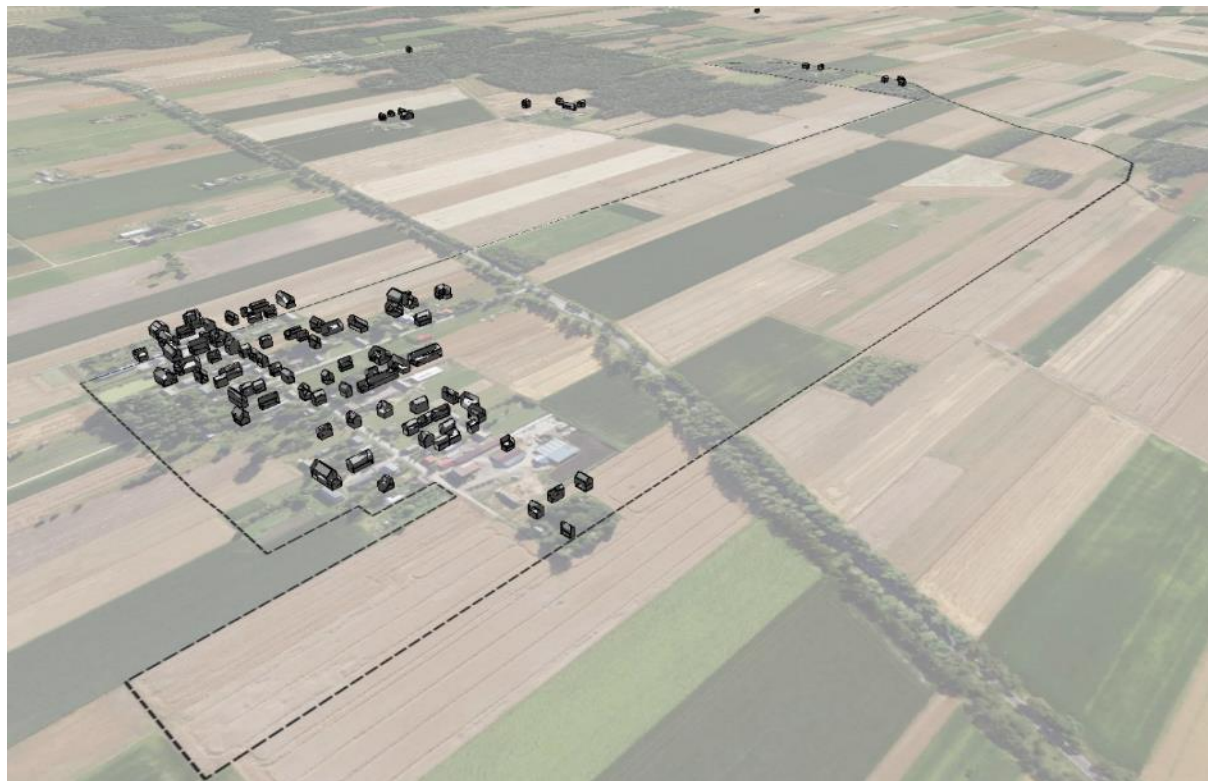
Główne problemy funkcjonalno-przestrzenne podobszaru: zdiagnozowana przestrzeń rekreacyjna na obszarze wsi wymaga doinwestowania oraz rozbudowy o nowe funkcje społeczno-rekreacyjne, występowanie budynków pokrytych azbestem, brak ścieżek rowerowych, występowanie dużej liczby urządzeń o przestarzałych i niskoelektywnych parametrach ciepła, budynki mieszkalne będące w zasobach gminy wymagają odświeżenia.

Główne potencjały podobszaru: bardzo niski stopień bezrobocia, bardzo niski stopień uzależnienia od pomocy społecznej, prężnie działające Koło Seniora, niski udział zdarzeń wymagających inicjatywy i aktywności służb porządkowych, występowanie przestrzeni publicznych wymagających odświeżenia lub modernizacji w celu stworzenia przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców, lokalizacja miejscowości umożliwiająca bezpośrednie połączenie z miejscowością Boćki, wyjątkowa estetyka przestrzeni, w tym wyróżniająca się elementami nawiązującymi do kultury i tradycji miejscowości i regionu.

III.4. Podobszar Dziecinne

Dziecinne to najmniejsza jednostka osadnicza w gminie, charakteryzująca się zwartą, krótką formą zabudowy o układzie ulicówki. Położona jest w bezpośredniej bliskości starodroża DK19 (zaledwie 200 metrów od zjazdu), stanowiącym obecnie drogę wojewódzką (po oddaniu w dn. 31 października 2025 r. do użytkowania odcinka S19 Bielsk Podlaski – Boćki), co zapewnia jej bardzo dobrą dostępność komunikacyjną, zarówno w skali gminnej, jak i w połączeniach z większymi ośrodkami. Wieś ma rolniczy charakter, względnie dobrą lokalizację oraz niższą niż przeciętna liczbę mieszkańców. Jest to wieś o układzie ulicowym z elementami zabudowy zwartej wzdłuż głównej drogi i drogi bocznej.

Rysunek 30 Mapa podobszaru Dziecinne

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Dziecinne liczył w 2023 roku 24 mieszkańców, co stanowi zaledwie niecały 1% populacji całej gminy oraz 2% populacji obszaru rewitalizacji. Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się o 9 osób (co stanowi spadek o 27,27%). Dziecinne charakteryzuje się ponadto bardzo niekorzystną strukturą demograficzną, z małą liczbą dzieci i młodzieży, spadającym udziałem mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz znacząco przeważającym odsetkiem seniorów, który wynosi blisko 34% – znacznie powyżej średniej gminnej (22,54%).

Rozkład wiekowy:

- Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat): 1 osoba (4,17%)

- Wiek produkcyjny (18–64 lata): 14 osób (58,33%)
- Wiek poprodukcyjny (65+ lat): 9 osób (37,50%)

Dla porównania, średnie wartości dla całej gminy:

- przedprodukcyjny: 16,82%
- produkcyjny: 60,64%
- poprodukcyjny: 22,54%

Szczegółowy rozkład grup wiekowych:

Tabela 15 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Dziecinne

Grupa wiekowa	Liczba osób	Odsetek lokalny	Odsetek w gminie
Dzieci i młodzież (0–18)	1	4,17%	17,67%
Młodzi dorośli (do 30)	3	12,50%	14,39%
Dorośli powyżej 30 lat	5	20,83%	25,10%
Dorośli powyżej 50 lat	6	25,00%	19,09%
Seniorzy (65+)	9	37,50%	23,76%

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 60,00%, co oznacza duże obciążenie udziałem osób zależnych (niewchodzących aktywnie na rynek pracy) w społeczeństwie podobszaru Dziecinne, szczególnie seniorów. Udział młodych (do 30 r.ż.), stanowiący jedynie 16,67% – to bardzo niski wskaźnik, sugerujący depopulację młodszych roczników. Wysoki poziom obciążenia demograficznego wskazuje ponadto wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, którego wartość wynosi 53,33%. Prawie 38% mieszkańców stanowią seniorzy, co czyni z Dziecinnych jedną z najbardziej „starzejących się” miejscowości w gminie. Brakuje równowagi pokoleniowej – Dziecinne ma charakter miejscowości zdominowanej przez osoby starsze, z potencjalnym brakiem zastępowalności pokoleń.

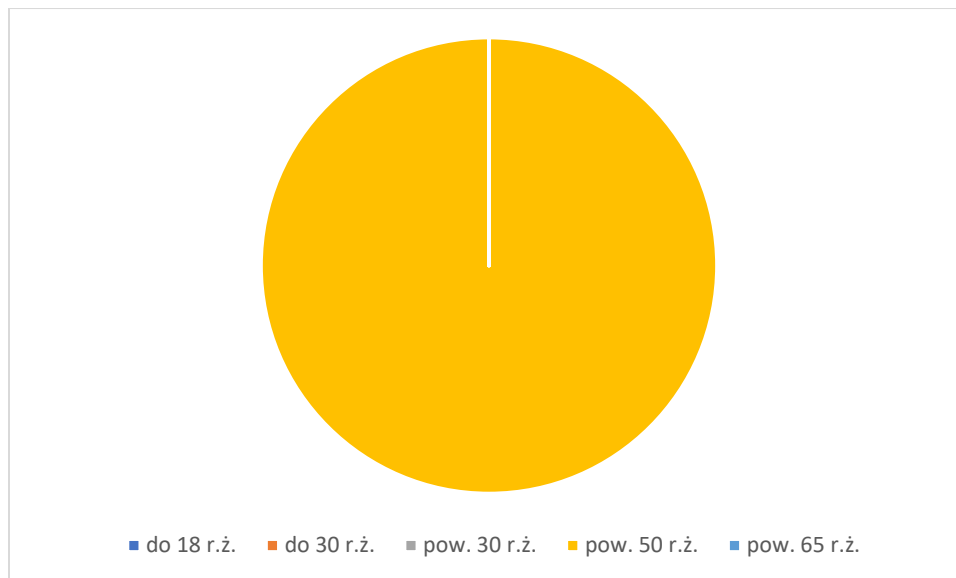
Natomiast dynamika demograficzna wskazuje ujemne saldo przyrostu naturalnego. W 2023 roku w podobszarze Dziecinne odnotowano dwa zgony przy braku urodzeń. Odnotowano również ujemny bilans migracyjny (2 osoby wymeldowane). Brak urodzeń i występowanie zgonów to sygnał silnego regresu demograficznego – społeczeństwo nie odtwarza się.

W 2023 roku w miejscowości Dziecinne zarejestrowano 1 osobę bezrobotną, co stanowi 6,67% ogólnej liczby mieszkańców tej miejscowości. Jest to ponad dwukrotnie wyższy wskaźnik bezrobocia niż średnia gminy Boćki (2,37%), jednak nadal stosunkowo niski w porównaniu do

innych obszarów. Warto zauważyć, że całkowita liczba bezrobotnych w Dziecinnych jest bardzo mała, co może sugerować mniejszy wpływ problemów bezrobocia na tę miejscowość. Struktura bezrobocia w podobszarze według wieku wskazuje, że jedyną grupą wiekową, w której notuje się występowanie osób bezrobotnych to osoby w przedziale wieku powyżej 50 roku życia. Stąd też należy uznać, że miejscowość Dziecinne nie ma problemów społecznych wynikających z bezrobocia społeczności lokalnej.

Dane pochodzące z systemu świadczeń pomocy społecznej za rok 2023 stanowią, że w 2023 roku 12,50% mieszkańców Dziecinnych (3 osoby) pobierało świadczenia społeczne (średnia w gminie: 5,12%).

Wykres 16 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Dziecinne

Źródło: Opracowanie własne

Liczba przyznanych świadczeń w 2023 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru blisko czterokrotnie przekroczyła średnią gminną (Dziecinne: 29,17; gmina: 7,60). Dziecinne jawi się jako podobszar o stosunkowo dużej liczbie korzystających ze świadczeń społecznych wśród ogółu mieszkańców podobszaru. Wyraźnie identyfikowalne są problemy jednostkowe dotyczące wyłącznie mężczyzn w wieku starszym, gdzie dominuje ubóstwo (42,86%), bezrobocie (28,57%) oraz niepełnosprawność (28,57%). Problemy te są intensywne, lecz skoncentrowane w jednej, wyraźnie określonej grupie wiekowej i płciowej.

W ramach analizy liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – oparto się na danych dotyczących: osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby otrzymujące wsparcie z GOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik liczby osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS z powodu niepełnosprawności w 2023 r. wyniósł 8,33 i kształtował się na poziomie ponad 4 krotnie wyższym od wartości dla całej gminy (1,91). Niemniej jednak problem ten dotyczył tylko jednej osoby, stąd też trudno określać to zjawisko jako znaczący problem. Natomiast osoby po 65 roku życia stanowiły blisko 38% wszystkich mieszkańców

podobszaru. Wskaźnik ten był zdecydowanie wyższy niż średnia w gminie (23,76). Nie odnotowano występowania w rodzinach problemów związanych z długotrwałą lub ciężką chorobą.

Kapitał społeczny stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju wspólnot lokalnych i odnosi się do relacji międzyludzkich, codziennych interakcji oraz poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. Na jego poziom wpływają przede wszystkim takie czynniki, jak zaufanie, współpraca i aktywna partycypacja w życiu publicznym. W związku z tym, w ramach diagnozy podobszarów rewitalizacji dokonano oceny aktywności obywatelskiej, wykorzystując dane dotyczące frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku, wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 roku, wyborach prezydenckich (I i II tura) w 2020 roku oraz wyborach parlamentarnych w 2023 roku oraz w referendum krajowym przeprowadzonym w tym samym roku. Uzupełniając przeanalizowano również poziom zaangażowania mieszkańców w życie lokalne, mierzony uczestnictwem w zebraniach sołeckich.

Dla podobszaru Dziecinne za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 3. W latach 2019 - 2023 średnia odnotowana wartość w wyborach wyniosła 39,37%, przy wartości dla całej gminy wynoszącej 51,89%. Na przestrzeni analizowanych lat udział mieszkańców w wyborach był zdecydowanie niższy od wartości referencyjnej. Zupełnie inaczej przedstawia się zaś stopień zaangażowania obywatelskiego w zakresie spraw lokalnych, czyli wskaźnik liczby mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Przy średniej dla całej gminy wynoszącej 25,44, wynik 52,17 dla podobszaru Dziecinne wskazuje na bardzo wysokie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności.

W Dziecinnych udział zdarzeń wymagających inicjatywy i aktywności służb porządkowych jest wyraźnie wyższy niż średnia gminna (Dziecinne: 54,17, gmina: 4,78). W 2023 roku ogólnie w jednostce Dziecinne popełniono 13 czynów wymagających interwencji policji. Wśród czynów zabronionych przeważały wykroczenia i przestępstwa (10), zakłócanie porządku publicznego (2) oraz kradzieże i naruszenia nietykalności osobistej (1). W 2023 r. odnotowano również wystąpienie 2 zdarzeń komunikacyjnych bez ofiar.

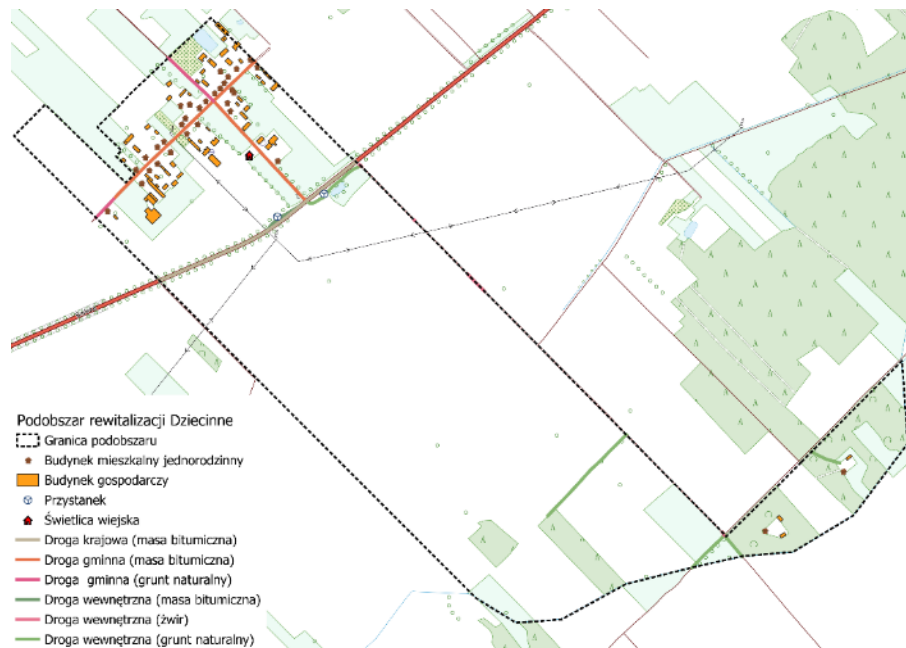
Podobszar Dziecinne to wieś o tradycyjnym, rolniczym charakterze, w której dominują wyłącznie gospodarstwa indywidualne (100% wszystkich działalności). Wskaźnikiem intensywności aktywności gospodarczej w jednostce jest wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów w bazie REGON oraz działalności rolniczej na 100 osób w wieku produkcyjnym, czyli liczbę osób potencjalnie aktywnych zawodowo. Wskaźnik ten wskazuje, że w podobszar Dziecinne przewyższa średnią gminną (Dziecinne: 100,00; gmina 66,90).

Podobszar Dziecinne objęty jest w całości gminną siecią wodociągową. Na podobszarze nie występuje zbiorczy system kanalizacji – dominują indywidualne szamba (50%) oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków (50%). Według danych BDOT10K (stan na 31.12.2023), liczba budynków mieszkalnych w podobszarze rewitalizacji wynosi 33. Wszystkie budynki mieszkalne są eksploatowane. W przypadku budynków gospodarczych, czyli budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa ich liczba w 2023 r. wyniosła 62 budynki, w tym 1 budynek miał status „zniszczony”. W 2023 r. w podobszarze nie została wydana ani jedna decyzja o warunkach

zabudowy i zagospodarowania terenu. Ponadto jeden budynek gospodarczy mają status 'zniszczony'.

W zakresie dostępności komunikacyjnej podobszar Dziecinne posiada połączenie drogowe z Boćkami oraz sąsiednimi miejscowościami. Główny ciąg komunikacyjny łączy Bielsk Podlaski z Boćkami, co zapewnia dobre powiązania transportowe z otoczeniem. We wsi funkcjonują dwa przystanki autobusowe zapewniające komunikację zbiorową.

Rysunek 31 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Dziecinne

Źródło: Opracowanie własne

Układ przestrzenny miejscowości jest prosty i czytelny – zabudowa skupia się po obu stronach drogi asfaltowej. Wieś posiada oświetlenie uliczne, co podnosi bezpieczeństwo jej mieszkańców. Charakter miejscowości jest typowo rolniczy, z dominacją zabudowy mieszkalno-gospodarczej i brakiem rozproszenia zabudowy. Znaczącym atutem w kontekście działań społecznych jest częściowo wyremontowana świetlica wiejska, stanowiąca centralny punkt aktywności mieszkańców. Duży, otwarty plac przed świetlicą daje możliwość organizacji wydarzeń plenerowych, integracji społecznej czy tworzenia infrastruktury rekreacyjnej. Dzięki temu miejscowość posiada potencjał do rozwijania inicjatyw lokalnych, w tym działań integracyjnych i kulturalnych. Na uwagę zasługuje fakt, iż miejscowość nie posiada Koła Gospodyń Wiejskich. Punktem integracyjnym mieszkańców jest działalność w przestrzeni świetlicy wiejskiej w Dziecinnym Koła Gospodyń Wiejskich z Kolonii Boćki. Nie mniej jednak mankamentem świetlicy wiejskiej w Dziecinnym jest brak jej przystosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, co w przypadku podobszaru Dziecinne, z uwagi na dominację osób w wieku senioralnym, staje się kluczową potrzebą.

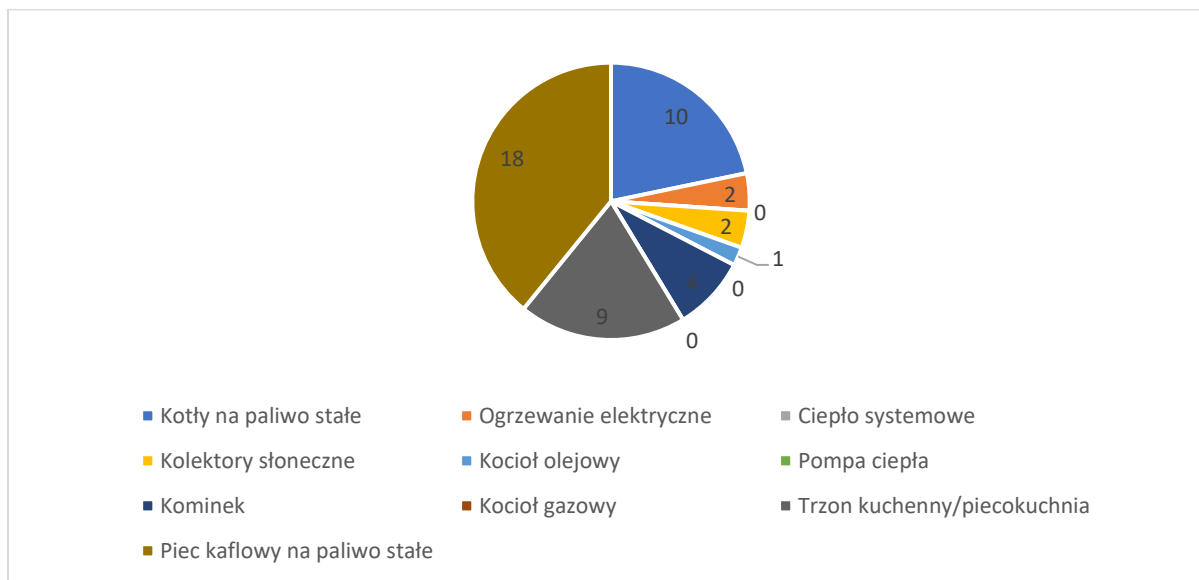
Na koniec 2023 roku masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w podobszarze Dziecinne wyniosła 9,08 Mg. Wartość wskaźnika masy zinwentaryzowanych wyrobów

zawierających azbest [Mg] w przeliczeniu na 100 osób wyniosła 37,81 i była wartością wyższą niż średnia w gminie (27,42).

Ocena jakości powietrza na obszarze gminy opiera się przede wszystkim na danych pochodzących z rozkładów stężeń zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Analizując stan powietrza w poszczególnych częściach gminy, należy brać pod uwagę szereg czynników determinujących jego zróżnicowanie przestrzenne. Kluczowe znaczenie mają tu m.in. stosowane systemy grzewcze – w tym obecność kotłów opalanych paliwami stałymi, natężenie ruchu samochodowego, a także uwarunkowania morfologiczne terenu i stopień zwartości zabudowy, które w bezpośredni sposób wpływają na możliwości przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń atmosferycznych.

Na terenie podobszaru Dziecinne nie ma zbiorczej sieci ciepłowniczej. Ciepło dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w indywidualnych systemach grzewczych. Na podobszarze Dziecinne występuje 46 źródeł ciepła. Największą grupę stanowią kotły na paliwo stałe oraz piece kaflowe na paliwo stałe.

Wykres 17 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Dziecinne

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku, liczba starych kotłów o klasie 3 i niższej, w stosunku do ogólnej liczby kotłów wynosiła 40%. Wskaźnik liczby kotłów o klasie 3 i niższej w przeliczeniu na 100 osób na podobszarze Dziecinne wynosi 16,67. Wskaźnik ten odnosi się do skali wykorzystania przestarzałych i niskoefektywnych źródeł ciepła w danej jednostce osadniczej. W przypadku podobszaru Dziecinne wskaźnik ten jest wyższy niż średnia w gminie (Dziecinne: 16,67; gmina: 12,54).

Jednym z istotnych zagadnień w sferze środowiskowej podobszaru Dziecinne są kwestie dotyczące jakości powietrza, a w szczególności występowania przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń. Największe znaczenie mają w tym zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM_{2.5}, PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu [B(a)P], które stanowią kluczowe wskaźniki jakości powietrza

i wpływają bezpośrednio na warunki życia mieszkańców. W przypadku podobszaru Dziecinne średnie wartości poziomu stężenia pyłów w danej jednostce w latach 2019-2022 przedstawiają się następująco:

Tabela 16 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 - 2023 w podobszarze Dziecinne

	2021	2022	2023	średnia
PM10				
<= 20,4	16,83	15,66	14,3	15,60
20,5 - 25,4				
25,5 - 30,4				
30,5 - 35,4				
35,5 - 40,4				
40,5 - 50,4				
>= 50,5				
PM2.5				
<= 10,4	9,37		8,33	9,60
10,5 - 12,4		11,1		
12,5 - 15,4				
15,5 - 18,4				
18,5 - 20,4				
20,5 - 25,4				
>= 25,5				
B(a)P				
<= 0,50	0,35	0,26	0,15	0,25
0,51 - 0,75				
0,76 - 1,00				
1,01 - 1,25				
1,26 - 1,49				
1,50 - 5,00				
>= 5,01				

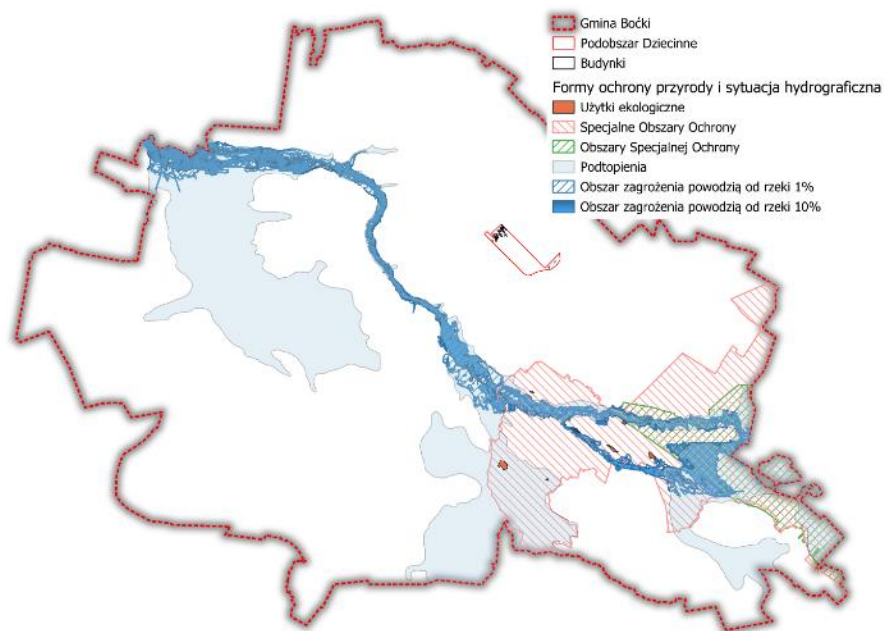
Źródło: Opracowanie własne

Generalnie jakość powietrza w podobszarze Dziecinne jest bardzo dobra. Wyjątek stanowił rok 2022 w odniesieniu do pyłu zawieszonego PM2.5, którego wartość nieznacznie spadła. Jednakże na przestrzeni ostatnich lat średnia wartość pyłu PM2.5 lokuje się w najwyższym przedziale. Z uwagi jednak na stwierdzone duże natężenie urządzeń o przestarzałych i niskoefektywnych źródłach ciepła, należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza nie stwarzającego zagrożenia dla zdrowia, szczególnie poprzez zwiększenie działań eliminujących korzystanie z niskoemisyjnych źródeł ciepła.

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie oceny zagrożeń środowiskowych jest ryzyko wystąpienia powodzi. Obszar Gminy Boćki został ujęty w opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie mapach zagrożenia powodziowego, które wskazują strefy

szczególnego narażenia na zalanie wodami rzeki Nurzec. Wyznaczony podobszar Dziecinne nie znajduje się w sferze zagrożenia powodziowego, jak również nie występują na nim formy ochrony przyrody.

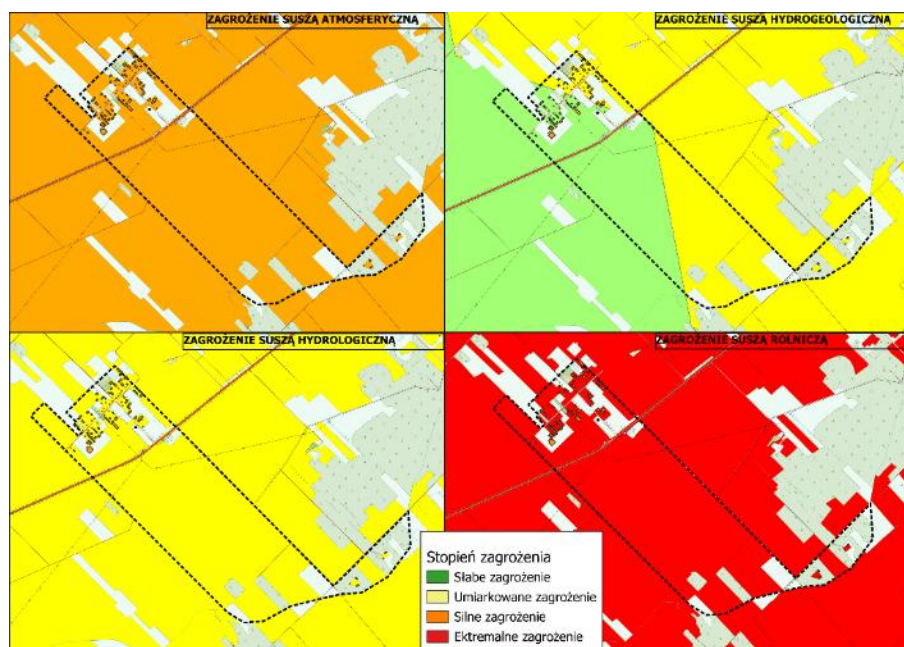
Rysunek 32 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Dziecinne

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji poddano również analizie pod kątem sytuacji hydrograficznej. Plan Przewidziania Skutów Suszy wskazuje dla podobszaru Dziecinne umiarkowane łączne zagrożenie suszą. Natomiast analiza poszczególnych rodzajów suszy wskazuje na ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, silne zagrożenie suszą atmosferyczną, umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną oraz słabe i umiarkowane zagrożenie suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 33 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Dziecinne

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji - w oparciu o wyniki przeprowadzonych ankiet, spotkań oraz analiz własnych, poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały podobszaru Dziecinne.

Główne problemy społeczne podobszaru: bardzo duża liczba osób w wieku senioralnym, bardzo mała liczba dzieci i młodzieży, znacząca liczba osób niepełnosprawnych,

Główne problemy funkcjonalno-przestrzenne podobszaru: zdiagnozowana przestrzeń rekreacyjna na obszarze wsi wymaga doinwestowania oraz rozbudowy o nowe funkcje społeczno-rekreacyjne, brak ścieżek rowerowych, występowanie budynków pokrytych azbestem, występowanie dużej liczby urządzeń o przestarzałych i nieskutecznych parametrach ciepła, budynek świetlicy wymaga prac dostosowawczych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz doinwestowania w niezbędny sprzęt i urządzenia,

Główne potencjały podobszaru: bardzo niska skala bezrobocia oraz bardzo niski stopień uzależnienia od pomocy społecznej, prężnie działające Koło Gospodyń Wiejskich z Bociek Kolonii (mające istotny wpływ na społeczeństwo miejscowości Dziecinne), występowanie przestrzeni publicznych wymagających odświeżenia lub modernizacji w celu stworzenia przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców, lokalizacja miejscowości umożliwiająca bezpośrednie połączenie z miejscowością Boćki.

III.5. Podobszar Krasna Wieś

W skład podobszaru Krasna Wieś wchodzi dwie wsie – Pasieka oraz Krasna Wieś. Krasna Wieś to jedna z większych i istotniejszych wsi gminy, o dominującym charakterze rolniczym. Jej układ przestrzenny ma formę zwartej zabudowanej ulicówki. Pasieka stanowi integralną część Krasnej Wsi – jest to niewielka ulicówka o charakterze kolonijnym. Zabudowa Pasieki jest rzadsza, a układ przestrzenny rozciągnięty wzdłuż drogi. Mimo odległości, mieszkańcy Pasieki są silnie powiązani z Krasną Wsią w zakresie życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego. Funkcją dominującą w ramach struktury przestrzenno-funkcjonalnej jest funkcja mieszkaniowa i rolnicza. Dominującą formą działalności gospodarczej są gospodarstwa indywidualne, wielopokoleniowe. Zabudowa to głównie domy jednorodzinne, często połączone z zabudowaniami gospodarczymi.

Rysunek 34 Mapa podobszaru Krasna Wieś

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Krasna Wieś liczył w 2023 roku 144 mieszkańców, co stanowi 3,58% populacji całej gminy oraz 11,93% populacji obszaru rewitalizacji. To stosunkowo liczniejsza jednostka w porównaniu do wielu innych miejscowości gminy. Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się o 16 osób (co stanowi spadek o 10%). Podobszar charakteryzuje się wysokim udziałem osób starszych – prawie 1/3 ludności to seniorzy, co znacznie przekracza średnią gminną (22,54). Jednocześnie widoczny jest niski udział dzieci i młodzieży, co może wskazywać na zahamowanie rozwoju pokoleniowego i potencjalne problemy z odtworzeniem zasobów ludzkich.

Podział demograficzny:

- Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat): 15 osób (10,42%)
- Wiek produkcyjny (18–64 lata): 82 osoby (56,94%)
- Wiek poprodukcyjny (65+ lat): 47 osób (32,64%)

Dla porównania, struktura wieku w całej gminie przedstawia się następująco:

- przedprodukcyjny: 16,82%
- produkcyjny: 60,64%
- poprodukcyjny: 22,54%

Szczegółowy rozkład grup wiekowych:

Tabela 17 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Krasna Wieś

Grupa wiekowa	Liczba osób	Odsetek w miejscowości	Średnia gminna
Dzieci i młodzież (do 18 r.ż.)	15	10,42%	17,67%
Młodzi dorośli (do 30 r.ż.)	20	13,89%	14,39%
Dorośli powyżej 30 lat	41	28,47%	25,10%
Dorośli powyżej 50 lat	21	14,58%	19,09%
Seniorzy (65+ lat)	47	32,64%	23,76%

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 75,61%, co oznacza duże obciążenie udziałem osób zależnych (niewchodzących aktywnie na rynek pracy) w społeczeństwie podobszaru Krasna Wieś. Udział młodych (do 30 r.ż.), stanowiący blisko 25% to relatywnie niski poziom, sugerujący depopulację młodszych roczników.

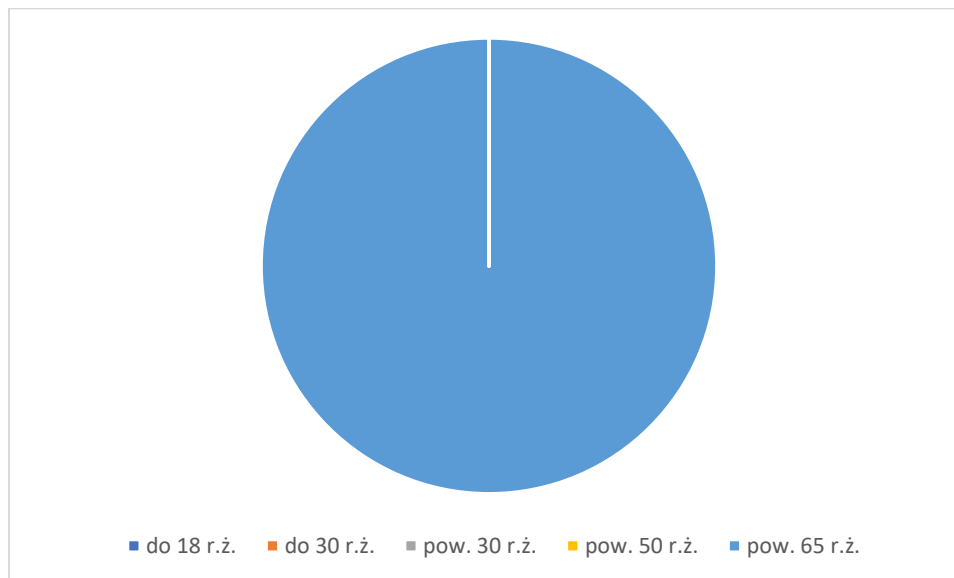
Wysoki poziom obciążenia demograficznego wskazuje wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, którego wartość wynosi 57,32%. Duży udział seniorów (prawie 33%) wskazuje na dominację starszych pokoleń w strukturze społecznej. Jednocześnie obserwuje się brak równowagi pokoleniowej – Krasna Wieś ma charakter miejscowości zdominowanej przez osoby starsze, z potencjalnym brakiem zastępowalności pokoleń. Udział młodych dorosłych (do 30 r.ż.) jest zbliżony do średniej gminnej, ale liczba dzieci poniżej 18 roku życia jest wyraźnie niższa. Niewielka liczba dzieci i wysoki udział osób powyżej 65 r.ż. może skutkować przyspieszoną demograficzną zapaścią w przyszłości. Dynamika demograficzna wskazuje ujemne saldo przyrostu naturalnego. W 2023 roku w podobszarze Krasna Wieś odnotowano 5 zgonów przy braku urodzeń. Odnotowano również ujemny bilans

migracyjny (- 4 osoby, w tym 1 osoba zameldowania oraz 4 osoby wymeldowane). Brak urodzeń i występowanie zgonów to sygnał silnego regresu demograficznego – społeczeństwo nie odtwarza się.

W 2023 roku w Krasnej Wsi (oraz w Pasiece) nie zarejestrowano żadnej osoby bezrobotnej.

Podobszar Krasna Wieś charakteryzuje się stosunkowo niskim poziomem korzystania z pomocy społecznej. Dane pochodzące z systemu świadczeń pomocy społecznej za rok 2023 stanowią, że w 2023 roku 1,39% mieszkańców podobszaru pobierało świadczenia społeczne (średnia w gminie: 5,12%). Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 2023 roku wyniosła 2 osoby – wszystkie w przedziale wiekowym powyżej 65 roku życia.

Wykres 18 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Krasna Wieś

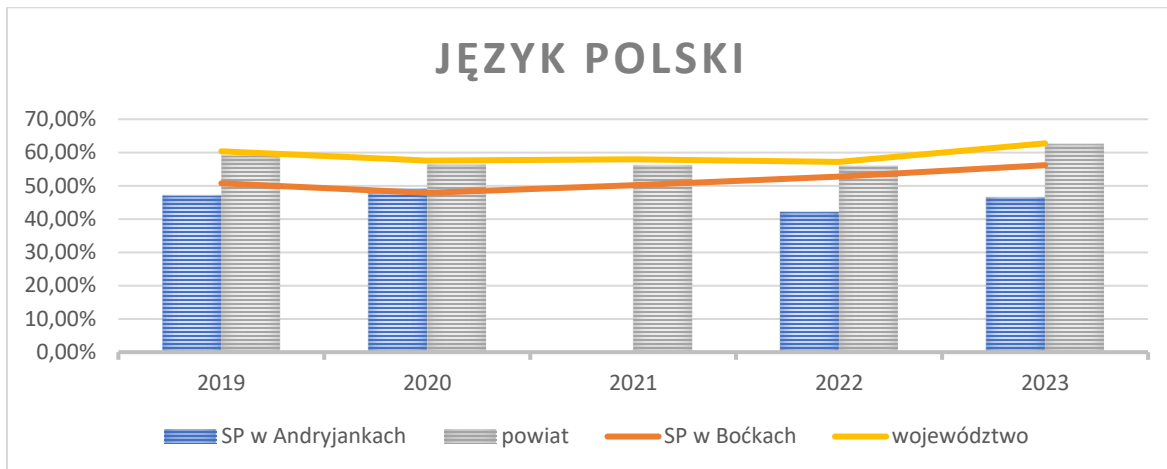
Źródło: Opracowanie własne

Liczba przyznanych świadczeń (3) w 2023 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru była blisko trzykrotnie niższa niż średnia średnią gminna (Krasna Wieś: 2,08; gmina: 7,60). Podobszar jawi się jako podobszar o stosunkowo marginalnej liczbie korzystających ze świadczeń społecznych wśród ogółu mieszkańców podobszaru. Wyraźnie identyfikowalne są problemy jednostkowe dotyczące wyłącznie mężczyzn w wieku starszym, gdzie dominuje długotrwała lub ciężka choroba (100%). Problemy te są intensywne, lecz skoncentrowane w jednej, wyraźnie określonej grupie wiekowej i płciowej.

W ramach analizy liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – oparto się na danych dotyczących: osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby otrzymujące wsparcie z GOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik liczby osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2023 r. wyniósł 2,08 i kształtował się na poziomie zdecydowanie wyższym od wartości dla całej gminy (0,85). Natomiast osoby po 65 roku życia stanowiły blisko 33% wszystkich mieszkańców podobszaru. Wskaźnik ten był zdecydowanie wyższy niż średnia w gminie (23,76). Nie odnotowano występowania w rodzinach problemów związanych z niepełnosprawnością.

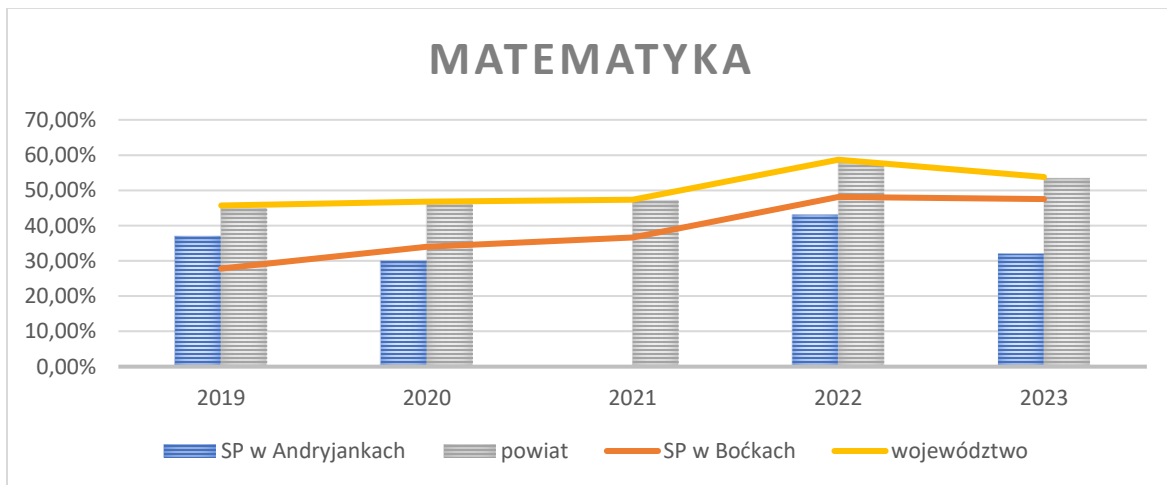
Do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2019-2023. Jednostka Krasna Wieś wchodziła w skład obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Boćkach. Generalnie średnie wyniki egzaminów z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego dzieci ze szkoły podstawowej w Boćkach są wyższe w każdym z przedmiotów od średnich wyników dzieci ze szkoły podstawowej w Andryjankach. Jednocześnie wyniki egzaminów są niższe od średniej z powiatu bielskiego oraz średniej wojewódzkiej.

Wykres 19 Wyniki egzaminów ósmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023

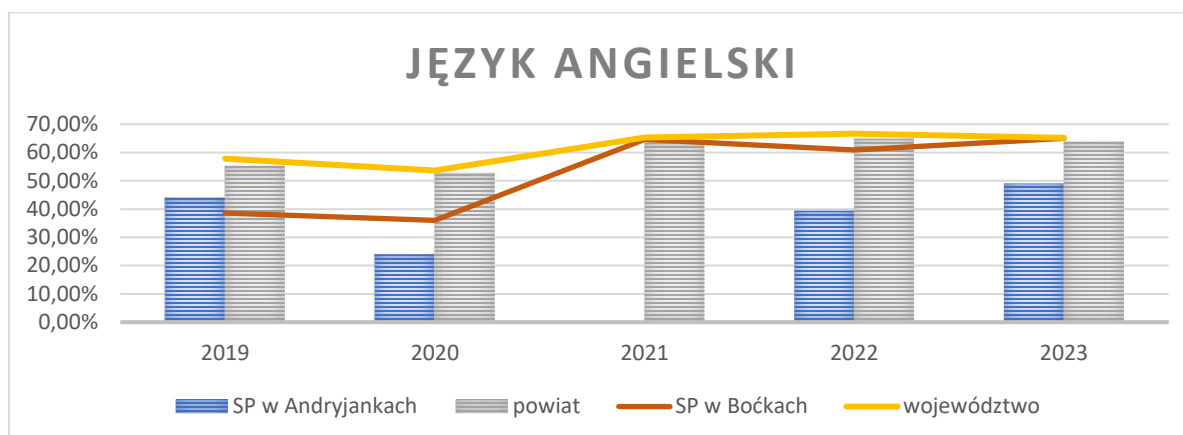
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 20 Wyniki egzaminów ósmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 21 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Kapitał społeczny stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju wspólnot lokalnych i odnosi się do relacji międzyludzkich, codziennych interakcji oraz poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. Na jego poziom wpływają przede wszystkim takie czynniki, jak zaufanie, współpraca i aktywna partycypacja w życiu publicznym. W związku z tym, w ramach diagnozy podobszarów rewitalizacji dokonano oceny aktywności obywatelskiej, wykorzystując dane dotyczące frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku, wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 roku, wyborach prezydenckich (I i II tura) w 2020 roku oraz wyborach parlamentarnych w 2023 roku oraz w referendum krajowym przeprowadzonym w tym samym roku. Uzupełniając przeanalizowano również poziom zaangażowania mieszkańców w życie lokalne, mierzony uczestnictwem w zebraniach sołeckich.

Dla podobszaru Krasna Wieś za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 3. W latach 2019 - 2023 średnia odnotowana wartość w wyborach wyniosła 39,37%, przy wartości dla całej gminy wynoszącej 51,89%. Na przestrzeni analizowanych lat udział mieszkańców w wyborach był zdecydowanie niższy od wartości referencyjnej. Niski stopień zaangażowania obywatelskiego również w zakresie spraw lokalnych odzwierciedla wskaźnik liczby mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Przy średniej dla całej gminy (25,44), wynik dla podobszaru Krasna Wieś (20,16) wskazuje na stosunkowo niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności. Dodatkowo w podobszarze Krasna Wieś w 2023 roku nie odnotowano zdarzeń wymagających interwencji służb policji.

Podobszar Krasna Wieś charakteryzuje się typowym, rolniczym profilem, w którym przeważają gospodarstwa indywidualne, stanowiące niemal 95% wszystkich zarejestrowanych działalności gospodarczych. Według stanu na 31 grudnia 2023 r., w rejestrze REGON funkcjonowało 57 aktywnych podmiotów gospodarczych, z czego 54 prowadziły działalność rolniczą.

W latach 2020–2023 na tym terenie zarejestrowano 4 nowe podmioty, natomiast 1 działalność została zawieszona, a 1 wyrejestrowana, co wskazuje na umiarkowaną dynamikę zmian w strukturze przedsiębiorczości lokalnej.

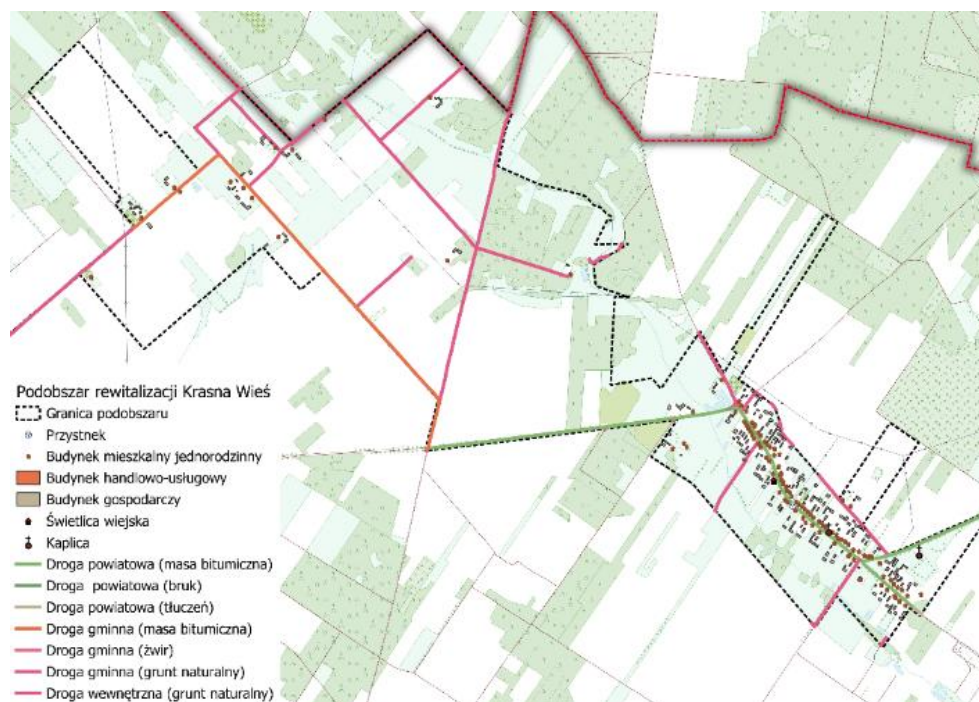
Poziom aktywności gospodarczej w podobszarze oceniono za pomocą wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (łącznie z działalnością rolniczą) na 100 osób w wieku produkcyjnym. W Krasnej Wsi wartość tego wskaźnika wyniosła 69,51, co oznacza, że przewyższa średnią dla gminy (66,90) i wskazuje na stosunkowo wysoki poziom aktywności zawodowej mieszkańców.

Jeszcze wyraźniej odzwierciedla się dominacja rolnictwa w strukturze zatrudnienia, co ilustruje wskaźnik liczby zarejestrowanych działalności rolniczych na 100 osób w wieku produkcyjnym, osiągający wartość 65,85, przy średniej gminnej 61,99. Wynik ten potwierdza, że rolnictwo stanowi podstawowy filar gospodarki lokalnej w podobszarze Krasna Wieś.

Podobszar Krasna Wieś objęty jest w całości gminną siecią wodociągową. W 2023 roku wystąpiły dwie awarie sieci wodociągowej. Na podobszarze nie występuje zbiorczy system kanalizacji – dominują indywidualne szamba (81,25%) oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków (18,75%). Według danych BDOT10K (stan na 31.12.2023), liczba budynków mieszkalnych w podobszarze rewitalizacji wynosi 106, w tym 105 budynków eksploatowanych oraz 1 budynek o statusie „zniszczony”. W przypadku budynków gospodarczych (budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa) ich liczba w 2023 r. wyniosła 222 budynki. Dodatkowo w 2023 r. w podobszarze zostały wydane 2 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Podobszar położony jest w odległości ok. 7 km od Bociek (siedziby gminy) oraz 15 km od Orli, co zapewnia stosunkowo dobrą dostępność do usług ponadlokalnych. Dojazd od strony Bociek zapewnia droga asfaltowa, która jednak znajduje się w bardzo złym stanie technicznym – widoczne są koleiny, liczne łaty i ubytki, co wymaga pilnego remontu. Droga biegnąca przez wieś jest wyasfaltowana, jednak także wymaga doinwestowania w celu poprawy komfortu i bezpieczeństwa ruchu. W centrum Krasnej Wsi znajduje się stary przystanek autobusowy pełniący funkcję punktu komunikacyjnego dla mieszkańców.

Rysunek 35 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Krasna Wieś

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar wyposażony jest w infrastrukturę społeczną – funkcjonuje tu odnowiona murowana świetlica wiejska, która stanowi centrum integracji mieszkańców. Jej ograniczeniem jest jednak brak parkingów i wydzielonego, odpowiednio zagospodarowanego terenu wokół budynku, który mógłby być przeznaczony na działania plenerowe, spotkania lub wydarzenia społeczne. Ważnym elementem życia społecznego jest prężnie działające Koło Gospodyń Wiejskich, organizujące inicjatywy kulturalne i aktywizujące lokalną społeczność. Mieszkańcy Pasieki korzystają z infrastruktury i usług zlokalizowanych w Krasnej Wsi, co wzmacnia spójność tej jednostki administracyjnej.

Na końcu wsi w kierunku Orli znajduje się kaplica, pełniąca funkcję miejsca kultu religijnego i lokalnego punktu spotkań. Zabudowa wsi jest zróżnicowana pod względem technicznym – dominują budynki w dobrym stanie, jednak widoczne są także obiekty wymagające remontu. Całość miejscowości jest utrzymana w czystości i porządku, co podkreśla jej pozytywny wizerunek. Krasna Wieś wyposażona jest w oświetlenie uliczne.

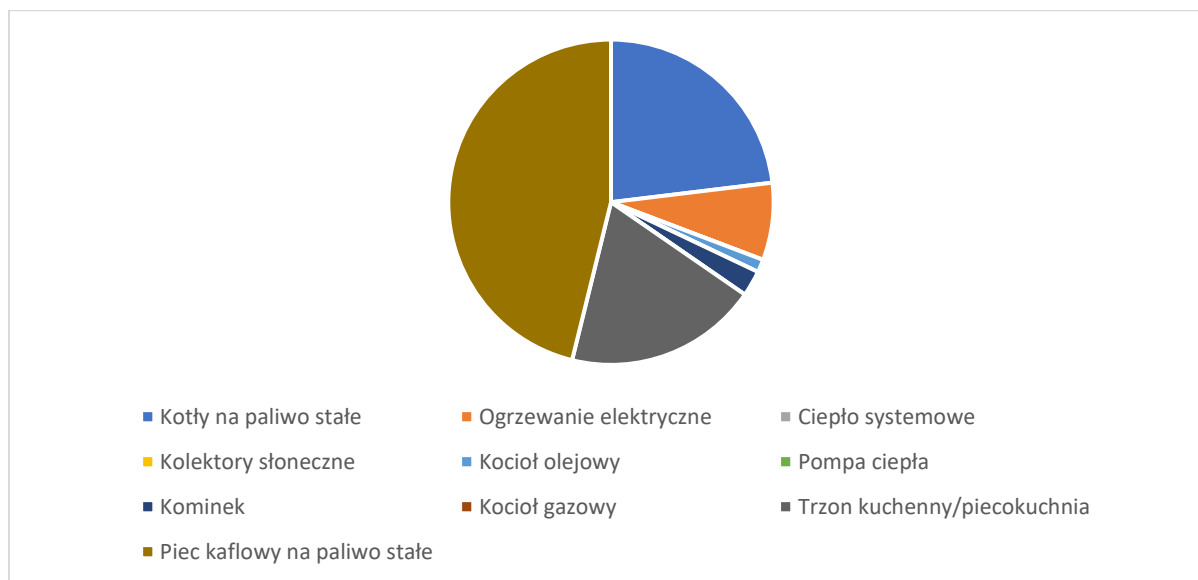
Na koniec 2023 roku masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w podobszarze Krasna Wieś wyniosła 38,21 Mg. Wartość wskaźnika masy zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [Mg] w przeliczeniu na 100 osób wyniosła 26,53 i była wartością niższą niż średnia w gminie (27,42).

Ocena jakości powietrza na obszarze gminy opiera się przede wszystkim na danych pochodzących z rozkładów stężeń zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Analizując stan powietrza w poszczególnych częściach gminy, należy brać pod uwagę szereg czynników determinujących jego zróżnicowanie

przestrzenne. Kluczowe znaczenie mają tu m.in. stosowane systemy grzewcze – w tym obecność kotłów opalanych paliwami stałymi, natężenie ruchu samochodowego, a także uwarunkowania morfologiczne terenu i stopień zwartości zabudowy, które w bezpośredni sposób wpływają na możliwości przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń atmosferycznych.

Na terenie podobszaru Krasna Wieś nie ma zbiorczej sieci ciepłowniczej. Ciepło dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w indywidualnych systemach grzewczych. Na podobszarze Krasna Wieś występuje 156 źródeł ciepła. Największą grupę stanowią kotły na paliwo stałe oraz piece kaflowe na paliwo stałe.

Wykres 22 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Krasna Wieś

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku, liczba starych kotłów o klasie 3 i niższej, w stosunku do ogólnej liczby kotłów wynosiła 100%. Wskaźnik liczby kotłów o klasie 3 i niższej w przeliczeniu na 100 osób na podobszarze Krasna Wieś wynosi 25,00. Wskaźnik ten odnosi się do skali wykorzystania przestarzałych i niskoefektywnych źródeł ciepła w danej jednostce osadniczej. W przypadku podobszaru Krasna Wieś wskaźnik ten jest blisko dwukrotnie wyższy niż średnia w gminie (Krasna Wieś: 25,00; gmina: 12,54).

Jednym z istotnych zagadnień w sferze środowiskowej podobszaru Krasna Wieś są kwestie dotyczące jakości powietrza, a w szczególności występowania przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń. Największe znaczenie mają w tym zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 oraz benzo(a)pirenu [B(a)P], które stanowią kluczowe wskaźniki jakości powietrza i wpływają bezpośrednio na warunki życia mieszkańców. W przypadku podobszaru Krasna Wieś średnie wartości poziomu stężenia pyłów w danej jednostce w latach 2019-2022 przedstawiają się następująco:

Tabela 18 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 - 2023 w podobszarze Krasna Wieś

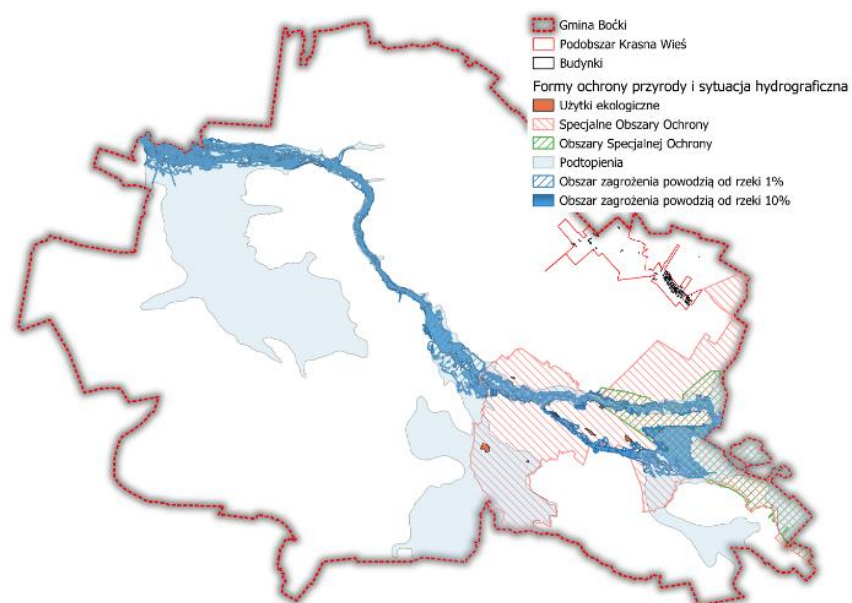
	2021	2022	2023	średnia
PM10				
<= 20,4	15,4	14,37	14,02	14,60
20,5 - 25,4				
25,5 - 30,4				
30,5 - 35,4				
35,5 - 40,4				
40,5 - 50,4				
>= 50,5				
PM2.5				
<= 10,4	8,5	9,7	8,2	8,8
10,5 - 12,4				
12,5 - 15,4				
15,5 - 18,4				
18,5 - 20,4				
20,5 - 25,4				
>= 25,5				
B(a)P				
<= 0,50	0,29	0,21	0,13	0,21
0,51 - 0,75				
0,76 - 1,00				
1,01 - 1,25				
1,26 - 1,49				
1,50 - 5,00				
>= 5,01				

Źródło: Opracowanie własne

Jakość powietrza w podobszarze Krasna Wieś jest bardzo dobra, niemniej jednak z uwag na stwierdzoną bardzo duże natężenie urządzeń o przestarzałych i nieskorygowanych źródłach ciepła, należy dążyć do utrzymania wysokiej jakości powietrza nie stwarzającego zagrożenia dla zdrowia, szczególnie poprzez zwiększenie działań eliminujących korzystanie z nieskorygowanych źródeł ciepła.

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie oceny zagrożeń środowiskowych jest ryzyko wystąpienia powodzi. Obszar Gminy Boćki został ujęty w opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie mapach zagrożenia powodziowego, które wskazują strefy szczególnego narażenia na zalanie wodami rzeki Nurzec. Wyznaczony podobszar Krasna Wiś nie znajduje się w sferze zagrożenia powodziowego, jak również nie występują na nim formy ochrony przyrody.

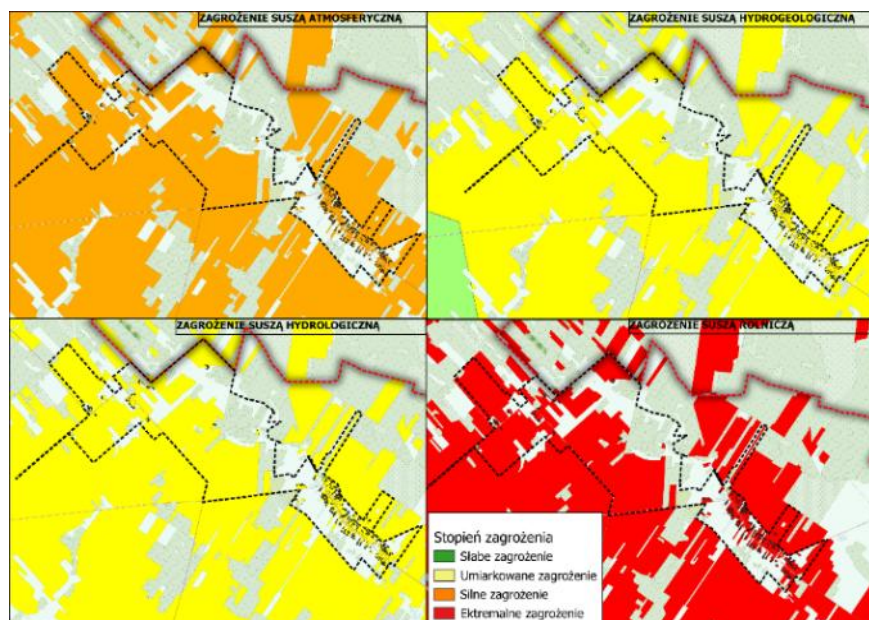
Rysunek 36 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Krasna Wieś

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji poddano również analizie pod kątem sytuacji hydrograficznej. Plan Przewidziania Skutków Suszy wskazuje dla podobszaru Krasna Wieś silne łączne zagrożenie suszą. Natomiast analiza poszczególnych rodzajów suszy wskazuje na ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, silne zagrożenie suszą atmosferyczną oraz umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną oraz suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 37 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Krasna Wieś

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji - w oparciu o wyniki przeprowadzonych ankiet, spotkań oraz analiz własnych, poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały podobszaru Krasna Wieś.

Główne problemy społeczne podobszaru: bardzo duża liczba osób w wieku senioralnym, bardzo mała liczba dzieci i młodzieży, niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności, występowanie osób pobierających świadczenia z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby,

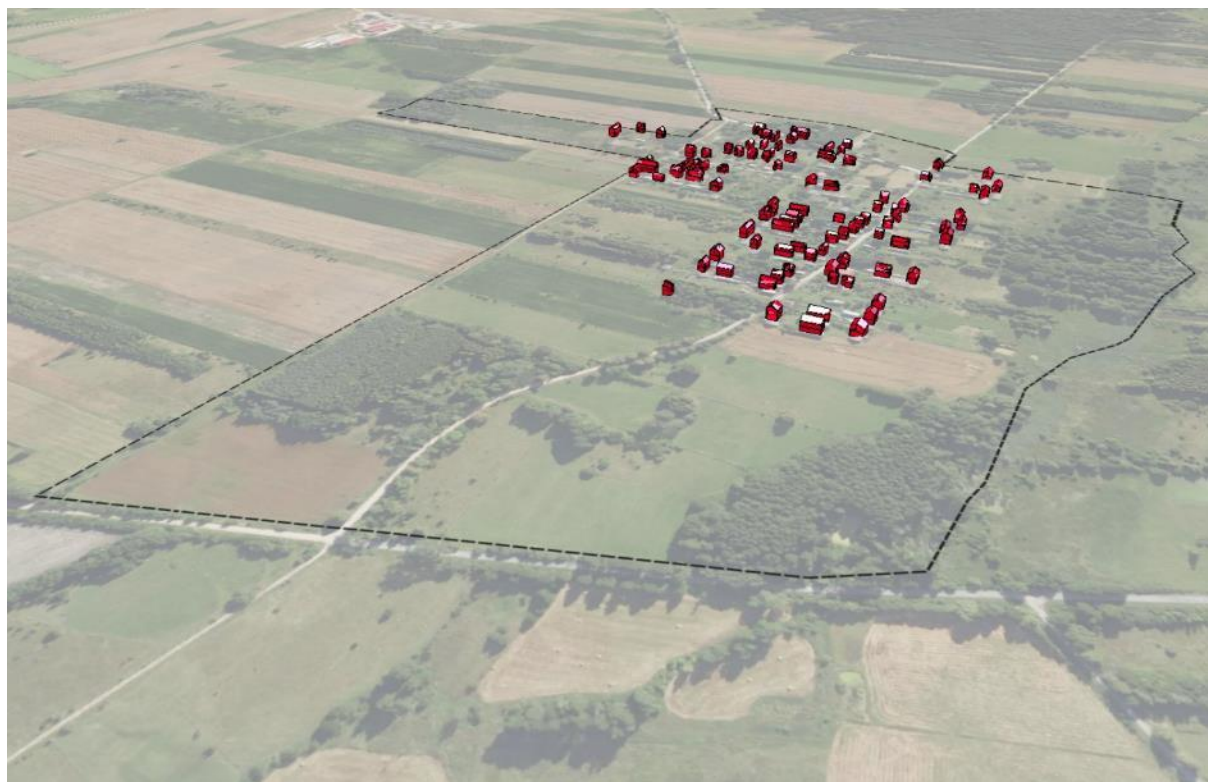
Główne problemy funkcjonalno-przestrzenne podobszaru: zdiagnozowana przestrzeń rekreacyjna na obszarze wsi wymaga doinwestowania oraz rozbudowy o nowe funkcje społeczno-rekreacyjne, występowanie budynków pokrytych azbestem, występowanie dużej liczby urządzeń o przestarzałych i nieskutecznych parametrach ciepła,

Główne potencjały podobszaru: bardzo niski stopień bezrobocia, bardzo niski stopień uzależnienia od pomocy społecznej, prężnie działające Koło Gospodyń Wiejskich, występowanie nieruchomości gminnej umożliwiającej stworzenie przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców.

III.6. Podobszar Sasiny

Podobszar Sasiny to niewielka wieś położona na południowych krańcach gminy, w pobliżu miejscowości Milejczyce. Wieś jest osadą o typowym układzie liniowym, położoną w krajobrazie rolniczym z widocznymi elementami zadrzewień śródpolnych i użytków zielonych. Miejscowość wykazuje cechy wsi peryferyjnej – o ograniczonej dynamice rozwoju, lecz posiadającej walory spokoju, czystości środowiska i tradycyjnej zabudowy. Jest to mała wieś rolnicza o funkcji osiedleńczej, w której dominują indywidualne gospodarstwa rolne, prowadzące działalność na mniejszą skalę.

Rysunek 38 Mapa podobszaru Sasiny

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Sasiny liczył w 2023 r. 37 mieszkańców, co stanowi zaledwie niecały 1% całkowitej liczby ludności gminy oraz 3,07% populacji obszaru rewitalizacji. Jest to jedna z najmniejszych miejscowości pod względem liczby ludności. Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się o 2 osoby (co stanowi spadek o 4,88%). Dodatkowo podobszar Sasiny cechuje niewielki udział dzieci i młodzieży, ale za to ponadprzeciętny udział mieszkańców w wieku produkcyjnym, co może wskazywać na relatywną aktywność zawodową i społeczną mieszkańców. Udział seniorów jest tylko nieco wyższy od średniej gminnej.

Rozkład wiekowy:

- Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat): 3 osoby (8,11%)

- Wiek produkcyjny (18–64 lata): 25 osób (67,57%)
- Wiek poprodukcyjny (65+ lat): 9 osób (24,32%)

Dla porównania, struktura wieku w całej gminie przedstawia się następująco:

- przedprodukcyjny: 16,82%
- produkcyjny: 60,64%
- poprodukcyjny: 22,54%

Szczegółowy rozkład grup wiekowych:

Tabela 19 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Sasiny

Grupa wiekowa	Liczba osób	Odsetek w miejscowości	Średnia gminna
Dzieci i młodzież (do 18 r.ż.)	3	8,11%	17,67%
Młodzi dorośli (do 30 r.ż.)	8	21,62%	14,39%
Dorośli powyżej 30 lat	3	8,11%	25,10%
Dorośli powyżej 50 lat	14	37,84%	19,09%
Seniorzy (65+ lat)	9	24,32%	23,76%

Źródło: Opracowanie własne

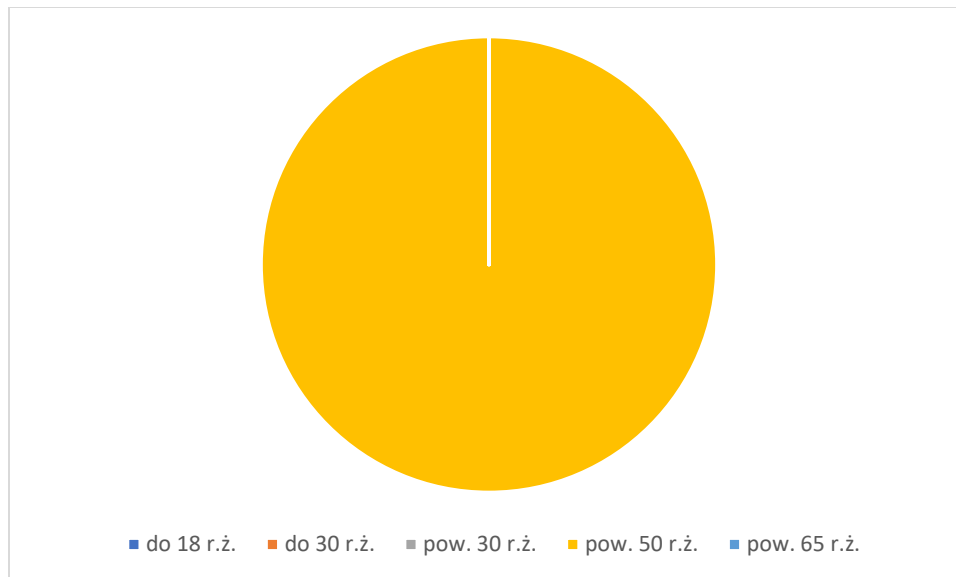
Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 48,00%, co oznacza relatywnie niskie obciążenie udziałem osób zależnych (niewychodzących aktywnie na rynek pracy) w społeczeństwie podobszaru Sasiny. Udział młodych (do 30 r.ż.), stanowiący blisko 30% – to wskaźnik będący sygnałem dla działań wspierających zatrzymanie tej grupy w podobszarze. Z kolei niski poziom obciążenia demograficznego wskazuje wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, jak również wskaźnik obciążenia osób w wieku przedprodukcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym. W tym przypadku wskaźnika obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, jego wartość wynosi 36,00%. Co czwarty mieszkaniec podobszaru to senior. Ponadto ponad 62% mieszkańców podobszaru to osoby po 50 roku życia. Sasiny mają charakter miejscowości zdominowanej przez osoby starsze, z potencjalnym brakiem zastępowalności pokoleń. Wskazuje na to bardzo niski udział dzieci i młodzieży (tylko 3 osoby), co może wskazywać na zatrzymanie procesów naturalnego odnawiania demograficznego.

Dynamika demograficzna wskazuje ujemne saldo przyrostu naturalnego. W 2023 roku w podobszarze Sasiny odnotowano jeden zgon przy braku urodzeń. Jednocześnie podobszar ten charakteryzuje dodatni bilans migracyjny (+2, w tym 3 osoby zameldowane oraz 1 osoba wymeldowana).

Podobszar Sasiny odnotowuje wysoką stopę bezrobocia w 2023 roku, z łączną liczbą 7 osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Osobami bezrobotnymi są głównie mężczyźni (5 osób). Wskaźnik bezrobocia w Sasiny wynosi 28%, co stanowi znaczną różnicę w porównaniu do średniej bezrobocia w gminie Boćki, która wynosi 2,37%. Osoby bezrobotne z podobszaru Sasiny są głównie osobami w wieku powyżej 30 roku życia (2 osoby w przedziale wieku 31-49 oraz 4 osoby w przedziale wieku powyżej 50 roku życia). W grupie do 30 roku życia zarejestrowano tylko 1 osobę bezrobotną. Dwie osoby pozostają bez pracy dłużej niż rok, co stanowi 28,57% zarejestrowanych bezrobotnych w podobszarze. Jednocześnie aż 42% zarejestrowanych bezrobotnych (3 osoby) ma wykształcenie co najwyżej gimnazjalne oraz nie posiada kwalifikacji zawodowych, co wskazuje na stosunkowo niski poziom wykształcenia wśród bezrobotnych tego podobszaru.

Dane pochodzące z systemu świadczeń pomocy społecznej za rok 2023 stanowią, że w 2023 roku 18,11% mieszkańców Sasin (3 osoby) pobierało świadczenia społeczne (średnia w gminie: 5,12%).

Wykres 23 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Sasiny

Źródło: Opracowanie własne

Liczba przyznanych świadczeń w 2023 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru dwukrotnie przekroczyła średnią gminną (Sasiny: 16,22; gmina: 7,76). Sasiny jawią się jako podobszar o stosunkowo niewielkiej liczbie korzystających ze świadczeń społecznych wśród ogółu mieszkańców podobszaru. Dominującą grupą korzystających są osoby w wieku powyżej 50 roku życia, gdzie dominuje ubóstwo (50%) i bezrobocie (50%), co potwierdza potrzebę wsparcia dla osób starszych.

W ramach analizy liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – oparto się na danych dotyczących: osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby otrzymujące wsparcie z GOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. W 2023 r. nie odnotowano występowania w rodzinach problemów związanych z długotrwałą lub ciężką chorobą oraz

z niepełnosprawnością. Natomiast osoby po 65 roku życia stanowiły 25% wszystkich mieszkańców podobszaru. Wskaźnik ten był wyższy niż średnia w gminie (23,76).

Kapitał społeczny stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju wspólnot lokalnych i odnosi się do relacji międzyludzkich, codziennych interakcji oraz poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. Na jego poziom wpływają przede wszystkim takie czynniki, jak zaufanie, współpraca i aktywna partycypacja w życiu publicznym. W związku z tym, w ramach diagnozy podobszarów rewitalizacji dokonano oceny aktywności obywatelskiej, wykorzystując dane dotyczące frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku, wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 roku, wyborach prezydenckich (I i II tura) w 2020 roku oraz wyborach parlamentarnych w 2023 roku oraz w referendum krajowym przeprowadzonym w tym samym roku. Uzupełniając przeanalizowano również poziom zaangażowania mieszkańców w życie lokalne, mierzony uczestnictwem w zebraniach sołeckich.

Dla podobszaru Sasiny za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 3. W latach 2019 - 2023 średnia odnotowana wartość w wyborach wyniosła 39,37%, przy wartości dla całej gminy wynoszącej 51,89%. Na przestrzeni analizowanych lat udział mieszkańców w wyborach był zdecydowanie niższy od wartości referencyjnej. Zupełnie inaczej przedstawia się zaś stopień zaangażowania obywatelskiego w zakresie spraw lokalnych, czyli wskaźnik liczby mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Przy średniej dla całej gminy wynoszącej 25,44, wynik 25,00 dla podobszaru Sasiny wskazuje na wysokie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności, nie odbiegające znacznie od średniej gminnej.

W podobszarze Sasiny w 2023 roku nie odnotowano dzieci uczęszczających do szkół podstawowych oraz zdarzeń wymagających interwencji służb policji.

Podobszar Sasiny to niewielka wieś o rolniczym charakterze, w której dominują wyłącznie gospodarstwa indywidualne (100% wszystkich działalności). Wskaźnikiem intensywności aktywności gospodarczej w jednostce jest wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów w bazie REGON oraz działalności rolniczej na 100 osób w wieku produkcyjnym, czyli liczbę osób potencjalnie aktywnych zawodowo. Wskaźnik ten wskazuje, że w podobszarze Sasiny przewyższa średnią gminną (Sasiny: 76,92; gmina 66,90). Podobnie wskaźnik dotyczący liczby zarejestrowanych działalności rolniczych w rejestrze REGON na 100 osób w wieku produkcyjnym świadczy o znaczącym udziale rolnictwa w podobszarze Sasiny w strukturze zatrudnienia (Sasiny: 80,00; gmina: 61,99).

Podobszar Sasiny objęty jest w całości gminną siecią wodociągową. Na podobszarze nie występuje zbiorczy system kanalizacji – dominują indywidualne szamba (66,67%) oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków (33,33%). Według danych BDOT10K (stan na 31.12.2023), liczba budynków mieszkalnych w podobszarze rewitalizacji wynosi 49 (wszystkie budynki mieszkalne są eksploatowane). W przypadku budynków gospodarczych (czyli budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa) ich liczba w 2023 r. wyniosła 93, w tym 2 miały status „zniszczony”. W 2023 r. w podobszarze została wydana jedna decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

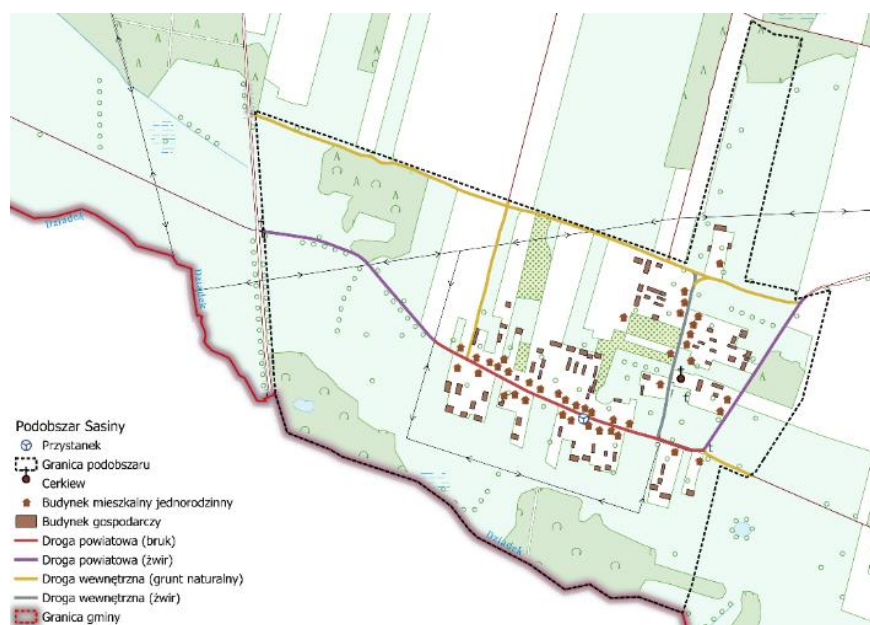
W zakresie dostępności komunikacyjnej podobszar Sasiny znajduje się w bliskiej (ok. 7 km) odległości od miejscowości Milejczyce. Niemniej jednak komfort dojazdu do miejscowości nie jest najlepszy. Dojazd bowiem do Sasin prowadzi poprzez drogę powiatową pokrytej żwirem. Natomiast przez samą miejscowość prowadzi brukowana droga powiatowa, która z jednej strony stanowi urok tej miejscowości, z drugiej zaś wymaga poprawy komfortu z niej korzystania przez mieszkańców. W centrum miejscowości znajduje się przystanek autobusowy.

Rysunek 39 Charakter dróg w podobszarze Sasiny

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 40 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Sasiny

Źródło: Opracowanie własne

Zabudowa Sasin charakteryzuje się zwartą zabudową po obu stronach drogi powiatowej, z dużą liczbą budynków drewnianych. W miejscowości można zauważyć zarówno zadbane i estetyczne obiekty, jak i budynki o niskiej estetyce, które mogą wpływać na ogólny wizerunek wsi. Zieleń w okolicy ma typowo wiejski charakter, częściowo nieuporządkowana i miejscami przerośnięta, co wymaga interwencji.

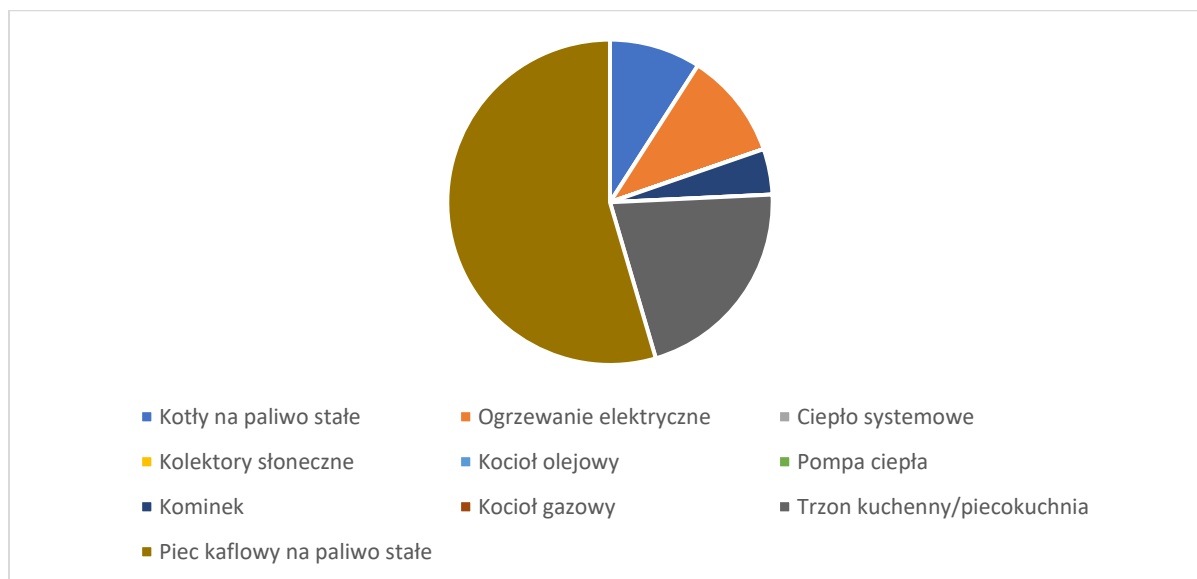
Wśród budynków o przeznaczeniu publicznym w podobszarze występuje drewniana świetlica wiejska o bardzo złym stanie technicznym, wymagającym pilnej interwencji i całkowitego remontu. Budynek ten nie spełnia aktualnych standardów technicznych, w szczególności dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, co w przypadku podobszaru Sasin, z uwagi na dominację osób w wieku senioralnym, staje się kluczową potrzebą. Budynek ten wraz z przestrzenią wokół niego, stanowi potencjał do wykorzystania i przekształcenia go w centrum życia społecznego, w tym budowy placu zabaw z elementami rekreacyjnymi, wiaty (altanki) oraz siłowni na świeżym powietrzu. Dzięki tym inwestycjom możliwe będzie wprowadzenie działań społecznych, co jest szczególnie istotne, ponieważ we wsi działa Koło Gospodyń Wiejskich. Przestrzeń publiczna Sasin wymaga gruntownego remontu i przebudowy jakościowej drogi przebiegającej przez wieś. Inwestycje w infrastrukturę drogową oraz modernizację świetlicy mogą znacząco poprawić jakość życia mieszkańców. Warto również zainwestować w uporządkowanie zieleni oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej, co przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności wsi. Dodatkowo krajobraz Sasin to również obiekty religijne. We wsi obecna jest cerkiew z ogrodzeniem i parkingiem, która stanowi ważny punkt kulturowy i ważny punkt dla lokalnej społeczności.

Na koniec 2023 roku masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w podobszarze Sasiny wyniosła 23,71 Mg. Wartość wskaźnika masy zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [Mg] w przeliczeniu na 100 osób wyniosła 60,80 i była wartością dwukrotnie wyższą niż średnia w gminie (27,42).

Ocena jakości powietrza na obszarze gminy opiera się przede wszystkim na danych pochodzących z rozkładów stężeń zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Analizując stan powietrza w poszczególnych częściach gminy, należy brać pod uwagę szereg czynników determinujących jego zróżnicowanie przestrzenne. Kluczowe znaczenie mają tu m.in. stosowane systemy grzewcze – w tym obecność kotłów opalanych paliwami stałymi, natężenie ruchu samochodowego, a także uwarunkowania morfologiczne terenu i stopień zwartości zabudowy, które w bezpośredni sposób wpływają na możliwości przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń atmosferycznych.

Na terenie podobszaru Sasiny nie ma zbiorczej sieci ciepłowniczej. Ciepło dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w indywidualnych systemach grzewczych. Na Sasiny Dziecinne występuje 66 źródeł ciepła. Największą grupę stanowią piece kaflowe na paliwo stałe oraz trzon kuchenny/piecokuchnia.

Wykres 24 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Sasiny

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku, liczba starych kotłów o klasie 3 i niższej, w stosunku do ogólnej liczby kotłów wynosiła 67%. Wskaźnik liczby kotłów o klasie 3 i niższej w przeliczeniu na 100 osób na podobszarze Sasiny wynosi 10,26. Wskaźnik ten odnosi się do skali wykorzystania przestarzałych i nieskorygowanych źródeł ciepła w danej jednostce osadniczej. W przypadku podobszaru Sasiny wskaźnik ten jest niższy niż średnia w gminie (Sasiny: 10,26; gmina: 12,54).

Jednym z istotnych zagadnień w sferze środowiskowej podobszaru Sasiny są kwestie dotyczące jakości powietrza, a w szczególności występowania przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń. Największe znaczenie mają w tym zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 oraz benzo(a)pirenu [B(a)P], które stanowią kluczowe wskaźniki jakości powietrza i wpływają bezpośrednio na warunki życia mieszkańców. W przypadku podobszaru Sasiny średnie wartości poziomu stężenia pyłów w danej jednostce w latach 2019-2022 przedstawiają się następująco:

Tabela 20 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 w podobszarze Sasiny

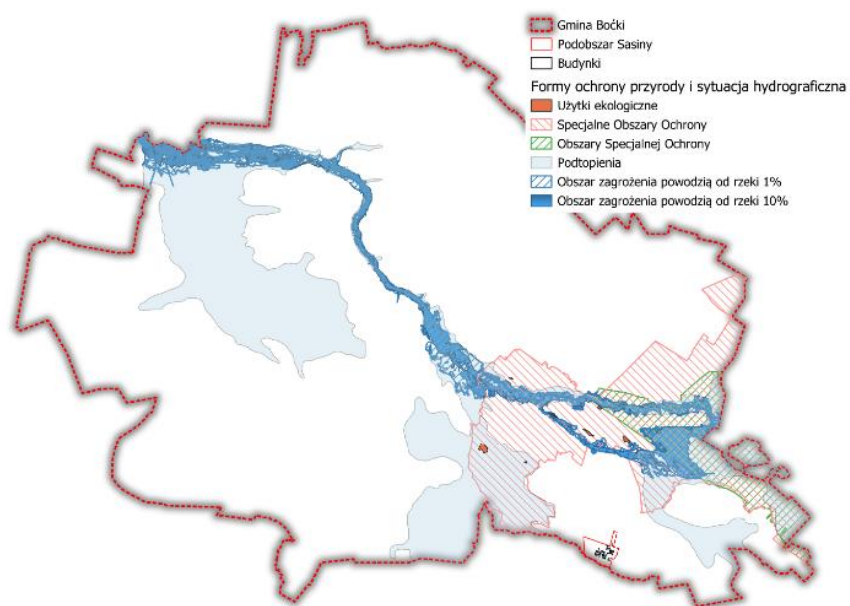
	2021	2022	2023	średnia
PM10				
<= 20,4	15,4	14,2	14,2	14,6
20,5 - 25,4				
25,5 - 30,4				
30,5 - 35,4				
35,5 - 40,4				
40,5 - 50,4				
>= 50,5				
PM2.5				

<= 10,4	8,5	9,8	8,3	8,87
10,5 - 12,4				
12,5 - 15,4				
15,5 - 18,4				
18,5 - 20,4				
20,5 - 25,4				
>= 25,5				
B(a)P				
<= 0,50	0,36	0,24	0,16	0,25
0,51 - 0,75				
0,76 - 1,00				
1,01 - 1,25				
1,26 - 1,49				
1,50 - 5,00				
>= 5,01				

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie oceny zagrożeń środowiskowych jest ryzyko wystąpienia powodzi. Obszar Gminy Boćki został ujęty w opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie mapach zagrożenia powodziowego, które wskazują strefy szczególnego narażenia na zalanie wodami rzeki Nurzec. Wyznaczony podobszar Sasiny nie znajduje się w sferze zagrożenia powodziowego, jak również nie występują na nim formy ochrony przyrody.

Rysunek 41 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Sasiny

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji poddano również analizie pod kątem sytuacji hydrograficznej. Plan Przewidziania Skutków Suszy wskazuje dla podobszaru Sasiny silne łączne zagrożenie suszą. Natomiast analiza poszczególnych rodzajów suszy wskazuje na ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, silne zagrożenie suszą atmosferyczną, umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną oraz słabe zagrożenie suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 42 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Sasiny

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji - w oparciu o wyniki przeprowadzonych ankiet, spotkań oraz analiz własnych, poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały podobszaru Sasiny.

Główne problemy społeczne podobszaru: bardzo duża liczba osób w wieku senioralnym, bardzo mała liczba dzieci i młodzieży, niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności,

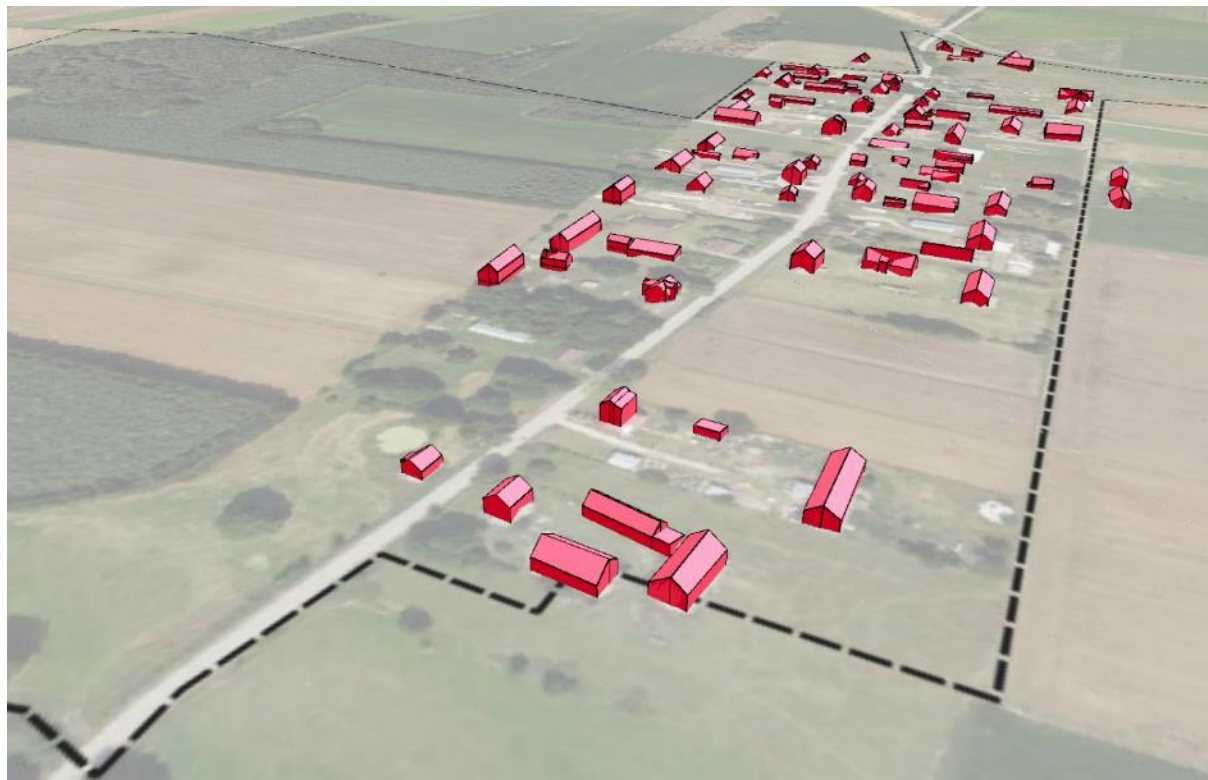
Główne problemy funkcjonalno-przestrzenne podobszaru: brak funkcjonalnej przestrzeni społecznej na obszarze wsi, brak ścieżek rowerowych, występowanie budynków pokrytych azbestem, występowanie urządzeń o przestarzałych i nieskutecznych parametrach ciepła, niska jakość dróg komunikacyjnych zarówno w samej wsi, jak i dojazdowych do wsi,

Główne potencjały podobszaru: urokliwa lokalizacja, prężnie działające Koło Gospodyń Wiejskich, niski udział zdarzeń wymagających inicjatywy i aktywności służb porządkowych, występowanie przestrzeni publicznych wymagających modernizacji w celu stworzenia przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców.

III.7. Podobszar Solniki

Solniki to niewielka, zwarta wieś położona w odległości około 4–5 km od Bociek, o typowo wiejskim charakterze i krótkim układzie zabudowy. Główną osią komunikacyjną miejscowości jest droga asfaltowa, wzdłuż której rozlokowana jest zabudowa mieszkalna. W Solnikach dominują niewielkie gospodarstwa rolne. Zabudowa niska, głównie jednorodzinna, z elementami tradycyjnej architektury drewnianej.

Rysunek 43 Mapa podobszaru Solniki

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Solniki liczył w 2023 roku 63 mieszkańców, co stanowi zaledwie niecałe 2 % populacji całej gminy oraz 5,22% populacji obszaru rewitalizacji. Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się o 3 osoby (co stanowi spadek o 4,55%). Solniki charakteryzują się bardzo niekorzystną strukturą demograficzną, z małą liczbą dzieci i młodzieży, spadającym udziałem mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz znacząco przeważającym odsetkiem seniorów, który wynosi blisko 34% – znacznie powyżej średniej gminnej (22,54%).

Rozkład wiekowy:

- Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat): 12 osób (19,05%)
- Wiek produkcyjny (18–64 lata): 43 osoby (68,25%)
- Wiek poprodukcyjny (65+ lat): 8 osób (12,70%)

Dla porównania, średnie wartości dla całej gminy:

- przedprodukcyjny: 16,82%
- produkcyjny: 60,64%
- poprodukcyjny: 22,54%

Szczegółowy rozkład grup wiekowych:

Tabela 21 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Solniki

Grupa wiekowa	Liczba osób	Odsetek lokalny	Odsetek w gminie
Dzieci i młodzież (0–18)	12	19,05%	17,67%
Młodzi dorośli (do 30)	7	11,11%	14,39%
Dorośli powyżej 30 lat	24	38,10%	25,10%
Dorośli powyżej 50 lat	12	19,05%	19,09%
Seniorzy (65+)	8	12,70%	23,76%

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 46,51%, co oznacza stabilne obciążenie udziałem osób zależnych (niewchodzących aktywnie na rynek pracy) w społeczeństwie podobszaru Solniki. Udział młodych (do 30 r.ż.) stanowi 30,16%. Dane rozkładu grup wiekowych wskazują, że w miejscowości dominuje populacja dorosłych osób w wieku produkcyjnym. Natomiast osoby starsze stanowią mniejszą, ale istotną część społeczności, co w dłuższej perspektywie może wskazywać na potrzebę działań wspierających seniorów.

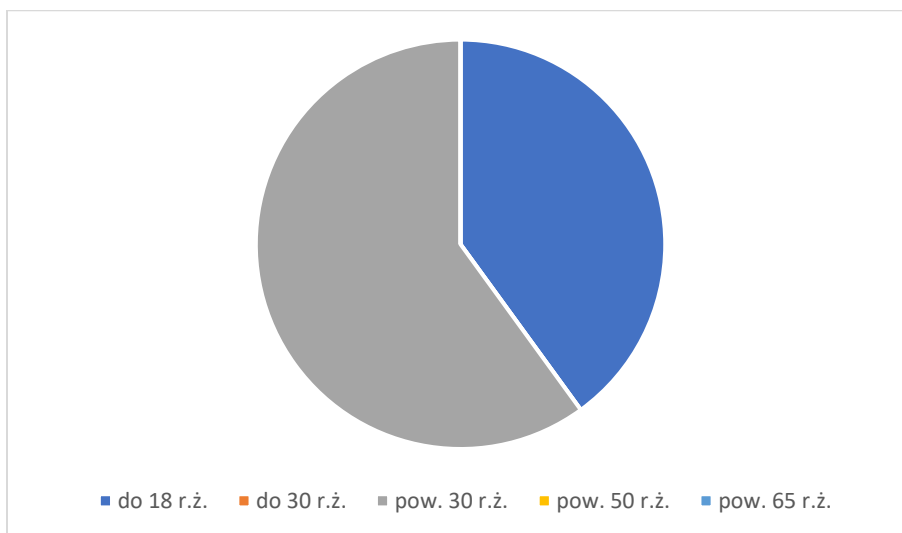
Niski poziom obciążenia demograficznego wskazuje natomiast wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, którego wartość wynosi 18,60%. Seniorzy stanowią jedynie 13% wszystkich mieszkańców podobszaru, co wskazuje na stosunkowo młodą populację w gminie, tym bardziej, że odsetek mieszkańców do 18 roku życia przewyższa odsetek seniorów.

W 2023 roku nie odnotowano ani jednego urodzenia oraz zgonu. Nie odnotowano również ani jednego zameldowania czy wymeldowania.

W 2023 r. w miejscowości Solniki nie odnotowano osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

Dane pochodzące z systemu świadczeń pomocy społecznej za rok 2023 stanowią, że w 2023 roku blisko 8% mieszkańców Solniki (5 osób) pobierało świadczenia społeczne (średnia w gminie: 5,12%).

Wykres 25 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Solniki

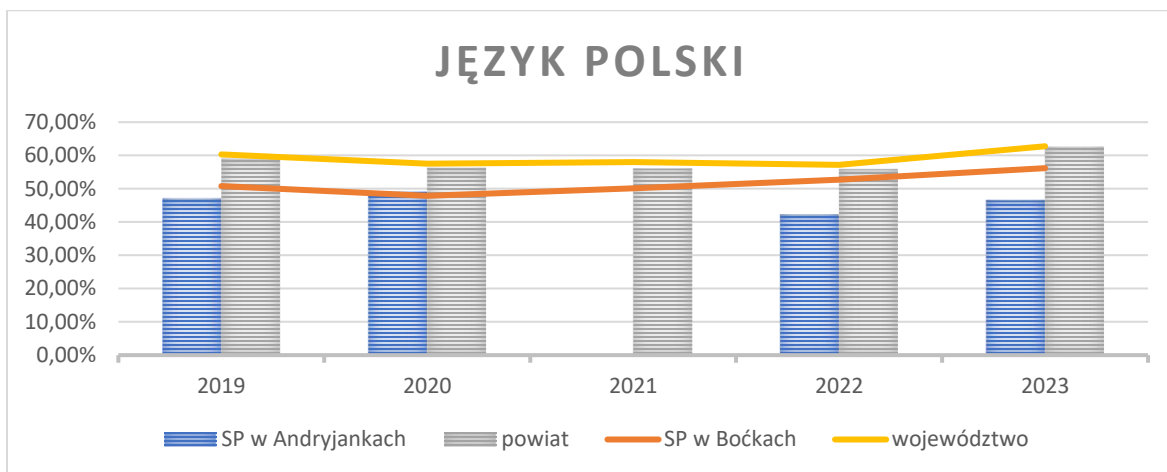
Źródło: Opracowanie własne

W Solnikach korzystanie z pomocy społecznej dotyczy dwóch grup wiekowych, przy czym największa liczba osób (3) korzystających z pomocy to osoby w przedziale wieku 31-49 lat. Warto przy tym zauważyć, że kolejną grupą korzystającą z pomocy społecznej to osoby młode (do 18 roku życia). Liczba przyznanych świadczeń w 2023 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru trzykrotnie przekroczyła średnią gminną (Solniki: 23,81; gmina: 7,60). Solniki jawią się tym samym jako podobszar o stosunkowo dużej liczbie korzystających ze świadczeń społecznych wśród ogółu mieszkańców podobszaru. Wyraźnie identyfikowalne są problemy jednostkowe dotyczące wyłącznie mężczyzn w wieku starszym, gdzie dominuje: ubóstwo (33,33%), niepełnosprawność (33,33%) oraz alkoholizm (33,33%).

W ramach analizy liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – oparto się na danych dotyczących: osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby otrzymujące wsparcie z GOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik liczby osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS z powodu niepełnosprawności w 2023 r. wyniósł 7,94 i kształtował się na poziomie 4 krotnie wyższym od wartości dla całej gminy (1,91). Natomiast osoby po 65 roku życia stanowiły blisko 13% wszystkich mieszkańców podobszaru, co jest korzystnym wynikiem na tle wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Wskaźnik ten był zdecydowanie niższy niż średnia w gminie (23,76). Nie odnotowano występowania w rodzinach problemów związanych z długotrwałą lub ciężką chorobą.

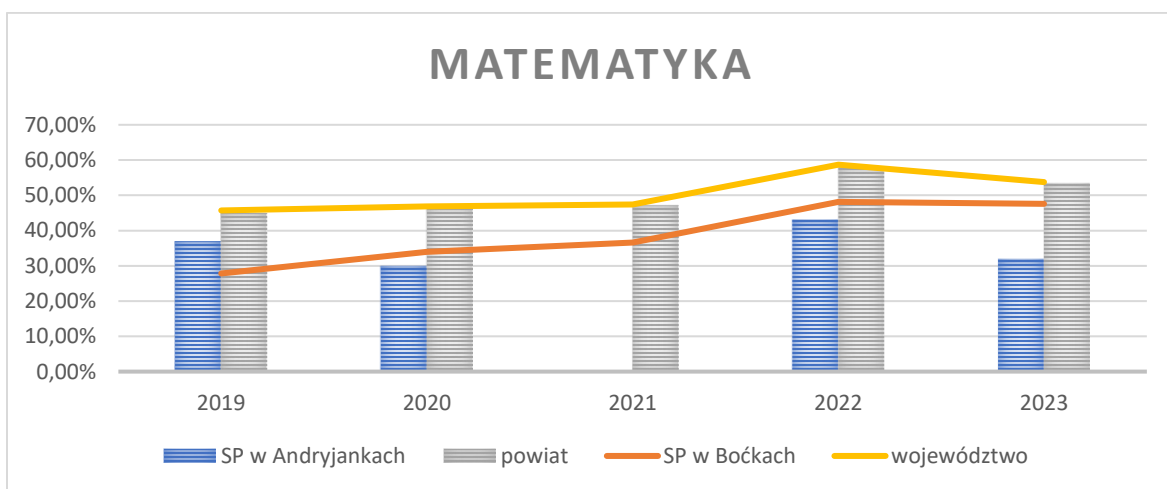
Do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2019-2023. Jednostka Solniki wchodziła w skład obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Boćkach, przy czym jedno dziecko uczęszczało do Szkoły Podstawowej w Andryjankach. Generalnie średnie wyniki egzaminów z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego dzieci ze szkoły podstawowej w Boćkach są wyższe w każdym z przedmiotów od średnich wyników dzieci ze szkoły podstawowej w Andryjankach. Jednocześnie wyniki egzaminów są niższe od średniej z powiatu bielskiego oraz średniej wojewódzkiej.

Wykres 26 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023

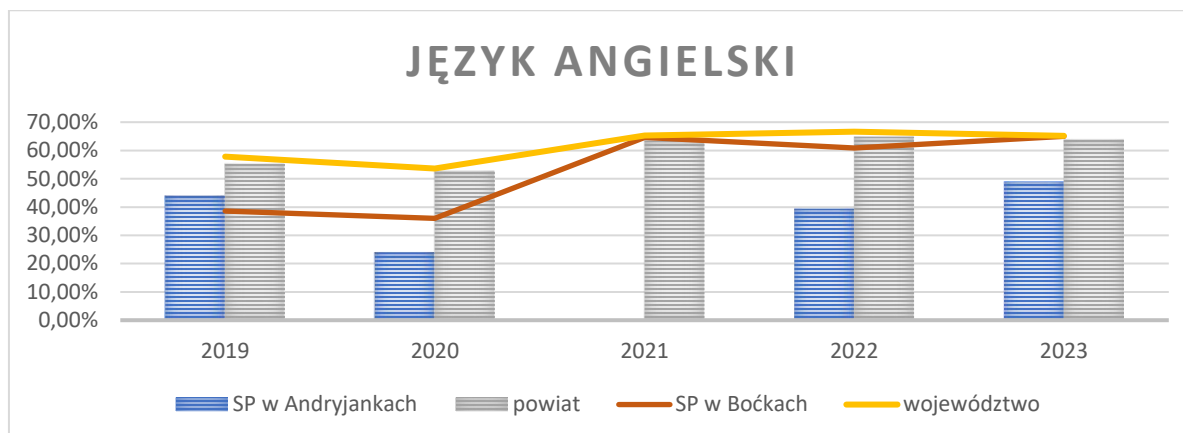
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 27 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 28 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

W placówce edukacyjnej w 2023 roku odnotowano 1 dziecko zamieszkujące podobszar Solniki wymagające specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Kapitał społeczny stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju wspólnot lokalnych i odnosi się do relacji międzyludzkich, codziennych interakcji oraz poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. Na jego poziom wpływają przede wszystkim takie czynniki, jak zaufanie, współpraca i aktywna partycypacja w życiu publicznym. W związku z tym, w ramach diagnozy podobszarów rewitalizacji dokonano oceny aktywności obywatelskiej, wykorzystując dane dotyczące frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku, wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 roku, wyborach prezydenckich (I i II tura) w 2020 roku oraz wyborach parlamentarnych w 2023 roku oraz w referendum krajowym przeprowadzonym w tym samym roku. Uzupełniając przeanalizowano również poziom zaangażowania mieszkańców w życie lokalne, mierzony uczestnictwem w zebraniach sołeckich.

Dla podobszaru Solniki za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 5. W latach 2019 - 2023 średnia odnotowana wartość w wyborach wyniosła 60,15%, przy wartości dla całej gminy wynoszącej 51,89%. Na przestrzeni analizowanych lat udział mieszkańców w wyborach był zdecydowanie wyższy od wartości referencyjnej. Zupełnie inaczej przedstawia się zaś stopień zaangażowania obywatelskiego w zakresie spraw lokalnych, czyli wskaźnik liczby mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Przy średniej dla całej gminy wynoszącej 25,44, wynik 21,57 dla podobszaru Solniki wskazuje na stosunkowo niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności.

W podobszarze Solniki w 2023 roku nie odnotowano zdarzeń wymagających interwencji służb policji. Odnotowano natomiast jedno zdarzenie komunikacyjne bez ofiar.

Podobszar Solniki stanowi niewielką miejscowość o wyraźnie rolniczym charakterze, w której przeważają gospodarstwa indywidualne – stanowią one około 85% wszystkich zarejestrowanych działalności. Według danych z bazy REGON, na dzień 31 grudnia 2023 roku funkcjonowało tu 14 aktywnych podmiotów gospodarczych, z czego 12 prowadziło działalność w sektorze rolnym.

W latach 2020–2023 nie odnotowano żadnych zmian w strukturze lokalnej przedsiębiorczości – nie powstały nowe podmioty, ale też żaden z dotychczasowych nie został zawieszony ani wykreślony z rejestru. Oceniając poziom aktywności gospodarczej, wykorzystano wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów w bazie REGON na 100 osób w wieku produkcyjnym, czyli w grupie ludności potencjalnie aktywnej zawodowo. Uzyskany wynik wskazuje, że Solniki cechują się niższym poziomem przedsiębiorczości niż przeciętnie w gminie (Solniki: 32,56; gmina: 66,90). Jednocześnie wskaźnik liczby działalności rolniczych zarejestrowanych w REGON na 100 osób w wieku produkcyjnym potwierdza silne powiązanie lokalnej gospodarki z rolnictwem – w Solnikach wynosi on 27,91 przy średniej gminnej na poziomie 61,99. Dane te jednoznacznie wskazują, że dominującą formą aktywności zawodowej mieszkańców pozostaje praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Podobszar Solniki objęty jest w całości gminną siecią wodociągową. Na podobszarze nie występuje zbiorczy system kanalizacji – dominują indywidualne szamba (57,14%) oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków (42,86%). Według danych BDOT10K (stan na 31.12.2023), liczba budynków mieszkalnych w podobszarze rewitalizacji wynosi 26, natomiast budynków gospodarczych (budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa) – 70. Wszystkie budynki są eksploatowane. W 2023 r. w podobszarze nie została wydana ani jedna decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Solniki położone są w odległości około 4–5 km od Bociek. Główną osią komunikacyjną miejscowości jest droga asfaltowa, wzdłuż której rozlokowana jest zabudowa mieszkalna. Wieś jest oświetlona, natomiast samo rozmieszczenie oświetlenia powoduje częściowo nierównomierne doświetlenie przestrzeni po zmroku. W centrum miejscowości znajduje się przystanek autobusowy, który pełni istotną funkcję komunikacyjną.

Rysunek 44 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Solniki

Źródło: Opracowanie własne

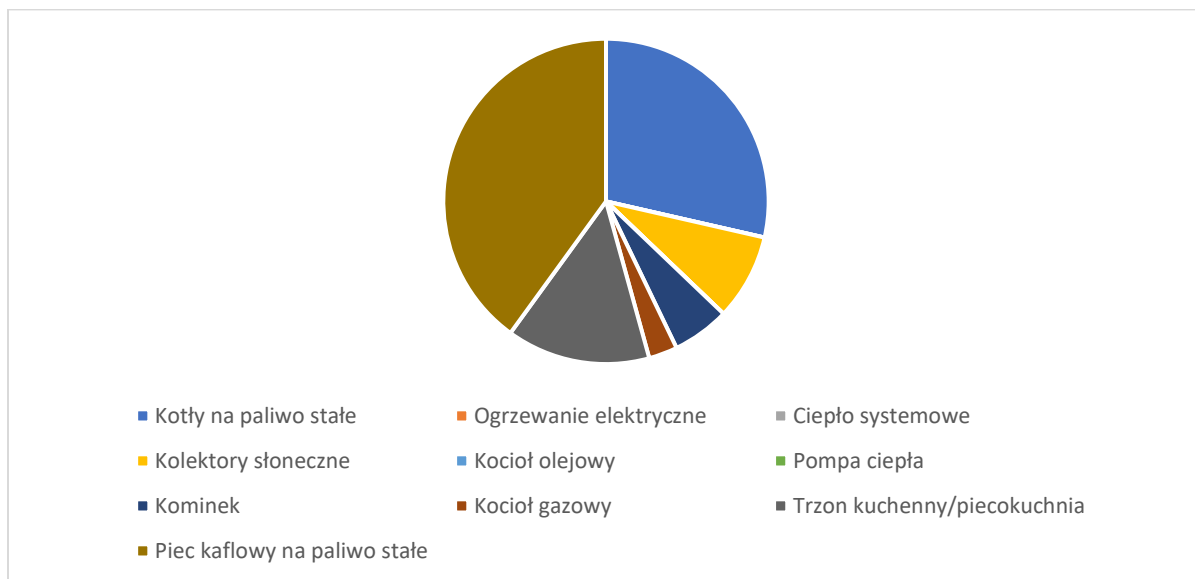
W Solnikach nie obserwuje się budynków o przeznaczeniu publicznym. We wsi znajduje się natomiast działka gminna, przeznaczona do zagospodarowania na przestrzeń integracyjno-rekreacyjną. Tym samym miejscowość wyposażona jest w narzędzie, które przy odpowiednim zagospodarowaniu ma szansę stać się kluczowym miejscem spotkań i aktywizacji mieszkańców.

Na koniec 2023 roku masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w podobszarze Solniki wyniosła 12,90 Mg. Wartość wskaźnika masy zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [Mg] w przeliczeniu na 100 osób wyniosła 20,48 i była wartością niższą niż średnia w gminie (27,42).

Ocena jakości powietrza na obszarze gminy opiera się przede wszystkim na danych pochodzących z rozkładów stężeń zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Analizując stan powietrza w poszczególnych częściach gminy, należy brać pod uwagę szereg czynników determinujących jego zróżnicowanie przestrzenne. Kluczowe znaczenie mają tu m.in. stosowane systemy grzewcze – w tym obecność kotłów opalanych paliwami stałymi, natężenie ruchu samochodowego, a także uwarunkowania morfologiczne terenu i stopień zwartości zabudowy, które w bezpośredni sposób wpływają na możliwości przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń atmosferycznych.

Na terenie podobszaru Solniki nie ma zbiorczej sieci ciepłowniczej. Ciepło dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w indywidualnych systemach grzewczych. Na Solniki występuje 14 źródeł ciepła. Największą grupę stanowią piece kaflowe na paliwo stałe oraz kotły na paliwo stałe.

Wykres 29 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Solniki

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku, liczba starych kotłów o klasie 3 i niższej, w stosunku do ogólnej liczby kotłów wynosiła 60%. Wskaźnik liczby kotłów o klasie 3 i niższej w przeliczeniu na 100 osób na podobszarze Solniki wynosi 19,27. Wskaźnik ten odnosi się do skali wykorzystania przestarzałych i nieskorygowanych źródeł ciepła w danej jednostce osadniczej. W przypadku podobszaru Sasiny wskaźnik ten jest niższy niż średnia w gminie (Sasiny: 10,26; gmina: 12,54).

Jednym z istotnych zagadnień w sferze środowiskowej podobszaru Solniki są kwestie dotyczące jakości powietrza, a w szczególności występowania przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń. Największe znaczenie mają w tym zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 oraz benzo(a)pirenu [B(a)P], które stanowią kluczowe wskaźniki jakości powietrza i wpływają bezpośrednio na warunki życia mieszkańców. W przypadku podobszaru Sasiny średnie wartości poziomu stężenia pyłów w danej jednostce w latach 2019-2022 przedstawiają się następująco:

Tabela 22 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 w podobszarze Solniki

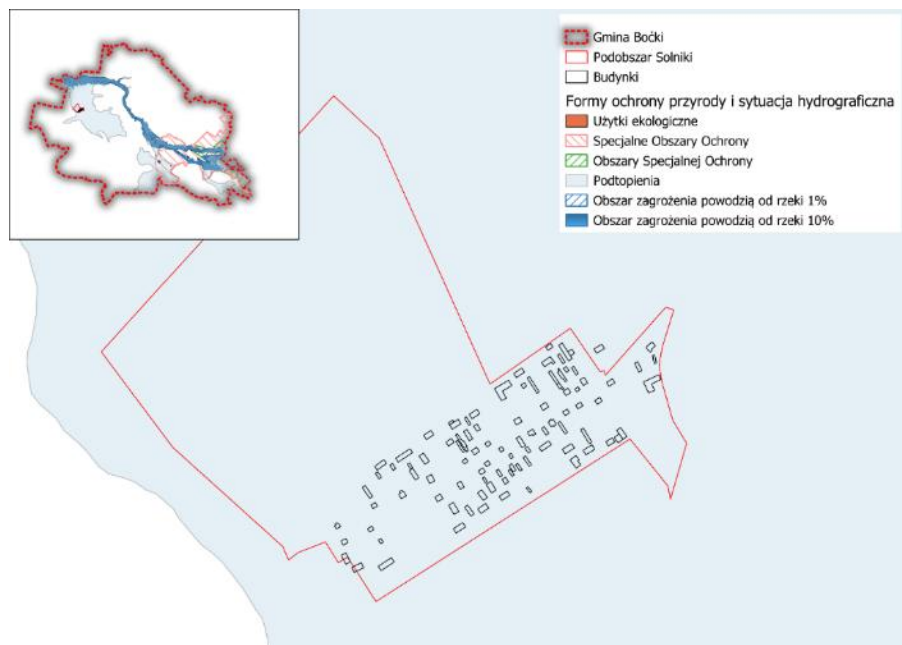
	2021	2022	2023	średnia
PM10				
<= 20,4	15,7	14,3	14,25	14,75
20,5 - 25,4				
25,5 - 30,4				
30,5 - 35,4				
35,5 - 40,4				
40,5 - 50,4				
>= 50,5				
PM2.5				
<= 10,4	8,7	9,6	8,3	8,87
10,5 - 12,4				
12,5 - 15,4				
15,5 - 18,4				
18,5 - 20,4				
20,5 - 25,4				
>= 25,5				
B(a)P				
<= 0,50	0,31	0,23	0,15	0,23
0,51 - 0,75				
0,76 - 1,00				
1,01 - 1,25				
1,26 - 1,49				
1,50 - 5,00				
>= 5,01				

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie oceny zagrożeń środowiskowych jest ryzyko wystąpienia powodzi. Obszar Gminy Boćki został ujęty w opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie mapach zagrożenia powodziowego, które wskazują strefy szczególnego narażenia na zalanie wodami rzeki Nurzec. Wyznaczony podobszar Solniki znajduje się w sferze zagrożenia podtopieniami. Nie występują na nim formy ochrony przyrody.

Podobszar Solniki znajduje się w strefie podwyższonego ryzyka podtopień, co może skutkować okresowymi zalaniem budynków mieszkalnych, degradacją infrastruktury drogowej oraz ograniczeniem możliwości gospodarowania. Sytuacja ta prowadzi do obniżenia jakości życia mieszkańców oraz zahamowania rozwoju lokalnego. Podjęcie działań rewitalizacyjnych, takich jak np. budowa systemu retencyjnego czy modernizacja sieci odwodnieniowej, jest uzasadnione z punktu widzenia poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, ochrony majątku, zmniejszenia kosztów interwencji kryzysowych oraz dostosowania gminy do wyzwań klimatycznych. Działania te mają charakter zarówno ochronny, jak i rozwojowy, zwiększając atrakcyjność przestrzeni publicznych oraz sprzyjając integracji społecznej.

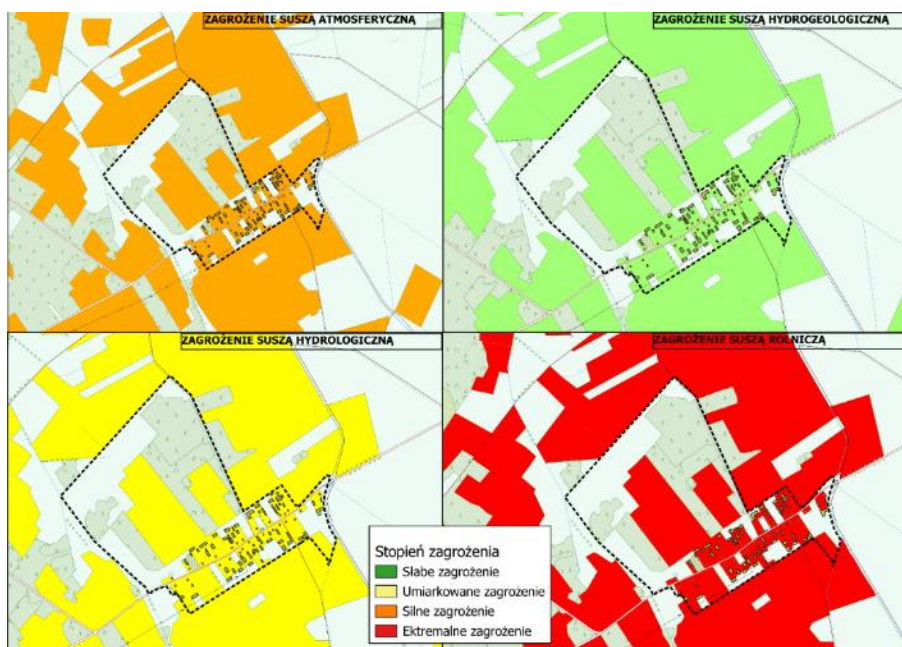
Rysunek 45 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Solniki

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji poddano również analizie pod kątem sytuacji hydrograficznej. Plan Przewidziania Skutków Suszy wskazuje dla podobszaru Solniki silne łączne zagrożenie suszą. Natomiast analiza poszczególnych rodzajów suszy wskazuje na ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, silne zagrożenie suszą atmosferyczną, umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną oraz słabe zagrożenie suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 46 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Solniki

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji - w oparciu o wyniki przeprowadzonych ankiet, spotkań oraz analiz własnych, poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały podobszaru Solniki.

Główne problemy społeczne podobszaru: znacząca liczba osób w wieku senioralnym, niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności, znaczna liczba osób pobierających świadczenia z powodu niepełnosprawności,

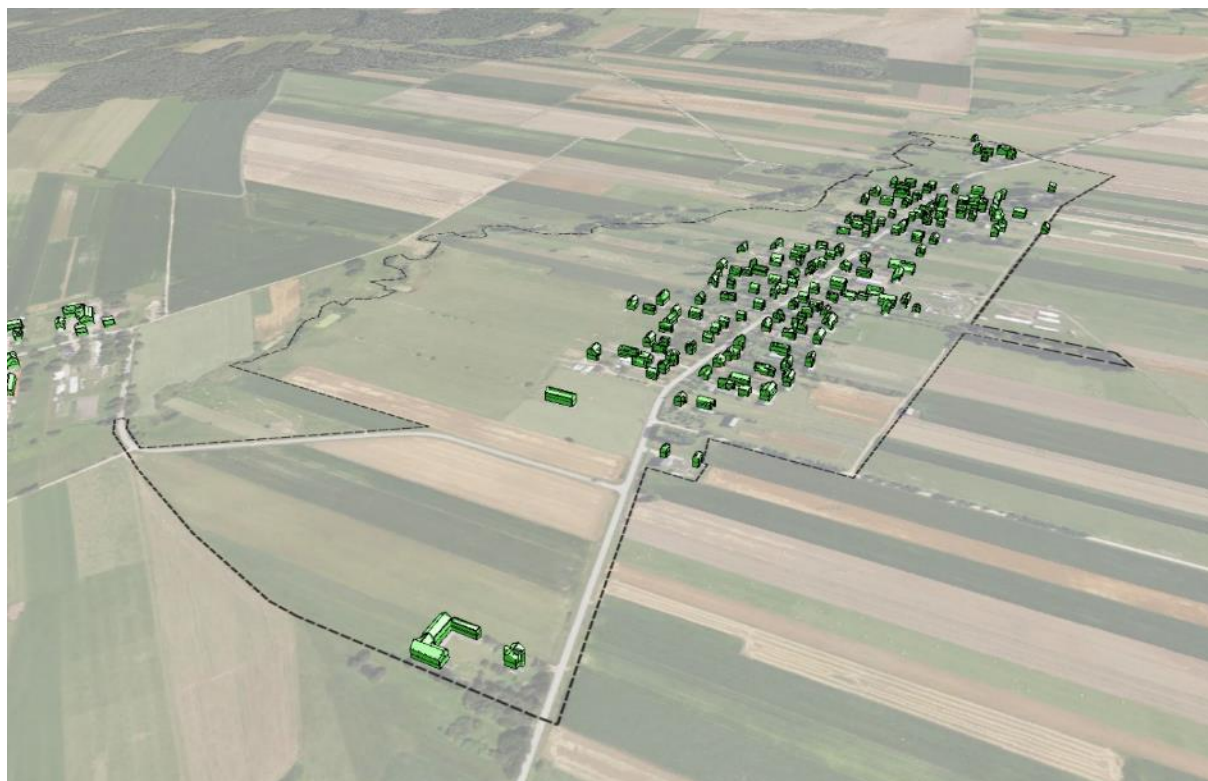
Główne problemy funkcjonalno-przestrzenne podobszaru: brak funkcjonalnej przestrzeni społecznej na obszarze wsi, brak ścieżek rowerowych, występowanie budynków pokrytych azbestem, występowanie urządzeń o przestarzałych i niskoefektywnych parametrach ciepła, miejscowość w całości znajduje się w strefie zagrożenia okresowymi podtopieniami,

Główne potencjały podobszaru: zwarty układ wsi sprzyjający integracji społeczności, nieruchomość gminna planowana do adaptacji na cele rekreacyjno-integracyjne, dobry ogólny stan utrzymania miejscowości oraz dogodna lokalizacja – bliskość Bociiek (4–5 km).

III.8. Podobszar Starowieś

Starowieś to niewielka, typowo rolnicza miejscowość o zwartej zabudowie typu ulicówka, w której większość zabudowy skupia się wzdłuż głównej drogi asfaltowej. Wieś jest stosunkowo krótka, co nadaje jej kameralny charakter. Od głównej osi komunikacyjnej odchodzą boczne drogi o nawierzchni żwirowej, pełniące funkcje dojazdów do pól oraz posesji.

Rysunek 47 Mapa podobszaru Starowieś

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Starowieś liczył w 2023 r. 119 mieszkańców, co stanowi zaledwie 2,96% całkowitej liczby ludności gminy oraz 9,86% populacji obszaru rewitalizacji. Jest to jedna z większych miejscowości pod względem liczby ludności. Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się o 13 osób (co stanowi spadek o blisko 10%). Starowieś prezentuje zrównoważony układ demograficzny, z istotną reprezentacją wszystkich grup wiekowych. Struktura wiekowa Starowosj jest zbliżona do średniej gminnej, z delikatnie wyższym udziałem osób w wieku produkcyjnym i lekko niższym udziałem seniorów.

Rozkład wiekowy:

- Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat): 19 osób (15,97%)
- Wiek produkcyjny (18–64 lata): 75 osób (63,03%)
- Wiek poprodukcyjny (65+ lat): 25 osób (21,01%)

Dla porównania, średnie wartości dla całej gminy:

- przedprodukcyjny: 16,82%
- produkcyjny: 60,64%
- poprodukcyjny: 22,54%

Szczegółowy rozkład grup wiekowych:

Tabela 23 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Starowieś

Grupa wiekowa	Liczba osób	Odsetek w miejscowości	Średnia gminna
Dzieci i młodzież (do 18 r.ż.)	20	16,81%	17,67%
Młodzi dorośli (do 30 r.ż.)	24	20,17%	14,39%
Dorośli powyżej 30 lat	24	20,17%	25,10%
Dorośli powyżej 50 lat	26	21,85%	19,09%
Seniorzy (65+ lat)	25	21,01%	23,71%

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 58,67%, co oznacza stabilne, ale niższe od średniej w gminie, obciążenie udziałem osób zależnych (niewychodzących aktywnie na rynek pracy) w społeczeństwie podobszaru Starowieś. Seniorzy stanowią ponad 21% wszystkich mieszkańców podobszaru. Udział młodych (do 30 r.ż.) stanowi 37%, znacznie powyżej średniej gminnej (32,06%). Dane rozkładu grup wiekowych wskazują, na zbilansowany udział osób w średnim i starszym wieku, bez wyraźnej dominacji jednej grupy. Młodzież i dzieci (do 18 r.ż.) są dobrze reprezentowani, co pozwala prognozować umiarkowaną stabilność demograficzną (Starowieś: 19,05; gmina: 17,67).

Na stosunkowo niższy niż średnia w gminie poziom obciążenia demograficznego wskazuje wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, jak również wskaźnik obciążenia osób w wieku przedprodukcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym. W tym przypadku wskaźnika obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, jego wartość wynosi 33,33% (średnia w gminie 37,17).

Dynamika demograficzna wskazuje ujemne saldo przyrostu naturalnego. W 2023 roku w podobszarze Starowieś odnotowano 3 zgony przy 1 urodzeniu. Odnotowano również ujemny bilans migracyjny (-1 osoba, w tym 2 zameldowania oraz 3 wymeldowania).

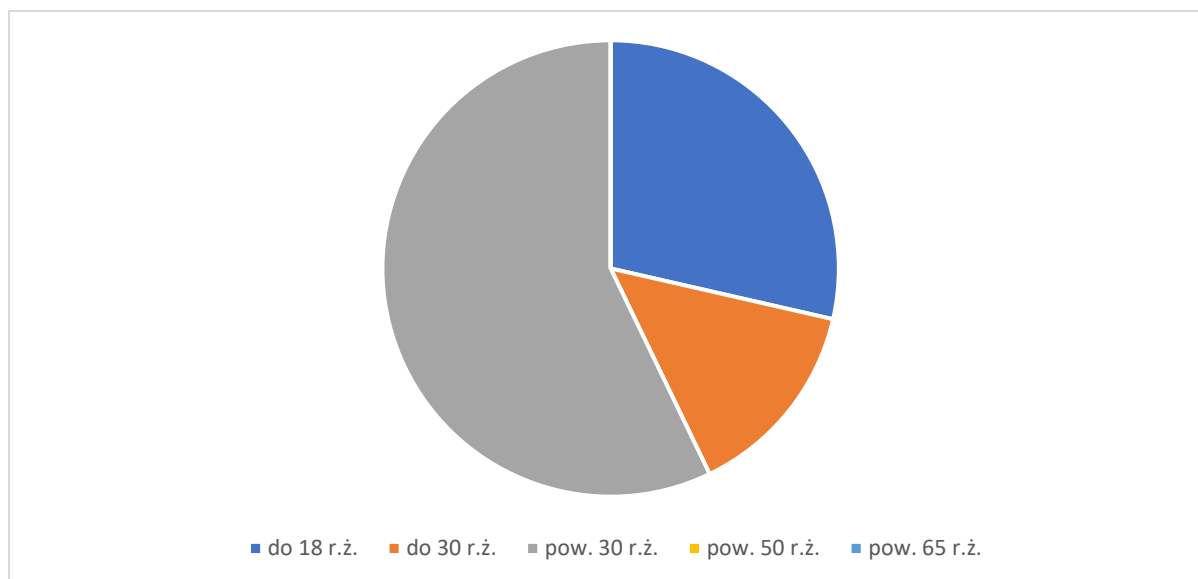
W 2023 roku w miejscowości Starowieś zarejestrowano 2 osoby bezrobotne (w tym 1 kobietę oraz 1 mężczyznę), co stanowi 2,67% ogólnej liczby mieszkańców tej miejscowości. Jest to wyższy wskaźnik bezrobocia niż średnia gminy Boćki (2,37%), jednak nadal stosunkowo niski

w porównaniu do innych obszarów. Warto zauważyć, że całkowita liczba bezrobotnych w Starowiesi jest bardzo mała, co może sugerować mniejszy wpływ problemów bezrobocia na tę miejscowość.

Wszystkie osoby zarejestrowane jako bezrobotne są w wieku powyżej 30 roku życia, co może sugerować, że młodsze osoby nie doświadczają trudności na rynku pracy. Wśród osób bezrobotnych, jedna osoba to osoba długotrwale bezrobotna. Ponadto występuje po jednej osobie bezrobotnej z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym oraz bez kwalifikacji zawodowych. Miejscowość Starowieś, za wyjątkiem występowania osób bezrobotnych do 30 roku życia, ma stosunkowo niski wskaźnik bezrobocia, co jest pozytywnym sygnałem dla społeczności lokalnej.

Dane pochodzące z systemu świadczeń pomocy społecznej za rok 2023 stanowią, że w 2023 roku 5,88% mieszkańców podobszaru Starowieś (7 osób) pobierało świadczenia społeczne (średnia w gminie: 5,12%).

Wykres 30 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Starowieś

Źródło: Opracowanie własne

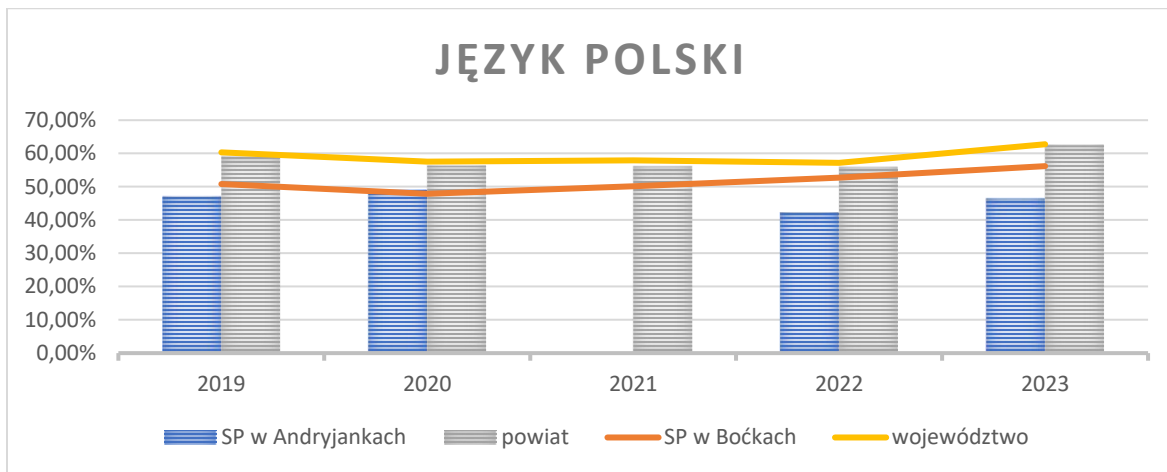
Liczba przyznanych świadczeń w 2023 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru nieznacznie przekroczyła średnią gminną (Starowieś: 7,56; gmina: 7,60). Starowieś tym samym jawi się jako podobszar o stosunkowo niewielkiej liczbie korzystających ze świadczeń społecznych. Niemniej jednak dominujące problemy to ubóstwo (22,22%), bezrobocie (22,22%), niepełnosprawność (44,44%) oraz długotrwała lub ciężka choroba (11,11%).

W ramach analizy liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – oparto się na danych dotyczących: osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby otrzymujące wsparcie z GOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik liczby osób w rodzinach objętych wsparciem GOPS z powodu niepełnosprawności w 2023 r. wyniósł 3,36 i kształtował się na poziomie blisko dwukrotnie wyższym od wartości dla całej gminy (1,91). Natomiast wskaźnik obrazujący intensywność pomocy społecznej związanej z występowaniem w rodzinie długotrwałej lub ciężkiej choroby (0,84) był na poziomie zbliżonym do wartości gminnej

(0,85). Osoby po 65 roku życia stanowiły 21,01% wszystkich mieszkańców podobszaru i był wskaźnikiem niższym, aczkolwiek zbliżonym do średniej w gminie (23,76).

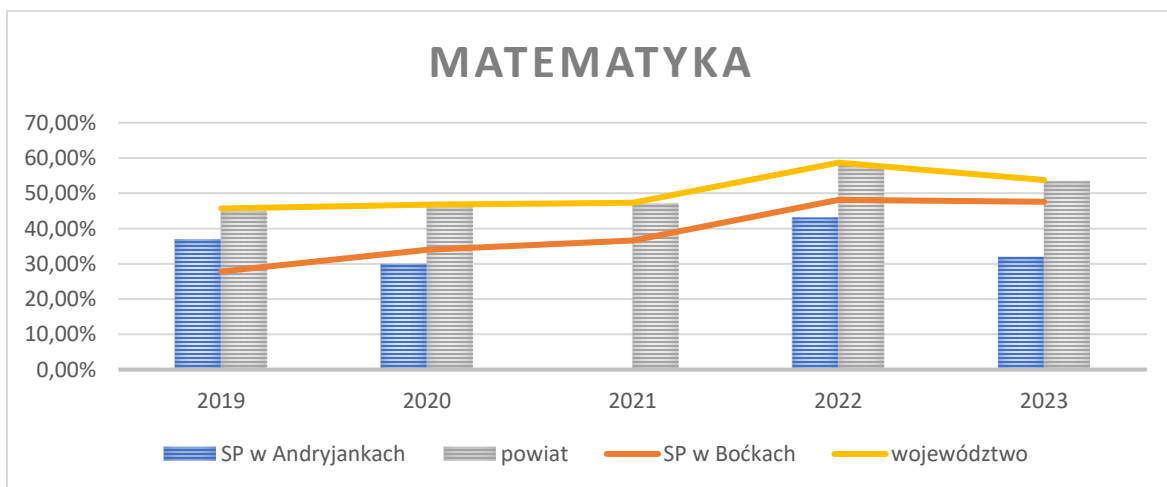
Do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2019-2023. Jednostka Starowieś wchodziła w skład obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Boćkach. Generalnie średnie wyniki egzaminów z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego dzieci ze szkoły podstawowej w Boćkach są wyższe w każdym z przedmiotów od średnich wyników dzieci ze szkoły podstawowej w Andryjankach. Jednocześnie wyniki egzaminów są niższe od średniej z powiatu bielskiego oraz średniej wojewódzkiej.

Wykres 31 Wyniki egzaminów ósmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023

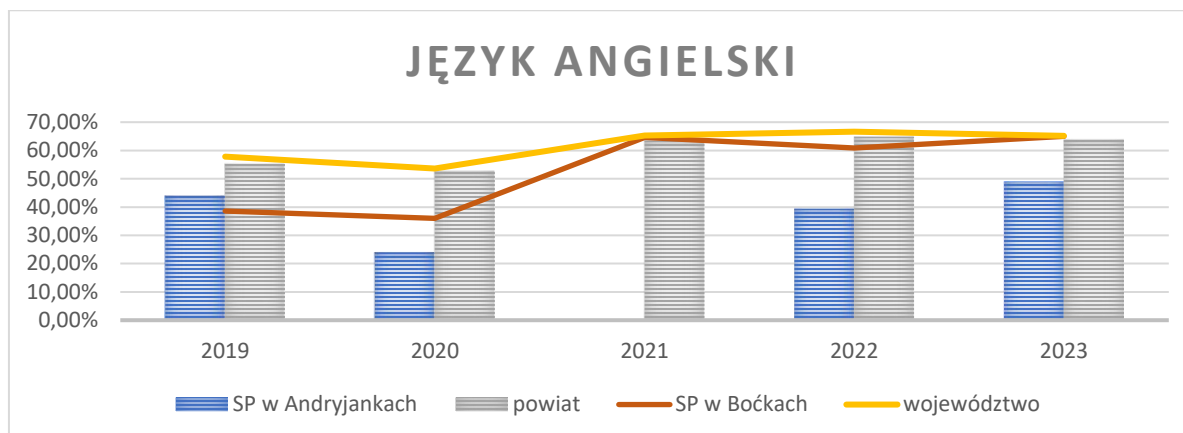
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 32 Wyniki egzaminów ósmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 33 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

W placówce edukacyjnej w 2023 roku odnotowano 1 dziecko zamieszkujące podobszar Starowieś wymagające specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Kapitał społeczny stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju wspólnot lokalnych i odnosi się do relacji międzyludzkich, codziennych interakcji oraz poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. Na jego poziom wpływają przede wszystkim takie czynniki, jak zaufanie, współpraca i aktywna partycypacja w życiu publicznym. W związku z tym, w ramach diagnozy podobszarów rewitalizacji dokonano oceny aktywności obywatelskiej, wykorzystując dane dotyczące frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku, wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 roku, wyborach prezydenckich (I i II tura) w 2020 roku oraz wyborach parlamentarnych w 2023 roku oraz w referendum krajowym przeprowadzonym w tym samym roku. Uzupełniając przeanalizowano również poziom zaangażowania mieszkańców w życie lokalne, mierzony uczestnictwem w zebraniach sołeckich.

Dla podobszaru Starowieś za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 4. W latach 2019 - 2023 średnia odnotowana wartość w wyborach wyniosła 54,89%, przy wartości dla całej gminy wynoszącej 51,89%. Na przestrzeni analizowanych lat udział mieszkańców w wyborach był wyższy od wartości referencyjnej. Niski stopień zaangażowania obywatelskiego odnotowano natomiast w zakresie spraw lokalnych. Zaangażowanie mieszkańców odzwierciedla wskaźnik liczby mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Przy średniej dla całej gminy wynoszącej 25,44, wynik 15,15 dla podobszaru Starowieś wskazuje na niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności.

W Starowsi udział zdarzeń wymagających inicjatywy i aktywności służb porządkowych jest niższy niż średnia gminna (Starowieś: 3,36, gmina: 4,78). W 2023 roku ogólnie w podobszarze Starowieś popełniono 4 czyny wymagające interwencji policji, wśród których przeważały wykroczenia i przestępstwa (1) oraz zakłócanie porządku publicznego (3). W 2023 r. odnotowano również wystąpienie 1 zdarzenia komunikacyjnego bez ofiar.

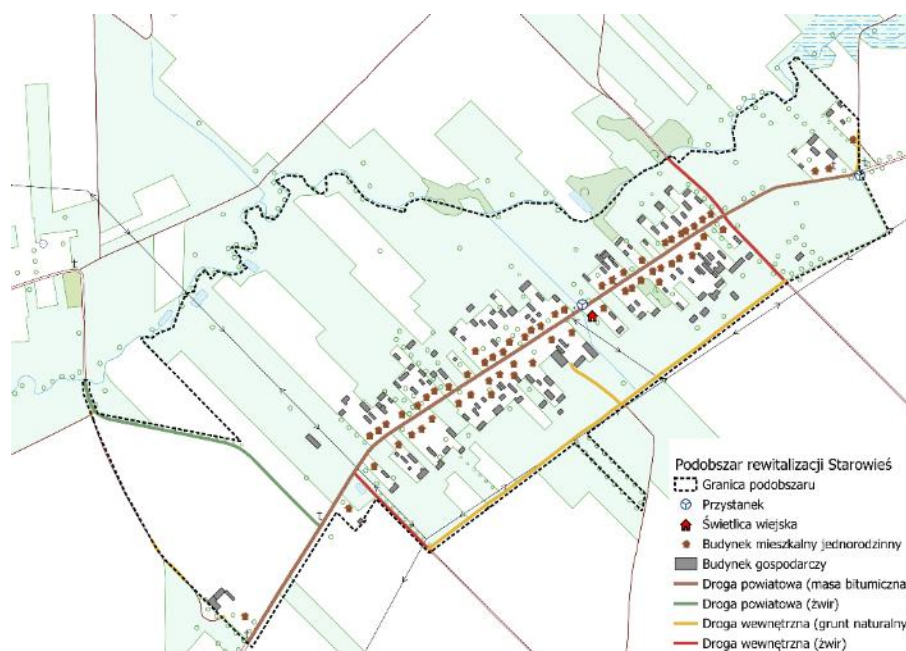
Podobszar Starowieś to jednostka o wyraźnie rolniczym charakterze, w której zdecydowaną większość aktywnych form działalności stanowią gospodarstwa indywidualne – ponad 90% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Według danych z bazy REGON, na dzień 31 grudnia 2023 roku w Starej Wsi funkcjonowały 42 aktywne podmioty gospodarcze, z czego 38 związanych było z sektorem rolnym. W latach 2020–2023 w jednostce odnotowano umiarkowaną dynamikę zmian – powstało 5 nowych działalności, natomiast 2 podmioty czasowo zawiesiły swoją aktywność. Analizując poziom aktywności gospodarczej, zastosowano wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów w bazie REGON na 100 osób w wieku produkcyjnym, obrazujący intensywność przedsiębiorczości wśród ludności potencjalnie aktywnej zawodowo. Wskaźnik ten wskazuje, że Starowieś charakteryzuje się nieco niższym poziomem przedsiębiorczości niż średnia dla całej gminy (Starowieś: 56,00; gmina: 66,90). Jednocześnie wartość wskaźnika dotyczącego liczby działalności rolniczych na 100 osób w wieku produkcyjnym potwierdza znaczącą rolę rolnictwa w strukturze lokalnego zatrudnienia, choć jego udział jest niższy niż średnio w gminie (Starowieś: 50,67; gmina: 61,99).

Pomimo dominacji działalności rolniczej w ogólnej strukturze gospodarczej (ponad 90% wszystkich podmiotów), poziom zatrudnienia w tym sektorze można określić jako umiarkowany. Oznacza to, że część mieszkańców znajduje zatrudnienie poza rolnictwem, co może świadczyć o stopniowej dywersyfikacji źródeł utrzymania w lokalnej społeczności.

Podobszar Starowieś objęty jest w całości gminną siecią wodociągową. Na podobszarze nie występuje zbiorczy system kanalizacji – dominują indywidualne szamba (70%) oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków (30%). Według danych BDOT10K (stan na 31.12.2023), liczba budynków mieszkalnych w podobszarze rewitalizacji wynosi 64, natomiast budynków gospodarczych (budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa) – 143. Wszystkie budynki są eksploatowane.

W zakresie dostępności komunikacyjnej podobszar Starowieś posiada połączenie drogowe z Boćkami oraz sąsiednimi miejscowościami. Dojazd do miejscowości jest zapewniony drogą gminną o nawierzchni asfaltowej, której stan techniczny należy uznać jako umiarkowany (wymagający poprawy). Miejscowość posiada dwa przystanki autobusowe – jeden naprzeciwko świetlicy w centralnej części wsi oraz drugi na krańcu miejscowości. Lokalizacja przystanków jest optymalna, ułatwiająca mieszkańcom dostęp do transportu publicznego. W 2023 roku na podobszarze odnotowano 2 zdarzenia komunikacyjne bez ofiar.

Rysunek 48 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Starowieś

Źródło: Opracowanie własne

Miejscowość Starowieś ma charakter typowej osady rolniczej o układzie ulicówki. Centralnym punktem integracji mieszkańców jest świetlica wiejska. Obiekt ten jest w bardzo złym stanie technicznym, wymagającym pilnego remontu i modernizacji. Szczególnie istotny jest brak dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Przestrzeń wokół świetlicy jest nieuporządkowana, a teren za budynkiem jest zaniedbany, porośnięty dziką roślinnością i niewykorzystywany – posiada jednak potencjał do adaptacji na cele społeczne i rekreacyjne. Zieleń przydrożna jest obecna, jednak wymaga miejscami pielęgnacji i uporządkowania.

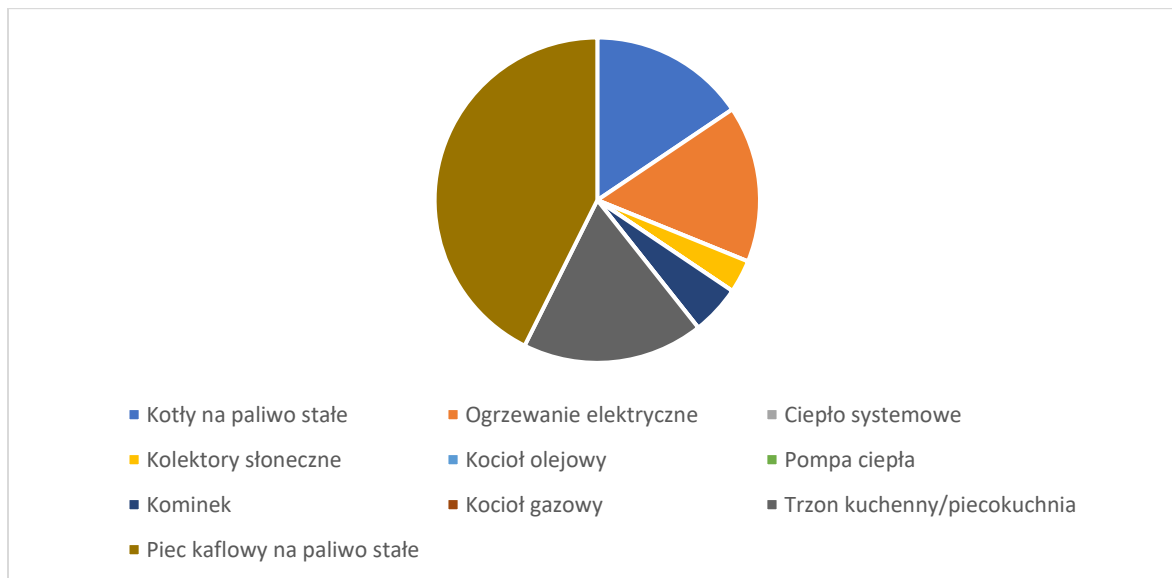
Na koniec 2023 roku masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w podobszarze Starowieś wyniosła 42,42 Mg. Wartość wskaźnika masy zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [Mg] w przeliczeniu na 100 osób wyniosła 35,26 i była wartością wyższą niż średnia w gminie (27,42).

Ocena jakości powietrza na obszarze gminy opiera się przede wszystkim na danych pochodzących z rozkładów stężeń zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Analizując stan powietrza w poszczególnych częściach gminy, należy brać pod uwagę szereg czynników determinujących jego zróżnicowanie przestrzenne. Kluczowe znaczenie mają tu m.in. stosowane systemy grzewcze – w tym obecność kotłów opalanych paliwami stałymi, natężenie ruchu samochodowego, a także uwarunkowania morfologiczne terenu i stopień zwartości zabudowy, które w bezpośredni sposób wpływają na możliwości przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń atmosferycznych.

Na terenie podobszaru Starowieś nie ma zbiorczej sieci ciepłowniczej. Ciepło dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w indywidualnych systemach

grzewczych. Na podobszarze Starowieś występuje 122 źródeł ciepła. Największą grupę stanowią piece kaflowe na paliwo stałe, trzon kuchenny/piecokuchnia oraz kotły na paliwo stałe.

Wykres 34 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Starowieś

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku, liczba starych kotłów o klasie 3 i niższej, w stosunku do ogólnej liczby kotłów wynosiła 40%. Wskaźnik liczby kotłów o klasie 3 i niższej w przeliczeniu na 100 osób na podobszarze Starowieś wynosi 7,56. Wskaźnik ten odnosi się do skali wykorzystania przestarzałych i niskoefektywnych źródeł ciepła w danej jednostce osadniczej. W przypadku podobszaru Starowieś wskaźnik ten jest niższy niż średnia w gminie (Starowieś: 7,56; gmina: 12,54).

Jednym z istotnych zagadnień w sferze środowiskowej podobszaru Starowieś są kwestie dotyczące jakości powietrza, a w szczególności występowania przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń. Największe znaczenie mają w tym zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 oraz benzo(a)pirenu [B(a)P], które stanowią kluczowe wskaźniki jakości powietrza i wpływają bezpośrednio na warunki życia mieszkańców. W przypadku podobszaru Starowieś średnie wartości poziomu stężenia pyłów w danej jednostce w latach 2019-2022 przedstawiają się następująco:

Tabela 24 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 w podobszarze Starowieś

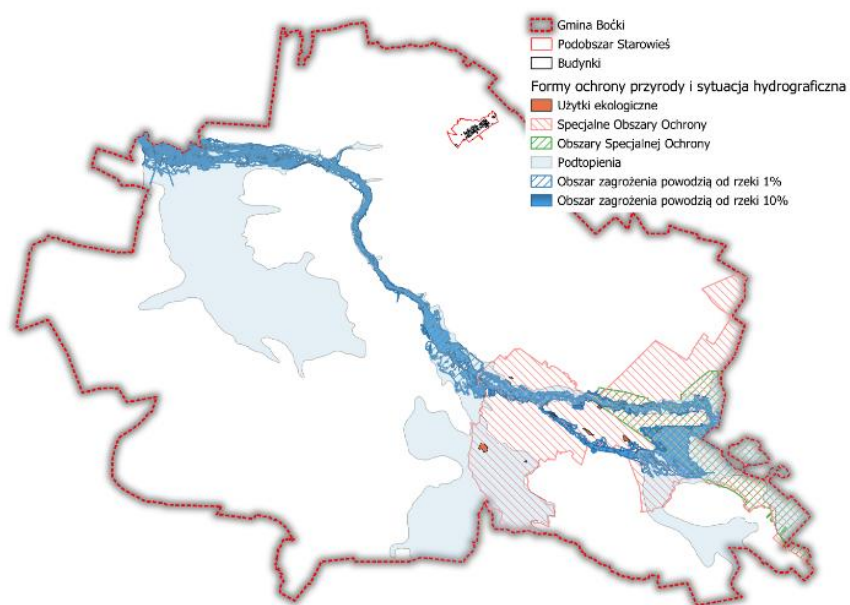
	2021	2022	2023	średnia
PM10				
<= 20,4	16,9	15,4	14,15	15,48
20,5 - 25,4				
25,5 - 30,4				
30,5 - 35,4				
35,5 - 40,4				

40,5 - 50,4				
>= 50,5				
PM2.5				
<= 10,4	9,3		8,2	9,5
10,5 - 12,4		11		
12,5 - 15,4				
15,5 - 18,4				
18,5 - 20,4				
20,5 - 25,4				
>= 25,5				
B(a)P				
<= 0,50	0,36	0,24	0,16	0,25
0,51 - 0,75				
0,76 - 1,00				
1,01 - 1,25				
1,26 - 1,49				
1,50 - 5,00				
>= 5,01				

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie oceny zagrożeń środowiskowych jest ryzyko wystąpienia powodzi. Obszar Gminy Boćki został ujęty w opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie mapach zagrożenia powodziowego, które wskazują strefy szczególnego narażenia na zalanie wodami rzeki Nurzec. Wyznaczony podobszar Starowieś nie znajduje się w sferze zagrożenia powodziowego, jak również nie występują na nim formy ochrony przyrody.

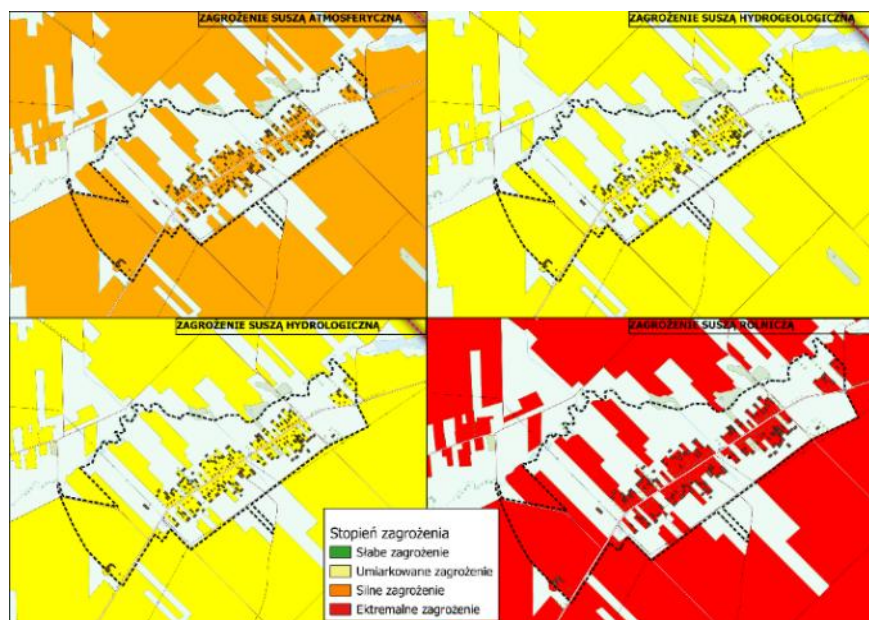
Rysunek 49 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Starowieś

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji poddano również analizie pod kątem sytuacji hydrograficznej. Plan Przewidziania Skutków Suszy wskazuje dla podobszaru Starowieś silne łączne zagrożenie suszą. Natomiast analiza poszczególnych rodzajów suszy wskazuje na ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, silne zagrożenie suszą atmosferyczną, umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną oraz suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 50 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Starowieś

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji - w oparciu o wyniki przeprowadzonych ankiet, spotkań oraz analiz własnych, poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały podobszaru Starowieś.

Główne problemy społeczne podobszaru: bardzo duża liczba osób w wieku senioralnym, bardzo mała liczba dzieci i młodzieży, niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności, duża liczba osób pobierających świadczenia z powodu niepełnosprawności,

Główne problemy funkcjonalno-przestrzenne podobszaru: zdiagnozowana przestrzeń społeczna na obszarze wsi wymaga doinwestowania oraz rozbudowy w celu przywrócenia jej właściwej funkcji społecznej, brak ścieżek rowerowych, występowanie budynków pokrytych azbestem, występowanie urządzeń o przestarzałych i niskoefektywnych parametrach ciepła,

Główne potencjały podobszaru: duża liczba dzieci i młodzieży oraz osób do 30 roku życia, niski stopień bezrobocia, niski stopień uzależnienia od pomocy społecznej, występowanie przestrzeni publicznych wymagających odświeżenia lub modernizacji w celu stworzenia przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców, lokalizacja miejscowości umożliwiająca bezpośrednie połączenie z miejscowością Boćki.

III.9. Podobszar Wygonowo

Podobszar Wygonowo to średniej wielkości wieś położona w południowo-zachodniej części gminy Boćki. Wieś jest stosunkowo dobrze skomunikowana i uzbrojona, co zwiększa jej potencjał rozwojowy w skali lokalnej. Dominującą funkcją podobszaru to liczne gospodarstwa rolne, w tym średniej wielkości. Wygonowo ma strukturę ulicówki i w zdecydowanym zakresie z długą, zwartą zabudową.

Rysunek 51 Mapa podobszaru Wygonowo

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar Wygonowo liczył w 2023 roku 140 mieszkańców, co stanowi 3,48 % populacji całej gminy oraz 11,60% populacji obszaru rewitalizacji. Na przestrzeni lat 2019-2023 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się o 7 osób (co stanowi spadek o 4,76%). Wygonowo charakteryzuje się wyraźną dominacją osób w wieku produkcyjnym (62,86%), co jest korzystne z punktu widzenia aktywności zawodowej. Jednocześnie, odsetek osób starszych (w wieku powyżej 65. roku życia) wynosi 17,86%, co podkreśla potrzebę działań na rzecz seniorów. Grupa dzieci i młodzieży, choć stosunkowo niewielka (19,29%), również ma swoje znaczenie w kontekście planowania przyszłych działań.

Rozkład wiekowy:

- Wiek przedprodukcyjny (0–17 lat): 27 osób (19,29%)
- Wiek produkcyjny (18–64 lata): 87 osób (62,14%)

- Wiek poprodukcyjny (65+ lat): 26 osób (18,57%)

Dla porównania, średnie wartości dla całej gminy:

- przedprodukcyjny: 16,82%
- produkcyjny: 60,64%
- poprodukcyjny: 22,54%

Szczegółowy rozkład grup wiekowych:

Tabela 25 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Wygonowo

Grupa wiekowa	Liczba osób	Odsetek lokalny	Odsetek w gminie
Dzieci i młodzież (0–18)	30	21,43%	17,67%
Młodzi dorośli (do 30)	21	15,00%	14,39%
Dorośli powyżej 30 lat	34	24,29%	25,10%
Dorośli powyżej 50 lat	29	20,71%	19,09%
Seniorzy (65+)	26	18,57%	23,76%

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik obciążenia demograficznego, informujący ile osób w wieku nieprodukcyjnym przypada na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 59,09%, co oznacza wartości zbliżone do średniej gminnej obciążeniem udziału osób zależnych (niewchodzących aktywnie na rynek pracy) w społeczeństwie podobszaru Wygonowo. Niższy niż średnia w gminie poziom obciążenia demograficznego wskazuje wskaźnik obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, jak również wskaźnik obciążenia osób w wieku przedprodukcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym. W tym przypadku wskaźnika obciążenia osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym, jego wartość wynosi 28,41%. Blisko 19% mieszkańców stanowią seniorzy, co przy wartości 21,43% liczby dzieci i młodzieży wskazuje na względną równowagę demograficzną.

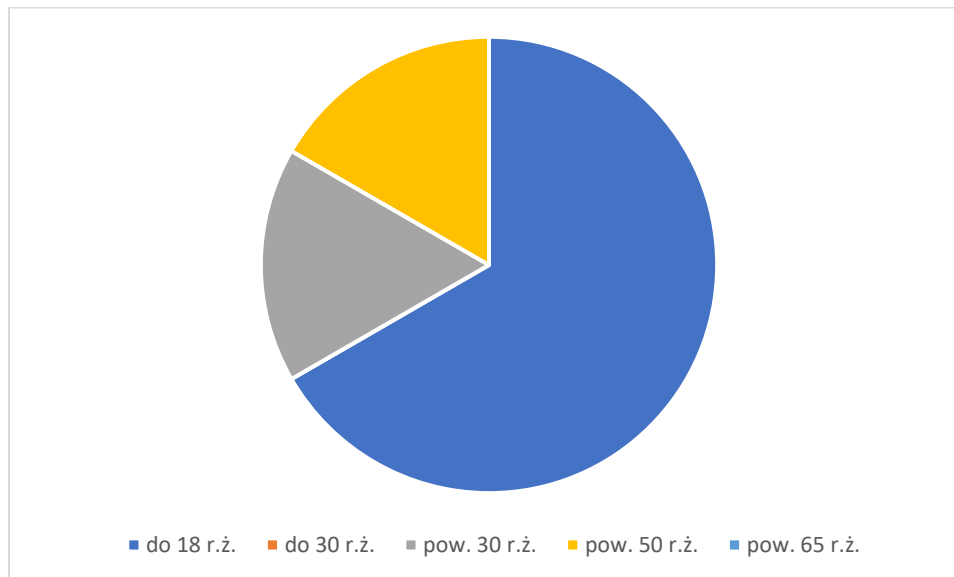
Dynamika demograficzna wskazuje ujemne saldo przyrostu naturalnego. W 2023 roku w podobszarze Wygonowo odnotowano trzy zgony oraz jedno urodzenie. Odnotowano również ujemny bilans migracyjny (1 osoba, w tym 2 osoby zameldowane oraz 3 osoby wymeldowane).

W 2023 roku w miejscowości Wygonowo zarejestrowano 1 osobę bezrobotną, co stanowi 1,14% ogólnej liczby mieszkańców tej miejscowości i jednocześnie jest wynikiem dwukrotnie niższym niż średnia gminy Boćki (2,37%). Warto zauważyć, że całkowita liczba bezrobotnych w podobszarze Wygonowo jest bardzo mała, co może sugerować mniejszy wpływ problemów bezrobocia na tę miejscowość.

Struktura bezrobocia w podobszarze według wieku wskazuje, że jedyną grupą wiekową, w której notuje się występowanie osób bezrobotnych to osoby w przedziale wieku powyżej 30 roku życia. Miejscowość Wygonowo ma stosunkowo niski wskaźnik bezrobocia, co jest pozytywnym sygnałem dla społeczności lokalnej.

Dane pochodzące z systemu świadczeń pomocy społecznej za rok 2023 stanowią, że w 2023 roku 4,29% mieszkańców Wygonowa (6 osób) pobierało świadczenia społeczne (średnia w gminie: 5,12%).

Wykres 35 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Wygonowo

Źródło: Opracowanie własne

Liczba przyznanych świadczeń w 2023 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców podobszaru blisko dwukrotnie niższa niż średnia gminna (Wygonowo: 3,57; gmina: 7,60). Stąd też Wygonowo jawi się jako podobszar o stosunkowo małej liczbie korzystających ze świadczeń społecznych wśród ogółu mieszkańców podobszaru. Głównym powodem identyfikującym problemy osób korzystających z pomocy społecznej jest ubóstwo (100%).

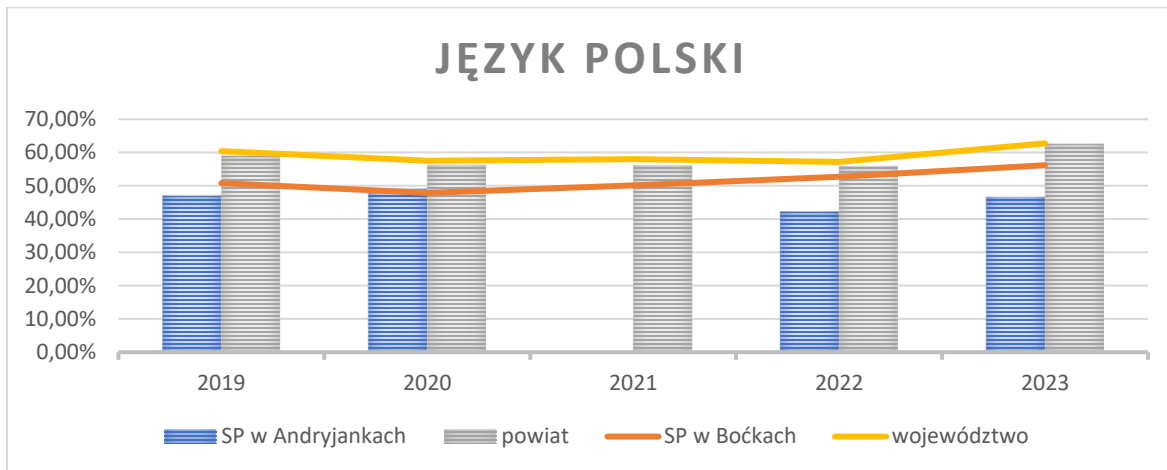
W ramach analizy liczby osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dostępności – oparto się na danych dotyczących: osoby w wieku poprodukcyjnym, osoby otrzymujące wsparcie z GOPS z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wskaźnik liczby osób po 65 roku życia wynosił 18,57% wszystkich mieszkańców podobszaru i był wynikiem niższym niż średnia w gminie (23,76). Nie odnotowano występowania w rodzinach problemów związanych z długotrwałą lub ciężką chorobą oraz z niepełnosprawnością.

Do analizy poziomu edukacji wykorzystano wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach szkolnych 2019-2023. Jednostka Wygonowo wchodziła w skład obwodu szkolnego Szkoły Podstawowej w Andryjankach.

Generalnie średnie wyniki egzaminów z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego dzieci ze szkoły podstawowej w Andryjankach są zdecydowanie niższe w każdym z przedmiotów

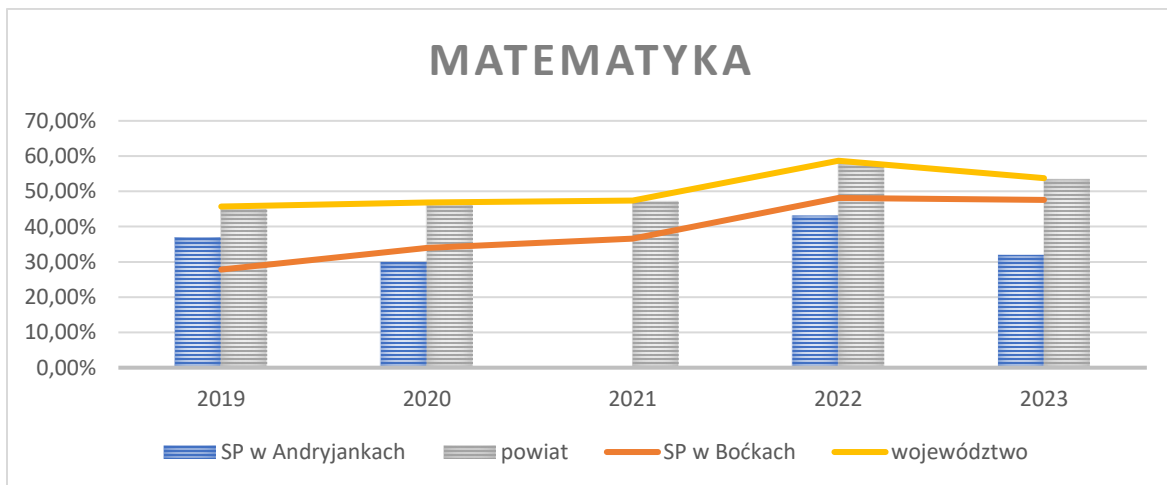
od średnich wyników dzieci ze szkoły podstawowej w Boćkach, średniej z powiatu bielskiego oraz średniej wojewódzkiej. Zdecydowanie najslabiej wypadają wyniki egzaminów z języka angielskiego. Jeszcze w 2019 roku, wyniki egzaminów dzieci uczęszczających do szkoły podstawowej w Andryjankach były lepsze niż wyniki szkoły podstawowej w Boćkach, jednak jak widać w ostatnich dwóch latach, różnica między SP w Boćkach a SP w Andryjankach są zdecydowanie korzystniejsze w Boćkach.

Wykres 36 Wyniki egzaminów ósmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023

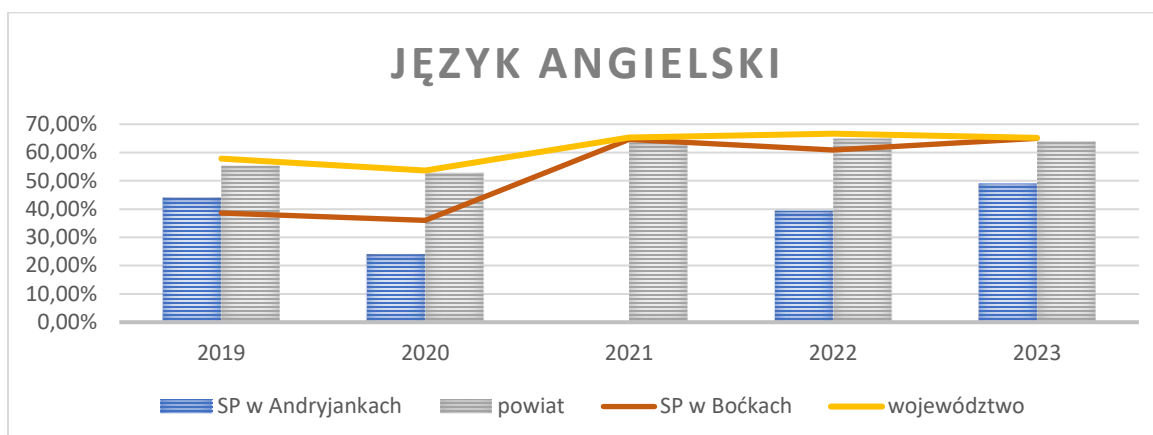
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 37 Wyniki egzaminów ósmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 38 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023

Źródło: Opracowanie własne

Kapitał społeczny stanowi jeden z kluczowych elementów rozwoju wspólnot lokalnych i odnosi się do relacji międzyludzkich, codziennych interakcji oraz poziomu zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców. Na jego poziom wpływają przede wszystkim takie czynniki, jak zaufanie, współpraca i aktywna partycypacja w życiu publicznym. W związku z tym, w ramach diagnozy podobszarów rewitalizacji dokonano oceny aktywności obywatelskiej, wykorzystując dane dotyczące frekwencji w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 roku, wyborach do Sejmu i Senatu RP w 2019 roku, wyborach prezydenckich (I i II tura) w 2020 roku oraz wyborach parlamentarnych w 2023 roku oraz w referendum krajowym przeprowadzonym w tym samym roku. Uzupełniając przeanalizowano również poziom zaangażowania mieszkańców w życie lokalne, mierzony uczestnictwem w zebraniach sołeckich.

Dla podobszaru Wygonowo za reprezentatywne przyjęto wartości dla obwodu głosowania nr 1. W latach 2019 - 2023 średnia odnotowana wartość w wyborach wyniosła 50,88%, przy wartości dla całej gminy wynoszącej 51,89%. Na przestrzeni analizowanych lat udział mieszkańców w wyborach był o kilka % niższy od wartości referencyjnej. Niski stopień zaangażowania obywatelskiego również w zakresie spraw lokalnych odzwierciedla wskaźnik liczby mieszkańców biorących udział w zebraniach sołeckich przeliczeniu na 100 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Przy średniej dla całej gminy wynoszącej 25,44, wynik 13,64 dla podobszaru Wygonowo wskazuje na niskie zainteresowanie sprawami lokalnymi albo problemy z integracją i aktywizacją społeczności.

W podobszarze Wygonowo udział zdarzeń wymagających inicjatywy i aktywności służb porządkowych jest wyraźnie niższy niż średnia gminna (Wygonowo: 1,43; gmina: 4,78). W 2023 roku ogólnie w podobszarze Wygonowo popełniono 2 czyny wymagające interwencji policji (wykroczenia i przestępstwa).

Podobszar Wygonowo to miejscowość o typowo rolniczym charakterze, w której zdecydowaną większość aktywnych form działalności stanowią gospodarstwa indywidualne – blisko 87% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Według danych z bazy REGON, na dzień 31 grudnia 2023 roku w Wygonowie funkcjonowało 38 aktywnych działalności gospodarczych, z czego 33

związane były z sektorem rolnym. W latach 2020–2023 w jednostce odnotowano powstanie 5 nowych podmiotów gospodarczych, a dwa kolejne czasowo zawiesiły działalność. Poziom aktywności gospodarczej w podobszarze obrazuje wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów w bazie REGON przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym, a więc w grupie mieszkańców potencjalnie aktywnych zawodowo. Wskaźnik ten wskazuje, że przedsiębiorczość w Wygonowie kształtuje się na poziomie niższym od średniej dla całej gminy (Wygonowo: 43,18; gmina: 66,90). Z kolei wskaźnik liczby działalności rolniczych zarejestrowanych w REGON na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 37,50, co – mimo że jest wynikiem niższym od średniej gminnej (61,99) – potwierdza istotne znaczenie rolnictwa w strukturze lokalnego zatrudnienia. Oznacza to, że choć rolnictwo pozostaje głównym źródłem utrzymania mieszkańców, część osób w wieku produkcyjnym podejmuje pracę poza sektorem rolnym.

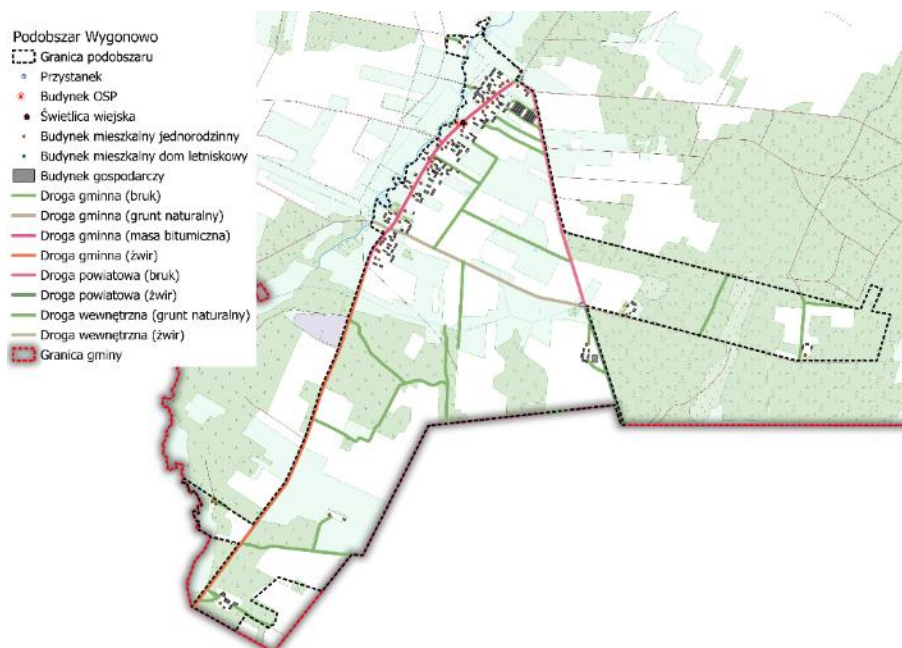
Warto również zwrócić uwagę, że wskaźnik dotyczący liczby nowo powstałych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2020–2023 jest w przypadku Wygonowa wyższy niż średnia dla gminy (Wygonowo: 4,55; gmina: 3,47). Może to świadczyć o pojawiających się tendencjach do stopniowej aktywizacji gospodarczej i podejmowania inicjatyw poza rolnictwem.

Podobszar Wygonowo objęty jest w całości gminną siecią wodociągową. Na podobszarze nie występuje zbiorczy system kanalizacji – dominują indywidualne szamba (75,76%) oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków (24,24%). Według danych BDOT10K (stan na 31.12.2023), liczba budynków mieszkalnych w podobszarze rewitalizacji wynosi 47. Wszystkie budynki mieszkalne są eksploatowane. W przypadku budynków gospodarczych (budynki produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa) ich liczba w 2023 r. wyniosła 159, w tym 1 z nich miał status „zniszczony”. W 2023 r. w podobszarze została wydana jedna decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W zakresie dostępności komunikacyjnej podobszar Wygonowo jest dobrze skomunikowany i posiada połączenie drogowe z Boćkami oraz sąsiednimi miejscowościami. Drogi lokalne są w dobrym stanie technicznym. We wsi nie ma chodnika. Z uwagi na rolniczy charakter wsi, droga przez wieś wykorzystywana jest przez maszyny i urządzenia rolnicze. Mając na uwadze charakter rolniczy wsi, mieszkańcy zgłaszają potrzebę wyodrębnienia części pieszej z jezdni, dzięki temu powstanie infrastruktura piesza i nastąpi poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych.

Na początku wsi zlokalizowany jest przystanek autobusowy zapewniający połączenie z Bociek czy Andryjanek. Drugi z przystanków zlokalizowany jest w przestrzeni kolonijnej, umożliwiając publiczne połączenie komunikacyjne mieszkańców tej części wsi.

Rysunek 52 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Wygonowo

Źródło: Opracowanie własne

Analiza rozmieszczenia podstawowych usług nie wskazuje na istotne ograniczenia w dostępie do infrastruktury publicznej, jednak dostępność funkcji rekreacyjnych i integracyjnych jest niska. Na jedyną infrastrukturę społeczną składa się murowany budynek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP), z jednoczesną przestrzenią w której utworzona jest świetlica wiejska o średnim stanie technicznym, która pełni ważną rolę w integracji społecznej. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że budynek wymaga doinwestowania oraz przeprowadzenia prac modernizacyjnych, w tym m.in. dostosowujących go do potrzeb dla osób ze szczególnymi potrzebami. Przed budynkiem znajduje się przestrzeń z możliwością zaparkowania 2-3 aut. Stąd też występuje konieczność zagospodarowania tej przestrzeni i stworzenie bezpiecznego parkingu, w tym również stworzenie miejsca parkingowego dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Dodatkowo we wsi obserwuje się brak uporządkowanego miejsca do rekreacji. Za świetlicą wiejską znajduje się przestrzeń do stworzenia infrastruktury rekreacyjnej dla dzieci i mieszkańców. Tym bardziej, że mieszkańcy licznie zgłaszali potrzebę utworzenia przestrzeni rekreacyjnej oraz placu zabaw. Obszar za świetlicą jest ogrodzony i ma potencjał do dalszego rozwoju, zwłaszcza dzięki dostępowi do świetlicy wiejskiej, która może stać się centrum życia społecznego.

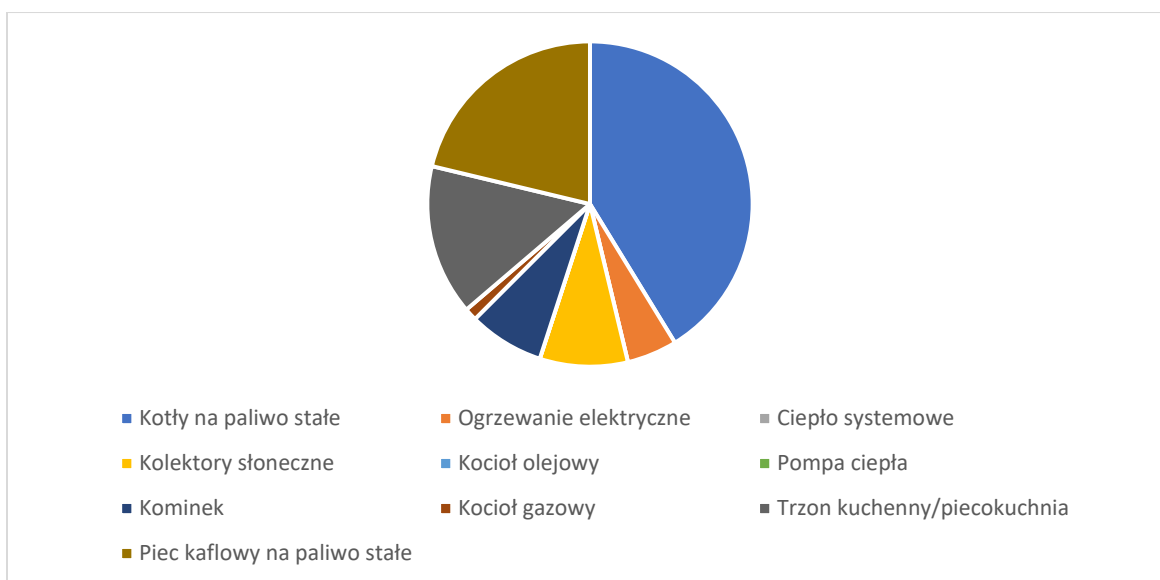
Na koniec 2023 roku masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest w podobszarze Wygonowo wyniosła 212,74 Mg. Wartość wskaźnika masy zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest [Mg] w przeliczeniu na 100 osób wyniosła 151,96 i była wartością ponad pięciokrotnie wyższą niż średnia w gminie (27,42).

Ocena jakości powietrza na obszarze gminy opiera się przede wszystkim na danych pochodzących z rozkładów stężeń zanieczyszczeń opracowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Analizując stan powietrza w poszczególnych

częściach gminy, należy brać pod uwagę szereg czynników determinujących jego zróżnicowanie przestrzenne. Kluczowe znaczenie mają tu m.in. stosowane systemy grzewcze – w tym obecność kotłów opalanych paliwami stałymi, natężenie ruchu samochodowego, a także uwarunkowania morfologiczne terenu i stopień zwartości zabudowy, które w bezpośredni sposób wpływają na możliwości przewietrzania i rozpraszania zanieczyszczeń atmosferycznych.

Na terenie podobszaru Wygonowo nie ma zbiorczej sieci ciepłowniczej. Ciepło dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest w indywidualnych systemach grzewczych. Na podobszarze Wygonowo występuje 80 źródeł ciepła. Największą grupę stanowią kotły na paliwo stałe oraz piece kaflowe na paliwo stałe.

Wykres 39 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Wygonowo

Źródło: Opracowanie własne

W 2023 roku, liczba starych kotłów o klasie 3 i niższej, w stosunku do ogólnej liczby kotłów wynosiła 51,52%. Wskaźnik liczby kotłów o klasie 3 i niższej w przeliczeniu na 100 osób na podobszarze Wygonowo wynosi 12,14. Wskaźnik ten odnosi się do skali wykorzystania przestarzałych i niskoefektywnych źródeł ciepła w danej jednostce osadniczej. W przypadku podobszaru Wygonowo wskaźnik ten jest niższy niż średnia w gminie (Wygonowo: 12,14; gmina: 12,54).

Jednym z istotnych zagadnień w sferze środowiskowej podobszaru Wygonowo są kwestie dotyczące jakości powietrza, a w szczególności występowania przekroczeń dopuszczalnych norm zanieczyszczeń. Największe znaczenie mają w tym zakresie stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 oraz benzo(a)pirenu [B(a)P], które stanowią kluczowe wskaźniki jakości powietrza i wpływają bezpośrednio na warunki życia mieszkańców. W przypadku podobszaru Wygonowo średnie wartości poziomu stężenia pyłów w danej jednostce w latach 2019-2022 przedstawiają się następująco:

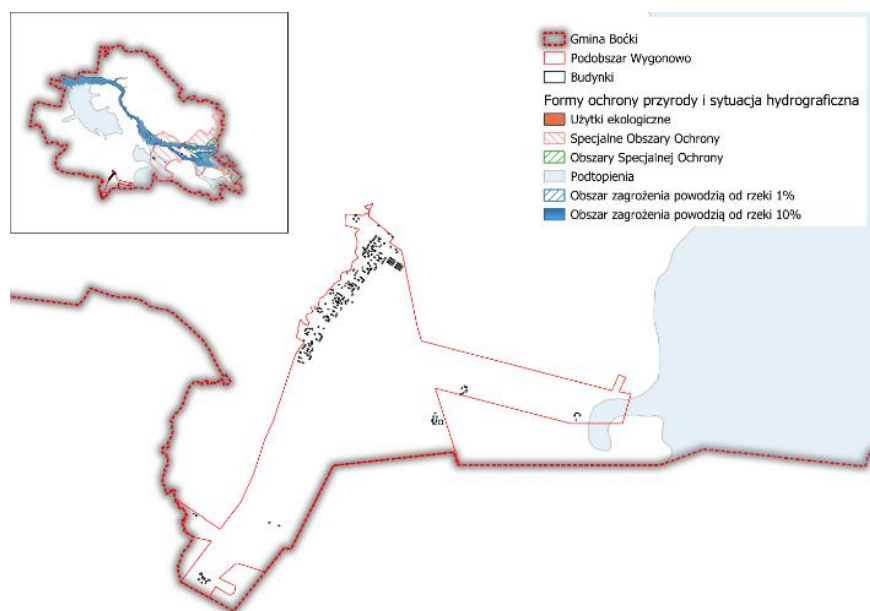
Tabela 26 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 w podobszarze Wygonowo

	2021	2022	2023	średnia
PM10				
<= 20,4	15,68	14,32	14,2	14,73
20,5 - 25,4				
25,5 - 30,4				
30,5 - 35,4				
35,5 - 40,4				
40,5 - 50,4				
>= 50,5				
PM2.5				
<= 10,4	8,7	9,5	8,3	8,83
10,5 - 12,4				
12,5 - 15,4				
15,5 - 18,4				
18,5 - 20,4				
20,5 - 25,4				
>= 25,5				
B(a)P				
<= 0,50	0,32	0,22	0,14	0,23
0,51 - 0,75				
0,76 - 1,00				
1,01 - 1,25				
1,26 - 1,49				
1,50 - 5,00				
>= 5,01				

Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym istotnym zagadnieniem w zakresie oceny zagrożeń środowiskowych jest ryzyko wystąpienia powodzi. Obszar Gminy Boćki został ujęty w opracowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie mapach zagrożenia powodziowego, które wskazują strefy szczególnego narażenia na zalanie wodami rzeki Nurzec. Wyznaczony podobszar Wygonowo znajduje się w sferze zagrożenia podtopieniami. Niemniej jednak miejsca zagrożone podtopieniami nie stanowią miejsc zamieszkałych. Nie występują na nim formy ochrony przyrody.

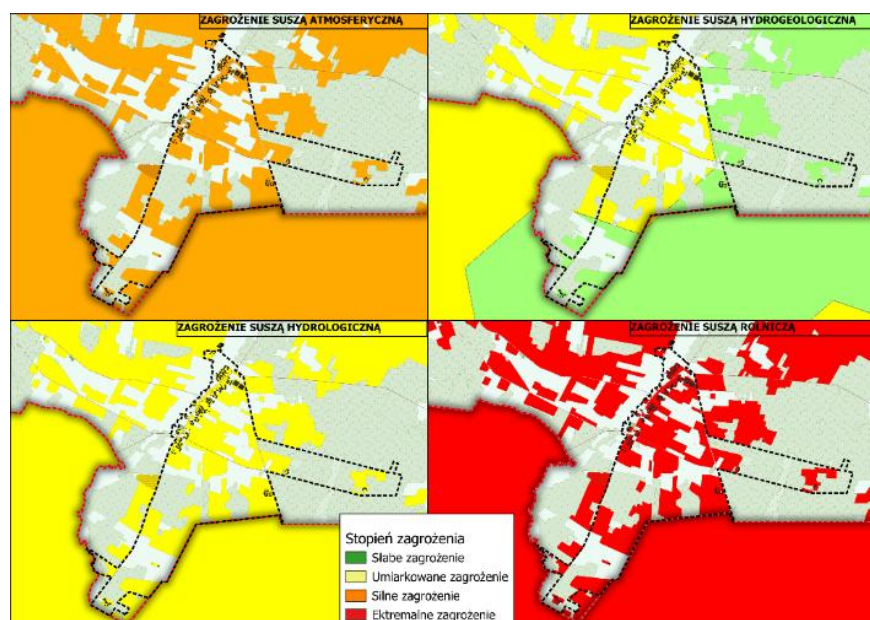
Rysunek 53 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Wygonowo

Źródło: Opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji poddano również analizie pod kątem sytuacji hydrograficznej. Plan Przewidziania Skutków Suszy wskazuje dla podobszaru Wygonowo silne łączne zagrożenie suszą. Natomiast analiza poszczególnych rodzajów suszy wskazuje na ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, silne zagrożenie suszą atmosferyczną, umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną oraz umiarkowane i słabe suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 54 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Wygonowo

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji - w oparciu o wyniki przeprowadzonych ankiet, spotkań oraz analiz własnych, poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały podobszaru Wygonowo.

Główne problemy społeczne podobszaru: niski stopień edukacji, bardzo niski stopień aktywności obywatelskiej i społecznej,

Główne problemy funkcjonalno-przestrzenne podobszaru: brak urządzonej przestrzeni rekreacyjnej, infrastruktura społeczna wymagająca modernizacji, nieuporządkowana i częściowo zaniedbana zieleń, brak bezpiecznej przestrzeni komunikacyjnej (chodniki, ścieżki rowerowe), występowanie budynków pokrytych azbestem, występowanie dużej liczby urządzeń o przestarzałych i niskoefektywnych parametrach ciepła,

Główne potencjały podobszaru: bardzo niski stopień bezrobocia, bardzo małe uzależnienie od pomocy społecznej, wysoka liczba dzieci i młodzieży oraz stosunkowo wysoka liczba mieszkańców do 30 roku życia, występowanie nieruchomości gminnej umożliwiającej stworzenie przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców, lokalizacja miejscowości umożliwiająca bezpośrednie połączenie z miejscowością Boćki.

IV. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

IV.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Obszar rewitalizacji w gminie Boćki to aktywna i zintegrowana wspólnota, w której mieszkańcy współtworzą nowoczesne, bezpieczne i przyjazne przestrzenie życia. Rewitalizacja przywraca funkcje społeczne i kulturalne miejscom spotkań, wzmacnia lokalną tożsamość i integrację międzypokoleniową. Boćki stają się gminą równych szans – z odnowioną infrastrukturą, zielonymi przestrzeniami i ofertą działań dla wszystkich grup wiekowych.

„Boćki – to wspólnota w ruchu: aktywni ludzie, piękne miejsca, bezpieczna przyszłość”

Po zakończeniu procesu rewitalizacji obszary problemowe gminy Boćki staną się przestrzeniami aktywności, współpracy i dumy lokalnej. Zmarginalizowane dziś tereny i obiekty zostaną przekształcone w nowoczesne, funkcjonalne i dostępne miejsca spotkań, rekreacji i integracji, które sprzyjają budowaniu więzi międzyludzkich oraz rozwijaniu kapitału społecznego.

Rewitalizacja przyczyni się do powstania silnych, zintegrowanych wspólnot lokalnych, które aktywnie uczestniczą w życiu społecznym, kulturalnym i obywatelskim. Mieszkańcy – zarówno młodzież, osoby dorosłe, jak i seniorzy – znajdą w swoich miejscowościach atrakcyjną ofertę działań edukacyjnych, integracyjnych i sportowych, opartą na współpracy szkół, organizacji społecznych, kół gospodyń wiejskich, grup młodzieżowych i sołectw.

Odnowiona infrastruktura społeczna i publiczna będzie funkcjonalna, bezpieczna i estetyczna, a przestrzenie rekreacyjne i ścieżki rowerowe pozwolą na aktywne spędzanie czasu i rozwój więzi

międzypokoleniowych. Modernizacja budynków publicznych, likwidacja azbestu oraz poprawa efektywności energetycznej przyczynią się do poprawy jakości życia i środowiska naturalnego, a działania proekologiczne wzmocnią odporność gminy na zmiany klimatu.

Rewitalizowane miejscowości będą łączyć szacunek dla tradycji z nowoczesnym spojrzeniem na rozwój – odnowione świetlice i place spotkań staną się centrami aktywności i kultury, w których rozwija się lokalne dziedzictwo, rękodzieło i kuchnia regionalna. Dzięki inwestycjom infrastrukturalnym, programom aktywizacji i edukacji, Boćki staną się gminą równych szans, otwartą na potrzeby wszystkich mieszkańców – w tym osób starszych, rodzin z dziećmi i osób z niepełnosprawnościami.

W efekcie podjętych działań gmina Boćki będzie postrzegana jako bezpieczne, aktywne i przyjazne miejsce do życia – zrównoważone środowiskowo, nowoczesne infrastrukturalnie i silne społecznie.

IV.2. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki stanowi odpowiedź na zidentyfikowane wyzwania społeczne, przestrzenne i środowiskowe, które wpływają na jakość życia mieszkańców. Rewitalizacja ma na celu przywrócenie funkcji społecznych i kulturalnych zdegradowanym obszarom oraz wzmocnienie spójności lokalnej wspólnoty. Zakłada ona równoczesne działania w sferze społecznej, infrastrukturalnej i środowiskowej, tak aby mieszkańcy mogli korzystać z bezpiecznych, funkcjonalnych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych. Istotnym elementem programu jest aktywizacja mieszkańców poprzez rozwój oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowej oraz wspieranie inicjatyw lokalnych. Program wspiera także ochronę dziedzictwa i tradycji, które stanowią fundament poczucia tożsamości i dumy lokalnej. Poprawa infrastruktury społecznej i drogowej oraz rozwój zielonych przestrzeni rekreacyjnych mają zwiększyć komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców. Program uwzględnia również działania proekologiczne, które zwiększają odporność gminy na zmiany klimatu. W efekcie rewitalizacja stworzy Boćki jako nowoczesną, zintegrowaną i aktywną wspólnotę, w której mieszkańcy współtworzą przestrzeń przyjazną dla wszystkich grup wiekowych i społecznych.

Celem głównym Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki jest:

Przywrócenie spójności społecznej, funkcjonalnej i przestrzennej zdegradowanych obszarów Gminy Boćki poprzez aktywizację mieszkańców, odnowę infrastruktury i poprawę jakości środowiska, dążąc do stworzenia bezpiecznego, zintegrowanego i nowoczesnego miejsca życia dla wszystkich grup społecznych.

Rewitalizacja w gminie Boćki łączy aspekty społeczne, przestrzenne, infrastrukturalne i środowiskowe, odpowiadając na najważniejsze potrzeby mieszkańców. Zakłada równoczesną odbudowę więzi społecznych i poprawę warunków życia poprzez modernizację infrastruktury i uporządkowanie przestrzeni publicznych. Realizacja celu głównego przyczyni się do wzrostu aktywności lokalnej, budowy poczucia wspólnoty oraz wzmocnienia tożsamości lokalnej.

Realizacja celu głównego odbywać się będzie za pomocą realizacji dwóch celów szczegółowych i odpowiadającym im kierunkom działań:

Cel szczegółowy 1: Aktywizacja społeczna, przedsiębiorczość i integracja wspólnoty lokalnej

Kierunki działań:

- 1. Rozwój oferty integracyjnej, kulturalnej i sportowej**
- 2. Wzmacnianie kapitału społecznego poprzez szkolenia i animację lokalną**
- 3. Wspieranie tradycji i dziedzictwa lokalnego jako elementu budowy wspólnoty**

Realizacja założonych kierunków działań ma prowadzić do odbudowy więzi społecznych, zwiększenia aktywności obywatelskiej i integracji międzypokoleniowej. Zakłada tworzenie warunków sprzyjających współpracy mieszkańców, rozwojowi inicjatyw lokalnych oraz wspieraniu przedsiębiorczości. Efektem będzie silna i świadoma wspólnota lokalna, która sama staje się motorem rozwoju gminy.

Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych, infrastruktury lokalnej oraz jakości środowiska naturalnego

Kierunki działań:

- 1. Modernizacja i rozwój infrastruktury społecznej**
- 2. Tworzenie atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni rekreacyjnych**
- 3. Zwiększenie odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu**
- 4. Rozwój infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa**

Realizacja założonych kierunków działań w ramach tego celu koncentruje się na poprawie jakości życia poprzez modernizację infrastruktury i przestrzeni publicznych. Uporządkowane, estetyczne i funkcjonalne miejsca sprzyjają bezpieczeństwu, rekreacji oraz zrównoważonemu rozwojowi gminy. Realizacja tego celu zwiększy komfort mieszkańców, atrakcyjność gminy i odporność środowiska na zmiany klimatu.

V. Przedsięwzięcia Rewitalizacyjne

LISTA PRZEDSIĘWZIĘĆ PODSTAWOWYCH

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 1	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	„Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna)
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsięwzięcie „Plac spotkań – plac integracji” ma na celu wyrównanie dostępu do życia społecznego i kulturalnego w gminie poprzez organizację różnorodnych form działań animacyjnych i edukacyjnych, w tym również o charakterze mobilnym. Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in.: 1. Mobilne świetlice – objazdowe centra aktywności społecznej - działanie obejmuje realizację różnorodnych zajęć dla mieszkańców, w tym również dzieci i młodzieży, obejmujących m.in. warsztaty rękodzieła, gry terenowe, zajęcia integracyjne i edukacyjne. Działanie obejmuje zakup mobilnego zestawu obejmującego niezbędne wyposażenie do realizacji zajęć animacyjnych oraz innych ważnych wydarzeń jakie będą organizowane w wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, w tym m.in. mobilną scenę, namiot, sprzęt edukacyjny, materiały warsztatowe. Działania będą prowadzone przez animatorów i instruktorów GOK-u. Dzięki temu jednostki nie posiadające świetlic wiejskich będą mieć możliwość dostępu do różnego rodzaju działań włączających i aktywizujących mieszkańców. 2. Pikniki integracyjne i wydarzenia plenerowe - zakres działania obejmuje organizację cyklicznych imprez / wydarzeń plenerowych w różnych częściach gminy – m.in. rodzinnych pikników, sąsiedzkich spotkań, wspólnego gotowania, koncertów lokalnych zespołów, kiermaszów rękodzieła itp. Ważnym wydarzeniem dla celów integracji jest realizacja wydarzenia - Przeglądu Zespołów Ludowych Podlasia im. Mikołaja Turkiewicza realizowanego przez Koło Gospodyń Wiejskich „Sąsiedzi” z Kolonii Boćki, Instytut Społeczny PACTUM i Sołectwo Dziecinne. Wydarzenia staną się przestrzenią wymiany doświadczeń, wspólnego działania i integracji pokoleń, ale również ważnymi narzędziami promocji gminy. 3. Warsztaty i działania artystyczno-edukacyjne - zakres działania obejmuje m.in. organizację zajęć integracyjnych w dostępnych przestrzeniach (np. przy remizach, placach zabaw, boiskach) obejmujących tworzenie instalacji rzeźb i dekoracji inspirowanych lokalną kulturą i przyrodą, wspólną renowację małej architektury (ławki, pergole, donice), tworzenie wspólnych przestrzeni i wydarzeń promujących efekty realizowanych działań (np. wystawy plenerowe czy spacer edukacyjny). Celem działania będzie również wykorzystanie materiałów naturalnych i recyklingowych (drewno, kamienie, rośliny, odpady kreatywne).
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia umożliwi mieszkańcom małych i oddalonych miejscowości aktywny udział w życiu społecznym i kulturalnym gminy, bez konieczności dojazdu do ośrodków centralnych, dzięki mobilnemu charakterowi działań dopasowanych do lokalnych potrzeb. Projekt wzmocni integrację społeczną i międzypokoleniową, budując więzi sąsiedzkie, współpracę oraz włączanie osób dotąd nieaktywnych, a także zwiększy zaufanie i poczucie wspólnoty. Uczestnicy warsztatów zdobędą nowe kompetencje manualne, organizacyjne i społeczne, a działania edukacyjne wzmocnią postawy prospołeczne i obywatelskie. Przewiduje się systematyczny wzrost liczby uczestników wydarzeń oraz rozwój lokalnych inicjatyw kontynuowanych po zakończeniu projektu, przy jednoczesnym wzmocnieniu roli sołectw jako aktywnych centrów życia społecznego i

	tworzeniu lokalnych partnerstw i mikroprojektów, co zapewni trwałość efektów przedsięwzięcia.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba zorganizowanych imprez (sportowych, kulturalnych, integracyjnych) – 2 / rok			
Liczba uczestników wydarzeń – 100 / rok			
Liczba zorganizowanych warsztatów i zajęć (spotkań/szkoleń) – 8 / rok			
Liczba uczestników spotkań i warsztatów – 80 / rok			
Ankiety satysfakcji mieszkańców			
Sposób pomiaru:			
Listy obecności, dokumentacja fotograficzna, raporty animatorów, ankiety uczestników;			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Świetlica Wiejska w Andryjankach, Andryjanki 77 (działka nr 1953 obręb Andryjanki)		
	Świetlica Wiejska w Dubnie, Dubno 92 (działka nr 560, 561, 412 obręb Dubno)		
	Świetlica Wiejska w Krasnej Wsi, Krasna Wieś 65 (działka nr 449 obręb Krasna Wieś)		
	Świetlica Wiejska w Dziecinnych (działka nr 21/8 obręb Dziecinne)		
	Świetlica Wiejska w Sasinach (działka nr 701, 702 obręb Sasiny)		
	Świetlica Wiejska w Starowsi, Starowieś 29, (działka nr 611/2 obręb Starowieś)		
	Świetlica Wiejska w Wygonowie, Wygonowo 28 (działka nr 33 obręb Wygonowo)		
	Gminny Ośrodek Kultury w Boćkach, ul. Dubieńska 4, w tym m.in. działka 589/4, 699/7		
	Solniki – działka gminna nr 107		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/wzmacniające potencjał
	Andryjanki		+
Boćki		+	
Dubno		+	
Dziecinne	+		
Krasna Wieś		+	
Sasiny	+		
Solniki	+		
Starowieś	+		
Wygonowo		+	
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki, Gminny Ośrodek Kultury		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026–2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	150 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zapewni pełną dostępność działań dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez mobilne świetlice, warsztaty i wydarzenia plenerowe w przestrzeniach przystosowanych do różnych ograniczeń, z wyposażeniem i wsparciem animatorów umożliwiającym aktywny udział wszystkich uczestników.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 2	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	„Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota”
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsięwzięcie ma na celu integrację mieszkańców obszarów wiejskich oraz wzmocnienie ich aktywności społecznej i obywatelskiej poprzez organizację cyklu działań kulturalnych, edukacyjnych i animacyjnych. W zakres przedsięwzięcia wchodzi m.in. następujące działania: 1. Tworzenie i rozwój lokalnych inicjatyw społecznych – m.in. koła zainteresowań, warsztaty rękodzieła, zajęcia kulinarne oparte na lokalnych tradycjach, spotkania dyskusyjne, zajęcia międzypokoleniowe; 2. Animacja życia wspólnotowego – organizację festynów wiejskich, spotkań integracyjnych, rajdów rowerowych i spacerów tematycznych; 3. Program „Lider wiejski” – w szczególności szkolenia i warsztaty dla lokalnych liderów i sołtysów z zakresu animacji społecznej, pozyskiwania środków i prowadzenia działań oddolnych; 4. Wolontariat i współpraca międzypokoleniowa – w szczególności włączenie młodzieży w działania na rzecz seniorów (np. pomoc cyfrowa, wspólne projekty artystyczne) oraz na rzecz rozwoju swoich lokalnych 'ojczyzn'. Przedsięwzięcie będzie prowadzone w formule cyklicznych wydarzeń i warsztatów przez cały rok, aby utrwalić więzi społeczne i zbudować nawyk wspólnego działania.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wzmocnienia integracji mieszkańców obszarów wiejskich oraz aktywności społecznej i obywatelskiej. Tworzenie lokalnych inicjatyw, warsztatów i kół zainteresowań pozwoli mieszkańcom zdobywać nowe umiejętności, rozwijać pasje oraz uczestniczyć w działaniach międzypokoleniowych. Cykl festynów, rajdów i spacerów tematycznych wzmocni więzi sąsiedzkie, budując poczucie wspólnoty i współpracy. Działanie „Lider wiejski” podniesie kompetencje lokalnych liderów i sołtysów w zakresie animacji społecznej, a działania i współpraca międzypokoleniowa zaangażują młodszych mieszkańców w aktywny udział w życiu społeczności, tworząc trwałe nawyki współdziałania i solidarności lokalnej.
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:	
Liczba zorganizowanych imprez (sportowych, kulturalnych, integracyjnych) – 2 / rok Liczba uczestników wydarzeń – 100 / rok Liczba powstałych inicjatyw oddolnych i grup aktywności – 3 szt. Poziom satysfakcji mieszkańców mierzony ankietami ewaluacyjnymi Liczba osób uczestniczących w wolontariacie – 10 os. Sposób pomiaru: Dokumentacja fotograficzna i sprawozdania z wydarzeń; listy obecności, rejestr uczestników; ankiety i wywiady z mieszkańcami; raport z liczby powstałych grup i inicjatyw.	
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Gminny Ośrodek Kultury w Boćkach, ul. Dubieńska 4, Szkoła Podstawowa w Boćkach, ul. Dubieńska 11, Szkoła Podstawowa w Andryjankach, Andryjanki 11, Świetlica Wiejska w Andryjankach, Andryjanki 77, Świetlica Wiejska w Dubnie, Dubno 92, Świetlica Wiejska w Krasnej Wsi, Krasna Wieś 65, Świetlica Wiejska w Sasinach, Świetlica Wiejska w Starowsi, Starowieś 29, Świetlica Wiejska w Wygonowie, Wygonowo 28 <i>Przedsięwzięcie obejmuje mieszkańców wszystkich podobszarów, jednak z uwagi na logistykę (w tym populację mieszkańców), realizacja działań odbywać się będzie w wyznaczonych lokalizacjach.</i>

	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/wzmacniające potencjał
	Andryjanki	+	
	Boćki	+	
	Dubno	+	
	Dziecinne	+	
	Krasna Wieś	+	
	Sasiny	+	
	Solniki	+	
	Starowieś	+	
	Wygonowo	+	
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki, Gminny Ośrodek Kultury, Koła Gospodyń Wiejskich		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026–2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	200 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie będzie w pełni dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez organizację działań w przestrzeniach przystosowanych do ograniczeń ruchowych, sensorycznych i poznawczych uczestników. Warsztaty, spotkania i wydarzenia plenerowe będą prowadzone z wykorzystaniem odpowiedniego wyposażenia oraz wsparcia animatorów przygotowanych do pracy w warunkach inkluzywnych. Program zakłada także indywidualne dostosowanie aktywności, tak aby osoby z niepełnosprawnościami mogły w pełni uczestniczyć w lokalnych inicjatywach, projektach artystycznych i międzypokoleniowych, zapewniając równy dostęp do wszystkich form aktywności społecznej.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 3	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	„Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych”
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest kompleksowe wsparcie mieszkańców gminy w rozwoju kompetencji edukacyjnych i zawodowych, co pozwoli zwiększyć ich szanse na rynku pracy i w pełni wykorzystać lokalne możliwości zatrudnienia. Działania obejmują zarówno podnoszenie kwalifikacji dorosłych i młodzieży poprzez kursy zawodowe i szkolenia cyfrowe, jak i wspieranie dzieci i uczniów z trudnościami edukacyjnymi poprzez innowacyjne warsztaty rozwijające kreatywność i umiejętności praktyczne. W rezultacie przedsięwzięcie ma przyczynić się do wzrostu aktywności edukacyjnej i zawodowej mieszkańców oraz do wzmocnienia lokalnego rynku pracy. Zakres działań w ramach przedsięwzięcia obejmuje m.in.: 1. Kursy zawodowe – np. operator maszyn, kurs spawacza, gastronomia, rękodzieło z potencjałem rynkowym. Działanie obejmuje o naukę praktycznych umiejętności z możliwością zdobycia certyfikatów; 2. Szkolenia i warsztaty cyfrowe – obsługa komputera, Internetu, bezpieczeństwa w Internecie, e-usługi administracyjne dla dorosłych i seniorów (m.in. bankowości online, e-zdrowie);

	3. Doradztwo zawodowe – indywidualne konsultacje i grupowe warsztaty (pisanie CV, autoprezentacja, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, planowania ścieżki kariery i orientacji na lokalnym rynku pracy.). <i>Przedsięwzięcie obejmuje mieszkańców wszystkich podobszarów, jednak ze względów logistycznych, realizacja działań odbywać się będzie w miejscowości Boćki.</i>		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wszechstronnego rozwoju mieszkańców gminy poprzez wzrost kompetencji zawodowych i edukacyjnych, dzięki czemu uczestnicy zdobędą nowe kwalifikacje, umiejętności praktyczne oraz certyfikaty, zwiększając swoją konkurencyjność na rynku pracy. Przedsięwzięcie umożliwi również opanowanie kompetencji cyfrowych, w tym sprawne korzystanie z komputera, Internetu i e-usług administracyjnych, bankowych oraz zdrowotnych. Dodatkowo programy edukacyjne i warsztaty będą wspierać rozwój postaw samodzielności, kreatywności oraz współpracy w grupie, wzmacniając aktywność społeczną i motywację do dalszego rozwoju.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba zorganizowanych warsztatów i zajęć (spotkań/szkoleń) – 2 / rok Liczba uczestników szkoleń i doradztwa zawodowego - 35 Liczba osób, które znalazły pracę lub rozpoczęły działalność gospodarczą po szkoleniu - 6 <u>Sposób pomiaru:</u>			
Rejestry uczestników; ankiety uczestników; monitoring losów zawodowych uczestników kursów			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Gminny Ośrodek Kultury w Boćkach, ul. Dubieńska 11		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/ wzmacniające potencjał
	Andryjanki	+	
	Boćki	+	
	Dubno	+	
	Dziecinne	+	
	Krasna Wieś	+	
	Sasiny	+	
	Solniki	+	
	Starowieś	+	
	Wygonowo	+	
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026–2032	SZACOWANA WARTOŚĆ:	100 000

SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie będzie w pełni dostosowane do potrzeb uczestników ze specjalnymi potrzebami, zarówno w zakresie materiałów edukacyjnych, jak i infrastruktury oraz wsparcia indywidualnego. Materiały będą przygotowane w formatach ułatwiających naukę – z dużą czcionką, prostym językiem, materiałami audiowizualnymi i alternatywnymi, takimi jak nagrania czy prezentacje multimedialne. Sale i przestrzenie edukacyjne zostaną przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, z odpowiednim oświetleniem, oznaczeniami, dostępem do wind czy podjazdów oraz możliwością pracy indywidualnej. Uczestnicy będą mogli korzystać ze wsparcia specjalistycznego, w tym asystentów edukacyjnych dla dzieci z niepełnosprawnościami, indywidualnych konsultacji i pracy w mniejszych grupach.
--	--

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 4	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	"Szkolna Akademia Umiejętności"
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w gminie Boćki, rozwijanie pasji, zainteresowań i kompetencji kluczowych oraz wzmacnianie współpracy międzypokoleniowej i społecznej odpowiedzialności (wolontariat). Przedsięwzięcie obejmuje kompleksowe działania edukacyjne wspierające dzieci i młodzież ze szkół podstawowych w gminie Boćki. W ramach działań organizowane będą zajęcia wyrównawcze i korepetycje, mające na celu zwiększenie szans edukacyjnych uczniów. Realizowany będzie program wolontariatu lokalnego. Dodatkowo planowane są warsztaty rozwijające pasje i talenty w obszarach matematyki, języków obcych, sztuki, przyrody czy informatyki. Przewidziane są również indywidualne i grupowe sesje mentoringowe, wspierające samodzielną naukę, kreatywność oraz rozwój kompetencji społecznych. Zadanie będzie realizowane we współpracy ze szkołami, biblioteką i świetlicami wiejskimi, tworząc spójny system wsparcia edukacyjnego w gminie.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, wzmocnienia ich umiejętności kluczowych oraz rozwoju pasji i zainteresowań. Uczestnicy rozwiną kompetencje matematyczne, językowe, artystyczne, przyrodnicze i informatyczne, a także umiejętności społeczne i komunikacyjne. Program wspiera integrację międzypokoleniową i promuje wartości społeczne poprzez wolontariat edukacyjny, co zwiększy poczucie odpowiedzialności społecznej wśród uczestników. W efekcie działania przyczynią się do aktywnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu edukacyjnym i kulturalnym gminy.
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:	
Liczba uczestników zajęć wyrównawczych i warsztatów – 15 / rok Liczba przeprowadzonych sesji edukacyjnych – 1 / rok Liczba osób zaangażowanych w wolontariat szkolny – 10 os. Liczba zorganizowanych warsztatów i zajęć (spotkań/szkoleń) – 5 / rok	
<u>Sposób pomiaru:</u>	
Listy obecności, dokumentacja fotograficzna, ankiety uczestników (ocena efektów i zdobytych umiejętności)	
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Boćkach, ul. Dubieńska 4 Szkoła Podstawowa w Andryjankach, Andryjanki 1

	<i>Przedsięwzięcie obejmujące uczniów wszystkich podobszarów będzie realizowane w placówkach edukacyjnych, do których uczęszczają uczniowie.</i>		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/wzmacniające potencjał
	Andryjanki	+	
	Boćki	+	
	Dubno		+
	Dziecinne		+
	Krasna Wieś		+
	Sasiny		+
	Solniki		+
	Starowieś		+
	Wygonowo		+
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki, Biblioteka, Gminny Ośrodek Kultury, Szkoły Podstawowe w Boćkach oraz w Andryjankach		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026–2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	50 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Zostanie zapewniona pełna dostępność dla dzieci i młodzieży z różnymi potrzebami edukacyjnymi i fizycznymi. Warsztaty i zajęcia będą organizowane w budynkach dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Materiały edukacyjne będą przygotowane w formatach przystępnych dla osób z trudnościami w nauce, wzroku lub słuchu, np. w powiększonej czcionce, wersjach elektronicznych oraz z możliwością tłumaczenia na język migowy.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 5	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	„Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin”
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsięwzięcie ma na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych, społecznych i profilaktycznych rodzin z podobszarów rewitalizacji poprzez połączenie działań edukacyjnych, wsparcia psychologicznego i socjalnego, profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa rodzinnego oraz integracji społecznej. Program obejmuje realizację cyklu warsztatów, szkoleń, grup wsparcia, spotkań integracyjnych i inicjatyw lokalnych, w których rodziny aktywnie uczestniczą. Dzięki temu przedsięwzięciu rodziny zwiększą swoje poczucie bezpieczeństwa, umiejętności wychowawcze oraz sieć wsparcia społecznego, a jednocześnie zostanie ograniczony problem wykluczenia, marazmu i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Zakres działań w ramach przedsięwzięcia obejmuje m.in.: 1. Warsztaty wychowawcze dla rodziców i opiekunów – komunikacja w rodzinie, rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie ze stresem i wyzwaniami wychowawczymi. 2. Szkolenia z profilaktyki uzależnień – rozpoznawanie zagrożeń, grupy wsparcia, strategie przeciwdziałania alkoholizmowi i innym uzależnieniom.

	3. Program bezpieczeństwa rodzinnego – szkolenia z zakresu bezpieczeństwa dzieci, przeciwdziałania przemocy i korzystania z dostępnych instytucji pomocowych. 4. Grupy wsparcia i doradztwo rodzinne – regularne spotkania, mentoring, konsultacje psychologiczne i socjalne dla rodzin w trudnej sytuacji. 5. Aktywizację społeczną rodziców i opiekunów – udział w wolontariacie, projektach społecznych i lokalnych inicjatywach edukacyjnych.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia pozwoli wzmocnić kompetencje wychowawcze, społeczne i profilaktyczne rodzin zamieszkujących podobszary rewitalizacji. Rodziny zwiększą poczucie bezpieczeństwa w codziennym funkcjonowaniu, rozwiną umiejętności komunikacyjne, wychowawcze oraz zdolność radzenia sobie z konfliktami i stresem. Program umożliwi lepsze rozpoznawanie zagrożeń związanych z uzależnieniami i przemocą oraz korzystanie z dostępnych mechanizmów wsparcia. Dzięki udziałowi w grupach wsparcia, mentoringu, konsultacjach psychologicznych i socjalnych, rodziny zbudują trwałą sieć wsparcia społecznego. Jednocześnie aktywne uczestnictwo w lokalnych inicjatywach edukacyjnych, projektach społecznych i wolontariacie wzmocni integrację oraz współpracę w społeczności lokalnej. Efektem realizacji przedsięwzięcia będzie ograniczenie wykluczenia społecznego, zmniejszenie poczucia bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz wzrost samodzielności i aktywności rodzin w obszarach rewitalizacji.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba przeprowadzonych warsztatów i szkoleń dla rodziców – 1 / rok			
Liczba uczestniczących rodzin – 12			
Liczba porad i konsultacji udzielonych rodzinom – 12			
Odsetek uczestników deklarujących wzrost kompetencji wychowawczych			
Odsetek rodzin zgłaszających poprawę poczucia bezpieczeństwa			
Odsetek uczestników deklarujących wzrost świadomości profilaktyki uzależnień			
Sposób pomiaru:			
Listy obecności, raporty i ankiety ewaluacyjne			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Gminny Ośrodek Kultury w Boćkach, ul. Dubieńska 11 Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Boćkach, ul. Dubieńska 4 Szkoła Podstawowa w Andryjankach, Andryjanki 1		
	<i>Przedsięwzięcie obejmuje mieszkańców wszystkich podobszarów, jednak ze względów logistycznych, realizacja działań odbywać się będzie w placówce edukacyjnej i kulturalnej w miejscowości Boćki oraz w placówce edukacyjnej w miejscowości Andryjanki.</i>		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/wzmacniające potencjał
	Andryjanki	+	
	Boćki	+	
	Dubno	+	
	Dziecinne	+	
	Krasna Wieś	+	
	Sasiny	+	
	Solniki	+	
Starowieś	+		

	Wygonowo	+	
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły Podstawowe w Boćkach oraz Andryjankach		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026-2032	SZACOWANA WARTOŚĆ:	30 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Wszystkie działania programu będą realizowane w taki sposób, aby umożliwić udział osobom ze szczególnymi potrzebami. Warsztaty, szkolenia i spotkania odbywać się będą w obiektach dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, a materiały edukacyjne i szkoleniowe przygotowane zostaną w formatach przystępnych dla osób z różnymi ograniczeniami, na przykład w powiększonej czcionce, z audiodeskrypcją lub tłumaczeniem na język migowy. Dla uczestników wymagających dodatkowego wsparcia zapewniona będzie obecność asystentów lub wolontariuszy. Program uwzględni również indywidualne potrzeby osób z trudnościami w nauce lub zaburzeniami rozwojowymi poprzez dostosowanie form pracy i specjalistycznego wsparcia.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 6	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie potencjału organizacyjnego, promocyjnego i animacyjnego Kół Gospodyń Wiejskich w gminie Boćki (przede wszystkim działających na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji) poprzez rozwój kompetencji członkiń, doposażenie w niezbędny sprzęt oraz aktywizację środowiska lokalnego wokół działań kulturalnych, kulinarnych i integracyjnych. Przedsięwzięcie zakłada również promocję lokalnych tradycji i produktów oraz budowanie pozytywnego wizerunku wsi jako miejsca aktywnego życia społecznego. Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in. wsparcie merytoryczne i doradcze w zakresie pozyskiwania funduszy na projekty społeczne, promocyjne i kulturalne, szkolenia tematyczne z zarządzania projektami, marketingu lokalnego, promocji produktów tradycyjnych, obsługi mediów społecznościowych i współpracy partnerskiej. Istotnym działaniem jest doposażenie Kół Gospodyń Wiejskich w sprzęt gastronomiczny, multimedialny i wystawienniczy umożliwiający profesjonalne przygotowanie wydarzeń (stoły, namioty, naczynia, nagłośnienie, roll-upy itp.). Ponadto zakres przedsięwzięcia obejmuje udział lub organizację wydarzeń i warsztatów kulinarnych, np. „Smaki z Bociek”, konkursów na lokalne potrawy, pokazów rękodzieła i tradycji kulinarnych. Ponadto planowana jest realizacja działań promocyjnych, w tym m.in. stworzenie folderów, materiałów informacyjnych i strony internetowej prezentującej dorobek i ofertę KGW.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wzmocnienia społecznej, kulturowej i ekonomicznej aktywności mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet. Spodziewane rezultaty obejmują zwiększenie zaangażowania społecznego kobiet oraz umocnienie roli Koła Gospodyń Wiejskich jako lokalnego lidera inicjatyw społecznych, kulturalnych i edukacyjnych. Działania te sprzyjać będą integracji mieszkańców wokół lokalnych tradycji, kulinariów i rękodzieła, jednocześnie rozwijając umiejętności organizacyjne, komunikacyjne i promocyjne członkiń KGW.

SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba projektów, warsztatów i wydarzeń zorganizowanych przez KGW – 10 / rok			
Liczba osób uczestniczących w szkoleniach – 400 os.			
Liczba uczestników wydarzeń – 100 / rok			
Sposób pomiaru:			
Listy obecności, dokumentacja fotograficzna, ankiety uczestników (ocena efektów i zdobytych umiejętności), analiza liczby inicjatyw realizowanych przez KGW,			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Gminny Ośrodek Kultury w Boćkach, ul. Dubieńska 11, KGW w Boćkach, ul. Wojska Polskiego 49, KGW w Andryjankach - Świetlica Wiejska w Andryjankach, Andryjanki 77, KGW w Krasnej Wsi - Świetlica Wiejska w Krasnej Wsi, Krasna Wieś 65, KGW „Sąsiedzi” Kolonia Boćki - Świetlica Wiejska w Dziecinnych		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/wzmacniające potencjał
	Andryjanki	+	
	Boćki	+	
	Dubno		+
	Dziecinne	+	
	Krasna Wieś	+	
	Sasiny		+
	Solniki		+
	Starowieś		+
	Wygonowo		+
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki, Gminny Ośrodek Kultury, Koła Gospodyń Wiejskich		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026-2032	SZACOWANA WARTOŚĆ:	50 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Wszystkie działania realizowane w ramach przedsięwzięcia będą organizowane w taki sposób, aby umożliwić udział osobom ze szczególnymi potrzebami. Warsztaty, szkolenia, pokazy kulinarne i rękodzielnicze oraz wydarzenia promocyjne będą odbywać się w obiektach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, a przestrzeń zostanie odpowiednio zaaranżowana, aby uczestnicy mogli swobodnie uczestniczyć w zajęciach. Materiały informacyjne i promocyjne, w tym foldery, broszury i treści na stronie internetowej, przygotowane zostaną w formatach przystępnych dla osób z ograniczeniami wzroku lub słuchu, np. w powiększonej czcionce, z audio deskrypcją oraz z możliwością tłumaczenia na język migowy. Dla uczestników wymagających dodatkowej pomocy zapewniona będzie obecność asystentów lub wolontariuszy podczas warsztatów i wydarzeń. Sprzęt multimedialny i gastronomiczny używany w przedsięwzięciu będzie dostosowany tak, aby mógł być obsługiwany przez osoby z różnymi potrzebami.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 7

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	„Dziedzictwo Bociek”		
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Przedsięwzięcie ma na celu zachowanie, ochronę i promocję lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego gminy Boćki, przy aktywnym włączeniu mieszkańców wszystkich grup wiekowych, w tym dzieci i młodzieży. Działania przewidziane w ramach przedsięwzięcia obejmują kompleksowe dokumentowanie lokalnej historii poprzez zbieranie wspomnień najstarszych mieszkańców oraz tworzenie archiwum fotografii, nagrań i opowieści. Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in. - Dokumentowanie lokalnej historii, obejmujące m.in. zbieranie wspomnień mieszkańców, tworzenie archiwum fotografii, nagrań i opowieści, w tym stworzenie filmu promocyjnego gminy i jej mieszkańców; - Warsztaty tradycji i rękodzieła, m.in. kulinarne, tkackie, garncarskie, muzyczne, taneczne, śpiewacze; - Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, na których promowane będzie lokalne dziedzictwo niematerialne (kultura, malarstwo, historia gminy, smaki itp.); - Tworzenie ścieżek dziedzictwa lokalnego: tablice informacyjne, questy terenowe, murale. - Promocja dziedzictwa lokalnego: wydanie albumu, broszur, prowadzenie strony internetowej i działań w mediach społecznościowych.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi zachowanie i popularyzacja lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego. Jak również nastąpi wzrost zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa. Realizowane działania rozwiną kompetencje dzieci i młodzieży w zakresie lokalnej historii, tradycji i rękodzieła. Nastąpi wzmocnienie tożsamości lokalnej i większa rozpoznawalność gminy Boćki w regionie.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba przedsięwzięć promujących dziedzictwo i tradycję (wydarzenia/spotkania/szkolenia) – 8 Liczba uczestników wydarzeń – 1200 Liczba zgromadzonych archiwaliów (opowieści, zdjęcia, nagrania) – 3 kpl Liczba przygotowanych materiałów promocyjnych (albumy, broszury, treści online) – 3 kpl			
Sposób pomiaru:			
Dokumentacja fotograficzna i filmowa; listy obecności, rejestry uczestników; publikacje, materiały promocyjne i internetowe, ankiety ewaluacyjne.			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Gminny Ośrodek Kultury w Boćkach, ul. Dubieńska 11 Szkola Podstawowa im. Jana Pawła II w Boćkach, ul. Dubieńska 4 Szkola Podstawowa w Andryjankach, Andryjanki 1 Świetlica Wiejska w Dubnie, Dubno 92 <i>Przedsięwzięcie obejmuje mieszkańców wszystkich podobszarów, jednak ze względów logistycznych, realizacja działań odbywać się będzie w placówce edukacyjnej i kulturalnej w miejscowości Boćki, w placówce edukacyjnej w miejscowości Andryjanki oraz Świetlicy Wiejskiej w Dubnie.</i>		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/ wzmacniające potencjał
	Andryjanki	+	

	Boćki	+	
	Dubno	+	
	Dziecinne	+	
	Krasna Wieś	+	
	Sasiny	+	
	Solniki	+	
	Starowieś	+	
	Wygonowo	+	
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki, Gminny Ośrodek Kultury, Szkoły Podstawowe w Boćkach oraz Andryjankach		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026–2035 (działania cykliczne).	SZACOWANA WARTOŚĆ:	250 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami nastąpi poprzez organizację wydarzeń w obiektach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo materiały informacyjne będą tworzone w formatach przystępnych dla osób z niepełnosprawnością wzroku i słuchu (druk powiększony, audio deskrypcja, napisy). Dodatkowo przewiduje się zapewnienie asysty lub wsparcia wolontariuszy dla osób wymagających dodatkowej pomocy.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 8	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	"Nowe życie świetlicy"
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia „Nowe życie świetlicy” jest nadanie nowoczesnego charakteru i funkcjonalności obiektom pełniącym funkcje społeczne, kulturalne i edukacyjne na wyznaczonych podobszarach. Przedsięwzięcie zakłada modernizację i adaptację istniejących budynków świetlic wiejskich, tak aby stały się dostępnymi, atrakcyjnymi i wielofunkcyjnymi centrami życia lokalnego. Zakres działań w ramach przedsięwzięcia obejmuje m.in.: 1. Remont i modernizację budynków - w szczególności prace budowlane i instalacyjne, w tym: docieplenie ścian i dachów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację systemów grzewczych i elektrycznych, wykonanie nowych instalacji wodno-kanalizacyjnych oraz wprowadzenie rozwiązań ekologicznych (np. pompy ciepła, oświetlenie LED). Obiekty zostaną przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – poprzez likwidację barier architektonicznych, montaż podjazdów i dostosowanie toalet. 2. Wyposażenie wnętrz budynków - w szczególności zakup nowoczesnych mebli, sprzętu multimedialnego (w tym projektory, ekrany, nagłośnienie, sprzęt komputerowy), wyposażenia kuchennego i socjalnego, umożliwiającego prowadzenie warsztatów, spotkań i wydarzeń. 3. Adaptację pomieszczeń - w szczególności wydzielenie przestrzeni na sale warsztatowe, klubowe, czytelnicze, wystawiennicze lub sale do zajęć dla dzieci i młodzieży. Pomieszczenia zostaną zaprojektowane w sposób umożliwiający elastyczne wykorzystanie – zarówno przez instytucje, jak i organizacje społeczne czy grupy nieformalne.

	4. Zagospodarowanie otoczenia budynków - w szczególności modernizacja terenu wokół świetlic: wykonanie chodników, miejsc postojowych, nasadzeń zieleni, montaż elementów małej architektury (ławki, altany, wiaty rowerowe, oświetlenie). Przestrzeń stanie się przyjaznym miejscem spotkań i integracji mieszkańców.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Przedsięwzięcie przyczyni się do przekształcenia świetlic wiejskich w nowoczesne, funkcjonalne i dostępne centra życia lokalnego. Dzięki remontowi budynków i dostosowaniu ich do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wyposażeniu wewnątrz w nowoczesny sprzęt i meble oraz elastycznej adaptacji pomieszczeń, obiekty staną się miejscem spotkań, warsztatów, wydarzeń kulturalnych i zajęć edukacyjnych. Zagospodarowanie otoczenia, w tym chodników, miejsc postojowych, zieleni i małej architektury, zwiększy atrakcyjność i bezpieczeństwo przestrzeni publicznej, sprzyjając integracji mieszkańców oraz aktywności społecznej i kulturalnej. W efekcie świetlice staną się estetycznymi, wielofunkcyjnymi i przyjaznymi punktami w społeczności, wzmacniając więzi lokalne i podnosząc jakość życia w miejscowości.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba wyremontowanych / zmodernizowanych budynków świetlic – 7			
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - 7			
Liczba mieszkańców korzystających z odnowionych obiektów – 50 / rok			
Sposób pomiaru:			
Lista obecności, protokołu odbioru, ankiety satysfakcji użytkowników, wywiady z liderami społecznymi i animatorami			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Świetlica Wiejska w Andryjankach, Andryjanki 77 (działka nr 1953 obręb Andryjanki) Świetlica Wiejska w Dubnie, Dubno 92 (działka nr 560, 561, 412 obręb Dubno) Świetlica Wiejska w Krasnej Wsi, Krasna Wieś 65 (działka nr 449 obręb Krasna Wieś) Świetlica Wiejska w Dziecinnych (działka nr 21/8 obręb Dziecinne) Świetlica Wiejska w Sasinach (działka nr 701, 702 obręb Sasiny) Świetlica Wiejska w Starowsi, Starowieś 29, (działka nr 611/2 obręb Starowieś) Świetlica Wiejska w Wygonowie, Wygonowo 28 (działka nr 33 obręb Wygonowo)		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/wzmacniające potencjał
	Andryjanki	+	
	Boćki		
	Dubno	+	
	Dziecinne	+	
	Krasna Wieś	+	
	Sasiny	+	
	Solniki		
	Starowieś	+	
Wygonowo	+		

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026-2032	SZACOWANA WARTOŚĆ:	20 000 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Świetlice zostaną przekształcone w pełni dostępne i przyjazne przestrzenie, z likwidacją barier architektonicznych, podjazdami, dostosowanymi toaletami, ergonomicznym wyposażeniem wewnątrz oraz bezpiecznym i komfortowym zagospodarowaniem otoczenia, umożliwiającym pełne uczestnictwo osób ze szczególnymi potrzebami w zajęciach, wydarzeniach i spotkaniach społecznych.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 9	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	„Plac spotkań – plac integracji” (część infrastrukturalna)
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest stworzenie ogólnodostępnej, atrakcyjnej i wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej – miejsca integracji, rekreacji i aktywizacji mieszkańców. Realizacja projektu ma służyć poprawie jakości życia społeczności lokalnej, zwiększeniu dostępności do wspólnej przestrzeni, wzmocnieniu więzi międzyludzkich oraz rozwijaniu aktywności społecznej i obywatelskiej. Zakres obejmuje kompleksowe działania inwestycyjne prowadzące do powstania lub modernizacji infrastruktury służącej integracji mieszkańców, w tym m.in: 1. Zagospodarowanie przestrzeni centralnej miejscowości Boćki – w szczególności modernizacja parków centralnych, w tym odnowa nawierzchni, montaż elementów małej architektury (m.in. ławki, stoły, altany, pergole, kosze), oświetlenie LED, uporządkowanie zieleni, w tym nasadzenia drzew i krzewów, utworzenie trawników, rabat kwiatowych, ogrodu społecznego lub łąki kwietnej. 2. Oświetlenie terenu i monitoring przestrzeni wokół budynków użyteczności publicznej w wyznaczonych podobszarach – montaż energooszczędnych lamp LED oraz systemu kamer poprawiających bezpieczeństwo użytkowników. 3. Dostępność dla wszystkich – wykonanie dojazdów i podjazdów dla osób z niepełnosprawnościami, oświetlenie ciągów piesznych, oznakowanie kontrastowe. 4. Infrastruktura techniczna – wykonanie nawierzchni utwardzonych i przepuszczalnych, alejek, przyłączy, odwodnienia, zaplecza sanitarnego i punktu energii elektrycznej dla organizacji wydarzeń plenerowych. 5. Tworzenie nowych terenów zielonych i parków kieszonkowych – zagospodarowanie niewykorzystanych działek lub nieużytków jako przyjaznych, małych stref rekreacyjnych dla mieszkańców. 6. Utrzymanie i pielęgnacja zieleni – wprowadzenie rozwiązań sprzyjających retencji wód i odporności terenów na suszę. 7. Budowa placu zabaw i strefy rekreacyjnej dla dzieci i rodzin. 8. Utworzenie strefy integracyjnej obejmującej altany, ławki, wiaty oraz zadaszone miejsca odpoczynku i spotkań. 9. Utworzenie Miejsca Pamięci Narodowej w Boćkach – upamiętniające wielokulturową przeszłość miejscowości, jak i dramatyczne doświadczenia jej mieszkańców w XX wieku.

PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja projektu przyczyni się do kompleksowej poprawy jakości przestrzeni publicznej, tworząc estetyczne, funkcjonalne i bezpieczne miejsce spotkań, które stanie się centrum życia społecznego w miejscowości. Nowa przestrzeń umożliwi organizację wydarzeń kulturalnych, warsztatów, pikników oraz inicjatyw integracyjnych, co wzmocni aktywność społeczną mieszkańców i sprzyjać będzie integracji różnych grup wiekowych i społecznych, budując więzi międzyludzkie, poczucie wspólnoty oraz wzmocniać świadomość historyczną społeczności lokalnej. Dzięki wprowadzeniu nowego oświetlenia, monitoringu i dostępnej infrastruktury zwiększy się bezpieczeństwo oraz komfort korzystania z przestrzeni. Zadbany, przyjazny teren poprawi estetykę i wizerunek miejscowości, stając się jej wizytówką oraz czynnikiem sprzyjającym dalszym inwestycjom lokalnym. W efekcie wzrośnie zarówno wartość społeczna, jak i ekonomiczna przestrzeni publicznej, zwiększając atrakcyjność miejscowości jako miejsca do życia i wypoczynku.		
	SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:		
Liczba zmodernizowanych przestrzeni publicznych - 10 Powierzchnia zmodernizowanych przestrzeni – 8 500 m ² Liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów – 250 Poziom satysfakcji z jakości przestrzeni zielonych			
Sposób pomiaru:			
Dokumentacja projektowa, protokoły odbioru, raport z realizacji, dokumentacja fotograficzna, ankieta ewaluacyjna wśród mieszkańców			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji Boćki – m.in. działka nr 1347, 1346, 1345, 411/3, 589/2, 595, 596, 699/7, 1046/1, 594,1, 594,3, 1460/1,		
	Przestrzeń publiczna zlokalizowana w obrębie: Świetlice Wiejskiej w Andryjankach, Andryjanki 77 (działka nr 1953 obręb Andryjanki) oraz Szkoła Podstawowa w Andryjankach, Andryjanki 1 (działka o numerze 2070/2, 2070/1 Świetlice Wiejskiej w Dubnie, Dubno 92 (działka nr 560, 561, 412 obręb Dubno) Świetlice Wiejskiej w Krasnej Wsi, Krasna Wieś 65 (działka nr 449 obręb Krasna Wieś) Świetlice Wiejskiej w Dziecinnych (działka nr 21/8 obręb Dziecinne) Świetlice Wiejskiej w Sasinach (działka nr 701, 702 obręb Sasiny) Świetlice Wiejskiej w Starowsi, Starowieś 29, (działka nr 611/2 obręb Starowieś) Świetlice Wiejskiej w Wygonowie, Wygonowo 28 (działka nr 33, 31 obręb Wygonowo)		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/ wzmacniające potencjał
	Andryjanki	+	
	Boćki	+	
	Dubno	+	
	Dziecinne	+	
	Krasna Wieś	+	
Sasiny	+		

	Solniki	+	
	Starowieś	+	
	Wygonowo	+	
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026-2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	2 000 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przestrzenie zostaną zaprojektowane i wyposażone z myślą o osobach z ograniczoną mobilnością i innych niepełnosprawnościach. Przestrzenie zostaną zaprojektowane jako przestrzeń w pełni dostępna i przyjazna dla osób ze szczególnymi potrzebami, z bez barierowymi dojściami i podjazdami, ławkami i altanami dostosowanymi do osób z ograniczoną mobilnością, integracyjnym placem zabaw dla dzieci z niepełnosprawnościami, równomiernym oświetleniem, czytelnym oznakowaniem kontrastowym oraz przystosowaną infrastrukturą sanitarną, zapewniając komfort, bezpieczeństwo i pełne uczestnictwo wszystkich mieszkańców.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 10	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Modernizacja przestrzeni publicznej pod cele sportowe
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest stworzenie nowoczesnej, wielofunkcyjnej przestrzeni sportowo-rekreacyjnej sprzyjającej integracji mieszkańców, wspierającej rozwój aktywności fizycznej, zdrowego stylu życia oraz budowanie więzi społecznych. Projekt ma również służyć aktywizacji społeczności lokalnej poprzez organizację wydarzeń sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych w nowoczesnym, przyjaznym otoczeniu. Realizacja przedsięwzięcia obejmować będzie następujące działania: 1. Budowa boisk piłkarskich w miejscowości Boćki z nawierzchnią trawiastą oraz sztuczną, wyposażonych m.in. w trybuny, system oświetlenia oraz zaplecze techniczne (szatnie, toalety, magazyn sprzętu, itp). 2. Modernizacja i utworzenie nowoczesnej strefy sportowej w przestrzeni Szkoły Podstawowej w Andryjankach - reorganizacja przestrzeni sportowej na terenie szkoły, budowa boiska, toru do lekkiej atletyki, boiska do koszykówki i siatkówki. Dodatkowo zakres działania obejmuje stworzenie strefy integracyjnej obejmującej altany, ławki, wiaty, plac zabaw i rekreacji oraz zadaszone miejsca odpoczynku i spotkań. Zagospodarowanie terenu zielenią, w tym nasadzenia drzew, krzewów i trawników, wprowadzenie elementów małej architektury. 3. Organizacja wydarzeń sportowych i kulturalnych, takich jak turnieje piłkarskie, rodzinne festyny sportowe, pokazy i pikniki sąsiedzkie oraz działania OSP. 4. Zainstalowanie infrastruktury towarzyszącej, w tym oświetlenia, koszy, ogrodzenia, stojaków rowerowych, tablic informacyjnych i elementów poprawiających bezpieczeństwo oraz zakup niezbędnego sprzętu sportowego.

PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wzrostu integracji mieszkańców poprzez wspólne uczestnictwo w wydarzeniach sportowych i rekreacyjnych, zwiększenia aktywności fizycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i dumy z miejsca zamieszkania, a także rozwoju inicjatyw lokalnych realizowanych przez organizacje społeczne, szkoły i grupy nieformalne. Jednocześnie przedsięwzięcie stworzy nowoczesną, dostępną przestrzeń publiczną o wysokiej jakości estetycznej, zrewitalizuje zdegradowany teren, nadając mu nowe funkcje społeczne, poprawi bezpieczeństwo i komfort użytkowników poprzez właściwe oświetlenie, układ komunikacyjny i monitoring. Działania te zwiększą atrakcyjność gminy Boćki jako miejsca do życia i inwestowania oraz przyciągną większe zainteresowanie ze strony organizatorów wydarzeń sportowych i rekreacyjnych.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW (produkty i rezultaty):			
Liczba osób korzystających z boisk w skali roku – 120 Liczba grup zorganizowanych (np. drużyn szkolnych, klubów) - 3 Liczba zorganizowanych imprez (sportowych, kulturalnych, integracyjnych) – 2 / rok Liczba zmodernizowanych przestrzeni publicznych - 3			
Sposób pomiaru: Dokumentacja projektowa, odbiory inwestycji, raport z realizacji, dokumentacja fotograficzna, monitoring użytkowania terenu, ankiety			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji Boćki – działki o numerach 699/9, 549/1, Obszar rewitalizacji Andryjanki – działka o numerze 2070/2, 2070/1		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/ wzmacniające potencjał
	Andryjanki	+	
	Boćki	+	
	Dubno		
	Dziecinne		
	Krasna Wieś		
	Sasiny		
	Solniki		
	Starowieś		
	Wygonowo		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki, Szkoła Podstawowa w Andryjankach		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026-2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	2 500 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	W ramach przedsięwzięcia wszystkie działania zostaną zaplanowane i zrealizowane z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, sensorycznymi i poznawczymi; przestrzeń publiczna i tereny rekreacyjne będą dostępne dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz wyposażone w czytelne oznakowanie, natomiast wydarzenia sportowe, edukacyjne i rekreacyjne będą prowadzone w formach umożliwiających uczestnictwo wszystkim mieszkańcom, w tym z materiałami w dużym druku, tłumaczeniem na język		

	migowy oraz w wersjach cyfrowych wspierających różne potrzeby użytkowników, a wszystkie prace modernizacyjne i rewitalizacyjne zostaną wykonane w sposób bezpieczny i inkluzyjny.
--	--

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 11	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Bulwary nad Nurcem
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest rewitalizacja terenów nadrzecznych rzeki Nurzec poprzez ich zagospodarowanie na atrakcyjną, dostępną i bezpieczną przestrzeń rekreacyjno-turystyczną. Działanie ma na celu przywrócenie wartości przyrodniczych i społecznych obszarów nadrzecznych, rozwój aktywności fizycznej, integracji mieszkańców oraz promocję walorów naturalnych gminy. Projekt ma sprzyjać zarówno ochronie środowiska wodnego i przyrodniczego, jak i tworzeniu nowej jakości przestrzeni publicznej o wysokich walorach krajobrazowych, rekreacyjnych i edukacyjnych. Zakres obejmuje kompleksowe prace inwestycyjne, porządkowe i edukacyjne, w tym m.in.: 1. Budowa i modernizacja ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż rzeki Nurzec – utwardzone ścieżki, pomosty widokowe, kładki piesze, stojaki rowerowe, punkty wypoczynkowe. 2. Urządzenie stref rekreacyjnych i wypoczynkowych – ławki, altany, miejsca piknikowe, kosze, leżaki, tarasy drewniane nad wodą, oświetlenie. 3. Nasadzenia roślinności nadrzecznej – rośliny wzmacniające brzegi rzeki, krzewy ozdobne, trawy i rośliny miododajne poprawiające estetykę i odporność ekosystemu. 4. Budowa małej infrastruktury edukacyjnej - ścieżki sensoryczne, instalacja elementów edukacyjnych (tablice o faunie i florze doliny Nurca, znaczeniu rzek w ekosystemie, zasadach ochrony przyrody i gospodarowania wodami). 5. Poprawa dostępności – dostosowanie dośń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, montaż barierek i zabezpieczeń w miejscach newralgicznych. 6. Działania informacyjne i promocyjne – organizacja spacerów edukacyjnych i akcji sprzątania terenów nadrzecznych z udziałem mieszkańców i uczniów.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do kompleksowego ożywienia obszaru nadrzecznego nad Nurcem, przywracając mu funkcje wypoczynkowo-rekreacyjne i tworząc przestrzeń codziennego wypoczynku dla mieszkańców. Dzięki uporządkowaniu i zazielenieniu terenu oraz wprowadzeniu estetycznych elementów małej architektury, przestrzeń publiczna zyska na jakości i atrakcyjności, podnosząc walory krajobrazowe gminy. Powstająca infrastruktura pieszo-rowerowa zachęci do aktywności fizycznej, sprzyjając rekreacji oraz integracji społecznej, ponieważ bulwary będą miejscem spotkań różnych grup wiekowych, wydarzeń plenerowych i inicjatyw lokalnych. Dodatkowo, poprzez tablice edukacyjne i działania informacyjne mieszkańcy zwiększą swoją świadomość ekologiczną, lepiej rozumiejąc wartość środowiska wodnego. Wprowadzone nasadzenia roślin stabilizujących brzegi rzeki wzmocnią odporność ekologiczną doliny, wspierając bioróżnorodność, a atrakcyjna i funkcjonalna przestrzeń bulwarów przyczyni się do wzrostu turystycznej atrakcyjności gminy, promując jej naturalne walory i przyciągając odwiedzających.
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:	
Długość wybudowanych lub zmodernizowanych ciągów pieszo-rowerowych (m) – 500	

Nowa powierzchnia terenów zielonych (m ²) – 8 000 m ²			
Liczba zamontowanych elementów małej architektury i urządzeń sportowych - 12			
Liczba osób korzystających z bulwarów (szacunek / dane z obserwacji) – 336 / rok			
Liczba miejsc dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - 1			
Sposób pomiaru:			
Dokumentacja projektowa, odbiory inwestycji, raport z realizacji, dokumentacja fotograficzna, monitoring użytkowania terenu, ankiety			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Obszar rewitalizacji Boćki – działki o numerach 314, 1463/1, 596, 595 (część), 1468 (część), 1463/3, 715, 1476 (część) obręb Boćki		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/wzmacniające potencjał
	Andryjanki		
	Boćki	+	
	Dubno		
	Dziecinne		
	Krasna Wieś		
	Sasiny		
	Solniki		
	Starowieś		
	Wygonowo		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026-2030	SZACOWANA WARTOŚĆ:	2 000 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	W ramach przedsięwzięcia przewidziano dostosowanie ciągów pieszo-rowerowych, dojść, pomostów i punktów wypoczynkowych do wymogów dostępności, w tym montaż barier ochronnych w miejscach newralgicznych. Strefy rekreacyjne, takie jak ławki, altany, tarasy drewniane nad wodą i miejsca piknikowe, zostały zaprojektowane z myślą o osobach z ograniczeniami ruchowymi, umożliwiając łatwy dostęp i bezpieczne użytkowanie. Dodatkowo, infrastruktura edukacyjna, w tym ścieżki sensoryczne i tablice informacyjne, zostanie wykonana w sposób umożliwiający korzystanie z niej przez osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Takie rozwiązania zapewnią pełne włączenie wszystkich mieszkańców w aktywności rekreacyjne, edukacyjne i społeczne realizowane w obrębie bulwarów nadrzecznych.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 12	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	„Boćki dla klimatu”

OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Poprawa jakości środowiska naturalnego w podobszarach rewitalizacji oraz wzmocnienie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez kompleksowe działania inwestycyjne i edukacyjne w obszarze ochrony klimatu. W zakres przedsięwzięcia wchodzi m.in. działania: 1. Wymiana źródeł ciepła w budynkach komunalnych i prywatnych - likwidacja „kopciuchów” i zastąpienie ich nowoczesnymi, ekologicznymi źródłami ciepła (np. piece gazowe, pompy ciepła, kotły na biomasę). 2. Budowa punktów retencji wody - instalacja zbiorników retencyjnych i oczek wodnych dla zatrzymywania wody opadowej. 3. Edukacja mieszkańców - warsztaty, prelekcje i kampanie informacyjne dotyczące ochrony klimatu i efektywności energetycznej. 4. Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz usuwanie i unieszkodliwienie azbestu z budynków mieszkalnych i publicznych - zakres zadania obejmuje m.in. przeprowadzenie działań mających na celu demontaż materiałów zawierających azbest z budynków mieszkalnych i publicznych, transport do miejsc unieszkodliwiania i bezpieczne składowanie. 5. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy jakości powietrza poprzez wymianę starych źródeł ciepła na nowoczesne, ekologiczne systemy grzewcze, zwiększenia retencji wody dzięki budowie zbiorników retencyjnych i oczek wodnych, a także ograniczenia zagrożeń zdrowotnych związanych z obecnością azbestu poprzez jego bezpieczne usunięcie i unieszkodliwienie. Działania edukacyjne i informacyjne podniosą świadomość ekologiczną mieszkańców oraz ich zaangażowanie w działania proekologiczne, a całość przedsięwzięcia przyczyni się do stworzenia bardziej atrakcyjnej, funkcjonalnej i przyjaznej przestrzeni publicznej, sprzyjającej zrównoważonemu rozwojowi i ochronie klimatu.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Liczba wymienionych źródeł ciepła - 30 Liczba punktów retencji - 2 Liczba zlikwidowanych wyrobów zawierających azbest – 750 Mg Liczba warsztatów, szkoleń i spotkań – 5 <u>Sposób pomiaru:</u>			
Dokumentacja techniczna, monitoring jakości powietrza, listy obecności			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	- w zakresie działania 1 oraz 4: Budynki publiczne i budynki prywatne zlokalizowane we wszystkich podobszarach, tj. Andryjanki, Boćki, Dubno, Dziecinne, Krasna Wieś, Sasiny, Solniki, Starowieś oraz Wygonowo, które wymagają podjęcia działań związanych z wymianą źródeł ciepła oraz wyrobów azbestowych (z uwagi na zakres wskazanie konkretnych lokalizacji nie jest możliwe na tym etapie) - w zakresie działania 2 – przedsięwzięcie systemowe obejmujące w szczególności tereny zagrożone podtopieniami, w szczególności podobszary rewitalizacji Solniki oraz Boćki (wskazanie konkretnych lokalizacji nie jest możliwe na tym etapie) - w zakresie działania 3: Gminny Ośrodek Kultury w Boćkach, ul. Dubieńska 11, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Boćkach, ul. Dubieńska 4, Szkoła Podstawowa w Andryjankach, Andryjanki 1, - w zakresie działania 5: Podobszary rewitalizacji Andryjanki, Budynek mieszkalny – Andryjanki 1A, Szkoła Podstawowa w Andryjankach 1		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/wzmacniające potencjał

	Andryjanki	+	
	Boćki	+	
	Dubno	+	
	Dziecinne	+	
	Krasna Wieś	+	
	Sasiny	+	
	Solniki	+	
	Starowieś	+	
	Wygonowo	+	
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026-2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	300 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego, z uwzględnieniem standardów dostępności. Wydarzenia edukacyjne będą organizowane w lokalizacjach zapewniających możliwie największą dostępność dla osób z niepełnosprawnościami oraz ograniczeniami w poruszaniu się. W trakcie samego procesu usuwania azbestu, szczególna uwaga będzie dotyczyć ochrony osób ze szczególnymi potrzebami przed narażeniem na kontakt z niebezpiecznymi materiałami, w tym m.in. na czas prac nastąpi zabezpieczenie dostępnych wejść (np. podjazdy dla wózków, szerokie drzwi) oraz zapewnienie alternatywnego, bezpiecznego dostępu do innych części budynku.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 13	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	„Bezpieczna i nowoczesna wieś”
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest kompleksowa poprawa warunków życia mieszkańców poprzez modernizację infrastruktury drogowej, oświetleniowej i kanalizacyjnej. Działania mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprawę estetyki przestrzeni publicznej oraz zapewnienie lepszego dostępu do podstawowych usług komunalnych. Zakres przedsięwzięcia obejmuje m.in.: 1. Remont dróg lokalnych w obrębie podobszarów rewitalizacji - w szczególności przebudowa nawierzchni dróg gminnych i dojazdowych, utwardzenie nawierzchni kruszywem lub asfaltem, poprawa odwodnienia i nośności. W ramach prac przewiduje się dostosowanie infrastruktury do potrzeb pieszych i rowerzystów. 2. Modernizacja chodników i utwardzenie poboczy - w szczególności wykonanie nowych ciągów pieszych z kostki brukowej lub nawierzchni ekologicznej, dostosowanie do osób z niepełnosprawnościami, utwardzenie i oznakowanie poboczy dla poprawy bezpieczeństwa pieszych. 3. Budowa i modernizacja systemu odwodnienia - w szczególności oczyszczenie i przebudowa rowów przydrożnych, montaż studzienek i przepustów, budowa odcinków kanalizacji deszczowej. Działania te ograniczą ryzyko zalewania posesji i degradacji dróg.

	4. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego - w szczególności wymiana dotychczasowych opraw na energooszczędne lampy LED, montaż słupów oświetleniowych w miejscach newralgicznych (przystanki, skrzyżowania, przejścia dla pieszych). Sterowanie oświetleniem oparte na czujnikach zmierzchu i ruchu. 5. Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej i wodociągowej - budowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, wymiana przyłączy, instalacja nowych studni i przepompowni. W efekcie poprawi się stan sanitarny oraz komfort życia mieszkańców. 6. Montaż elementów poprawiających bezpieczeństwo - w szczególności oznakowanie poziome i pionowe, budowa bezpiecznych przejść dla pieszych, progów zwalniających, wysp spowalniających ruch i barier ochronnych w newralgicznych punktach.		
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do kompleksowej poprawy warunków życia mieszkańców poprzez zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej, lepszy dostęp do infrastruktury komunalnej oraz ograniczenie zagrożeń związanych z zalewaniem i degradacją dróg. Efektem będzie nowoczesna, dostępna i bezpieczna wieś z wyremontowanymi drogami i chodnikami, efektywnym systemem odwodnienia, energooszczędnym oświetleniem ulicznym, rozbudowaną siecią wodociągową i kanalizacyjną oraz zastosowaniem elementów poprawiających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów.		
SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Długość wyremontowanych i zmodernizowanych dróg (km) - 1,23			
Liczba nowych przejść dla pieszych, progów zwalniających i oznakowań - 5			
Liczba wymienionych lub nowych opraw oświetleniowych LED - 25			
Długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci wodno-kanalizacyjnej (w km) – 0,5			
Subiektywny poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców			
Sposób pomiaru:			
Dokumentacja techniczna, protokoły odbioru robót, inwentaryzacja infrastruktury, ankiety ewaluacyjne, wywiady z sołtysami i mieszkańcami			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Przedsięwzięcie systemowe realizowane wstępnie w okresie do 2035 r. Podobszar rewitalizacji Boćki, Podobszar rewitalizacji Andryjanki, Podobszar rewitalizacji Dubno, Podobszar rewitalizacji Dziecinne, Podobszar rewitalizacji Krasna Wieś, Podobszar rewitalizacji Sasiny, Podobszar rewitalizacji Solniki, Podobszar rewitalizacji Starowieś, Podobszar rewitalizacji Wygonowo		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/ wzmacniające potencjał
	Andryjanki		+
	Boćki	+	
	Dubno		+
	Dziecinne		+
	Krasna Wieś		+
	Sasiny	+	
	Solniki	+	
	Starowieś		+
Wygonowo	+		

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki		
SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026-2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	1 200 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Wszystkie elementy infrastruktury drogowej i chodnikowej zostaną zaprojektowane i wykonane z uwzględnieniem osób z ograniczoną sprawnością ruchową (równomierna nawierzchnia, podjazdy, odpowiednia szerokość ciągów pieszych), sensoryczną i poznawczą (czytelne oznakowanie, kontrastowe elementy na przejściach), a oświetlenie i elementy bezpieczeństwa (barierki, progi zwalniające, wyspy spowalniające ruch) zapewnią komfort i bezpieczeństwo wszystkim użytkownikom przestrzeni publicznej, w tym dzieci, seniorom i osobom z niepełnosprawnościami.		

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE - NR 14	
NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA	Program rozwoju budowy ścieżek rowerowych
OPIS/ ZAKRES PRZEDSIĘWZIĘCIA	Celem przedsięwzięcia jest rozwój zrównoważonej mobilności oraz promocja aktywnego i zdrowego stylu życia poprzez rozbudowę infrastruktury rowerowej oraz organizację działań wspierających kulturę korzystania z roweru. Projekt ma przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników dróg, poprawy jakości środowiska poprzez ograniczenie emisji spalin, a także do wzmocnienia walorów rekreacyjnych i turystycznych gminy. Zakres działania obejmuje zarówno działania infrastrukturalne, jak i społeczne. Są to m.in.: 1. Budowa ok. 3 km nowych ścieżek rowerowych – w szczególności połączenia między miejscowościami gminy, w tym odcinki prowadzące do szkoły, świetlicy, terenów rekreacyjnych i atrakcji przyrodniczych. 2. Utworzenie parkingów rowerowych – w szczególności przy szkołach, świetlicach i obiektach użyteczności publicznej, wyposażonych w stojaki, zadaszenie i monitoring. 3. Montaż małej infrastruktury – w szczególności ławki, oświetlenie LED, tablice informacyjne z mapą tras rowerowych, kosze, punkty serwisowe do pompowania opon i drobnych napraw. 4. Kampania edukacyjno-promocyjna „Rowerem po Boćkach” – w szczególności działania promujące korzystanie z roweru jako środka transportu, m.in. plakaty, spotkania, akcje w szkołach. 5. Działania edukacyjne – w szczególności warsztaty z zasad ruchu drogowego i ekologii transportu dla dzieci i młodzieży.
PROGNOZOWANE REZULTATY:	Realizacja projektu przyczyni się do poprawy mobilności mieszkańców poprzez stworzenie nowych, bezpiecznych ścieżek rowerowych, co zwiększy dostępność przestrzenną i bezpieczeństwo uczestników ruchu. Jednocześnie przedsięwzięcie będzie promować zdrowy styl życia, zachęcając mieszkańców do korzystania z roweru w codziennym transporcie i rekreacji. Rozwój ekologicznej infrastruktury przyczyni się do ograniczenia emisji CO₂, hałasu oraz poprawy jakości powietrza, a powstanie atrakcyjnej infrastruktury rowerowej zwiększy turystyczny potencjał gminy i sprzyjać będzie integracji społeczności lokalnej. Działania edukacyjne podniosą świadomość ekologiczną mieszkańców, a wspólne rajdy i wydarzenia rowerowe zintegrują dzieci, młodzież, dorosłych i seniorów, wzmacniając więzi międzypokoleniowe i aktywność społeczną.

SPOSÓB OCENY REZULTATÓW:			
Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km) - 3 Liczba parkingów rowerowych i punktów postojowych - 5 Liczba kampanii, rajdów, akcji promocyjnych – 1 / rok Liczba uczestników wydarzeń rowerowych – 80 / rok Sposób pomiaru: Liczba kampanii, rajdów, akcji promocyjnych, Lista obecności, sprawozdania z realizacji działań, ankiety ewaluacyjne			
LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA:	Przedsięwzięcie systemowe realizowane wstępnie w okresie do 2035 r. Podobszar rewitalizacji Boćki, Podobszar rewitalizacji Andryjanki, Podobszar rewitalizacji Dubno, Podobszar rewitalizacji Dziecinne, Podobszar rewitalizacji Krasna Wieś, Podobszar rewitalizacji Sasiny, Podobszar rewitalizacji Solniki, Podobszar rewitalizacji Starowieś, Podobszar rewitalizacji Wygonowo		
	Podobszar	Działanie rozwiązujące występowanie problemu	Działanie uzupełniające/wzmacniające potencjał
	Andryjanki		+
	Boćki	+	
	Dubno		+
	Dziecinne		+
	Krasna Wieś		+
	Sasiny		+
	Solniki		+
	Starowieś		+
	Wygonowo		+
Uzasadnienie dla działań realizowanych poza obszarem rewitalizacji	Działania realizowane poza obszarem rewitalizacji - chociaż główne działania rewitalizacyjne koncentrują się w wyznaczonych podobszarach – dojazd do świetlicy wiejskiej, szkoły podstawowej, sklepu, budynku sakralnego, apteki itp., zakłada się, że realizacja niektórych odcinków dróg rowerowych w ramach przedsięwzięcia może odbyć się również w przestrzeniach poza wyznaczonymi obszarami rewitalizacji. Ma to na celu zapewnienie spójności sieci tras rowerowych w całej gminie oraz umożliwienie mieszkańcom wszystkich miejscowości dostęp do bezpiecznej i atrakcyjnej infrastruktury rowerowej, która jak twierdzą lokalni eksperci wobec brak dobrej dostępności komunikacyjnej, jest częstym środkiem transportu używanym przez mieszkańców obszarów rewitalizacji. Dzięki temu inwestycja przyczyni się do poprawy mobilności, promocji zdrowego stylu życia i integracji społecznej w całej gminie, zwiększając jej atrakcyjność turystyczną i spójność przestrzenną, niezależnie od formalnego podziału obszarów rewitalizacyjnych. Podejście takie zwiększa atrakcyjność turystyczną zarówno wyznaczonych podobszarów, jak również całej gminy umożliwiając turystom bezpieczne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami. Dzięki temu mieszkańcy, jak również osoby odwiedzające gminę będą mogły korzystać z większego zasobu przyrodniczego, jaki niewątpliwie gmina posiada.		
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY:	Gmina Boćki		

SZACUNKOWY OKRES REALIZACJI:	2026-2035	SZACOWANA WARTOŚĆ:	3 000 000
SPOSÓB ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI:	Projekt ścieżek rowerowych zostanie zaprojektowany jako przestrzeń w pełni dostępna i bezpieczna dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wszystkie trasy będą wykonane z równych, stabilnych nawierzchni, oznakowane kontrastowo i odpowiednio oświetlone, umożliwiając orientację i komfortowe poruszanie się osobom z ograniczoną mobilnością lub słabowidzącym. W miejscach odpoczynku i integracji zostaną przewidziane strefy dostępne dla osób na wózkach oraz wygodne miejsca siedzące dla seniorów i osób z ograniczeniami ruchowymi. Dzięki temu wszyscy mieszkańcy, niezależnie od sprawności fizycznej, będą mogli bezpiecznie uczestniczyć w aktywnościach rowerowych, wydarzeniach rekreacyjnych i edukacyjnych, sprzyjając pełnej integracji społecznej.		

Realizacja projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji, zarówno znajdujących się na powyższej liście projektów podstawowych, jak i pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (wskazanych niżej), prowadzona będzie z zachowaniem właściwej ochrony form przyrody wymienionych w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2024 poz. 1478 ze zm.), występujących na obszarze rewitalizacji. Szczególna uwaga będzie zwrócona na ochronę gatunkową ptaków i nietoperzy w trakcie modernizacji budynków oraz innych prac remontowo-budowlanych, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Prowadzenie ewentualnych robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, wymagać będzie uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Natomiast w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych do realizacji w terenie wpisanym do rejestru zabytków, należy mieć na uwadze, że w niektórych przypadkach może wystąpić konieczność przeprowadzenia wyprzedzających archeologicznych badań wykopaliskowych, bądź prowadzenia prac pod nadzorem archeologicznym.

Wszystkie inwestycje w obrębie obszarów zabytkowych powinny uwzględniać ich historyczny charakter oraz być realizowane z poszanowaniem wartości kulturowych. Elementy małej architektury (takie jak ławki, kosze na śmieci czy oświetlenie) instalowane w przestrzeniach objętych ochroną konserwatorską powinny być dostosowane do zabytkowego otoczenia i harmonizować z jego estetyką.

CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Z uwagi na bardzo szeroki zakres realizowanych przedsięwzięć podstawowych, dopuszcza się możliwość realizacji innych działań wpływających na założone cele rewitalizacji w postaci m.in.

- instalacji multimedialnych i oświetlenia umożliwiających wydarzenia wieczorne,
- mikrogranty na działania mieszkańców: np. organizacja mini-warsztatów, budowa ogródków społecznych, konkursy artystyczne, remonty małej architektury, wiejski budżet obywatelski,
- szkolenia z zakresu tworzenia projektów i pozyskiwania funduszy dla grup nieformalnych,
- organizacja mobilnych spektakli teatralnych, pokazów filmowych i koncertów w plenerze
- budowę amfiteatru w miejscowości Boćki
- przeznaczenie przestrzeni Starej Plebanii jako centrum aktywności lokalnej,
- utworzenie Centrum Produktu Lokalnego w Boćkach,
- Budowa marki „BOĆKI”.

VI. Mechanizm integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych (w tym mechanizmy komplementarności)

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki oparty jest na zestawie różnorodnych działań o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym. Przeprowadzona pogłębiona analiza diagnostyczna poszczególnych podobszarów rewitalizacji potwierdziła zasadność ich wskazania jako obszarów wymagających interwencji naprawczej. W każdym z nich dostrzegalne jest nagromadzenie różnorodnych trudności społecznych, które znalazły odzwierciedlenie zarówno w danych analitycznych, jak i w opiniach uczestników i prowadzonych wizjach lokalnych. Zdiagnozowane zjawiska obejmują m.in. starzenie się społeczeństwa, wysoką skalę lokalnego poziomu bezrobocia, uzależnienie od świadczeń pomocy społecznej, niskie zaangażowanie w życie społeczne i kulturalne, a także poczucie ograniczonego bezpieczeństwa i problemy edukacyjne. Dodatkowo interesariusze wskazywali również deficyty w zakresie kompetencji wychowawczych oraz ogólnej kondycji rodzin, przejawiającej się szczególnie problemami z alkoholem czy poczuciem sprawczości. Wzajemne przenikanie się tych zjawisk tworzy układ problemów o charakterze kumulacyjnym, potęgującym negatywne procesy społeczne na tych terenach. Oprócz zdiagnozowanych czynników społecznych istotne znaczenie mają również kwestie przestrzenne, środowiskowe i techniczne. W podobszarach ujawniają się one poprzez niedobór wysokiej jakości przestrzeni publicznych, niskiej jakości budynków użyteczności publicznej, niewystarczającą infrastrukturę rekreacyjną, niską dostępność komunikacyjną a także przestarzałe systemy grzewcze wpływające negatywnie na samopoczucie mieszkańców oraz sezonową jakość powietrza. Istniejące układy przestrzenno-funkcjonalne często nie odpowiadają współczesnym potrzebom mieszkańców i nowym funkcjom, jakie powinny pełnić te obszary. Szczególnym problemem pozostaje niedorozwój infrastruktury społecznej, co ogranicza możliwości aktywizacji lokalnej społeczności i hamuje procesy rozwojowe.

Stąd też proces rewitalizacji w gminie Boćki opiera się na zasadzie ścisłej integracji działań społecznych, przestrzennych, gospodarczych i środowiskowych, które wspólnie tworzą spójny system przemian prowadzący do trwałej poprawy jakości życia mieszkańców. Fundamentem tego podejścia jest przekonanie, że skuteczna rewitalizacja nie może ograniczać się do pojedynczych

inwestycji, lecz musi stanowić skoordynowany, partnerski i wieloaspektowy proces, w którym każda interwencja wzmacnia pozostałe.

Przy formułowaniu poszczególnych przedsięwzięć brano pod uwagę ich wzajemne powiązania oraz ich integrację. Dzięki temu udało się stworzyć katalog przedsięwzięć, które wzajemnie są powiązane. Zabieg ten pozwolił na wypracowanie zintegrowanego podejścia, w którym przedsięwzięcia społeczne są wspierane przedsięwzięciami infrastrukturalnymi lub odwrotnie – poprzez realizację działań infrastrukturalnych stworzona zostanie baza do realizacji działań społecznych. Zaproponowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniają i dopełniają. Stąd też mechanizm integrujący działania rewitalizacyjne obejmuje połączenie projektów infrastrukturalnych z działaniami społecznymi, tak by inwestycje w przestrzeń stanowiły zaplecze dla aktywizacji i integracji mieszkańców; powiązanie przedsięwzięć o różnym charakterze tematycznym i instytucjonalnym, dzięki czemu możliwe jest osiągnięcie efektu synergii oraz zachowanie ciągłości planowania i realizacji, poprzez współpracę między jednostkami organizacyjnymi gminy, lokalnymi liderami, organizacjami mieszkańców oraz samych mieszkańców.

Podejście to umożliwia stopniowe przekształcanie rewitalizowanych obszarów w miejsca atrakcyjne, funkcjonalne i przyjazne społecznie, w których odnowiona przestrzeń staje się katalizatorem rozwoju lokalnej wspólnoty. Integracja procesów ma charakter nie tylko organizacyjny, lecz również merytoryczny – oznacza to, że projekty infrastrukturalne i społeczne są wzajemnie warunkujące się i zaprojektowane w jednym horyzoncie czasowym.

Zasada koncentracji i komplementarności przestrzennej

Rewitalizacja w gminie Boćki koncentruje się na ściśle wyznaczonych podobszarach, w których zdiagnozowano największe nasilenie problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Terytorialna koncentracja interwencji pozwala na efektywne wykorzystanie zasobów, ograniczenie rozproszenia środków i maksymalizację wpływu działań na społeczeństwo lokalne. To z kolei oznacza, że założone do realizacji działania koncentrują się na najbardziej potrzebujących wsparcia miejscowościach, przy zachowaniu powiązań z całym układem osadniczym gminy. Zakłada się przy tym, że w trakcie wdrażania programu rewitalizacji może wystąpić konieczność realizacji przedsięwzięć w bezpośrednim otoczeniu obszaru rewitalizacji (np. sieć ścieżek rowerowych), przy czym głównym założeniem pozostaje ich ściśle oddziaływanie funkcjonalne na mieszkańców obszarów rewitalizacji. Wszystkie projekty są bowiem podporządkowane celowi nadrzędnemu, jakim jest wzmocnienie spójności społecznej i przestrzennej gminy oraz wzrost jakości życia mieszkańców. Dzięki koncentracji terytorialnej możliwe jest stworzenie modelowych przestrzeni zmian, które staną się impulsem dla kolejnych etapów odnowy w innych częściach gminy. Koncentracja przestrzenna łączy się z koncentracją tematyczną – wszystkie działania wpisują się w spójny zestaw celów i kierunków, określonych w programie rewitalizacji.

Rewitalizacja w gminie Boćki została zaprojektowana jako wielowymiarowy i komplementarny proces, w którym każde z podejmowanych działań będzie wzmacniało pozostałe i tworzyło z nimi wspólny system oddziaływań. W skali lokalnej przedsięwzięcia zostały rozmieszczone w sposób

zapewniający logiczny ciąg zmian – od modernizacji infrastruktury społecznej, przez poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni, po rozwój oferty aktywizacyjnej.

Komplementarność problemowa

Każde z działań odpowiada na inne, ale wzajemnie powiązane problemy – społeczne, infrastrukturalne, gospodarcze i środowiskowe. Modernizacja przestrzeni publicznych służy wzrostowi aktywności mieszkańców, przedsięwzięcia edukacyjne i integracyjne przyczyniają się do włączenia społecznego, a działania gospodarcze wspierają lokalną przedsiębiorczość. Taka konstrukcja programu pozwala na równoległą poprawę jakości życia, estetyki przestrzeni i kondycji społeczno-ekonomicznej mieszkańców.

Komplementarność instytucjonalna

System realizacji programu opiera się na współpracy samorządu, jednostek organizacyjnych, instytucji lokalnych i organizacji społecznych oraz mieszkańców. Koordynator GPR wraz z Zespołem ds. rewitalizacji pełnią kluczowe funkcje zarządcze realizacją programu rewitalizacji, zapewniając spójność wdrażania, monitorowania, oceny i partycypacji. Uzupełnieniem włączenia społecznego w ten proces jest Komitet Rewitalizacji – ciało dialogu społecznego, gwarantujące udział mieszkańców w procesie decyzyjnym i ocenę efektów podejmowanych interwencji.

Komplementarność finansowa

Finansowanie przedsięwzięć opiera się na łączeniu różnych źródeł: środków własnych gminy, funduszy unijnych, krajowych programów wsparcia oraz potencjału partnerów społecznych. Takie zróżnicowanie zapewnia stabilność realizacji i elastyczność w dostosowywaniu zakresu działań do bieżących możliwości finansowych.

Komplementarność międzyokresowa

Proces rewitalizacji stanowi kontynuację wcześniejszych działań odnowy gminy Boćki, prowadzonych w gminie w poprzednich latach np. za pośrednictwem Programu Rewitalizacji Gminy Boćki na lata 2017-2023 i jednocześnie tworzy podstawy do dalszego rozwoju w przyszłości. Działania zaplanowane w obecnym programie, mimo iż częściowo ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych innych podobszarów niż w poprzednim dokumencie, rozwijają jego doświadczenia, a ich rezultaty będą punktem wyjścia dla kolejnych etapów rozwoju lokalnego.

Podsumowując, wzajemne powiązania między przedsięwzięciami społecznymi i infrastrukturalnymi prowadzą do efektu synergii – każde z działań potęguje rezultaty pozostałych. W rezultacie proces rewitalizacji w gminie Boćki nabiera charakteru trwałego, samonapędzającego się rozwoju, w którym odnowiona przestrzeń i aktywna społeczność tworzą fundament nowoczesnej, otwartej i zrównoważonej gminy.

Tabela 27 Mechanizmy integrowania działań

Mechanizmy integrowania działań	nr działań	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
„Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna)	1		+					+	+	+	+				
„Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota”	2	+		+	+	+	+	+	+		+				+
„Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych”	3		+				+		+						
„Szkolna Akademia Umiejętności”	4		+			+			+						
„Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin”	5				+				+						
Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich	6		+	+					+						
„Dziedzictwo Bocięk”	7	+	+						+						
„Nowe życie świetlicy”	8	+	+	+	+	+	+	+						+	
„Plac spotkań – plac integracji” (część infrastrukturalna)	9	+									+		+		
Modernizacja przestrzeni publicznej pod cele sportowe	10	+	+							+			+		
Bulwary nad Nurcem	11												+		
„Boćki dla klimatu”	12									+	+	+			
„Bezpieczna i nowoczesna wieś”	13								+						+
Program rozwoju budowy ścieżek rowerowych	14		+							+		+		+	

+	Powiązanie bardzo silne
+	Powiązanie silne
+	Powiązanie dobre

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 28 Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami oraz kierunkami działań

Cel:	Cel szczegółowy 1: Aktywizacja społeczna, przedsiębiorczość i integracja wspólnoty lokalnej			Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych, infrastruktury lokalnej oraz poprawa jakości środowiska naturalnego			
Kierunek działania Nazwa przedsięwzięcia	Rozwój oferty integracyjnej, kulturalnej i sportowej.	Wzmacnianie kapitału społecznego poprzez szkolenia i animację lokalną	Wspieranie tradycji i dziedzictwa lokalnego jako elementu budowy wspólnoty.	Modernizacja i rozwój infrastruktury społecznej	Tworzenie atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni rekreacyjnych	Zwiększenie odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu	Rozwój infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa
„Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna)	+						
„Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota”		+					

Cel:	Cel szczegółowy 1: Aktywizacja społeczna, przedsiębiorczość i integracja wspólnoty lokalnej			Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych, infrastruktury lokalnej oraz poprawa jakości środowiska naturalnego			
Kierunek działania Nazwa przedsięwzięcia	Rozwój oferty integracyjnej, kulturalnej i sportowej.	Wzmacnianie kapitału społecznego poprzez szkolenia i animację lokalną	Wspieranie tradycji i dziedzictwa lokalnego jako elementu budowy wspólnoty.	Modernizacja i rozwój infrastruktury społecznej	Tworzenie atrakcyjnych i dostępnych przestrzeni rekreacyjnych	Zwiększenie odporności obszaru rewitalizacji na zmiany klimatu	Rozwój infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa
„Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych”		+					
"Szkoła Akademia Umiejętności"		+					
„Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin"		+					
Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich			+				
„Dziedzictwo Bociek"			+				
"Nowe życie świetlicy"				+			
„Plac spotkań – plac integracji" (część infrastrukturalna)				+			
Modernizacja przestrzeni publicznej pod cele sportowe					+		
Bulwary nad Nurcem						+	
„Boćki dla klimatu"						+	
„Bezpieczna i nowoczesna wieś"							+
Program rozwoju budowy ścieżek rowerowych							+

Źródło: Opracowanie własne

VII. Źródła finansowania

Realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych wymaga zróżnicowanego i elastycznego podejścia do finansowania, ponieważ projekty w ramach gminnego programu rewitalizacji obejmują zarówno przedsięwzięcia infrastrukturalne, gospodarcze, środowiskowe jak i społeczne. W związku z tym kluczowe znaczenie ma zastosowanie modelu wielofunduszowego, który zakłada łączenie środków pochodzących z różnych źródeł – funduszy unijnych, krajowych programów wsparcia czy budżetu gminy. Takie podejście pozwala na skuteczną i komplementarną realizację przedsięwzięć, a także na racjonalne wykorzystanie dostępnych zasobów finansowych.

Podstawowym źródłem finansowania działań zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boćki będą środki własne gminy. Natomiast potencjalne zewnętrzne źródła finansowania zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmują m.in.

- środki z budżetu UE i innych źródeł zagranicznych, w tym m.in. Europejski Fundusz Społeczny (EFS+), Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Fundusz Spójności (FS), oraz inne programy wspólnotowe. Głównym źródłem finansowania przedsięwzięć będą środki dostępne głównie w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027, a także Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027.

- środki budżetu państwa, w tym m.in. programy krajowe i zdrowotne Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, NOWEFIO 2021–2030, Bank Gospodarstwa Krajowego, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, LIFE, PFRON, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD), Program Sportowa Polska, w tym również Program Aktywna Wieś, Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich (PROO) i inne.

Przedstawione źródła finansowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych są przykładowe i będą dostosowywane do konkretnych potrzeb i możliwości finansowych gminy. Stąd też w celu pozyskiwania środków finansowych, gmina Boćki aktywnie będzie prowadzić prace i analizy różnych dostępnych źródeł finansowych, mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego.

Zastosowanie wielofunduszowego modelu finansowania umożliwi gminie realizację kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmujących zarówno infrastrukturę, jak i działania społeczne. Finansowanie działań rewitalizacyjnych opierać się będzie na komplementarnym wykorzystaniu dostępnych instrumentów – od środków unijnych i krajowych, przez instrumenty zwrotne i fundusze własne, aż po ewentualne zaangażowanie sektora prywatnego i społecznego. Kluczem do sukcesu będzie planowe podejście, precyzyjne przygotowanie dokumentacji, aktywne poszukiwanie konkursów i naborów, a także partnerska współpraca między gminą, organizacjami społecznymi i innymi możliwymi podmiotami (np. lokalnym biznesem). Tym samym środki na realizację zaplanowanych przedsięwzięć, zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji, zostaną zabezpieczone w corocznych budżetach gminy i w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Tak zaprojektowany system finansowania stanowi solidne podstawy dla skutecznej i trwałej realizacji programu rewitalizacji.

Numer przedsięwzięcia	Tytuł przedsięwzięcia	Okres realizacji	31 830 000,00
PP nr 1	„Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna)	2025–2035	150 000,00
PP nr 2	„Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota”	2026–2035	200 000,00
PP nr 3	„Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych”	2025–2032	100 000,00
PP nr 4	„Szkolna Akademia Umiejętności”	2025–2035	50 000,00
PP nr 5	„Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin”	2026–2032	30 000,00
PP nr 6	Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich	2026–2032	50 000,00
PP nr 7	„Dziedzictwo Bociek”	2025–2032	250 000,00
PP nr 8	„Nowe życie świetlicy”	2026–2032	20 000 000,00
PP nr 9	„Plac spotkań – plac integracji” (część infrastrukturalna)	2026–2035	2 000 000,00
PP nr 10	Modernizacja przestrzeni publicznej pod cele sportowe	2026–2035	2 500 000,00

Numer przedsięwzięcia	Tytuł przedsięwzięcia	Okres realizacji	31 830 000,00
PP nr 11	Bulwary nad Nurcem	2026-2030	2 000 000,00
PP nr 12	„Boćki dla klimatu”	2026-2035	300 000,00
PP nr 13	„Bezpieczna i nowoczesna wieś”	2026-2035	1 200 000,00
PP nr 14	Program rozwoju budowy ścieżek rowerowych	2026-2035	3 000 000,00

VIII. Uspołecznienie Gminnego Programu Rewitalizacji

Zapewnienie udziału interesariuszy na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, szczególną rolę w procesie przygotowania rewitalizacji w gminie przypisuje się partycypacji społecznej. Działania inicjowane w ramach partycypacji społecznej powinny obejmować m.in. poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami, zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji oraz możliwość wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Gmina Boćki przyjęła zasadę partycypacji społecznej jako fundament działań rewitalizacyjnych, stąd podczas prac nad przygotowaniem gminnego programu rewitalizacji zastosowano różne formy partycypacji społecznej, aby interesariusze mogli w aktywny sposób włączyć się w zaplanowanie procesu rewitalizacji. Pod szczególną uwagę wzięto jednocześnie lokalne uwarunkowania gminy.

Proces przygotowania gminnego programu rewitalizacji obejmował dwa etapy – etap wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz etap przygotowania gminnego programu rewitalizacji. W przypadku etapu prowadzącego do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zastosowanymi formami była ankieta badawcza mająca na celu poznanie poglądów, problemów, opinii i oczekiwań mieszkańców gminy Boćki w zakresie potrzeb niezbędnych związanych z planowanym do przeprowadzenia procesem rewitalizacji gminy Boćki. Ankieta została przeprowadzona w okresie czerwiec – lipiec 2024 r. i wzięło w niej udział 29 respondentów. Kolejną formą poprzedzającą prace nad programem rewitalizacji były konsultacje społeczne uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które umożliwiły interesariuszom wypowiedzenie się na temat wyznaczonych granic obszarów przeznaczonych do rewitalizacji. Konsultacje przeprowadzone były w okresie 28 października 2024 – 3 grudnia 2024 r. Zrealizowanymi formami konsultacji społecznych było zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, otwarte spotkanie informacyjne oraz zbieranie uwag ustnych do protokołu. Projekt uchwały wraz z załącznikiem mapowym i diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Boćki został zamieszczony na stronach internetowych gminy oraz dostępny był do wglądu w siedzibie urzędu gminy. Zarówno na spotkaniu konsultacyjnym, jak również na spotkaniu w formie zbierania uwag

ustnych do protokołu wzięło udział po jednej osobie. W ramach przeprowadzonych spotkań zostały zaprezentowane założenia i wyniki diagnozy delimitacyjnej oraz odbyła się dyskusja. Została zgłoszona 1 uwaga dotyczące przebiegu granic obszaru rewitalizacji, która została uwzględniona w dokumencie.

Po podjęciu przez Radę Gminy Uchwały nr XII/68/2025 z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki, również były prowadzone działania partycypacyjne. Na tym etapie zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród mieszkańców podobszarów rewitalizacji, przeprowadzone w okresie czerwiec – lipiec 2025. W ankiecie, która dotyczyła identyfikacji najważniejszych problemów, potrzeb i potencjałów każdego z podobszarów rewitalizacji, wzięło udział 22 respondentów. Oprócz poznania opinii mieszkańców, istotnym kontekstem właściwego zaplanowania działań rewitalizacyjnych, które powinny odpowiadać na rzeczywiste problemy i potrzeby mieszkańców było uwzględnienie w ankiecie miejsca umożliwiającego składanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Respondenci zgłosili 30 kierunkowych przedsięwzięć, które ich zdaniem mogłyby znacząco poprawić sytuację i warunki życia. Oprócz ankiet, ważną rolę kontekstową uwarunkowań i potrzeb poszczególnych podobszarów stanowiły zorganizowane dwie wizje lokalne we wszystkich podobszarach oraz indywidualne rozmowy z lokalnymi liderami opinii.

Zapewnienia udziału interesariuszy na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji

Wdrażanie gminnego programu rewitalizacji, obejmujące również monitorowanie i ocenę, odbywać się będzie przy aktywnym działaniu i zaangażowaniu wszystkich środowisk lokalnych, mieszkańców, przedstawicieli organizacji społecznych i gospodarczych, podmiotów działających na rzecz środowiska, podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji oraz instytucji publicznych, realizujących zadania na obszarze rewitalizacji. W tym celu planuje się otwarte konkursy i nabory projektów – umożliwiające organizacjom społecznym, grupom nieformalnym i lokalnym liderom, inicjowanie oraz realizowanie projektów komplementarnych do działań gminy, współpracę z sołectwami i radnymi – w zakresie promocji działań, mobilizacji mieszkańców oraz współorganizacji wydarzeń, partnerstwa lokalne – z udziałem instytucji kultury, placówek edukacyjnych i organizacji społecznych, które będą wspólnie realizować przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji.

Gmina ponadto prowadzi będzie działania informacyjne, co umożliwi interesariuszom procesu oraz zainteresowanym podmiotom pozyskanie wiedzy na temat postępów we wdrażaniu Gminnego Programu Rewitalizacji oraz zgłaszanie uwag i pomysłów w zakresie jego realizacji. Działania te mają na celu umożliwienie pełnego, efektywnego włączenia interesariuszy rewitalizacji w proces wdrażania i monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Na etapie monitorowania i oceny udział partnerów społeczno-instytucjonalnych polegać będzie na ich udziale w tworzeniu zapisów raportów z oceny stopnia realizacji przedsięwzięć i celów GPR. Ważną rolę pełnić będzie tutaj Komitet Rewitalizacji, jako ciało doradcze i społeczne, w skład którego wejdą przedstawiciele partnerów społeczno-gospodarczych. Powołany komitet angażować będzie kluczowych przedstawicieli lokalnej społeczności i będzie stanowił miejsce

współpracy i dialogu przedstawicieli gminy z interesariuszami procesu rewitalizacji. Dodatkowo jako ciało doradcze Wójta Gminy Boćki stanowić będzie istotny element prawidłowego i skutecznego wdrażania gminnego programu rewitalizacji. Wszelkie działania gminy w procesie rewitalizacji będą prezentowane i udostępniane interesariuszom na stronie internetowej gminy.

Funkcję koordynacyjną działań włączających społeczność w proces rewitalizacji pełni Koordynator GPR przy współudziale Zespołu ds. rewitalizacji.

IX. Opis struktury zarządzania

System zarządzania rewitalizacją w gminie Boćki zostanie wpisany w istniejący system zarządzania gminą. Podstawowym założeniem systemu jest jego proporcjonalność do skali gminy – opiera się on na wykorzystaniu istniejących struktur urzędu, bez konieczności powoływania nowych komórek organizacyjnych czy tworzenia rozbudowanych narzędzi informatycznych. Monitorowanie realizowane jest głównie w oparciu o proste zestawienia danych i cykliczne spotkania osób zaangażowanych w realizację GPR. Stąd też nie przewiduje się dodatkowych kosztów przeznaczonych na zarządzanie procesem rewitalizacji.

Kluczową funkcję nadzorczą i zarządczą w całym procesie monitorowania pełni Wójt Gminy. Jest odpowiedzialny za organizację i koordynację wdrażania GPR, a tym samym za prawidłowe funkcjonowanie systemu monitorowania. Do głównych zadań Wójta należą m.in. zatwierdzenie składu Zespołu ds. rewitalizacji, nadzór nad gromadzeniem i analizą danych dotyczących realizacji przedsięwzięć, akceptacja rocznych raportów z monitorowania oraz raportów z oceny przygotowywanych przez Koordynatora, przedstawianie wyników monitorowania Radzie Gminy oraz podejmowanie decyzji dotyczących ewentualnych korekt w programie oraz inicjowanie aktualizacji GPR w przypadku wystąpienia istotnych zmian społecznych, gospodarczych lub finansowych.

Za koordynację całego procesu odpowiedzialny jest Koordynator GPR (zastępca Wójta/sekretarz). Do jego zadań należy m.in. gromadzenie informacji o postępach realizacji przedsięwzięć, koordynacja działań włączających lokalną społeczność, weryfikacja stopnia osiągnięcia wskaźników oraz przygotowanie krótkiego, corocznego raportu z monitorowania. Koordynator GPR odpowiada także za komunikację wyników monitorowania społeczności lokalnej – poprzez publikację raportów w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej gminy oraz podczas spotkań z mieszkańcami. Dodatkowo Koordynator (lub wyznaczony przez Wójta pracownik gminy) prowadzi obsługę organizacyjną Komitetu Rewitalizacji.

Koordynator współpracuje z Zespołem ds. rewitalizacji, który tworzyć będzie kiluosobowa grupa pracowników wyższego szczebla urzędu gminy, przedstawicieli jednostek organizacyjnych (np. Gminnego Ośrodka Kultury, szkoły, Ośrodka Pomocy Społecznej). Zespół ds. rewitalizacji odpowiedzialny będzie za prowadzenie procesu rewitalizacji w gminie, pełni funkcję pomocniczą dla koordynatora, opiniuje nowe przedsięwzięcia zgłoszone przez interesariuszy, wspiera gromadzenie danych, ocenia skuteczność działań i proponuje ewentualne korekty w realizacji programu. Dodatkowo Zespół odpowiedzialny będzie za gromadzenie, dostarczanie i analizowanie danych niezbędnych do wdrażania i monitorowania programu, opiniowanie

sprawozdań z oceny aktualności i stopnia realizacji programu, sporządzanych przez przed przekazaniem ich Komitetowi Rewitalizacji.

Za prawidłową realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiadać będą referaty Urzędu Gminy i jednostki organizacyjne urzędu. Zadaniem poszczególnych referatów będzie wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych z GPR, aplikowanie o fundusze zewnętrzne na realizację tych przedsięwzięć, udzielanie informacji na temat stopnia zaawansowania przedsięwzięć na potrzeby monitoringu oraz oceny, jak również współpraca ze wszystkimi grupami interesariuszy rewitalizacji w gminie i pozyskiwanie partnerów społeczno-gospodarczych do realizacji przedsięwzięć zaplanowanych w GPR, w szczególności prowadzenie działań na rzecz zwiększenia włączenia organizacji społecznych w jego realizację.

Ważną rolę w systemie zarządzania rewitalizacją odgrywają również partnerzy lokalni, w tym przedstawiciele Kół Gospodyń Wiejskich, sołtysi, organizacje społeczne, odpowiedzialni za bezpośredni kontakt z mieszkańcami, przekazywanie informacji o efektach podejmowanych działań oraz o potrzebach i problemach występujących na terenie poszczególnych miejscowości – wyznaczonych do rewitalizacji. Dzięki temu w strukturze zarządzania zapewniona zostanie zasada włączenia różnych interesariuszy oraz organizacji społecznych w proces wdrażania, monitorowania i oceny. Jednocześnie gmina będzie pozyskiwać istotne informacje i dane liczbowe oraz jakościowe na temat efektów i kierunków realizowanych działań, przez co będzie mieć możliwość realnego wpływu na potrzeby i niwelowanie problemów lokalnej społeczności.

Istotnym podmiotem będzie również Rada Gminy Boćki, do której zadań należeć będzie m.in. uchwalenie GPR i jego ewentualnych aktualizacji, zabezpieczenie środków finansowych w wieloletniej prognozie finansowej, akceptowanie raportów z monitorowania i oceny GPR, jak również podjęcie uchwały w sprawie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Ważnym ogniwem, stanowiącym funkcję opiniodawczo-doradczą oraz składającym się z przedstawicieli interesariuszy stanowić będzie Komitet Rewitalizacji. Do zadań Komitetu należeć będzie m.in. opiniowanie raportów z monitorowania oraz oceny aktualności i stopnia realizacji GPR, pełnienie roli doradczej Wójta w sprawach związanych z procesem rewitalizacji, jak również podejmowanie i realizacja inicjatyw wspierających prowadzenie procesu rewitalizacji w gminie. Po podjęciu przez gminę uchwały w sprawie wyznaczania składu oraz zasad działania komitetu rewitalizacji, zadaniem Wójta będzie niezwłoczne jego powołanie w formie zarządzenia.

X. System monitoringu i oceny gminnego programu rewitalizacji

Skuteczna realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki wymaga stałego i systematycznego monitorowania postępów oraz oceny osiągniętych rezultatów. Monitorowanie i ocena stanowią nieodłączny element procesu wdrażania programu – pozwalają nie tylko śledzić stopień realizacji założonych celów i przedsięwzięć, ale również reagować na pojawiające się

zmiany i wyzwania społeczno-gospodarcze. Dzięki temu możliwe jest utrzymanie wysokiej jakości działań rewitalizacyjnych oraz zapewnienie ich trwałości i skuteczności.

Proces monitorowania służy bieżącemu gromadzeniu, analizowaniu i interpretacji danych dotyczących wdrażania poszczególnych projektów oraz efektów podejmowanych interwencji. Ocena natomiast umożliwia weryfikację, czy podejmowane działania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia celów programu, poprawy jakości życia mieszkańców i przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym w obszarze zdegradowanym.

Dzięki wprowadzeniu przejrzystego systemu monitorowania i oceny, Gmina Boćki może skutecznie zarządzać procesem rewitalizacji – identyfikować mocne i słabe strony wdrażania programu, korygować kierunki działań, a także zapewniać spójność podejmowanych inicjatyw z politykami lokalnymi i regionalnymi. Regularna ocena rezultatów umożliwia również wzmocnienie zaangażowania społeczności lokalnej, partnerów instytucjonalnych i organizacji pozarządowych w proces rewitalizacji, co jest kluczowe dla jego długofalowego powodzenia.

Monitorowanie i ocena GPR Gminy Boćki to zatem nie tylko narzędzie kontroli postępów, ale przede wszystkim mechanizm uczenia się i doskonalenia lokalnej polityki rozwoju, gwarantujący, że rewitalizacja będzie procesem dynamicznym, adekwatnym do rzeczywistych potrzeb mieszkańców oraz zmieniających się uwarunkowań społeczno-przestrzennych gminy.

Uspołecznienie procesu monitorowania i oceny odbywać się będzie poprzez włączenie do opiniowania raportów z monitorowania i oceny Komitetu Rewitalizacji. Z uwagi, iż w skład Komitetu Rewitalizacji wejdą różni interesariusze, zabieg ten zagwarantuje możliwość wypowiedzenia się przez przedstawicieli interesariuszy zasiadających z Komitecie Rewitalizacji w czasie prowadzenia i oceny rewitalizacji. Dodatkowo, o ile to będzie zasadne, za pomocą formularzy ankietowych gmina zbierać będzie również opinie mieszkańców. Pozwoli to na spełnienie wypełnienia jednej z generalnych zasad partycypacji społecznej określonej w art. 5 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, tj. zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Monitorowanie

System monitorowania realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki został zaprojektowany w sposób prosty i przejrzysty, tak aby mógł być skutecznie realizowany w warunkach gminy o ograniczonych zasobach kadrowych i finansowych. Jego głównym celem jest bieżące śledzenie postępów wdrażania programu oraz ocena skuteczności podejmowanych działań rewitalizacyjnych w odniesieniu do zakładanych celów.

Zakres monitorowania obejmuje trzy podstawowe obszary:

1. Postęp rzeczowy – czyli stopień realizacji poszczególnych przedsięwzięć, mierzony np. ukończeniem inwestycji, zorganizowaniem zaplanowanych wydarzeń czy liczebnością uczestników działań społecznych.
2. Postęp finansowy – obejmujący analizę wydatkowania środków w stosunku do planu, z podziałem na źródła finansowania.

3. Efekty społeczne i przestrzenne – ocena widocznych rezultatów rewitalizacji, np. poprawy estetyki przestrzeni publicznych, aktywizacji mieszkańców, wzrostu uczestnictwa w inicjatywach lokalnych czy poprawy bezpieczeństwa w miejscowościach objętych programem.

Do gromadzenia informacji wykorzystywany będzie prosty formularz lub arkusz monitoringu, prowadzony w formie elektronicznej. Dane aktualizowane będą raz w roku, co pozwala na ograniczenie obciążeń administracyjnych przy zachowaniu ciągłości monitoringu. Raz w roku Koordynator GPR przygotowuje roczny raport z realizacji GPR, w którym przedstawia syntetyczne podsumowanie postępów oraz ewentualne rekomendacje dla dalszych działań. Raport przekazywany będzie Komitetowi Rewitalizacji do zaopiniowania. Po opinii Komitetu Rewitalizacji raport przekazywany będzie Wójtowi w celu jego akceptacji. Po akceptacji raport przedstawiany będzie Radzie Gminy, jako wkład do Raportu o stanie gminy za poprzedni rok. Raport będzie udostępniany publicznie, poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej gminy.

Ocena

Systematycznie prowadzone monitorowanie stanowi istotną bazę i wkład do analizy stopnia realizacji oraz aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki. Ocena taka, zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, będzie prowadzona nie rzadziej niż raz na 3 lata, a jej wyniki przedstawiane będą Radzie Gminy. Pierwsza ocena zostanie przeprowadzona w roku 2029. Organem odpowiedzialnym za dokonywanie oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji jest Wójt Gminy. Ocena Gminnego Programu Rewitalizacji stanowi bowiem integralny element procesu rewitalizacji. Jej celem jest sprawdzenie, czy podejmowane działania rzeczywiście prowadzą do osiągnięcia zakładanych celów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych i technicznych oraz czy program realizowany jest w sposób efektywny i zgodny z zasadami określonymi przez Radę Gminy.

Ocena powinna obejmować m.in. stopień realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (czyli, które projekty zostały wykonane, w jakim zakresie i z jakim skutkiem), stopień osiągania celów GPR, określonych w poszczególnych obszarach problemowych, wpływ realizacji programu na poprawę sytuacji obszaru zdegradowanego, zgodność działań z harmonogramem i budżetem oraz trwałość efektów rewitalizacji, możliwość dalszego wykorzystania powstałej infrastruktury lub wzmocnionych działań społecznych oraz funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji oraz ocena sposobu zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji.

Do analizy oddziaływania założonych interwencji na poszczególnych podobszarach wykorzystywane będą metody jakościowe, takie jak ankiety, grupowe lub indywidualne wywiady z mieszkańcami i przedstawicielami Komitetu Rewitalizacji czy spacery badawcze. W proces oceny aktywnie zostaną włączeni zarówno podmioty gminne i jednostki organizacyjne, jak i podmioty spoza sektora publicznego.

Przesłankami do aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki mogą być zmiany strategicznych założeń prowadzonego procesu rewitalizacji w gminie związane z realizacją celów czy kierunków działań, ale również konieczność wprowadzenia zmian w treści przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Należy przy tym mieć na uwadze tryb dokonywanych zmian. Zmiana GPR

następuje w takim samym trybie, w jakim został on uchwalony. Oznacza to w określonych przypadkach przeprowadzenie konsultacji społecznych i uzyskania opinii właściwych organów. Zmiana gminnego programu rewitalizacji nie wymaga uzyskania opinii, ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz nie wymaga zmiany uchwały o ustanowieniu Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

Raport z oceny stopnia realizacji i aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przedstawiony poniżej zestaw wskaźników stanowi punkt wyjścia do monitorowania i oceny postępów procesu rewitalizacji. Wskaźniki te odnoszą się do wszystkich strategicznych celów określonych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Ich opracowanie oparto na informacjach zawartych w opisach kluczowych przedsięwzięć, w tym dotyczących metod oceny osiągniętych rezultatów.

Tabela 29 Wskaźniki Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki

Wskaźniki osiągnięcia celu	Oczekiwany kierunek oddziaływania	Wartość bazowa	Pożądana zmiana / wartość docelowa 2032	Dane
Cel główny: Przywrócenie spójności społecznej, funkcjonalnej i przestrzennej zdegradowanych obszarów Gminy Boćki poprzez aktywizację mieszkańców, odnowę infrastruktury i poprawę jakości środowiska, w celu stworzenia bezpiecznego, zintegrowanego i nowoczesnego miejsca życia dla wszystkich grup społecznych.				
Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów [ha]	Wzrost wartości wskaźnika	0	4,73	Dane Urzędu Gminy
Wzrost liczby mieszkańców angażujących się w życie społeczne (% wzrostu)	Wzrost wartości wskaźnika	0	30%	Badanie ankietowe
Odsetek uczestników deklarujących poprawę zadowolenia z jakości usług publicznych	Wzrost wartości wskaźnika	0	65%	Badanie ankietowe
Zwiększenie integracji społecznej i identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania	Wzrost wartości wskaźnika	0	55%	Badanie ankietowe
Spadek liczby zjawisk problemowych (np. dewastacji, aktów wandalizmu, interwencji Policji)	Spadek wartości wskaźnika	0	20%	Policja/ Dane Urzędu Gminy
Odsetek mieszkańców deklarujących poprawę jakości środowiska i przestrzeni publicznej	Wzrost wartości wskaźnika	0	25%	Badanie ankietowe
Cel szczegółowy 1: Aktywizacja społeczna, przedsiębiorczość i integracja wspólnoty lokalnej				
Liczba osób objętych nową ofertą kulturalną i rekreacyjną w obszarze rewitalizacji [os.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	1 207	Dane Urzędu Gminy
Liczba osób korzystających z odnowionych obiektów [os./rok]	Wzrost wartości wskaźnika	0	50	Dane Urzędu Gminy
Liczba zrealizowanych wydarzeń kulturalnych, sportowych i integracyjnych [szt./rok]	Wzrost wartości wskaźnika	0	10	Dane Urzędu Gminy

Wskaźniki osiągnięcia celu	Oczekiwany kierunek oddziaływania	Wartość bazowa	Pożądana zmiana / wartość docelowa 2032	Dane
Wzrost uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach lokalnych [%]	Wzrost wartości wskaźnika	0	20%	Dane Urzędu Gminy
Liczba uczestników działań edukacyjnych i animacyjnych [os./rok]	Wzrost wartości wskaźnika	0	420	Dane Urzędu Gminy
Liczba przedsięwzięć promujących dziedzictwo i tradycję [szt.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	8	Dane Urzędu Gminy
Liczba uczestników wydarzeń dotyczących dziedzictwa lokalnego [os.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	1200	Dane Urzędu Gminy
Liczba osób, które podejmą zatrudnienie w tym poprzez rozpoczęcie działalności gospodarczej [os.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	6	Dane Urzędu Gminy/ CEIDG/PUP
Liczba zorganizowanych warsztatów i zajęć (spotkań/szkołeń) [szt./rok]	Wzrost wartości wskaźnika	0	15	Dane Urzędu Gminy
Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości przestrzeni publicznych, infrastruktury lokalnej oraz poprawa jakości środowiska naturalnego				
Liczba wyremontowanych / zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej [szt.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	10	Dane Urzędu Gminy
Liczba osób korzystających z nowej / odnowionej infrastruktury [os.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	1 207	Dane Urzędu Gminy
Liczba zmodernizowanych / utworzonych terenów rekreacyjnych i zielonych [szt.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	12	Dane Urzędu Gminy
Liczba zrealizowanych inwestycji proekologicznych (np. OZE, retencja, zieleń) [szt.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	5	Dane Urzędu Gminy
Liczba zrealizowanych inwestycji poprawiających bezpieczeństwo (np. monitoring, oznakowanie) [kpl.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	9	Dane Urzędu Gminy
Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców [%]	Wzrost wartości wskaźnika	0	7	Dane Urzędu Gminy
Liczba osób zaangażowanych w wolontariat lokalny [os.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	20	Dane Urzędu Gminy
Liczba projektów, warsztatów i wydarzeń zorganizowanych przez KGW [szt.]	Wzrost wartości wskaźnika	0	70	Dane Urzędu Gminy

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej przedstawiono ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki:

Tabela 30 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki

Planowane działania	ROK								2032
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
Uchwalenie GPR Gminy Boćki									

Planowane działania	ROK								2032
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych służących realizacji zadań własnych gminy, zawartych w GPR, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy									
Powołanie Komitetu Rewitalizacji									
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (raz na rok)									
Przygotowanie i wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym prace mające na celu pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego									
Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych									
Ocena aktualności i stopnia realizacji GPR Gminy Boćki									
Aktualizacja GPR Gminy Boćki (o ile to będzie zasadne)									

Źródło: Opracowanie własne

XI. Określenie zmian w obowiązujących aktach prawnych

Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725)

Na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki roku nie przewiduje się konieczności zmian w uchwałach definiujących politykę mieszkaniową gminy, o których mowa w art. 21 ust 1 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 4

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, Komitet Rewitalizacji pełni funkcję forum współpracy i dialogu pomiędzy interesariuszami a organami gminy w zakresie przygotowania, realizacji i oceny działań rewitalizacyjnych. Jednocześnie Komitet pełni rolę opiniodawczo-doradczą wobec Wójta Gminy Boćki.

Przed przyjęciem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, Rada Gminy uchwaliła regulamin określający skład oraz zasady

funkcjonowania Komitetu. Ze względu na partycypacyjny charakter działań rewitalizacyjnych, rola Komitetu w gminie jest znacząca i w praktyce wykracza poza minimalne wymagania ustawowe. W duchu rewitalizacji Komitet pełni funkcję pośrednika między organami gminy a pozostałymi interesariuszami, którzy powinni aktywnie uczestniczyć w procesie na każdym jego etapie. Dokumenty opracowywane w ramach działań rewitalizacyjnych, w tym dotyczące monitorowania i oceny efektów, będą podlegały opiniowaniu przez Komitet. Dodatkowo, Komitet Rewitalizacji posiada uprawnienia do inicjowania działań oraz rekomendowania rozwiązań w sprawach związanych z procesem rewitalizacji na terenie gminy.

Niezwłocznie po podjęciu przez Radę Gminy uchwały regulującej skład i zasady działania Komitetu rozpocznie się nabór jego członków. Powołanie członków nastąpi w drodze zarządzenia wydanego przez Wójta Gminy Boćki.

Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boćki nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

Zmiany dotyczące planowania i zagospodarowania przestrzennego

W związku z realizacją postanowień Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boćki przyjętym Uchwałą Nr XII/80/12 z dnia 30 sierpnia 2012 r. Dodatkowo w związku z realizacją GPR nie przewiduje się konieczności uchwalenia lub zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak również konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

Określenie niezbędnych zmian w Planie ogólnym

Gmina Boćki nie posiada aktualnie obowiązującego Planu ogólnego. Przystąpienie do sporządzania planu ogólnego gminy Boćki nastąpiło 14 marca 2025 r. W ramach prac nad Planem ogólnym należy uwzględnić ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji.

XII. Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych gminy

Gminy Program Rewitalizacji Gminy Boćki odnosząc się w swych założeniach do zidentyfikowanych problemów mieszkańców wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, uwzględnia również kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym. Wszystkie dokumenty tworzą całościową wizję rozwoju gminy, w związku z tym istotne jest uchwycenie komplementarności z innymi kierunkami działań oraz celami wynikającymi z tych dokumentów. Z uwagi, iż Gmina Boćki nie posiada aktualnej strategii rozwoju, powiązanie gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi dokonano w odniesieniu do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Boćki na lata 2021 – 2030 oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boćki.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BOCKI NA LATA 2021 – 2030

Przedsięwzięcia przewidziane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki tworzą spójny system działań, który łączy rozwój kapitału społecznego, kompetencji mieszkańców, infrastruktury oraz lokalnej gospodarki.

Przedsięwzięcie w ramach cyklu „Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna)” w bezpośredni sposób zapewnia dostęp do aktualności kulturalnej i edukacyjnej. Dodatkowo wzmacnia integrację społeczną i przeciwdziałanie wykluczeniu. Przedsięwzięcie to bezpośrednio realizuje I CEL STRATEGICZNY *Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju*, w tym 1. Cel operacyjny: *Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji* oraz 2. Cel operacyjny: *Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwieniem wszechstronnego rozwoju*.

Z kolei przedsięwzięcia „Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota” oraz „Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich” poprzez m.in. tworzenie i rozwój lokalnych inicjatyw społecznych, animację życia wspólnotowego, realizację warsztatów i szkoleń dla lokalnych liderów oraz włączenie młodzieży w działania na rzecz seniorów, bezpośrednio przyczyniają się do rozwoju aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców. Dodatkowo wzmacniają rozwój wspólnot lokalnych, integrując mieszkańców oraz rozwijając kapitał społeczny i poprawiając zarządzanie lokalnymi inicjatywami. Przedsięwzięcia te bezpośrednio realizują IV CEL STRATEGICZNY *Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania* (1. Cel operacyjny: *Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej*) oraz I CEL STRATEGICZNY *Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju* (1. Cel operacyjny: *Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji*).

Przedsięwzięcia edukacyjne, takie jak „Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych” oraz "Szkoła Akademia Umiejętności", koncentrują się na podnoszeniu kompetencji edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz kompetencji zawodowych rodziców, wspierając edukację szkolną i pozaszkolną, rozwój kompetencji cyfrowych, zawodowych i społecznych oraz rozwijanie pasji i talentów mieszkańców. Działania te realizują cele związane z zapewnieniem dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwieniem wszechstronnego rozwoju (2. Cel operacyjny: *Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwieniem wszechstronnego rozwoju* w ramach I CELU STRATEGICZNEGO *Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju*) oraz 1. Cel operacyjny: *Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy* w ramach II CELU STRATEGICZNEGO *Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego oraz tworzenie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju*).

„Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin” swoim zakresem związanym m.in. z warsztatami wychowawczymi dla rodziców, profilaktyką uzależnień, poprawą bezpieczeństwa rodzinnego i wsparciem psychologicznym i socjalnym dla rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej, przyczynia się do pomocy rodzinom w wypełnianiu ich funkcji (1. Cel operacyjny: *Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji* w ramach I CELU STRATEGICZNEGO *Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju*). Dodatkowo realizuje również kierunek

działania zwiększający dostępność pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i socjalnej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (1. Cel operacyjny: *Udzielanie pomocy osobom dotkniętymi problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie – w ramach III CELU STRATEGICZNEGO Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom przemocy w rodzinie oraz dostępności opieki zdrowotnej*).

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BOCKI

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki realizuje również założenia określone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boćki”, przyjętym uchwałą Nr XII/80/12 Rady Gminy Boćki z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boćki.

Głównym celem rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Boćki jest:

„Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez proekologiczny (zrównoważony) rozwój gminy, przy racjonalnym wykorzystaniu walorów przyrodniczych i gospodarczych środowiska, istniejącego majątku trwałego, potencjału infrastrukturalnego i produkcyjnego, w tym walorów rolniczej przestrzeni produkcyjnej”.

2.2. Cele szczegółowe

Rozwinięciem celu nadrzędnego będzie tworzenie warunków do realizacji następujących grup szczegółowych celów rozwoju:

2.2.1. Ekologiczne cele rozwoju (kształtowanie przyrodniczej struktury przestrzennej gminy poprzez racjonalne wykorzystanie przyrodniczych walorów w gospodarczym rozwoju gminy, oraz kształtowanie środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, kształtowanie równowagi przyrodniczej i podejmowanie zdecydowanych działań na rzecz zachowania i ochrony bioróżnorodności środowiska, prowadzenie skutecznej polityki lokalizacyjnej zapobiegającej powstawaniu sytuacji konfliktowych na styku gospodarka – środowisko, zachowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych obejmujących aktywne biologicznie ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, które mają zasadniczy wpływ na utrzymanie równowagi biologicznej w całym środowisku przyrodniczym gminy i jej sąsiedztwa, zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności, przede wszystkim w zakresie jakości powietrza atmosferycznego i poziomu hałasu, ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem ich ściekami, środkami ochrony roślin i ubocznymi skutkami nawożenia, zwiększenie zasobów i dyspozycyjności wód powierzchniowych, likwidacja konfliktów i zagrożeń spowodowanych dotychczasową działalnością gospodarczą).

2.2.2. Społeczne cele rozwoju (łagodzenie skutków transformacji społecznej, a zwłaszcza bezrobocie, rozwój i poprawa funkcjonowania placówek usługowych, rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej, promocja zdrowego stylu życia i podnoszenie świadomości ekologicznej ludności, tworzenie warunków dla rozwoju oświaty i podnoszenia poziomu wykształcenia, tworzenie miejsc do kulturalnego spędzania czasu, rozwój opieki zdrowotnej i socjalnej oraz przeciwdziałanie

patologiom i uzależnieniom, rozwój i podnoszenie standardów budownictwa mieszkaniowego i usługowego).

2.2.3. Gospodarcze cele rozwoju (tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem poprzez wielofunkcyjny rozwój wsi zapewniający alternatywne źródło dochodów, pozyskanie inwestorów tworzących miejsca pracy oraz zapewnienie wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw, wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej zgodnie z warunkami naturalnymi, tradycjami lokalnymi, potrzebami przetwórstwa rolno – spożywczego oraz popytem na określone surowce i produkty rolne, tworzenie nowych form organizacji usług rolniczych i instytucji otoczenia rolnictwa, rozwój gospodarki leśnej i zwiększanie lesistości gminy, w tym zalesianie gruntów marginalnych, poprawa jakości surowców rolnych zgodnie z normami obowiązującymi w Unii Europejskiej, zagospodarowanie gruntów o ograniczonej przydatności dla produkcji rolnej).

2.2.4. Cele rozwoju komunikacji (zmniejszenie uciążliwości tranzytów przebiegających przez teren gminy, poprawa stopnia bezpieczeństwa ruchu samochodowego i pieszego, dostosowanie nośności dróg i ulic do potrzeb gospodarczych regionu i gminy, podnoszenie standardu usług komunikacyjnych przez ulepszenie nawierzchni dróg i ulic, poprawa dostępności do systemu komunikacji zbiorowej regionu, poprawa zaplecza obsługi ruchu tranzytowego i turystycznego).

2.2.5. Cele rozwoju infrastruktury technicznej (sprawne i niezawodne funkcjonowanie systemu zaopatrzenia w wodę zapewniającego zaspokojenie potrzeb, sukcesywne rozwiązywanie problemu gospodarki ściekowej, rozwiązanie problemu zbiórki i selekcji odpadów stałych, dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z długookresowego rozwoju gminy oraz stwarzanie warunków do sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu, a także warunków do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, doprowadzenie gazu przewodowego na teren gminy oraz wymiany uciążliwych dla środowiska nośników energii na proekologiczne, rozwój nowoczesnych technik łączności oraz wdrażanie systemu internetowego).

Ustalenia określone w Studium realizowane będą poprzez realizację następujących przedsięwzięć ujętych w GPR:

Rozwój infrastruktury technicznej: przedsięwzięcia takie jak „Nowe życie świetlicy”, Plac spotkań – plac integracji (część infrastrukturalna) oraz „Modernizacja przestrzeni publicznej na cele sportowe” realizują kierunki społecznych celów rozwoju (w tym m.in. rozwój i poprawa funkcjonowania placówek usługowych, rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej, tworzenie warunków dla rozwoju oświaty i podnoszenia poziomu wykształcenia, tworzenie miejsc do kulturalnego spędzania czasu) określone w Studium, wspierając rozwój funkcji sportowej, usługowej oraz rekreacyjnej w obszarach wskazanych do rewitalizacji.

Ochrona środowiska: przedsięwzięcia takie jak „Bulwary nad Nurcem” oraz „Boćki dla klimatu” realizują kierunki celów rozwoju infrastruktury technicznej (m.in. wymiany uciążliwych dla środowiska nośników energii na proekologiczne) oraz w kierunki ekologicznych celów rozwoju (m.in. kształtowanie przyrodniczej struktury przestrzennej gminy poprzez racjonalne wykorzystanie przyrodniczych walorów w gospodarczym rozwoju gminy, oraz kształtowanie środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju) określone w Studium.

Rozwój komunikacji i mobilności: przedsięwzięcia „Bezpieczna i nowoczesna wieś” oraz „Program rozwoju budowy ścieżek rowerowych” realizują cele rozwoju komunikacji (m.in. poprawa stopnia bezpieczeństwa ruchu samochodowego i pieszego oraz podnoszenie standardu usług komunikacyjnych przez ulepszenie nawierzchni dróg i ulic) określone w Studium.

Tym samym założone w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Boćki przedsięwzięcia rewitalizacyjne zgodne są z ustaleniami Studium i przyczyniają się do realizacji jego założeń zapewniając tym samym spójność działań rewitalizacyjnych z polityką przestrzenną gminy.

Spis tabel

Tabela 1 Podział gminy na jednostki analityczne.....	5
Tabela 2 Zestawienie wskaźników wykorzystanych w delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	9
Tabela 3 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej	18
Tabela 4 Wartość wskaźników syntetycznych dla pozostałych sfer	19
Tabela 5 Koncentracja wartości wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej	22
Tabela 6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.....	23
Tabela 7 Obszar zdegradowany w gminie Boćki	24
Tabela 8 Obszar rewitalizacji w gminie Boćki	26
Tabela 9 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji Andryjanki według grup wiekowych.....	33
Tabela 10 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 na podobszarze Andryjanki	40
Tabela 11 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji Boćki według grup wiekowych.....	45
Tabela 12 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 - 2023 na podobszarze Boćki.....	53
Tabela 13 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji Dubno według grup wiekowych.....	58
Tabela 14 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 - 2023 w podobszarze Dubno.....	65
Tabela 15 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Dziecinne	69
Tabela 16 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 - 2023 w podobszarze Dziecinne	74
Tabela 17 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Krasna Wieś	78
Tabela 18 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 - 2023 w podobszarze Krasna Wieś	85
Tabela 19 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Sasiny	89
Tabela 20 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 w podobszarze Sasiny.....	94
Tabela 21 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Solniki.....	98
Tabela 22 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 w podobszarze Solniki.....	104
Tabela 23 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Starowieś	108
Tabela 24 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 w podobszarze Starowieś.....	114
Tabela 25 Podział mieszkańców podobszaru rewitalizacji według grup wiekowych w podobszarze Wygonowo.....	119
Tabela 26 Stężenie pyłów PM2.5, PM10 oraz B(a)P w latach 2021 – 2023 w podobszarze Wygonowo.....	126
Tabela 27 Mechanizmy integrowania działań	159
Tabela 28 Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami oraz kierunkami działań	159
Tabela 29 Wskaźniki Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki	168
Tabela 30 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki	169

Spis rysunków

Rysunek 1 Podział gminy na jednostki analityczne	7
Rysunek 2 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej	19
Rysunek 3 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery gospodarczej.....	20
Rysunek 4 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery środowiskowej.....	21
Rysunek 5 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej	21
Rysunek 6 Wartość wskaźnika syntetycznego dla sfery technicznej	22
Rysunek 7 Obszar zdegradowany w gminie Boćki	25
Rysunek 8 Podobszar rewitalizacji - Andryjanki.....	27
Rysunek 9 Podobszar rewitalizacji - Boćki	27
Rysunek 10 Podobszar rewitalizacji - Dubno.....	28

Rysunek 11 Podobszar rewitalizacji - Dziecinne.....	28
Rysunek 12 Podobszar rewitalizacji - Krasna Wieś	29
Rysunek 13 Podobszar rewitalizacji - Sasiny	29
Rysunek 14 Podobszar rewitalizacji - Solniki.....	30
Rysunek 15 Podobszar rewitalizacji - Starowieś	30
Rysunek 16 Podobszar rewitalizacji - Wygonowo	31
Rysunek 17 Mapa podobszaru Andryjanki.....	32
Rysunek 18 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Andryjanki	38
Rysunek 19 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Andryjanki	42
Rysunek 20 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Andryjanki.....	42
Rysunek 21 Mapa podobszaru Boćki	44
Rysunek 22 Rodzaj dróg w podobszarze Boćki.....	50
Rysunek 23 Mapa lokalizacji budynków w przestrzeni podobszaru rewitalizacji Boćki.....	52
Rysunek 24 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Boćki	55
Rysunek 25 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Boćki	56
Rysunek 26 Mapa podobszaru Dubno	57
Rysunek 27 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Dubno.....	63
Rysunek 28 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Dubno	66
Rysunek 29 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Dubno	66
Rysunek 30 Mapa podobszaru Dziecinne	68
Rysunek 31 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Dziecinne.....	72
Rysunek 32 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Dziecinne	75
Rysunek 33 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Dziecinne	76
Rysunek 34 Mapa podobszaru Krasna Wieś.....	77
Rysunek 35 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Krasna Wieś	83
Rysunek 36 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Krasna Wieś	86
Rysunek 37 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Krasna Wieś.....	86
Rysunek 38 Mapa podobszaru Sasiny	88
Rysunek 39 Charakter dróg w podobszarze Sasiny	92
Rysunek 40 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Sasiny.....	92
Rysunek 41 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Sasiny	95
Rysunek 42 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Sasiny	96
Rysunek 43 Mapa podobszaru Solniki	97
Rysunek 44 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Solniki.....	102
Rysunek 45 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Solniki	105
Rysunek 46 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Solniki	106
Rysunek 47 Mapa podobszaru Starowieś	107
Rysunek 48 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Starowieś.....	113
Rysunek 49 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Starowieś	116
Rysunek 50 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Starowieś	116
Rysunek 51 Mapa podobszaru Wygonowo	118
Rysunek 52 Rodzaj budynków oraz dróg w podobszarze Wygonowo.....	124
Rysunek 53 Formy ochrony przyrody i sytuacja hydrograficzna w podobszarze Wygonowo	127
Rysunek 54 Mapa zagrożenia suszą - podobszar Wygonowo	127

Spis wykresów

Wykres 1 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Andryjanki	34
Wykres 2 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023.....	35
Wykres 3 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023.....	36
Wykres 4 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023.....	36
Wykres 5 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Andryjanki	40
Wykres 6 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Boćki.....	46
Wykres 7 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023.....	47
Wykres 8 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023.....	47
Wykres 9 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023.....	48
Wykres 10 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Boćki	53

Wykres 11 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Dubno	59
Wykres 12 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023.....	60
Wykres 13 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023.....	60
Wykres 14 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023.....	61
Wykres 15 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Dubno	64
Wykres 16 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Dziecinne	70
Wykres 17 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Dziecinne	73
Wykres 18 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Krasna Wieś	79
Wykres 19 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023.....	80
Wykres 20 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023.....	80
Wykres 21 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023.....	81
Wykres 22 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Krasna Wieś.....	84
Wykres 23 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Sasiny	90
Wykres 24 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Sasiny	94
Wykres 25 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Solniki	99
Wykres 26 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023.....	100
Wykres 27 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023.....	100
Wykres 28 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023.....	101
Wykres 29 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Solniki	103
Wykres 30 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Starowieś	109
Wykres 31 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023.....	110
Wykres 32 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023.....	110
Wykres 33 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023.....	111
Wykres 34 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Starowieś	114
Wykres 35 Korzystający z pomocy społecznej według grup wieku w podobszarze Wygonowo	120
Wykres 36 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka polskiego w latach 2019- 2023.....	121
Wykres 37 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z matematyki w latach 2019- 2023.....	121
Wykres 38 Wyniki egzaminów ośmioklasisty z języka angielskiego w latach 2019- 2023.....	122
Wykres 39 Liczba źródeł ciepła na podobszarze Wygonowo	125

**Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian
funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Krasna
Wieś**

 granica podobszaru rewitalizacji Krasna Wieś

- „Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna) - PP nr 1
- „Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota” - PP nr 2
- „Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych” - PP nr 3
- „Szkolna Akademia Umiejętności” - PP nr 4
- „Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin” - PP nr 5
- Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich - PP nr 6
- „Dziedzictwo Bociek” - PP nr 7
- „Boćki dla klimatu” - PP nr 12

 Nowe życie świetlicy - PP nr 8
 Zagospodarowanie otoczenia świetlicy wiejskiej - PP nr 8
 „Bezpieczna i nowoczesna wieś” - PP nr 13

Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Wygonowo

w skali 1:5000

granica podobszaru rewitalizacji Wygonowo

Obszary zagrożone podtopieniami

Przedsięwzięcia zlokalizowane na całym podobszarze rewitalizacji (obejmujące mieszkańców podobszaru rewitalizacji)

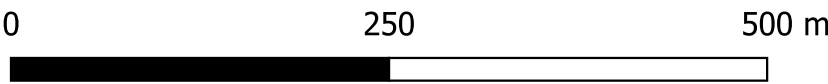
- „Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna) - PP nr 1
- „Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota” - PP nr 2
- „Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych” - PP nr 3
- „Szkolna Akademia Umiejętności” - PP nr 4
- „Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin” - PP nr 5
- Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich - PP nr 6
- „Dziedzictwo Bociek” - PP nr 7
- „Boćki dla klimatu” - PP nr 12

Szczegółowa lokalizacja przedsięwzięć, obszary priorytetowe przedsięwzięć:

Nowe życie świetlicy - PP nr 8

Zagospodarowanie otoczenia świetlicy wiejskiej - PP nr 8

„Bezpieczna i nowoczesna wieś” - PP nr 13

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki

Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Boćki

w skali 1:5000

- granica podobszaru rewitalizacji Boćki
- Obszar zagrożony podtopieniami
- Gminny Dom Kultury
- Szkoła Podstawowa w Boćkach

Przedsięwzięcia zlokalizowane na całym podobszarze rewitalizacji (obejmujące mieszkańców podobszaru rewitalizacji)

- „Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna) - PP nr 1
- „Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota” - PP nr 2
- „Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych” - PP nr 3
- „Szkolna Akademia Umiejętności” - PP nr 4
- „Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin” - PP nr 5
- Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich - PP nr 6
- „Dziedzictwo Bociek” - PP nr 7
- „Boćki dla klimatu” - PP nr 12
- Program rozwoju budowy ścieżek rowerowych - PP nr 14

Szczegółowa lokalizacja przedsięwzięć, obszary priorytetowe przedsięwzięć:

- Budowa śćcezek rowerowych - PP nr 11 oraz PP nr 14
- Zielony obszar rewitalizacji - modernizacja zielonych przestrzeni publicznych - PP nr 9
- Bulwary nad Nurcem - PP nr 11
- Plac spotkań - centrum integracji (część infrastrukturalna) - PP nr
- Modernizacja przestrzeni publicznej pod cele sportowe - PP nr 10
- „Plac spotkań – plac integracji” (część infrastrukturalna) - PP nr 9 / Modernizacja przestrzeni publicznej pod cele sportowe - PP nr 10

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki

Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Andryjanki

w skali 1:5000

granica podobszaru rewitalizacji Andryjanki

Przedsięwzięcia zlokalizowane na całym podobszarze rewitalizacji (obejmujące mieszkańców podobszaru rewitalizacji)

- „Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna) - PP nr 1
- „Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota” - PP nr 2
- „Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych” - PP nr 3
- "Szkolna Akademia Umiejętności" - PP nr 4
- „Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin” - PP nr 5
- Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich - PP nr 6
- „Dziedzictwo Bociek” - PP nr 7
- „Boćki dla klimatu” - PP nr 12

Szczegółowa lokalizacja przedsięwzięć, obszary priorytetowe przedsięwzięć:

- Monodernizacja budynku mieszkalnego - PP nr 12
- Monodernizacja budynku szkoły podstawowej w Andryjankach - PP nr 12
- Nowe życie świetlicy - PP nr 8
- Zagospodarowanie otoczenia świetlicy wiejskiej - PP nr 8
- Modernizacja przestrzeni publicznej pod cele sportowe - PP nr 10
- Program rozwoju budowy ścieżek rowerowych - PP nr 14
- „Plac spotkań – plac integracji” (część infrastrukturalna) - PP nr 9
- „Bezpieczna i nowoczesna wieś” - PP nr 13

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki

Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Dubno

w skali 1:5000

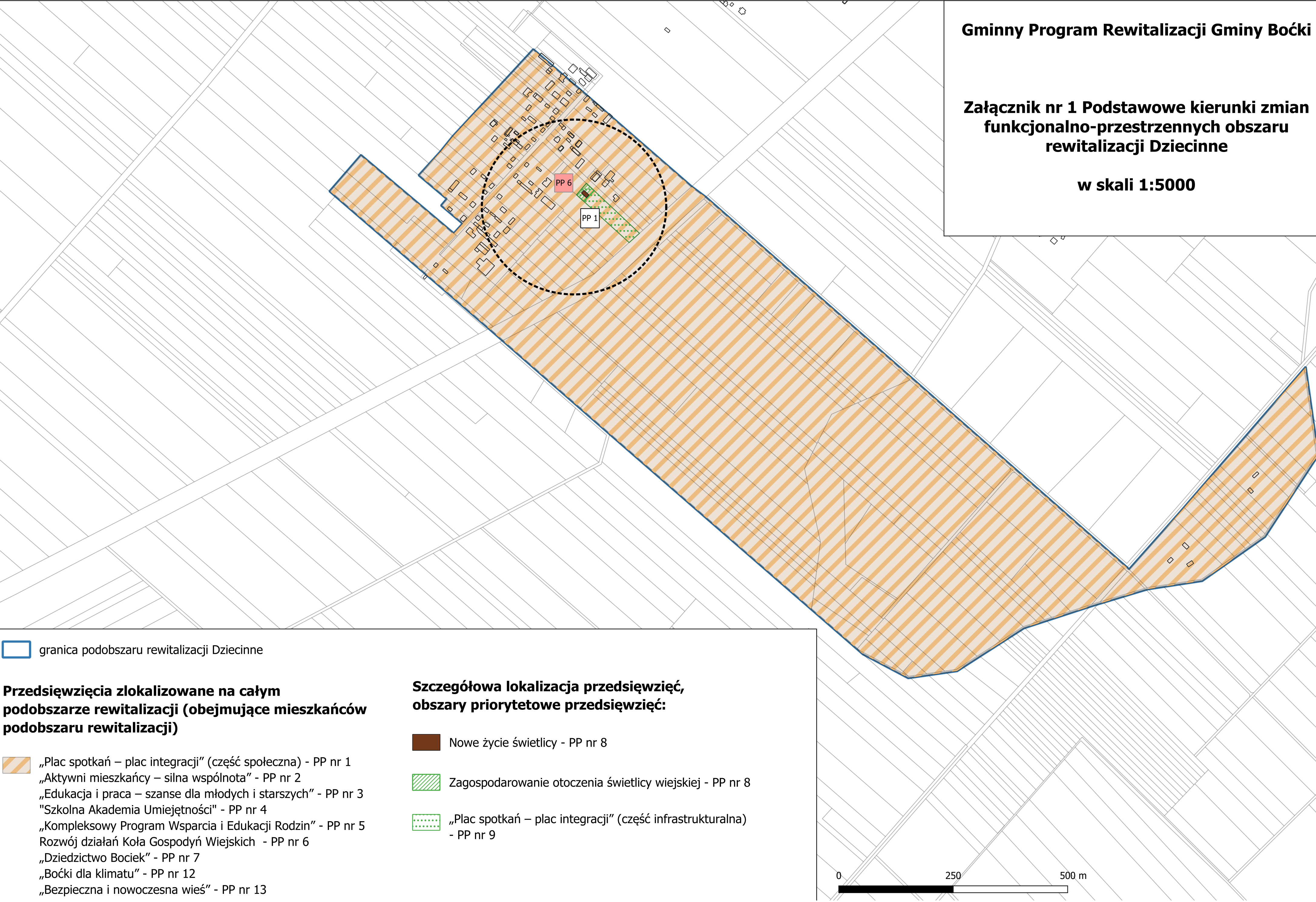
 granica podobszaru rewitalizacji Dubno

Przedsięwzięcia zlokalizowane na całym podobszarze rewitalizacji (obejmujące mieszkańców podobszaru rewitalizacji)

- „Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna) - PP nr 1
- „Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota” - PP nr 2
- „Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych” - PP nr 3
- "Szkolna Akademia Umiejętności" - PP nr 4
- „Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin” - PP nr 5
- Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich - PP nr 6
- „Dziedzictwo Bociek” - PP nr 7
- „Boćki dla klimatu” - PP nr 12

Szczegółowa lokalizacja przedsięwzięć, obszary priorytetowe przedsięwzięć:

- Nowe życie świetlicy - PP nr 8
- Zagospodarowanie otoczenia świetlicy wiejskiej - PP nr 8
- Program rozwoju budowy ścieżek rowerowych - PP nr 14
- „Plac spotkań – plac integracji” (część infrastrukturalna) - PP nr 9
- Program rozwoju budowy ścieżek rowerowych - PP 14
- „Bezpieczna i nowoczesna wieś” - PP 13

granica podobszaru rewitalizacji Dziecinne

Przedsięwzięcia zlokalizowane na całym podobszarze rewitalizacji (obejmujące mieszkańców podobszaru rewitalizacji)

- „Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna) - PP nr 1
- „Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota” - PP nr 2
- „Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych” - PP nr 3
- „Szkolna Akademia Umiejętności” - PP nr 4
- „Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin” - PP nr 5
- Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich - PP nr 6
- „Dziedzictwo Bociek” - PP nr 7
- „Boćki dla klimatu” - PP nr 12
- „Bezpieczna i nowoczesna wieś” - PP nr 13

Szczegółowa lokalizacja przedsięwzięć, obszary priorytetowe przedsięwzięć:

- Nowe życie świetlicy - PP nr 8
- Zagospodarowanie otoczenia świetlicy wiejskiej - PP nr 8
- „Plac spotkań – plac integracji” (część infrastrukturalna) - PP nr 9

0 250 500 m

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki

Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Sasiny

w skali 1:5000

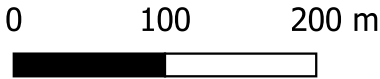
- Granica gminy
- granica podobszaru rewitalizacji Sasiny

Przedsięwzięcia zlokalizowane na całym podobszarze rewitalizacji (obejmujące mieszkańców podobszaru rewitalizacji)

- „Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna) - PP nr 1
- „Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota” - PP nr 2
- „Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych” - PP nr 3
- "Szkolna Akademia Umiejętności" - PP nr 4
- „Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin” - PP nr 5
- Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich - PP nr 6
- „Dziedzictwo Bociek” - PP nr 7
- „Boćki dla klimatu” - PP nr 12

Szczegółowa lokalizacja przedsięwzięć, obszary priorytetowe przedsięwzięć:

- Nowe życie świetlicy - PP nr 8
- Zagospodarowanie otoczenia świetlicy wiejskiej - PP nr 8
- „Plac spotkań – plac integracji” (część infrastrukturalna) - PP nr 9
- „Bezpieczna i nowoczesna wieś” - PP 13

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki

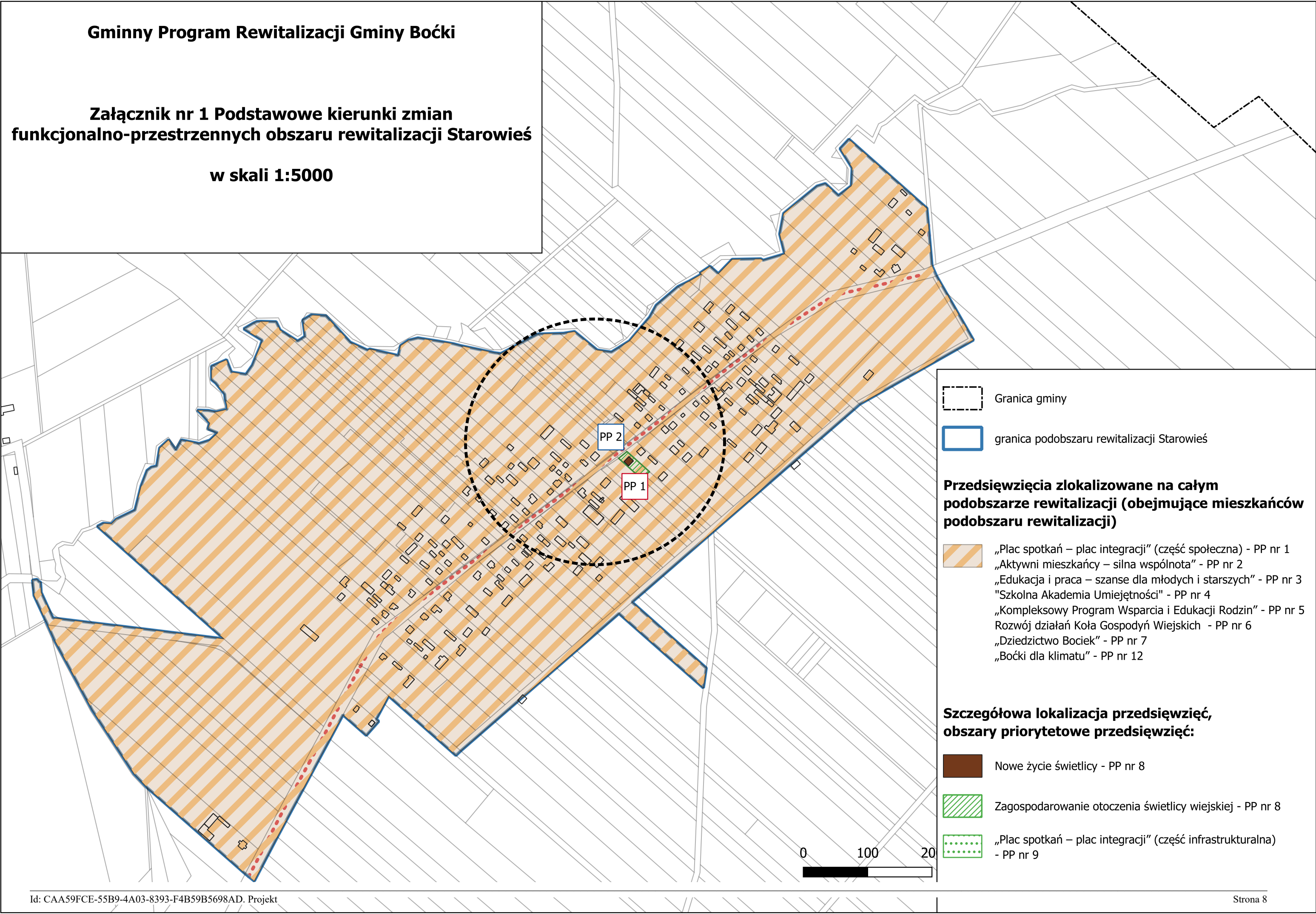
**Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian
funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Starowieś
w skali 1:5000**

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki

**Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian
funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Starowieś
w skali 1:5000**

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki

**Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian
funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Starowieś
w skali 1:5000**

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki

Załącznik nr 1 Podstawowe kierunki zmian
funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Solniki

w skali 1:5000

granica podobszaru rewitalizacji Solniki

Obszar zagrożony podtopieniami

Przedsięwzięcia zlokalizowane na całym
podobszarze rewitalizacji (obejmujące mieszkańców
podobszaru rewitalizacji)

- „Plac spotkań – plac integracji” (część społeczna) - PP nr 1
- „Aktywni mieszkańcy – silna wspólnota” - PP nr 2
- „Edukacja i praca – szanse dla młodych i starszych” - PP nr 3
- "Szkolna Akademia Umiejętności" - PP nr 4
- „Kompleksowy Program Wsparcia i Edukacji Rodzin” - PP nr 5
- Rozwój działań Koła Gospodyń Wiejskich - PP nr 6
- „Dziedzictwo Bociek” - PP nr 7
- „Boćki dla klimatu” - PP nr 12

Szczegółowa lokalizacja przedsięwzięć,
obszary priorytetowe przedsięwzięć:

„Plac spotkań – plac integracji” (część infrastrukturalna)
- PP nr 9

„Bezpieczna i nowoczesna wieś” - PP 13

0 100 200 m

UZASADNIENIE

Rewitalizacja, zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Rada Gminy Boćki uchwałą nr XI/53/2025 z dnia 14 marca 2025 r. wyznaczyła obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Boćki. Obszar rewitalizacji, czyli obszar na którym prowadzi się procesy rewitalizacyjne obejmuje dziewięć podobszarów, tj. Podobszar rewitalizacji – Andryjanki, Podobszar rewitalizacji – Boćki, Podobszar rewitalizacji – Dubno, Podobszar rewitalizacji – Dziecinne, Podobszar rewitalizacji – Krasna Wieś, Podobszar rewitalizacji – Sasiny, Podobszar rewitalizacji – Solniki, Podobszar rewitalizacji – Starowieś oraz Podobszar rewitalizacji – Wygonowo.

Wyznaczony obszar rewitalizacji łącznie obejmuje 4,73 % powierzchni gminy (10,96 km²) i jest zamieszkały przez 29,99 % mieszkańców gminy (1 207 osób) co jest zgodne z art.10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

Uchwałą nr XII/68/2025 Rady Gminy Boćki z dnia 29 kwietnia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki, Rada Gminy wyraziła zgodę na rozpoczęcie prac nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji.

W okresie maj – grudzień 2025 r. trwały partycypacyjne i eksperckie prace nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Boćki, w trakcie których wykorzystano różnorakie narzędzia partycypacyjne. W tym celu odbyły się prace statystyczne, analityczne oraz eksperckie. Prowadzono różne formy umożliwiające włączenie się mieszkańców w opracowanie programu rewitalizacji, w tym m.in. spotkania eksperckie, wizje lokalne, ankiety problemów i potrzeb, wywiady indywidualne. Opracowany dokument został poddany konsultacjom społecznym, które odbyły się w okresie 8 stycznia 2026 – 12 lutego 2026 r. Dodatkowo dokument poddany został obowiązkowemu opiniowaniu z podmiotami wskazanymi w ustawie o rewitalizacji, jak również uzgodnieniom z podmiotami wskazanymi w innych ustawach, m.in. z Wodami Polskimi. Proces opiniowania trwał w okresie 16 stycznia 2026 – 24 lutego 2026 r. Wszelkie uwagi wynikające z przeprowadzonego procesu konsultacji społecznych i opiniowania uwzględniono w projekcie programu rewitalizacji. Dodatkowo, z uwagi iż realizacja postanowień takiego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, Gmina Boćki zwróciła się do stosownych organów z wnioskiem o odstąpienie od sporządzania oceny oddziaływania na środowisko i uzyskała zgodę na odstąpienie.

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, prowadzenie procesu rewitalizacji odbywa się na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji. Dokument ten stanowi podstawę do podjęcia interwencji z zakresu rewitalizacji na obszarach szczególnej koncentracji zjawisk kryzysowych. Gminny Program Rewitalizacji stanowi narzędzie pozwalające na koordynację i wdrażanie działań rewitalizacyjnych, przy jednoczesnym zaangażowaniu lokalnej społeczności. Z uwagi na jego wielowątkowość i wielowymiarowość, jest ukierunkowany na skuteczne przeciwdziałanie zidentyfikowanym problemom kryzysowym. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Boćki zawiera szczegółową diagnozę każdego z podobszarów rewitalizacji, precyzyjnie określa wizję, główne cele, kierunki oraz planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjnych, które będą realizowane w oparciu o ten dokument. Działania te są zaplanowane w sposób zintegrowany i skoordynowany, co zapewnia ich efektywność i spójność.

Gminny Program Rewitalizacji stanie się kluczowym narzędziem w zarządzaniu procesem rewitalizacji w gminie, umożliwiającym osiągnięcie trwałych i pozytywnych zmian na obszarze rewitalizacji. Dodatkowo Gminny Program Rewitalizacji, w perspektywie finansowej 2021-2027, stanowi niezbędny i obligatoryjny dokument umożliwiający ubieganie się o środki unijne na projekty rewitalizacyjne w ramach funduszy europejskich.